

KESTIK !

Kemal Ayata

İçindekiler

- Geldik bir Dünya'ya **7**
Nerden çıktı İğdir? **9**
Şimdi de Ankara **10**
Oh be, İstanbul **11**
Ergen olduk **12**
Niye reşit oldum ki? **16**
Kaptırdım Gönlümü **18**
Aile Meseleleri **19**
Gençlik işte **20**
Ulus Mahallesi **21**
Üniversite Yılları **23**
ÖZAY Limited **25**
Pınar **27**
Şirkete yeni ortaklar geliyor **29**
Fuar gezileri **31**
ÖZAY Dağıtım A.Ş. **35**
Pınar büyüyor **37**
Deno **39**
Gebze Macerası **41**
Deniz Hayatı **45**
Sivriada Parti **49**
Gebze Günleri **53**
Pınar artık Genç Kız **56**
Şirket Satış Hikayesi **59**
Off-road ile tanışma **66**
Yeni Zelanda **69**
2006 yılı **71**
Cambro-Özay **76**
Halatları Kesiyoruz **78**
Pank **79**
PankCar **84**
Pururu Falls **87**
Moğolistan **89**
Tekrar PankCar **92**
Vietnam-Kamboçya **93**
Karanlıkta Yemek **94**
Uganda **97**
Ethiopia **98**
Retina **100**
Ye İç Çevir **102**
Bhutan **105**
Kozi **107**
Çin **111**
Carving **113**
Vasiyetname **114**
Tropikal Avustralya **117**
Aborijinler **119**
Kerikeri **121**
Pınar ve John Evleniyorlar **123**
Eat Drink Cycle Hollanda **126**
Patagonia **128**
EatDrinkCycleİrlanda **131**
Galapagos **133**
2016 **134**
Winter **135**
Retina ile Avrupa nehir ve kanalları **138**
Öyle Böyle **141**
Totem **142**
Web Siteleri **145**
Ayata Lab **147**
Chatam Islands **150**
Hastalıklar **153**
Toparlayalım, Toparlanalım **155**
KESTİK! **160**

Geldik bir Dünya'ya

Niye başladım bu kitaba bilmiyorum. Herhalde sadece Winter okusun diye. Şimdi 4.5 yaşında. Türkçe öğrenir mi, öğrenirse de okur mu, onu da bilmiyorum.

Yazmak istedim işte.

Nasıl bir hayat yaşadım, niye böyle bir hayat yaşadım.

En çok inandığım şeylerden biri hayatın tercihlerimiz üzerine kurgulandığıdır. Elbetteki zorunluluklar, görevler vardır, ama eninde sonunda tercihlerimiz hayatı yaşama biçimini belirlerler. Şu anda ne yapıyorsak, onu tercih ettiğimiz için yapıyoruz. Mutlaka bir alternatif vardır ve biz onu tercih etmemişizdir. Yani neyi yaşıyorsak, iyisiyle kötüsüyle bizim seçimimizdir.

1957 senesinde doğmuşum, Aralık ayının 24'ünde. İsa ile aynı günde. Benden önce doğan kızkardeşim yaşamamış. Böylece ilk çocuk olmuşum. Ben de ölürüm korkusu ile başlamış, hamileyken anneme balık yağı içirmeler, protein tozlarını, büyük gripin hap kutularına yerleştirip yutturmalar.

Ebem rahmetli Prof.Dr. Naşit Erez, beni doğurtuktan sonra, dedem hastanenin bebek odasına gidip hemşirelerden beni göstermelerini istemiş. Hemşirelerin getirdiği bebeğe bakıp, "Hayır bu benim torunum olamaz." demiş. Hakikaten de bir yanlışlık olmuş ve beni bulup getirmişler.

Benden önceki kardeşimin yaşamaması sebebi ile ben çok ihtimamlı bir şekilde büyütülmüşüm. Biraz da aşırı beslenmişim. Neyse 1,5 sene sonra kızkardeşim Leyla doğmuş da stres katsayısı biraz azalmış.

Küçüklük yıllarımı pek hatırlamıyorum. Mecidiyeköy'de babaannem ve dedemlerle oturduk uzunca bir süre. O ev şimdi yok. Yerinde koca bir apartman var. Halbuki, küçük bir bahçe içinde üç yatak odası, bir salon, bir banyo, bir mutfak, şirin bir evdi. Bir de misafir odası vardı. Misafir gelince bile oturulmazdı. Kimse kullanmaz, ısıtılmaz, tertemiz dururdu.

Banyo günü kazan yakılır, sırayla herkes banyoya girerdi. Banyoya bir basamakla çıkılırdı. Niye, uzun süre bilmedim. Meğerse pis su boruları gizliymiş içinde. Mutfakta tel dolabımız vardı. Buzdolabı ne gezer. Maksat sinekler yemeklere ulaşmasını.

Birgün kulağıma mavi bir boncuk sokmuşum. Çıkarmaya çalıştıkça daha da içeri kaçmış. Apar topar hastaneye götürüldüğümü ve sıkı bir fırça yediğimi hatırlıyorum.

Evin içine kum havuzu yapmıştı babam oynamam için. Bir de Raybank vardı o zamanlar. Babam da hesap açıp bana bir kumbara almıştı bankadan. Te-

nekeden bir lokomotif. Babam da raylar yapmıştı. Harikaydı, çok severdim. Bir gün dedi ki banka kapanıyor, kumbarayı geri vermemiz lazım. İçine attığım paraları alamamışım yoksa. 7 yaşındaydım. Hiç anlamamış ve çok üzülmişim.

Aslında uslu bir çocuktum ben. Annem babam ile birlikte trenle, herhalde Ankara'ya gidiyormuşuz. Kompartımda bizden başka bir de orta yaşlı amca var. Kitabını okuyor. Uslu uslu oturan ben, 3-4 saat sonra camı açmak istemiş ve hayır cevabını alınca da kıyameti koparmışım. Bunun üzerine amca başını kitabından kaldırmış ve demiş ki: "Ben pedagogum. Saatlerdir Kemal'i izliyordum. Az daha uslu dursa idi, problemlili olduğuna karar verip, sizle konuşacaktım. Kemal her şey olur ama kötü insan olmaz." diyerek bitirmiş konuşmasını.

Pazar günleri Mecidiyeköy Pazarı evimizin önüne kurulurdu. Babam bana bir kasa gazoz alır ve bunları pazarda sat derdi. Ben ise ruhumda satıcılık olmadığından herhalde; pazarcılar gibi bağırılmaz, arkadaşlarıma çığırkanlık yaptırmaya çalışırdım. Sonra da beceremeyip, gazozların çoğunu evdeki büyüklerime satardım. Olmadı, yani satıcı olamadım hayatım boyunca. Ceremesini de çektim tabii ki.

Babam'ın çalıştığı şirketin Adapazarı'nda bir yol inşaatı işini alması ile ilk defa Babaanne ve Dedemlerden ayrılarak, Adapazarı'na yerleştik. Ben şahit olmadım ama Babaannem çok üzülmüş ve tepki göstermiş. Ciddi bir aile krizi olmuş ama çabuk atlatılmış.

Adapazarı'nda bir apartman dairesinde otururduk. Altta üstte komşularımız vardı. Annem bazen beni onlara yollar ve "Eğer müsaitlerse akşam onlara gitmek istediğimizi söyle." derdi. Ben de yukarı çıkana kadar unutmamak için de tekrarlardım yüksek sesle bir kaç defa. "Akşam müsaitseniz annemler size gelecek." Çok sonra öğrendim ki, beni yollayıp, merdivenleri çıkarken de beni gözlemleyip, gülerlermiş babamla beraber. Ara sıra da annem: "Ayten teyzene söyle sana oyalama kağıdı versin." derdi. Ben de saf, şehir çocuğu olarak gidip söyledim. Ayten teyze de : "Dur bakayım. Şunu al, bunu yap. Tamam hemen. Biraz işim var. Bunları gördün mü?" tarzında taktiklerle beni oyalarmış. Oyalama kağıdı efsanesi benimle beraber son buldu herhalde.

Adapazarı fazla sürmedi ve daha sonra Gayrettepe'ye taşındık. Bir küçük apartman dairesi. Orada yeşeren iki büyük korkum beni hayatım boyunca etkiledi. Her eve dönüşümüzde evimizi yanarken bulacağımızı düşündüm uzunca bir süre. İkinci korkum ise annem ve/veya babamın ölmesiydi. Birincisi herhalde İstanbul Boğazında yanan bir gemiyi uzun süre seyretmekten olmalı. İkincisi ise beynime üflendi tahminim.

Küçükken de yürümekten hoşlanmazmışım. Çarşı pazar dolaşırken gider bir kaldırıma oturur ve “ben artık gitmiyorum” dermişim. Bir gün, belki de protesto için fena halde altıma doldurmuşum. Eve dönerken otobüste yanıma oturan anında kalkıyormuş. Rahat rahat gelmişim.

Nerden çıktı İğdir?

Sonra İğdir maceramız başladı. Tam da Gayrettepe’de ilkokula yeni başlamıştım. Babam İstanbul’daki memuriyet hayatına ara verip akrabalarımızla İğdir Ovası sulama inşaatında görev almak üzere İğdir’a gitti. Biz de peşinden. Kızkardeşim Leyla orada ilkokula başladı. Erhan ise henüz bir yaşında.

Kasabada güzel bir evimiz vardı. Tuvalet dışarıda idi. Korkardık hep.

Annem de korkardı. Gece aşağı odunluktan sesler gelirdi bazen. Meğerse odunlarımız çalınırmış.

Erhan bazen yakaladığı akreple anneme gelir, ona gösterirdi. Annem çığlık çığlığa. Babam ise uzun saatler çalışırdı.

Bir keresinde Erhan ağzına bir naylon torba parçası sokmuş, o da boğazına kaçmış, nefes alamıyordu. Gözleri büyümüş, morarmış bir halde, annem feryatlar içinde, babam evde yok. Nasıl olduysa bir refleks ile ağzını açtığı bir anda, ani bir hareketle parmağımı sokup plastiği ağzından alıverdim. Ne hareket etti ama.

Leyla ile ben okula giderdik. Benim öğretmenim beni çok başarılı buldu ve benim göğsüme İstanbul’a gittiği zaman aldığı, üzerinde “Başarı Armağanı” yazan bir plastik rozet takmıştı. Matematik dersi sırasında tahtayı ikiye ayırır, bir tarafa bölme çarpma işlemleri yazar, bunu Kemal yapsın der, diğer tarafa ise toplama çıkartma işlemleri yazar, bunları da diğerleriniz yapın derdi.

Bu çok yanlış olan ayrımcılık herkesin tepkisini çekti. Öğretmenim sene sonunda gitti. Zavallı Leyla’nın öğretmeni ise ayrımcılık yapmadığını kanıtlamak üzere bir sonraki karnesinde Leyla’ya haketmediği feci notlar verdi.

Evimizin karşısında bir pamuk/çırçır fabrikası vardı. Babam film çekmeye meraklı idi. O zamanlar moda olan 8 mm kamerası ve oynatıcısı vardı. Bazı akşamlar evin balkonundan karşı fabrikanın duvarına miki filimleri yansıtırdı. Mickey Mouse yani. Yanlış anlaşılmasın. Mahallenin çocukları da toplanırdı, hep birlikte seyrederdik.

Annem bizim kaçırılacağımızı düşünür ve hep panik olurdu. Mühendis beyin çocuklarıydık biz.

Kafamı yardım bir gün, karşı evin kapısına çakararak. Oluk oluk kanla eve

geline annem alel acele merkezde bir doktora götürdü. Belki de sünnetçiydi. Canlı canlı kafa derimi dikerken adamcağız, annem bayılmamak için kendini zor tuttu. Ben de bir süre yaramaz çocuk modunda başımda sargı bezi ile doluştım.

Şantiye’de büyük iş makinaları vardı. Adem abi ile greyder kullanmayı çok severdim. Kullanan o tabii, ama ben de çok dikkatliyim. Sulama kanalları V şeklinde açılır, sonra yanlara beton dökülürdü. İğdır ovası sulamasına emeğim geçmiştir yani.

Bir gün haber geldi. Anneannem hastalanmış. İnme inmiş ve sağ tarafı felç olmuş. Kasaba’da sadece 3-4 özel araba var. Babam bir tanesini razı edip, kiralayarak hepimizi gecenin bir yarısı hareketle Kars’a götürdü. Oradan trene bindik. Üç gün sürerdi tren. Yataklı.

İğdır maceramız böylece bitti ve Ankara’ya teyzemin yanına yerleştik bir süre. Sonra babam yalnız başına İğdır’daki eşyaları toplayıp getirdi.

Şimdi de Ankara

Ankara’da teyzemlerde iken İlkokul 3. sınıfa başladım. Eniştem Gemlikli ve zeytinciydi. Onunla dükkana gitmeyi çok sever, onun zeytinlerin içinden kurtları ayıklamasını seyreder, “Çift Extra Lüks Duple” zeytine de bayılırdım. Zeytin çeşitlerinin tek dublesi, lüks olmayanı, extrasız da vardı.

Dayımların dükkkanı da yakındı. Onlar da toptan bakkaliye işi yaparlardı. Görmedim ama anlatılan bir hikayeye göre iç fındık dolu çuvalları taşıyan hammallar gelip geçerken açık bir çuvaldan birer avuç fındık atarlarmış ağızlarına. Zeki dayım da bir gün dükkanda bulduğu yeni doğmuş fare yavrularını, çuvalın üstüne fındıkların hemen altına yerleştirmiş. Bir tanesi de avuçla yavruları ağzına atınca da kıyamet kopmuş.

Bir de meşhur Nuri Amca vardı toptancı bakkaliyede. Annemin amcası. Nuri amca eziyet etmeyi seven bir büyüğümüz. Hikayeleri anlatıla anlatıla bitirilemez. Leyla’nın saçı uzun diye eline makası alıp kökünden kesmesi, dayımlara kızıp banyoya kitleyip, sadece kapı altından yemek sürülmesine izin vermesi, anneannemin çok erken yaşta dul kalmasından dolayı, onun hayatına acımasızca müdahaleleri, annemin teyzesi olan karısı, çocuk sahibi olamadığı için eve nikahsız ikinci hanımını kuma olarak getirmesi, vs. Ama iyi bir işadamı olduğu da söylenirdi.

Bir seferinde Gemlik’e gitmiştik ve taşlı bir plajda denize gireceğiz. Sanki denizle ilk tanışmam. Tırısıyorum girmeye. Eniştem de muzurca beni tutup

denize sokmaya çalışıyor. Ben çırpınıyorum, “Beni öldürmek mi istiyorsunuz?” diye. Sonra denizci olduk biraz ama yüzmeyi hiç bir zaman çok sevmedim.

3. sınıfı Ankara’da okudum. Leyla ile beraber elele tutuşur, yürüyerek Maltepe İlkokulu’na giderdik. Okula yakın bir bakkal vardı. Harçlığımla bir şeyler alıyorum. Param kısıtlı. Ya sakız alabiliyorum ya çatapat ya gofret filan. Çok kararsızım. Bir türlü seçemiyorum. Bakkal amca sabırsızlanıyor. Müşterileri var adamın. Neyse, alıp bir şey çıkıyorum. İçime sinmiyor. 10-15 adım sonra dönüyor, ve aldığımı değiştirmek istiyorum. La havle çeken bakkal amca tamam diyor, değiştiriyor. Bu neredeyse her gün olmaya başladı. Bir gün yine geri dönüp, değiştirme talebimi iletince hiç bir şey söylemeden yaklaşıp suratımın tam ortasına bir avuç dolusu tükürdü. Çok utandım, iğrendim ve bir daha da gitmedim bakkal amcaya. Neymiş?: Her türlü karar, kararsızlıktan iyi imiş.

Oh be, İstanbul

Ankara maceramız bir seneden fazla sürdü. Sonra İstanbul Gayrettepe Mobil Sitesi. 4. sınıfın yarısı ve 5. sınıfı orada okudum. Hani derler ya bizim oralar dutluk idi. Evet öyleydi vallahi. 1967 senesi olmalı. Kapan kurup saka kuşu yakalardık. Beslerdik ve beklerdik ki ötsünler diye. Bir tanesi bile ötmedi şerefsizlerin. Birer birer saldı doğaya.

Annem de babam da, benim bir müzik aleti çalmam için çok çabaladılar. Bana mandolin, melodika, akordiyon aldılar. Eve gelen hocalar, teşvikler. Müzik kulağım var, beceriyorum. Ama ilerleme yok. Bir gün babam ve annem alıp beni meşhur müzisyen Ergican Saydam’a götürdüler. Acaba o beni öğrenci olarak alır mıydı? Adamcağız 15 dakika kadar beni çeşitli minik sınavlardan geçirdi. Ritm tuttu, bir kaç nota bastı. Tekrar et dedi. Sohbet etti. Sonra da benim yanımda annemlere dedi ki: “Müzik kulağı iyi, yetenekli, ama maymun iştahlı. Bundan bir şey olmaz.” İçerlemişim. Ama haklıydı. Müzik hep vardı hayatımda. Ama icracı olamadım.

Sünnetimiz 1968’de Gayrettepe’deki evde oldu. Erhan 4 yaşında ben 11 yaşında. Erhan büyüsün diye beni beklettiler. Erhan kaçmıştı bayırdan aşağı. Yakalayıp getirdiler. Dursun Odyakmaz evde kesmişti. Çok acımişti çok. Öğleden sonra ise Taksim Belediye gazinosunda sünnet düğünü yapılmıştı. Aperitif yiyecekler, müzik, çokça davetli. Erhan ile ben ise yatakta, keyifsiz, kurban.

Babam ilk defa bir bisiklet almıştı bana. Nereden almıştı bilmiyorum ama kullanılmış yeşil bir kız bisikleti idi. Ön tekerleği tutan maşası eğri idi. Didon hep sola doğru dönmeye çalışırdı. Babam o evde yokken binmeme izin vermezdi. Binmeyeyim diye de ön lastiğin somunlarını sökerdi giderken. Kilit

yok herhalde o zaman. Bisiklet çalınmıyor daha.

Bir gün galiba annemi fena kızdırmışız, Leyla ve ben. Bir kavanoz toz acı kırmızı biberi aldı. Beni sırtüstü yere yatırdı. Karnıma oturup, dizlerini kollarımın üstüne koyarak kaçmamı engelledikten sonra ağzımı zorla açıp, kavanozun yarısını ağzıma boşalttı. Sonra da işaret parmağı ile yanaklarımın içine, dilimin altına üstüne sıvadı. Çok canım yanmıştı. Ne yaptysak artık. Acı biber kavanozunun diğer yarısı ise aynı yöntemle Leyla'ya nasip oldu.

Leyla ile beni ilk defa evde yalnız bıraktılar ve Vakkas amcalara gittiler bir gün. Bize de onların telefonlarını verdiler ne olur ne olmaz diye. Ama bizim evde telefon yok. Sitenin altında umumi bir telefon var. Nitekim biz ikimiz de korktuk ve bir kaç saat sonra karar verdik ve aşağıya inip annelere telefon edip, gelin biz korkuyoruz dedik. Evet geldiler tabii. Niye soruyorsunuz ki?

İlkokul son iki sınıfta öğretmenim Nermin Köseoğlu idi. Bir kaç sene öncesine kadar da kendisini ziyaret ederdim. Maalesef çok yakın zamanda kaybettik. Çok severim bu muhterem kadını. Mezun ederken sınıfına dedi ki: "Artık hepiniz yeni bir okula ve hayata başlıyorsunuz. Benim şu sözümü lütfen aklınızdan katiyen çıkarmayın. İdama gideceğinizi bilseniz bile yalan söylemeyin ve daima doğruyu ifade edin." Bu söz hakikaten aklımdan çıkmadı. Benim için dürüstlük ve yalan söylememek bir numaralı hayat düsturu oldu. Bana yalan söyleyen insanlarla ise hemen aramıza bir bariyer kurdum.

Alman Lisesi'ni kazandığım yıl Zincirlikuyu'da Akademiler Sitesi'ne taşındık. 1969 oldu sene. Başka okulları da kazanmıştım ama babamın hocası olan Vakkas amca Alman ekolü olduğundan mı, Alman'lara hayranlığından mı bilmiyorum, benim Alman Lisesi'ne gitmemi istemiş ve babamları ikna etmişti. Alman Lisesi macerası böyle başladı. 50 numaralı Levent - Tünel trolleybüsü 8 sene beni okula götürdü getirdi. Ara sıra uyukladığım ve Zincirlikuyu durağını ıskaladığım doğrudur.

Alman Lisesi benim hayatımda önemli bir yer almış ve beynimi şekillendirmiştir. İyi bir eğitimin yanında Alman öğretmenlerin aracılığı ile Alman düşünce tarzı, Alman mantalitesi ruhuma işledi. Pek çok kere Alman olmakla eleştirildim veya övüldüm. Evet hem artıları vardı, hem de eksileri. Kötü bir şey değil merak etmeyin.

Ergen olduk

Akademiler Sitesi ergenlik yaşlarımda pek çok arkadaşla sahip olduğum çok güzel bir mahalle idi.

Neler yapmadık ki arkadaşlarımızla. Sahamız vardı. Basketbol ve mini saha futbol oynardık. Benim futbol topuyla oynadığımız için takım kurmada, maçlarda sözüm geçerdi. Topum olmasaydı takıma bile giremezdim herhalde. Evlerde partiler verir, şişe çevirerek eş seçer ve dans ederdik. Benim Dual marka pikabım vardı. Partiye o giderdi daima. Akşamları aşağıda oturup en adi Güzel Marmara şarabını şişeden içerdik. Bir gün beyaz şarap şişesine Tayfun'un biraz işediği rivayet olundu. Gören mi varmış, yoksa sadece göstermiş mi bilemedik hiçbir zaman. Son bir defa soracağım kendisine. Ama lezzeti aynı kötülükteydi şarabın.

Ahşaptan baraka yapmıştık sitenin arka tarafına. Kumar oynardık. King, Poker. Son iki el, hatta briç bile kumar olmuştu bize. En çok da Tayfun'lara giderdik. En toleranslı olan ebeveyn onunkiydi. Tayfun'un pikabında Cat Stevens'lar Pink Floyd'lar, Demis Roussos'larla harika zamanlar geçirdik. Hiç kovalamadık. O güzel arkadaşlıklardan bir kısmı 50 yıl sonra ilk günkü gibi devam ediyor. Bazıları ile de kardeşten yakın olduk seneler içinde.

Aşağıda arkadaşlarla otururduk akşamları. Anneler beni yeter artık diye çağırılmazlar, şu saatte gel demezlerdi. Ama babamın yatak odasındaki ışığı sönmeydi hiç. Görürdüm aşağıdan. Eve girdikten sonra da açık olduğunu görmedim hiç.

Babam bana yeni bir bisiklet de aldı orada. Bu sefer dükkandan, erkek bisikleti ve sıfır. Beraber gitmiştik dükkana. Babam sormuştu “Kaça bunun kilosu birader?” diye. Satıcı şaşırıp “Abi taneyle bunlar” demişti. O bisiklete daha sonra ben vites takmıştım. Arka tekerleğin göbeğini değiştirip, zinciri uzatıp, kablosunu da didona taşımıştım. Ne havalıydı ama.

Arkadaşlarım uzun bisiklet turlarına çıkarlardı. Zincirlikuyu, sahil yolundan Florya. Denize girip gelirlerdi. Anneler bir kere bile izin vermediler bana. Bir keresinde de Alman Lisesinin bir okul gezisine gitmek istedim. Hafta sonunda otobüsle Edirne gezisi. Bir gece kalınacak. Öğretmenler de var başımızda. Anneler izin vermedi “kızlığımı kaybederim” korkusuyla.

Bilardo oynardık mahalle arkadaşlarımızla. Malum o zaman sadece kıraathanelerde bilardo masası var. Bir Pazar günü Dedemler akşam yemeğe gelecek, ben de Mecidiyeköy'de kıraathanede bilardo oynuyorum. Akşam yemeği saatine yakın da döneceğim. Babam beni sormuş ve kahvede olduğumu öğrenince hışımla geldi ve kızarak beni aldı götürdü herkesin gözü önünde. Çok kızmış, üzülmüş ve gücenmişim. Kötü bir şey yapmıyordum. Geç de kalmamıştım.

Silivri'de Teyzemlerle ortak bir yazlık evimiz oldu bu sıralarda. Teyzem-

lerin aldıkları arsaya babam küçük bir ev yaptı ve yazları uzun süreler, genellikle teyzemler ve felçli anneannemle beraber o evde yaşadık. Evin etrafına beton kaldırım yapılması, molozların atılması, vernik boya işleri vs. benim elimden geçmişti. Orada araba fasılları da başladı. Yaş oldu 15. Tenha yazlık sokaklarında araba kullanmayı öğrendim. Artık tek derdim, acaba nasıl nerde araba kullanabilirim olmuştu.

Okul zamanı Akademiler Sitesi'ne dönünce acaba babamın arabasını nasıl araklarım diye fırsat kollardım. Babam genellikle eve gelince anahtarı portmantoya asardı. Ben de onların odalarına girmesini bekler, sonra da anahtarı kapar çıkardım. Aşağıda kim varsa arkadaş, binerdik arabaya ve ver elini Boğaz yolları. Gelince aynı yere park edelim de anlaşılmasın diye arabayı çıkarınca yerine çöp varilini koyardık.

Mehmet Dayım arabalara çok meraklıydı. Esas işi değildi ama alıp satmayı da çok sevdi. Telefon eder "Enişte arabanı sattım. Yarın getir, burada harika bir Ford var, senindir" derdi. Bir seferinde bize Ankara'dan bir Opel araba almıştı. Almancı birisi getirmiş, geçici plakalı.

İkimiz beraber İstanbul'a getirdik. Eve koyduk. Bir süre sonra geçici plaka süresi bitti. Bir türlü normal plaka alınamıyor. Güzelim araba yatıyor. Ben bakıyor. Sonunda geçici plakanın G harfinin yanına bir de T harfi boyayarak, iki harfli plaka kimsenin dikkatini çekmez kafası ile bir akşam arkadaşlarımla arabaya doluştuk, Şişli'de Kristal'in önüne park ettik. Birimiz gitti hamburger alacak. Beklerken benim cama tık tık vuruldu. Yirmilerinde bir genç "Polis" dedi. Bir komiser kimliği gösterdi. "Ehliyet, Ruhsat" dedi. Ehliyetim yok. Yaşım 16. Arabanın ruhsatı yok. Plakası sahte.

Şoför koltuğu yanında oturan Ali durumun garipliğini anlayıp, arabanın anahtarlarını kontakta hızla kapıp külodunun içine attı. Komiser olduğunu söyleyen genç ısrarla arabadan inmemi istiyor. Bense eveleme geveleme durumunda bir şeyler söylüyorum. Uzunca bir ağız dalaşından sonra "komiser" dostumuz hızla arabanın kapısını çarpıp gitti.

Sonradan anlaşıldığına göre bu dümbük'ün babası komisermiş. Babasının eski kimliklerini alıp, kendi fotoğrafını yapıştırıp, komiserlik oynamış. O akşam da park ettiğimiz yerin tam üstündeki eski Mis Düğün Salonunda bir eğlencedeyken, bizi ve sahte plakalı arabayı farketmiş. Aşağıya inip biraz eğlenmek, arkadaşlarına hava atmak, arabayı alıp biraz turalamak istemiş. Biz de direktan dönmüşüz o gün.

Alman Lisesi paralı bir okuldu ve taksit zamanı gelince çok sıkılırdım. Babam, memuriyet hayatının yanısıra, Üniversite'de ders verir, geceleri de

proje çizerdi. Ekonomik olarak bize hiç bir zorluk hissettirmedi. Ama ben ne kadar çalıştığını fark eder ve taksit zamanının geldiğini söylemeye çok çekinirdim. Ama o her seferinde “Ceketimi satar, seni okuturum” derdi.

Ehliyet alma yaşını beklemek ızdıraptı. 17 yaşını bitirdiğim gün müracaat ettim. Yazılı sınavı ilk seferde kazandım. Fakat direksiyon sınavı için sıraya girip gün almak lazımdı. Randevu süreleri çok uzundu. Ama öğrenmişim ki, kadınlara hemen randevu veriyorlardı. Nasıl yaptımsa annemi ikna ettim, benim yerime o sıraya girdi ve bana daha kısa bir randevu aldı.

Artık ehliyetim vardı ve iki arabamızdan uygun olanı alabiliyordum. Arkadaşlarla doluşur, kız tavlamaaya çıkardık. Pek başarılı olduğumuz söylenemez. Ama kesinlikle araba idi sebep. Başka ne olabilir ki.

Bir keresinde Selçuk’u İstanbul Erkek Lisesi’nden aldım. Yanında da iki kız arkadaşı. Dolaşacağız biraz. Selçuk’la arkadaşı arkada oturuyor. Benim yanımda oturan kız ise gitti kapının yanına büzüldü. Ağzını bıçak açmıyor. Sinirli sinirli araba kullanırken, Zincirlikuyu’da bir yanlış hamle sonucu yağışlı havada kayarak yüksek bir refüje arabanın altını tam göbekten çarptım.

Darbe sonrası sessizlik. Kafamızı tavana vurduk ama herkes sağlam. İndim baktım. Arabada görünen bir darbe izi yok. Altına baktım, akan yağ filan da yok. Çalıştırdım arabayı. Saat gibi. Vay be deyip arabaya doluştuk. Gaza basmamla araba nereye gideceğine karar veremedi, topallıyor, garip sesler geliyor.

Yavaş yavaş bir benzin istasyonuna girip arabayı lifte kaldırdık. Yağcı kardeş ile baktık. Evet küçük bir darbe izi var ön takımda, bir kelepçe kopuk, hemencecik kısa yoldan halledilir. Doğru Levent Sanayi’ye ağır ağır. Tamirci amca şöyle bir baktı inceledi ve dedi ki “Sen bunun şasisini eğmişsin”. Ağır hantal bir Amerikan arabası, Ford Malibu.

“Nasıl olur amca? Peki ne yapacağız?” Dedi ki: “Ön cama kadar ne varsa inecek. Motor, şanzıman, ön takım, tamponlar, kaput, çamurluklar hepsi sökülecek. Sadece iki tane şasi demiri kalacak. Sonra onları düzeltereğiz.”

Ben mahçup oldum, masraf da ağır. Amcamın arkadaşı Emre vasıtası ile araba hasarsız gibi sigorta ettirildi. Dışarıdan bakınca bir şey belli olmuyor nasıl olsa. Bir kaç gün sonra da hasar bildirim yapıldı. Araba tamir edildi, ama bir daha iflah olmadı. Hemencecik satıldı.

1972 senesinde babam küçük bir atölye kurdu Nuh Mehmet Dayı ile. Nuh Mehmet Özyıldız annemin dayısı ve kumaş toptancılığı yapıyor. Zeki dayımın babamı teşvik etmesi ile zaten müteşebbis ruhu olan babam gaza geldi ve ÖZAY Plastik Limited şirketi kuruldu. Özyıldız’ın ÖZ’ü Ayata’nın AY’ı.

Dayımların deterjan fabrikaları var. Plastik deterjan kaplarını da üreten plastik makinaları da var ama babama da; “Al birkaç plastik enjeksiyon makinası, sana da iş verelim” dediler. “Ham maddeyi biz veririz, saatte şu kadar basar, ayda şu kadar para kazanır” seviyesinde basit bir hesaplama ile babam, memurluğunun yanı sıra bu işe de soyundu. Düşüncesi hem sermaye, hem emek bakımından iş yükünü Nuh Mehmet Dayı ile paylaşmaktı.

Yüzde elliler sermayeler konu. Önce bir, sonra iki tane daha enjeksiyon makinası alındı, Topkapı’da bir atölye kiralandı ve işe başlandı. Babamın niyeti, müteşebbis ruhu ile farklı plastik ürünler de üretip, şirketi büyütmek ve zamanı gelince de memuriyeti terkedip şirket sahibi olarak üretim sektöründe olmaktı.

Ama Nuh Mehmet Dayı’nın emek desteği çok yetersiz kaldı. Diğer işi sebebi ile Özay’a ayırabildiği zaman yeterli olmadı. Kısa bir süre sonra ayrılık gündeme geldi. Nuh Mehmet Dayı’nın %50 payını babamın alması imkansızdı. Dayımlar yine devreye girdiler ve onun hisselerini aldılar.

Niye reşit oldum ki?

ÖZAY deterjan kapları üreten bir şirket haline geldi, iki makina daha alındı. İki sene sonra, şirket para kazanınca dayımlar hisseleri aldıkları bedelden bize verdiler. Bu sırada babam %47.5 hisseyi benim adıma kaydettirdi.

Oldum mu sana neredeyse yarı ortak. Ama bu arada ben Lise ikinci sınıftayım. Okulum öğlene kadar. Okuldan sonra saat 2 gibi şirkete geliyorum ve kamyon yüklüyorum, deterjan boş çuvaları boşaltıyorum, sevkiyat yapıyorum. İş bitiminde elimi yüzümü yıkarken sabun kullanmadan her tarafım kendiliğinden köpürürdü. Deterjan tozu burun deliklerime kadar tecavüz ederdi. Maşam yok. Ortağım ya. Harçlık almaya devam.

Sonra Demir Döküm, Tofaş, Ak-Kardan gibi fabrikaların ihtiyacı plastik parçaları da üretmeye başladık. Ben hafta sonları da dahil olmak üzere daha yoğun çalışmaya başladım. Makinalarda operatörlük de yapıyordum. Aynı makinalarda benim çalıştığım sıralarda üç kişi ellerini veya parmaklarını kaybettiler. O zamanlar emniyet tedbirleri çok gevşekti ve çalışanlar bu tedbirleri gizlice devre dışı bırakıp üretim yapıyorlardı.

Birgün Demirdöküm’e radyatör kapağı sevkiyatı yapıyorum. 1963 model Dodge Dart tek kapı binek arabamız var. Bagaj kapağı açık, ağzına kadar çuvalarla doldurulup bağlanmış. Yetmemiş arabanın arka koltuğu ve yan koltuğu da çuvalarla dolu. E5 karayolunda gidiyorum. Bir gürültü oldu. Bir baktım ki,

çuvallardan bir tanesi arkadan yola düşmüş, patlamış ve 3 cm çapındaki plastik kapaklar yola saçılmış, yuvarlanıyorlar ve arabalar geçtikçe sağa sola savruluyorlar. Bayağı da hızlılar. Kenara çekip durdum. Ne yapayım diye düşündüm. Toplamaya imkan yok. Sevk belgesindeki miktarı azalttım ve teslimatı öyle yaptım. Gitti bir çuval kapak.

Ak-Kardan firmasına kardan mili muhafazası yapıyoruz. İki tane huni gibi parçası var. Bir de iç içe geçen PVC borular. Montaj işini ben üstlenmiştim. O zamanlar amcam ve ortağının Çağlayan'da alüminyum doğrama atölyeleri var. Bizim atölye küçük, montaj işi orada yapılacak. Borulardan birisinin ısıtılıp, kafasının şişirilmesi lazım ki huni otursun. Kaynar su olmuyor 100 derecenin üstüne çıkmak lazım. Sıcak hava için makina gerekli. Babamın aklına araba antifrizi geldi. Malum suyun kaynama noktasını yükseltiyor. Bastık antifrizi suya, kaynatıyorum, daldırıyorum boruları çıkarıp bir malafaya geçiriyorum sonra soğuk su. Ohh, tek kişi ile seri üretim. Aylarca çalıştım. Yıllar sonra öğrendik ki, antifriz buharı akciğer kanserine sebep olurmuş. O zamanlar, arabalarda emniyet kemeri de süs olarak bulunurdu.

Muhasebe işini de ben üstlenmiştim. Babamın arzusu benim iş hayatımın Özay'la başlaması Özay'la devam etmesi şeklindeydi. Öyle de oldu. 30 sene babamla birlikte ÖZAY'da çalıştım.

Halbuki kimya derslerine çok merakım vardı ve kimya okumak istiyordum. Alman Lisesi'nde notlarım çok yüksekti. Mehmet Dayım beni "montafon" diye çağırırdı. Çok çalıştığım için "inek" demeye getiriyor. Son senelerde sınıf birincisi idim. Alman Hükümeti ve Lisesi'nin politikası gereği her sınıftan ilk sıradaki bir kaç kişiye Almanya'da karşılıksız burs veriliyordu. Amaç beyin göçü.

Ben hem bu politikaya karşı olduğum için, hem de babamın arzusu ile aile şirketinde çalışmayı seçtiğim için yurtdışında okuma alternatifini hiç düşünmedim. Burs başvurusu yapmadım. Üniversite imtihanlarına girdim. Tercihlerim yine aynı doğrultuda kimya değil, işletme oldu. 1977 senesinde ilk tercihim olan Boğaziçi Üniversitesi İdari Bilimler İşletme Fakültesi'ne girdim.

Leyla benden bir yaş küçük olmasına rağmen Atatürk Kız Lisesi'ni hazırlık okumadan bitirdiği için benden bir sene önce Boğaziçi Üniversitesi'ne girmişti. Bir gün hazırlık sınıfında yakın arkadaş olduğu Eskişehir'li, yurttan kalan kız arkadaşımı yalnızlık hissetmesin, ev ortamını özlemiştir diye bize kalmaya getirmişti. Kimdi o kız? Evet bildiniz Nesrin. 45 yıllık can yoldaşım, sevgilim.

Leyla dedi ki, "Akşam Nesrin'i dışarı çıkaralım." "Tamam, nereye gidelim?" O zamanın favori diskoteği Hydromel. Leyla: "Sen de bir erkek arkadaşını

getir” dedi. En yakınım, kankam, kardeşim Selçuk. Ama o sol görüşlü ve aktivist. Diskotek onun kitabında yazmıyor o zamanlar. Gittim yalvardım. “Bak” dedim, “Hatırım için, bir kereden bir şey olmaz, hem orada seni solcu camiasından tanıyan kimse yoktur.” Neyse beni kırmadı, evet dedi.

Toplandık, gittik. Bir köşeye oturduk. Bangır bangır müzik, herkes dans ediyor. İçkilerimizi söyledik. Sohbate başladık. Aaaa, Nesrin de solcu ve aktivist değil miymiş? Geceleri afişe çıkarmış. Başladılar Selçuk’la koyu bir sosyalist devrim sohbetine. Sonra kalktılar dans ettiler. Biz de Leyla ile dans ettik gece boyunca. 45 sene geçti, hâlâ bana “Karınla ilk ben dans ettim” der canım kardeşim.

Aynı sene babam Etiler Ulus Mahallesi’nde bir ev aldı ve ilk defa kiradan kurtulup kendi evimize taşındık. Ben Boğaziçi Üniversitesi’ne oradan gitmeye başladım. Artık kendi odam vardı. Apartman boşluğuna bakıyor, karanlık, küçük ama benim.

Felçli olan anneannem de bizde daha uzun süre kalmaya başlamıştı. Aslında annem ve teyzem anneanneme bütün seneyi paylaşarak bakıyorlardı. 3 dayım, anneannemi evlerinde uzun süreli misafir etmediler hiç. Son derece düşünceli ve saygılı bir insandı anneannem. Yemek yedikten sonra odasına çekilir annemle babamı akşam sohbetinde baş başa bırakırdı. Bizlere muhtaç olarak yaşamaktan son derece muzdaripti. Pırıl pırıl bir insandı. Odanın birinde o ve yardımcısı kalıyordu. Bir oda annemlerin diğer oda ise Leyla’nın idi. Erhan bir süre Ankara’da yaşayan teyzemlerde kaldı ve TED Ankara Koleji’ne devam etti.

Teyzemlerin çocuğu olmaması sebebi ile, teyzemlerin arzusuyla, miras başkalarına gitmesin gerekçesiyle, Erhan onların nüfusuna geçirildi. Soyadı da değişince büyük bir travma yaşadı. Mahkemeye müracaatla tekrar Ayata soyadını aldı. İstanbul’a geri döndü. Ama ruhundaki yara iyileşmedi bir türlü.

Kaptırdım Gönlümü

Hazırlığı atlayıp Üniversite birinci seneye başladıktan sonra, Nesrin ile her gün görüşüyorduk.

Bir akşam kampüste beraberken muhteşem boğaz manzarası eşliğinde bütün cesaretimi toplayıp çıkma teklif ettim. O zaman öyleydi. Çıkılırdı. 7 Ekim 1977.

“Evet” dedi. Havalara uçtum. Ne yapacağımı şaşırdım. Hisarüstünden Ulus Mahallesi’ne yürüyerek ama yere basmadan geldim. Malum yürümeyi sevmemdim hiç.

Artık hayatımız ortaktı. Ömrümüzün sonuna kadar her şeyimizi ortak planladık, ortak yaptık. Üzüm üzümüne misali o bana benzedi, ben ona benzedim. Zorunlu aile seyahatleri, iş seyahatleri ve bisiklet seyahatleri dışında hiç ayrı zaman geçirmedi. Hep çok sevdim, hep çok sevildim. Saydık, sayıldık. Birlikte olmaktan her zaman mutlu olduk. Di'li geçmiş zaman kullanıyorum ama her şey aynı şekilde sürüyor ve ebede kadar da sürecek.

Bir akşam Nesrin ile sinemaya gitmiştik. Herhalde gece 11 civarı eve döndüm. Evde bir patırtı. Annemler de yok o akşam. Anneannem evde kim-senin olmamasını fırsat bilerek bir kutu uyku ilacını kafaya dikip intihara teşebbüs etmiş. Evde yığınla insan, anneannem koma halinde. El ayak karışmış. Ambulans, hastane, mide yıkanması. Anlaşıldı ki, içtiği ilaç zehirlemezmiş. Anneannem 3 gün hastanede mişil mişil uyudu ve eski sağlığında eve döndü.

Aile Meseleleri

Mehmet, ortanca dayım bir kalp krizi sonucu 36 yaşında öldü. Bütün ailede korkunç bir travma yaşandı. Filiz Yenge 31, Kayhan 11, Gülgün 9 yaşında. Mehmet dayımın zamansız gidişi Savaş ailesinin ve şirketleri Moderno Deterjan'ın hızlı bir şekilde inişine sebep oldu. Meğerse yatırımcı, müteşebbis, hırslı Zeki ile çok da hayatı ciddiye almayan, mali işlere bakan Nuri arasında akl-ı selim Mehmet Dayım dengeyi kuruyor ve her ikisini de dizginliyormuş.

Moderno Deterjan, büyük borç ile yapılan yatırımın geri dönüşü yeterli olmadığı için bir gün iflas etti. Zeki Dayım ortadan kayboldu 15 gün kadar. Kimse bulamadı. Öldürüldü zannettik. Arabanın bagajında tüfek, torpido gözünde ise tabanca taşırdı. Muhtemelen borç aldıkları tefecilerin tehditlerinden kaçmıştı. Sonra ortaya çıktı ama hâlâ bilmem tam ne olduğunu.

Şirketin ortadan kalkmasıyla gelirleri kesilen Savaş'lar çok zor günler yaşadılar. Evleri, yazlıkları, her şeyleri gitti. Kiraya çıktılar. Nuri Dayımlar ailece bir süre bizde yaşadılar. Sonra yavaş yavaş yeni yaşamları şekillenmeye başladı. En zor durumda olan, iki çocuğu ile henüz hayatının baharında, sevgili aşkı kaybeden Filiz Yenge oldu. Dimdik ayakta kalarak çok zor bir hayat yaşadı.

Gülgün, Kıbrıs'ta üniversite okuyor. Zeki Dayım bu arada yeniden aynı işi kurmuş, çok daha küçük çapta yalnız başına çalışıyor ve yeğeni Gülgün'ün okul masraflarını karşılıyor. Son sınıfta birden "İmkanım yok veremem" demiş ve Gülgün üniversite diploması alamadan geri dönmüş, 3 sene okuduktan sonra. Filiz Yenge de ne aileden, ne de başka bir kimseden, yaklaşık üç bin dolarlık bir meblağ için yardım istememiş. Bunu ben bir kaç sene önce, yani olaydan

30 sene sonra öğrendim. Kahroldum ve başta kendim olmak üzere bütün aileyi suçluyorum, bu insanlara sahip çıkmadık diye.

Filiz Yengenin kaderindeki travmalar dudak uçuklatıcı. Bir süre sonra oğlu Kayhan 25 yaşında iken, beklenmedik bir şekilde hayatını kaybediyor. Sonrasında kızı Gülgün tiroid kanserine yakalanıyor. Tedavi oluyor. Sonra evleniyor ve Maya dünyaya geliyor. Maya 18 yaşında babasını kaybediyor. İyilik timsali diye tabir edilen insanlara örnek Burhan'ın ölüm sebebi akciğer kanseri. Beş sene sonra ise Maya, annesi Gülgün'ü kaybediyor. Sebep yine akciğer kanseri. Gülgün'ün vefatı daha çok yeni ve hepimizi darmadağın etti. İnanılmaz şekilde de acı çekti son senesinde.

Filiz Yengenin son 45 seneki travmaları ayrı bir kitap konusu: Sevgilisi, eşi, çocuklarının babası, Mehmet Dayımın vefatı, Şirketin iflasi, Bütün varlıklarını ve gelirini kaybetmesi, Gülgün'ün okulunu bitirememesi, Gülgün'ün tiroid kanseri, Kayhan'ın beklenmedik gidişi, torununun babası damadı Burhan'ın ölümü, şimdi de biricik kızı Gülgün'ün kaybı. Kimseye muhtaç olmadan dimdik ayakta. Yüce insan. Keşke bir gün eline kalemi alsaydı.

Mehmet Dayımın ölümü ile 18 yaşında sigaraya başladım. O zaman Selçuk içiyordu. İlk sigarayı ondan istedim. Dedi ki: "Bak sonra beni sigaraya Selçuk başlattı dersin, vermiyorum" "Saçmalama lan ver bir tane!" dedim. Evet itiraf ediyorum. Beni sigaraya başlatan Selçuk'tur. :) On sene günde üç paket içtim. Farkında olmadan 3 sigarayı aynı anda içtiğim olmuştur. Biri işteki bilgisayarın yanında tablada yanıyor, diğeri elimde, üçüncüsü ise masamdaki sigara tablasında. Bırakma hikayesi daha sonra.

Gençlik işte

O yıllar 3 kere yurtdışına turist gurubu götürdüm. Duru Turizm'de çalıştım. İlki bir otobüs turuydu. Melih Duru tur lideri, ben de yamak. İstanbul'dan çıkıp Londra'ya kadar uzanan 3 haftalık bir tur. Çok hoşuma gitmişti. Para da kazanmıştım. Sonra iki kere uçakla Paris-Londra-Amsterdam turu yaptım. İkinci uçak grubunda 11 kişi var. 8 kadın 3 erkek. İstanbul'da uçağa binmek üzere apronda otobüsle giderken bir hostes, bu 8 hanımefendiye Alman Markları dağıtıyor. O zaman Euro yok. Ben ne olduğunu anlamadım. Yetmişli yıllarda döviz taşımak suç, yurtdışına çıkarken de yanlış hatırlamıyorsam maximum 100 Dolar limit vardı.

Sonra anlaşıldı ki özellikle hanımefendiler alışveriş amacıyla bu tura katılmışlar. O zamanlar Avrupa malları çok gözde ama Türkiye'de bulmak zor. Levi's kot, Adidas ayakkabı sahibi olmak pek havalı.

Paris'e indik. Şehir turu var, yerel rehberler eşliğinde, fiyata dahil. Grubun yarısından fazlası katılmadı. Extra turlar var. Onlar ilave ücretli. Onlara da rağbet yok. Londra'ya gittik. Yine aynı durum. Akşam otelde toplanıyoruz. Herkes birbirine nereye gittiğini ve ne aldığını anlatıyor. Ertesi akşam, diğerlerinin almadıklarını ötekiler de almış, berikiler ise bir ertesi gün nereye gidip ne alacaklarını konuşuyorlar.

En son Amsterdam'da da aynı vaziyet. Son akşam baktım bavullar en az iki, hatta üç katına çıkmış durumda. Herkesi topladım. Dedim ki: "Çok bavulumuz var, normalde fazla bagaj ücreti ödememiz gerekecek. Ancak daha önce yaptığımız şekilde grup olarak check-in yaparsak hava yolları genelde fazla bagajı tolere ediyor. Ama eğer farklı bir uygulama ile karşılaşır ve fazla bagaj ücreti çıkarsa karşımıza, kimin ne kadar fazlası var, hesaplayıp bölemeyiz. Ne çıkarsa eşit paylaşmaktan başka çare yok. Eğer bunu kabul etmezseniz herkes ayrı check-in yapacak ve kendi fazla bagaj ücretlerini ödeyecek." 15 dakika kadar tartıştılar. Karar: Herkes kendi check-in yaptı herkes yüklüce fazla bagaj ücreti ödedi. Siz olsaydınız nasıl karar verirdiniz?

İstanbul'a dönünce kıyamet koptu. Bagaj işinin faturası bana kaldı. Beni şirkete şikayet ettiler. Bir şey bilmiyormuşum, şehir turlarına bile çıkarmamışım. Sorulara cevap vermemişim ve grup check-in yerine bireysel check-in yaptırıp bir sürü para ödetmişim. Kovuldum. Son turum oldu.

Ulus Mahallesi

Biz Ulus Mahallesi'ne taşındıktan bir süre sonra Süreyya eniştem Marmara Birlik zeytin bayiiliğini çalışanına devredip emekli oldu. Sevim Teyzem ile birlikte Ankara'daki evlerini kapatıp İstanbul'a, Ulus Mahallesi'ne, bize yürüyerek 5 dakika mesafeye taşındılar. Hepimiz çok sevindik. Anneannem de, Ankara - İstanbul gidip gelmekten kurtuldu. Eniştem çok muzip, neşeli, aklıdan hiç kötülük geçmeyen şeker bir insan. Pek çok hikayesi var, insanları kırıp geçiren.

Kurban Bayramı. Kurbanlık koyun alınacak. Kesilecek, ikinci gün de Ankara'ya gidecekler yanlarında da kurban eti götürecekler trenle. Çağlayan'da hayvan pazarı var. Gitmiş, bakmış eniştem ama sonra kesmek falan zor gelmiş. Yakında aile kasabımız var. Ona gitmiş. Demiş ki "Parçalanmamış bütün koyun var mı?" "N'apcan abi?" demiş kasap. "Kesilmiş kurban alıyorum. Karışma sen." demiş, sırtlamış hayvanı gelmiş eve. Teyzem küplere binmiş. "Olur mu öyle şey?" Efsaneler, Kuran-ı Kerim vs. fayda etmemiş. Ertesi gün hayvan trenle Ankara'ya gidecek. Ama bagaja konmaz, yanına alınmaz. Trenin

buzdolabını aramışlar. Kimse alışık değil, koca bir çuval içinde, kafasız, cansız, derisi yüzülmüş içi temizlenmiş hayvan taşımaya. Neyse bulmuşlar bir soğuk yer lokomotifin hemen arkasında.

Yataklı tren gece gidiyor. Sabah Ankara'da. Gecenin bir yarısı tren durmuş. Bir türlü hareket etmiyor. Sonra anlaşılmış ki, Ankara'ya bir kaç saat mesafede aşırı kar yağışından tren yolu kullanılamaz halde. Tren bekleyecek ama ne kadar bekleyecek belli değil. Cep telefonu filan yok o zaman.

Sabah Ankara'da yaşayan eniştemin kardeşi Nevzat abi, gelmediklerini görüp durumu öğrenince, trenin tam yerini araştırmış, karda kıyamette donmasınlar diye atlamış kamyonetine, trene mümkün olduğunca yaklaşmış ve park etmiş. 10-15 dakika yürüdüktan sonra trene varmış, başlamış Süreyya diye bağırarak vagonların yanından yürümeye. Teyzemler sesi duyunca çok şaşırılmışlar ve çok da sevinmişler. İnmişler vagon dan, demişler ki, "Bir de koyun var." "Nasıl yani?" demiş Nevzat abi. Öz be öz abisini tanıır tanımasına da, katilin maktulün cesedini taşıması gibi, trenle hazır kesilmiş kurban taşıyacağını düşünememiş. Ama çuvalı bulmuş, sırtına vurmuş ve hepsini Ankara'ya sağ salim getirmiş.

Nesrin ile çıkmaya başladık ama annelerden saklıyorum. Bu arada Leyla ile Hıfısı da çıkıyorlar, annelerin haberi var ama tasvip etmiyorlar. Acaba Nesrin'i de tasvip etmezler mi diye her akşam geciktiğimde çeşit çeşit hikayeler yazıyorum, zararsız. Belki seziyorlardı ama hiç sorguya çekmediler.

Annelerin yazları Silivri'ye gidecekleri hafta sonları bir sebep uydurup evde kalıyordum. Bir kaç kere de ikinci arabamız Dodge Dart'ı alıp Eskişehir'e Nesrin ile buluşmaya gittim. Cumartesi gidip Pazar dönüyorum. Şimdiki arabalarda imkanı yok ama o zaman kilometre saatinin arkasındaki kabloya ulaşır yerinden çıkardın mı araba kilometre yazmazdı. Dönünce kabloyu yerine takardım. Deponun da eksliğini tamamlar, eski seviyesine yakın doldururdum. Hiç çakılmadı.

Nesrin de çıktığını annelerinden saklıyordu. Maazallah ne kadar ayıptı. "Dobrucalı'ların kızı mı? Aman Allah'ım." Bazı zamanlar da Nesrin, arkadaşları ile ilgili senaryolar yazar İstanbul'a gelirdi bir kaç günlüğüne. Alpay'ın şarkısı "Eylül'de Gel" bizim parçamız olmuştu. Çok ayrılık çektik, ama sonra hiç ayrılmadık ve bir ömrü birlikte yürüdük.

Erhan da artık 15 yaşında. O da araba araklıyor ama hep Chevrolet Nova'yı. Yani birinci arabayı. Ehliyeti de yok. Farkındayım ben ama beni de atlatıyor. Ara sıra tezgahlar kuruyorum. "Hayır almadım." diyor. Ben de diyorum ki "Nova'nın tekerleğinin üstüne küçük bir taş koymuştum görünmeyen. Sonra

baktım yoktu.” Bunun üstüne “Evet aldım.” deyip itiraf ediyor. “ Taş yok hal-buki.

Bir hafta sonu ben yokum evde. Pazar sabahı babam aşağıya iniyor. Bakıyor Nova yok. Erhan ise benim Üniversite’den yakın arkadaşım dostum Mağara lakaplı Levent Erden’den ders almak üzere onun Etiler’deki evine arabayla gitmiş. Hemen tahmin edip Mağara’nın evini arıyorlar ve soruyorlar. Erhan hayır diyor ama paniğe de kapılıyor. Kendince çok zeki bir plan yapıyor. Arabayı Hasan Ali Yücel Lisesi’ne giden yola park ediyor. Etiler Karakolu’na yakın. Babam karakola gidip çalıntı ihbarı yapacak. Giderken de yan yolda araba gözüne çarpacak, alıp gidecek. Yok gözünden kaçarsa, bu sefer polisler hemen bulacaklar. Anahtarı da koltuğun altına koymuş, kapıyı da kitlemiş. Bütün araba hırsızları aynı yöntemi uygular bilirsiniz.

Ama babam aile dostu bir polis şefini arıyor ve çalıntı ihbarını yapıyor. Erhan bunu öğrenince yine paniğe kapılıyor. Planda bir değişiklik yapamaz. Araba kilitli, anahtar içinde. İtiraf edemez, imkansız. Yine çok parlak bir fikir geliyor aklına. Eve gelirken mahalle bakkalına giriyor. Diyor ki: “Bakkal amca, ben arabayı Bahtiyar sokağa park ettim. Anahtarı da içinde bırakıp kapıyı kitledim. Babamlara söyleyemiyorum. Sen telefon edip ‘Ben sizin arabayı Bahtiyar sokakta gördüm.’ der misin?” diyor. Adam kafa sallıyor ve telefon ediyor. Babama mantıksız geliyor bu telefon. Bu arada ben dönüp Erhan’ı sıkıştırdınca konu anlaşılıyor ve gidip arabayı alıyoruz.

Üniversite Yılları

Üniversite hayatım çok güzeldi. Aslında 80 öncesi ve Üniversiteler’de eylemler oluyor, polis geliyor, boykotlar yapılıyordu. Ama Boğaziçi Üniversitesi’nde sadece bir kaç kere sabah okula gelince boykot olduğunu öğrendik. “Ohh, dersler yok.” diye sevindik. Politik bir çabam olmadı hiç. Kampüs, boğazın yamacında, Aşyan’ın üstünde. Yeşil ve deniz, eski binalar, güzel insanlar, klüpler. Harika bir ortamda okuduk.

Mağaracılık Klübü ile tanıştık. Çadırılı, kamplı, çok güzel geziler yaptık, mağaralar keşfettik, haritalar çıkardık. Hafta sonu gezileri ve yazın uzun soluklu seyahatlerimiz oldu. Malzeme işleri, özellikle karpit lambaları benim sorumluluğumda idi. Karpit kokusuna bayılırdım. Hâlâ da öyle. O zamanlar kafa feneri yok gibi, pil de çok pahalı.

Kaşarlı açma ve klüp odası sohbetlerini unutmak mümkün değil. 40 kişilik bir ekip hâlâ görüşüyoruz. WhatsApp grubumuzun adı da Karpit. Bizler de Karpitdaş. Fırsat oldukça Fenerbahçe Todorı’de buluşup tazeleniyoruz.

Nesrin ile beraber Şile’de denize bakan bir yamaçtaki mağara kampındayız. Yanılmıyorsam 15-20 kişi varız. Kızlar nöbetleşe yemek işlerini hallediyorlar. O gün Aida makarna yapacak. Su lazım. İlerde dere var 5 dakika mesafede. Erkeklerden su getirmelerini istiyor. Kimse sallamıyor. Bunun üzerine tepesi atan Aida tencereyi denizden doldurup, makarnayı yapıyor. “Ne bu tuz?” diyenlere de: “Su getirseydiniz madem. SS formülüyle, seve seve yiyeceksiniz.” diyor.

1963 model Dodge Dart arabamıza 5 öne, 5 arkaya, 3 de bagaja olmak üzere toplam 13 kişi doluşup boğaza gidişlerimizi, polis görünce de arabanın kapısına dışarıdan kuvvetle vurarak açık olan bagaj kapağının kapatılması mesajını verişimizi unuttur muyuz.

Üniversite’de okurken çalışma hayatım daha yoğunlaştı. Derslerin dağılımına göre bazı günler ders notlarını sonradan almak üzere okula hiç gitmedim. O zaman muhasebe işlerimize bakan Güngör abi şaşkınlıkla “Yahu sen ne zaman okula gidiyorsun, ne zaman ders çalışıyorsun?” derdi.

İyi bir öğrenciydim. Notlarım hep yukarılara yakındı. Hayatımda bir kere bir dersten kaldım ve tekrarladım. Final imtihanından bir gece önce atölyede iş kazası olmuştu. Ben gece koşup gitmiş, acil servis, kopmuş parmak ameliyatı derken, hiç uyuyamamıştım. Finalde de çaktım.

Leyla ile Hıfısı nişanlandılar ve 1979 senesi 20 Aralık’ta evlendiler. Ankara’da yeni bir yaşama başladılar. Ben de artık beklemeye dayanamadım ve herhalde düğünlerinden bir hafta sonra bir gece annemler yatmak üzere odalarına çekildiğinde kapılarını tıklatıp içeriye girip, bir solukta dedim ki: “Ben Nesrin ile evlenmek istiyorum.” Bir şey diyemediler. Daha yeni bir ev kurduk filan gibi bir şeyler gevelediler. Ama ben “Tamam dikkatli davranınız.” filan diye söz verince pek söyleyecek bir şeyleri kalmadı. Ama ben daha Nesrin’e adabıyla diz çökerek, yüzük hediye ederek evlilik teklifi yapmamışım. Sanki “Çıkma teklifi” ile her şey kendiliğinden evlilik yoluna girmiş ve ilerlemişti. Ara ara eksik kalan bu teklifi yapayım, harika olur diye düşünerek 65 yaşına geldim. Bir gün inşallah.

12 Ocak 1980’de Eskişehir’e Nesrin’i istemeye gittik. 15 gün sonra Nesrin’lerin evinde nişan yapılmasına ve arada da birlikte Ankara’ya nişan alışverişine gidilmesine karar verildi. 26 Ocak 1980’de Nesrin’lerin evinde sade bir törenle aile içinde nişanlandık. Nişan sonrasında gece Müzeyyen annemin kendi elleriyle yaptığı ev baklavasını, Has Otel Termal’deki odalarımızda, hunharca götürmemizi aileden kimse unutmamıştır. Sabah bir kalktık, her yer karbuz. Hasan babam bize patinaj zinciri bulup getirmişti de, biz İstanbul’a doğru

yavaşça yola çıkmıştık.

Düğünümüz 2 Temmuz 1980’de 4.Levent Tenis Kulübü’nde yapıldı. Gerdek gecesi İstanbul Hilton’da, bir kaç gün İzmir Efes Oteli, sonra dayımların yeni aldığı Ören’deki Efem Tatil Köyü’ndeki 1 hafta.

Balayı programı böyleydi. Efem Tatil Köyü henüz açılmamış, bir bekçi, bir temizlikçi, bir santral görevlisi, bir de biz. Bir akşam, resepsiyon bölümünde bekçi ile oturuyoruz. Nesrin arkadaki karanlık odaların birinden diğerine bir fare geçtiğini gördü. Bekçi hemen duruma el koydu. “Ben hallederim.” dedi. Gitti içeriden çiftesini aldı geldi. “N’apıyosun?” dedim. “Vuracağım onu.” dedi.

Kaçtık hemen.

Emlak Kredi Bankası’nın yaptığı evlerden taksitle aldığımız, 1978 senesinde teslim edilen ve kirada olan eve yerleşeceğiz. Beşiktaş Yıldız’da. Mobilyalarımızı Maltepe Mobilya’dan almışız. Kiracıya “Oğlum evleniyor, çık.” diyen babama “Tamam.” demiş kiracımız. Ama düğün günü halen evi boşaltmamıştı. Biz balayına gittik. Her iki annemiz düğünden sonra evimizi yerleştirdiler, eksiklerimizi aldılar. Döndüğümüzde bizi yeni evimizde ‘Hoşgeldin Gönül Bahçeme, Bahar Yüzlüm Hoşgeldin.’ şarkısı ile karşıladılar. Çok duygusaldı. Evimiz sonrasında üç kere tadilat gördü ama aynı mobilyalarla, aynı evde 41 senedir oturuyoruz. Yuvamız orası bizim.

Üniversitenin son sınıfını evliken okudum. Üniversitedeki üçlü çetemiz, Mağara ve Mehdi (Çetin Böke) birlikte çok ders çalıştık bizim evde. 1981’de hepimiz birden mezun olduk. Farklı yollara dağıldık, ama halen ara ara toplaşıp, paylaşıyoruz.

ÖZAY Limited

Yanılmıyorsam 1978 yılı sonlarında anneme ailesinden Kayseri’de miras kalan bir gayrimenkul satıldı ve bizim payımıza düşen senetlerle 4. Levent’de 217 m² bir arsa aldık. Babam oraya 4 katlı toplam 1000 m² bir bina yaptı. Binanın sırtında, Büyükdere Caddesi üstünde bir otel var. Ama görüyoruz, çokça kızlar girip çıkıyor. Müşteriler genelde erkek. Arada polis baskını oluyor, herkesi toplayıp götürüyorlar. Bize ne canım.

Binanın 3. kat betonu dökülürken bir gün otelin sahibi Mümin bey, tek omuzuna ceketini asmış, yanında iki adamı ile geliyor, babamı buluyor ve diyor ki, “Burası benim!” O zaman o bölgede tapu yok. Zamanında araziler mübadele ile gelen göçmenlere verilmiş ve tapu kayıtları düzenlenmemiş. Gayrimenkuller muhtar senedi ile el değiştiriyor. Babam da muhtar senedi filan deyince kü-

fürü yemiş. Sonra Mümin bey inşaat süresince bizi devamlı zorladı. Arka tarafa açtığımız pencereleri dışarıdan plakalarla komple kapattırdı. Seneler sonra tapumuzu alınca babam inşaatın üstüne iki kat daha ekledi. Demir filizler hazırda zaten. O iki kat hep kaçak kaldı. Neyse yıkılmadı. İlk imar affında yasallaştı.

1980 yılında Topkapı'dan 4. Levent'e taşındık. Ben Sarıyer minübüsleriyle işe gitmeye başlamıştım. 10 liraydı minibüs. Bana sormayın nasıl bir paraydı diye, girin bakın internete. Makinalarımızın sayısı artmış ve yeni ürünler, yeni müşteriler ilave olmaya başlamıştı. Artık babamın ayrı odası vardı. Benim, muhasebenin ve üretimin de odaları ayrıydı. Bodrum kata da kalıpcı İsmet Usta'yı taşımıştık. Artık kalıplarımız da aynı adreste ve bizim kontrolümüzde yapılıyordu. İsmet Ustamız öğleden sonra saat 4 oldu mu rakısını açar, bir şişe cola ile karıştırarak içerdi. Yanında da üç dilim kurumuş pastırma. Kola ile rakıyı karıştırıp içen başka kimse tanımadım hayatımda.

Elinde eğe ile kalıp yapan, çok sanatkar bir kalıpcı idi. Her cuma gelir karşıma oturur.

“Buyur İsmet Usta?”

“Malum bugün ödeme günü.”

“Eee senin alacağın yok ki. Şu kalıpları yapıyorsun, onların da ön ödemeleri yapılmış?”

“Ben sadece size çalışıyorum. Eve para götüremeyecek miyim?”

Bu minval sohbetlerle her cuma benden bir şeyler koparır giderdi. Ona hiç borcumuz olmadı. Kalıp teknolojisi ilerledi ama İsmet Usta ayak uyduramadı. Fazla sürmedi işbirliğimiz, taşındı.

Yine kurban bayramı, İsmet Usta, başka bir kaç dostumuz, bizler hep birlikte ineğe “girdik”. İnek satın alındı geldi. Bayram sabahı topluştık, Babam, ben, İsmet Usta, Hıfısı, Erhan, çalışanlarımız. Kurbanı kesip, oracıkta parçalayıp, etleri de oracıkta dağıtacağız. Kimse kesmeye razı olmadı. Bulduk kendini kasap olarak tanıtan bir vatandaş. İneği yatırdık hep birlikte. “Profesyonel” kasabamızın bıçağı vurması ile oluk oluk kan akmaya başladı. İnek çırpınıyor biz de onu zaptetmeye çalışıyoruz. Zavallı inek kuyruğunu önce kana buladı, sonra da toprağa. Akabinde de Erhan'ın suratına çarptı. Zıpladı kalktı ayağa ve Sanayi Mahallesi'nin içlerine doğru koşmaya başladı. Bütün ekip de arkasından. O zaman video çeken cep telefonları yok.

O yıllarda fason üretim yapmaktansa, kendi ürünlerimizi üretip satma yolunda çalışmalarımız başlamıştı. Babamla birlikte her sene en az bir defa yurtdışı plastik ve otel malzemeleri fuarlarını araştırır, tarihleri birbirine yakın

olanları seçer ve giderdik. O zaman internet yok. Haberleşme, sabit telefon, fax makinası ve telex ile. Fuarları araştırmak için ise Avrupa ülkelerinin İstanbul'daki ticaret ateşeliklerine müracaatla fuar listesi almak şeklinde oluyordu.

Bu arada Üniversite bitmiş, evliyim, akşam 9'lara kadar çalışıyorum, askerliği nasıl ertelerim ve yırtarım diye düşünüyorum. Öğrendim ki boyundan 20 kilon fazla varsa çürük raporu alabiliyorum. Yani 1.75 boya 95 kilonun üstündeysen tamamdır. Başvurdum. 1 sene erteleme verdiler. "Zayıfla gel." dediler. Ben tam tersini yaptım. Ne varsa yedim, yerimden kıpırdamadım. 110 kg'a çıktım. Ertesi sene Gümüşsuyu Askeri Hastanesi heyetinden çürük raporunu aldım. O sene babamla yine fuara gideceğiz. Pasaport için "Askerlikle ilişkisi yoktur." kağıdı lazım. İçime bir korku düştü. Babama dedim ki: "Ne olur ne olmaz, kolumdan tutup, yürü askere derler mi acaba? Sen gider misin lütfen Beşiktaş Askerlik Şubesi'ne?" Meğerse içime doğmuş. Genel Kurmay onaylamamış raporu ve bir sene daha ertelemiş. Fuara gidemedim o sene. Bir sene daha aygırlar gibi yedim içtim. Rapor ertesi sene onaylandı.

Fuarlardan birinde Cambro'nun ürettiği bir plastik bardağı numune olarak aldık. Kendimize Otel Ozay diye kart bastırmiştık. Firmalara "Sizden mal alıp kullanacağız. Ama numune lazım." diyoruz. Dönünce kalıbını yaptırıp, satmak niyetiyle babam bardağı alıp Sheraton Otel'i'ne gitti. Satın alma Müdürü Nükhet hanım: "İlhan bey onu değil de, şu bardağı yaparsanız şu miktar sizden alırız." demiş. Nükhet Hanım'ın bir sözü üzerine biz o kalıbı da yaptırıp, ilk otel malzemeleri satışımızı gerçekleştirdik. Sonrasında annem ve babam, arabanın arkasına aldığı kadar bardak koyup, Güney Bölgelerdeki otellere pazarlama seyahatine çıktılar defalarca.

1982 yılında Hasan babam ani bir şekilde aramızdan ayrıldı. Kalbi pıhtı atmaya karar verdi. Önce beyine, sonra da kalın bağırsaklara. Koma, ameliyat ama kurtarılamadı. 56 yaşında. Büyük travma oldu Nesrin'in ailesinde. Nesrin'in amcası Eskişehir'de üst katlarında oturuyor. Abi-kardeş hayatları boyunca beraber çalışıp kazanmışlar. Evlerini beraber almışlar. Babam öldüğünde de geçimlerini Otogar'da beraber işlettikleri 3 dükkandan sağlıyorlardı. Şekerci, Meyvacı ve Gazete-Tekel bayii.

Dükkanlar 24 saat açık. Nöbetleşe çalışıyorlar. Defin merasimi bitti, akşam evde dua okunuyor. Amca gelip dedi ki: "Ben kadın dırdırı çekemem. Ortaklık bitti." Sonra da adaletsiz bir bölüşme teklif etti. Amcayı affetmedik hiçbirimiz.

Pınar

1983 senesinde çocuk arzumuz kabul oldu ve Nesrin hamile kaldı. Ha-

beri arkadaşlarımıza, Savaş'ların evinde toplanıp onların tek kişilik heybetli Berger koltuğuna oturup, "Bugün baba koltuğuna oturmak benim hakkım." diyerek vermiştim. Pınar, arkadaş camiamızın ilk çocuğu olacaktı. Çok havalı ve sevinçliydik. O sıralarda şirkette bir Anadolu kamyonetimiz var. Hafta sonları ben alıyordum onu. Nesrin ile dışarı çıkıyoruz ama süspansiyonu o kadar kötü ki, zıp zıp zıplıyor.

Nesrin ha doğurdu, ha doğuracak kamyonetin içinde.

12 Ağustos'ta Vatan Hastanesi'ne doktorumuza gittik. Dedi ki "Doğum başlamış, yarın sabah gelin, hastaneye yatın." Annemlere müjdeyi verdik. Tepkileri: "İyi tamam. Biz Silivri'ye yazlık evimize gidiyoruz. Doğunca haber verin." oldu. Çok üzülmüştük.

13 Ağustos 1983 günü akşam 10 civarında hayatımızın güneşi kızımız Pınar dünyaya geldi. İkimizin de gönlünden kız geçiyordu ve kızımız bize hediye geldi. Malum Türk toplumunda erkek evlat daha makbul. Tebrike gelenler: "İkincisi erkek olur inşallah." "Erkek adamın erkek damadı olur" diye teselli ediyorlar. Fena halde içerledim. "Yahu kardeşim biz kız istiyorduk, kızımız oldu. Tamam mı!" Olmadı inandıramadım bir türlü. Aynı hastanede çalışan göz doktoru arkadaşımız Savaş, bunları seyredince en güzelini söylemişti. "Kız evlat daha kolaydır. En kötüsü orospu olur. Tutarsın bir ev, yaşar gider." demişti.

Çocuklu hayat artık bambaşkaydı. Bütün dinamikler değişti. Evimizin nüfusu %50 artmıştı. Üç hafta kadar Müzeyyen annem bizle kaldı. O gittikten sonra Pınar'ın bütün sorumluluğu Nesrin'in omuzlarındaydı. Hiç bir yerinde sorumluluk almadım. Ancak gerekirse yardımcı oldum. Geceleri ağladığında Pınar, bir kere uyanıp ilgilenmedim. Bir kere dahi altını değiştirmedim. İçimdeki bu yarayı çok iyi bilen Pınar, yavrusu dünyaya geldikten sonra ilk iş bana Winter'in altını değiştirtti.

O zamanlar sabah 8'de çıkıyor ve akşam 8-9 arası eve geliyordum. O zaman ki alışkanlıklarımız, babaların benzer şekilde hareketini onaylıyor olsa da, ben bunların arkasına sığınmayı doğru bulmuyorum. Daha önce de bahsettiğim gibi hayat tercihler üzerine kurulmuştur. Bu acıyı hissettikten sonra yeni evladı olan babalara tavsiyem: "Evladınızın her dakikasını doya doya yaşamaya bakın. Ben Pınar'ın bebeklik ve çocukluğunu kaçırdım. Siz aynı hataya düşmeyin." oldu hep. Çocuğunun yavaş yavaş büyüdüğünü izlemek ve birlikte yürümek kadar önemli çok az şey var bana göre şu dünyada.

Nesrin ikinci çocuğumuz olmasına sıcak bakıyor ama olursa eğer yaş farkının çok olmamasını istiyordu. Ben ise iki veya daha fazla çocuğuma adil

davranamayacağım sebebi ile ikinci çocuğu istemedim. Bana göre eşitlik, adalet demek değildir. Adalet çok yüce bir kavram. Eşitlik ise basit.

Kaç çocuk konusu arkadaşlarımız arasında da çok tartışıldı tabii ki. Kardeş olmalı, arkadaş olurlar, paylaşmayı öğrenirler. Tek çocuk sorunlu olur, vs. Standart söylemler. Hararetli bir tartışma sırasında Selçuk dedi ki: “Bana bir tane kitap göster ki, tek çocuk sahibi olmayı desteklesin.”

Gittim içeri ve *Problemlı çocuk yoktur, Problemlı anne baba vardır* isimli bir kitap getirdim. Tartışma anında bitti. Canım kardeşlerimin de şimdi tek çocukları var.

Şirkete yeni ortaklar geliyor

Aynı sene Leyla’lar, Hıfısı’nın babadan kalma, çelik eşya satışı işinin kötüye gitmesi sebebi ile Ankara’dan İstanbul’a taşınmaya karar verdiler. Kendi evlerine taşınana kadar bir süre annemlerle beraber yaşadılar. Hıfısı da büyümekte olan Özay’a dahil olarak çalışmaya başladı. Bir süre sonra üniversite yerine askere giden Erhan’ın askerliğinin bitmesi ve onun da Özay’a gelmesiyle tam bir aile şirketine dönüştük. Babama dedim ki: “Bu insanlar benim kardeşlerim, senin de oğulların. Sizler gidince de mirasçılarınız olarak şirkete ortak olacaklar. Bu ortaklığı şimdiden eşit oranlarda oluşturalım. Herkesin motivasyonu da artar.” Babam da “tamam” dedi. Benim %47,5 olan hissem %20’ye düştü. % 20 Erhan, % 20 Hıfısı-Leyla, %20 babam, % 20 annem olarak yeniden düzenlendi. Babam Yönetim Kurulu Başkanı, benim işim genel idare, muhasebe-finans, idari ve resmi ilişkiler, personel, ihracat, satınalma, yurtdışı ilişkiler idi. Erhan yurtiçi satışla ilgileniyor. Hıfısı da üretim ve sevkiyat.

Babamın tavrı, kimse maaş almasın, herkes ihtiyacı kadar para çeksın idi. Ortada bir tencere kaynıyor, herkes açlığını bastırarak kadar alsın. Kalan para da şirketin yeni yatırımlarına harcansın. Eski model bir yaklaşımın çok ortaklı bir aile şirketinde yürümeyeceğini, herkesin yaptığı işe göre maaşı olması gerektiğini, şirket yönetiminin hiyerarşik yapısının da açıklıkla belirlenmesi önerilerim senelerce göz ardı edildi.

Yönetimde ciddi sorunlar oluştu. Herhangi bir konuda toplanıyoruz. Herkesin bir fikri var ve ifade ediyor. Mesela bir firmaya bayilik verelim mi vermeyelim mi? Artık ürünlerimiz çeşitlenmeye başlamış ve piyasada otellere yönelik malzeme üreten öncü firma haline gelmiş durumdayız. Satıcı firmalar bayilik istiyorlar. Karar veriyoruz diyoruz ki, bu firmaya bayilik vermeyelim. Toplantı bitiyor. Ertesi günü Erhan geliyor ve diyor ki:

“Bu karar benim içime sinmedi.”

“Peki, dünkü konuştuğumuz şartlarda herhangi bir değişiklik oldu mu?”

“Hayır.”

“Peki, başka yeni bir bilgi geldi mi?”

“Hayır.”

“Dün söyleyemediğin veya unuttuğun bir şey var mı?”

“Hayır ama içime sinmedi.”

Bu ve benzeri pek çok şey oldu Erhan ile aramızda. Bağırış çağırış, kapı çarpmalar gırla gitti. Ama kırık kemik ve kan olmadı.

Yine aynı dönemde şirkete ilk bilgisayarı aldık. Ben üniversitede bilgisayar programcılığı dersi almışım. Aynı zamanda, muhasebe programları üretmek üzere yeni kurulan Link Yazılım şirketi sahipleri de arkadaşlarım. Onlardan muhasebe yazılımını aldık ama anlaşmamız birlikte yazılımı geliştirmek üzere. Bilgisayarlarda o zaman hard disk yok. İki floppy disk sürücüsü var. Üstte yazılım floppy diski, alttakinde de data floppy diski. Fatura kesilecek, bir kalem yazıyorsun, tar-tar-tar data diskine kaydediliyor. Gündüz yazılımı mümkün olduğunca yoğun kullanıyor, sorunları not alıp, akşam Link'e gidiyordum. Gece 10-11'e kadar beraberce çalışıp, yazılımın yeni sürüm diskini alıp eve, sabah işe. Ertesi gün tekrar.

Güngör abi muhasebe işlerimize bakıyor. Dayımların emeklisi ve emektarı. “Ben bu yaştan sonra bilgisayar öğrenemem.” dedi. “Bilgisayar içeri, ben dışarı.” “Yapma, bak işler hızlanacak, mizan tutturma yok, hata çok az.” Fayda etmedi. Kısa süre sonra ayrıldı.

Bilgisayara bilgi girecek, fatura kesecek eleman lazım. Celal isimli bir arkadaşımızı işe aldık. Bilgisayar muhasebe bölümünde. Benim masamda da bir ekran var ama klavye filan yok. Sadece ne yapıldığını görebiliyorum. Celal fatura kesecek, ben de masamdan izliyorum. Birinci mamul kalemini buldu, ikinciye geldi. Duruyor da duruyor. Bekliyorum, içimden de, “Hadi Celal, yaparsın sen.” diyorum. Celal bekliyor. O sırada benim kapıda (kim olduğunu unuttum) birisi duruyor ve ikimizi birden görüyor. Meğerse Celal işaret parmağı ile F2 tuşuna nişan almış, biraz kendine güvense basacak ama bekliyor. İlham olmalı, beklediği.

Olmadı, Celal'i ofis boy görevine transfer ettik. Bir cuma günü müşteri çekleri tahsil edilecek. O zamanlar çekler sık sık karşılıksız çıkardı. İki üç farklı banka çeki var. Online işlem yok. Telefonla diğer şubeden provizyon alınıyor, bekleniyor, uzun iş. Anlattım. “Çekleri bankalara dağıt. Telefonları etsinler.

Sonra hepsine tekrar git. Karşılıksız çıkan olursa eğer, bayilerimize ait olan şu çekleri al geri gel. Diğerleri karşılıksız çıkarsa onların arkasını yazdır.” Çekin arkasını yazdırmak, firma için önemli bir itibar kaybı. Yanlışlık olmasın diye karşılıksız çıkarsa, şöyle olacak diye tekrarladım. İyice karıştı kafası ve dedi ki: “Ya karşılığı çıkarsa ne yapacağım?”

Yine olmayınca depo sorumlusu yaptık ve bir gün pes ettik hep beraber ve ayrıldı. 10-15 gün sonra beni aradı. “Abi ben insan kaynakları sorumlusu olarak yeni bir işe girdim. Acaba insan kaynakları sorumlusu ne iş yapar?”

Fuar gezileri

Senelik Avrupa fuar gezilerinden bir kaç tanesini araba ile yaptık. Tofaş Kartal arabamız var. Arabanın arkasını dolduruyoruz. Dayımın ödünç araba buzdolabı, içine dolmalar, kuru köfteler, haşlanmış yumurtalar, salata malzemeleri, meyve vs. O zaman hâlâ var olan Yugoslavya ve Bulgaristan’ı geçerken benzincilerde, daha sonra da yolda mümkün olan her yerde arabada yatıyoruz. Ön koltukları yatırıp, battaniyeleri üstümüze çekip uyuyoruz. Bu kadar mı soğuk olurmuş arabanın içi. İlk o zaman öğrenmiştim. Fuar günleri otel buluyoruz ki hem temiz pak görünelim hem de dinlenmiş olalım.

Fuarlar o kadar büyük ki bir günde dolaşmak mümkün değil. İki - üç gün ayırmışız ama belki bazı firmalarla uzunca görüşmelerimiz olur diye ilk gün bütün fuarı dolaşmak istiyoruz. Babam bir koridordan yürüyor ben diğerinden. Öteki uçta karşılaşıyoruz. “Var mı bizle ilgili bir şey?” Yoksa devam diğer koridorlara. Babam çok severdi bu seyahatlerimizi. “Biz muhteşem ikiliyiz.” derdi her fırsatta.

Bir gün yorgun argın akşam fuardan çıktık. Otopark’a geldik. Araba, kontak, çıt yok. Ne oldu? Ben buzdolabını açık bırak. Voltaj koruması da yok o zamanlar. Sen aküyü bitir. Olsun iteriz, vurdururuz, çalışır. Otopark düz, otopark büyük. İkimiz birden itiyoruz var gücümüzle. Şöför kapısı açık, hızlanınca ben atlıyorum içeriye, ikinci vites, vurdur da vurdur. Yok da yok. Anladık ki akünün voltajı sifıra inmiş. Mutlaka başka bir arabadan takviye kablosu ile çalıştırmak lazım. Kablosu olan bir araba bulana kadar herhalde bir kaç saat harcamışızdır. Sonra da akü şarj etsin diye avare avare turalamıştık gece.

Masrafımız az olsun diye arabada geceleme, arabayı yemekle doldurular. O yemekler 3 haftalık seyahatin ikinci yarısında artık nahoşlaşmaya başlar, hafif kokular yükselir, biz yine de bir ısırık atıp acaba yenir mi diye test ederdik. Gerek var mıydı yoksa savaş görmüş nesil kültürü müydü pek emin değilim. Nasıl özlediysek taze pişmiş yemeklerini, bir seferinde Kapıkule’den

girdik, ankesörlü telefonda annemi arayıp, “Akşama geliyoruz, bize nohutlu pilav yap lütfen.” demiştik.

Artık sıra gelmişti Amerika’daki fuarları ziyaret etmeye, yeni dünyalar keşfetmeye. 1986 senesinde Frankfurt - Chicago - Paris bir fuar gezisi planladık. Babam 55 yaşında. Babam sağlıklı. Ama belki de kimsenin farkında olmadığı bir kalp problemi olmuş bir aralar. O zamanlarda kalp hastalıklarının tedavisi Türkiye’de pek kolay değildi. Açık kalp ameliyatları bir kaç merkezde yapılıyor ve çok riskli idi. Atatürk’ümüzün söylediği “Beni Türk doktorlarına emanet edin.” deyişi şu anda %100 doğru. Biz her türlü tıbbi sorunumuzu Türkiye’de çözmeye çaba gösteriyoruz. Ama o zaman kalp sorunları için Avrupa ve Amerika tercih ediliyordu. Ertesi sene de Turgut Özal, kalp ameliyatını Houston’da olacaktı.

O sırada annemlerin tanıdığı bir Türk doktor, Cleveland’da hastanede çalışıyor. Cleveland hastanesi de kalp hastalıklarının tedavisinde pek gözde. Üstelik de Chicago’ya çok yakın. Annem tutturdu. “Bir randevu alalım, babanı bir muayene etsinler.” Peki dedim ve babam için randevu aldık. Chicago’dan Cleveland’a gidip, babama kalp check-up’ı yaptıracamız. Annem giderken bana dedi ki: “Eğer ameliyat derlerse sakın ameliyat olmayacak.” Ben, “Tamam, tamam.” dedim ve biz gittik.

Frankfurt, sonra Chicago ardından Cleveland. Ertesi sabah randevumuzdayız. Bu arada hastanenin bitişiğindeki otele de yerleştik. Kan testleri, eko, EKG, efor testi. Hepsi bitti. Dediler ki anjiyografi lazım. İyi peki. Yarın sabah. Tamam. Ertesi gün anjiyodan sonra kardiyolog doktor bizi çağırdı odasına. Babamın İngilizcesi zayıf. Ben tercüman. Dedi ki “Daha önce farkına varmadan bir enfarktüs geçirmişsiniz. Şu anda da 3 damarınız tıkalı. Büyük risk altındasınız. Hemen by-pass ameliyatı olmanız gerekiyor. Eğer şu anda karşımnda kriz geçerseniz, sizi kurtaramam.”

İkimiz de şok. Babam “Kesinlikle olmaz.” diyor. Doktor “Sizi bırakmam.” diyor. Babam diyor ki “Zaten paramız yok.” Ben ne yapacağımı şaşır-mış vaziyette, baba diyorum “Yolda giderken sana bir şey olursa, ben vicdan azabından kurtulamam, gel ol şu ameliyatı.” Razı edemedim. Babam dedi ki: “Annen de burada olmamı istemiyor. Londra da pek revaçta kalp ameliyatlarında. Biletleri değiştir. Oraya gidelim. Ameliyatı orada olayım. Ben, sana bunun benim arzum olduğunu ifade eden bir kâğıt imzalar veririm.” Sonraları bunun hayatındaki en saçma beyan olduğunu söylemişliği vardır.

Ben doktoru Londra konusunda ikna ettim. Biz ona kendi isteğimizle gittiğimizi yazılı olarak beyan edeceğiz. O da bize tüm tahlil sonuçlarını,

anjjiyo filmi vs. verecek. Chicago'daki fuarı atladık. Biletleri Londra'ya de-
ğiştirdim. Daha Türkiye'de kimse bilmiyor. Londra'da nereye gideceğimizi de
bilmiyoruz. Akşam uyuyamıyorum. Çok huzursuzum. Baba dedim, "Gel inat
etme, bak burada her şey hazır, elimizin altında. Daha iyi bir yer olamaz. Evet
paramız yok. 30.000 Dolar büyük para. Ama bak, dönünce ödersiniz dediler.
Gel evet de." Sonunda becerdim.

Hastanede Türkiye'den gelen hastaları koordine eden bir hanım var.
Gece onu aradım. Dedim ki, "Biz ameliyat olmaya karar verdik ama bir şartla.
Ameliyat yarın olacak. Bir iki hafta sonraya randevu verdiğinizi biliyorum .
Yarın olmazsa gidiyoruz. Her şeyimiz hazır." Telefonu kapattım. Annemi ara-
dım. Durumu anlattım. Başladı ağlamaya. "Sen kapat telefonu 20 dakika sonra
bir daha arayacağım." Tekrar aradığımda sakinleşmişti. "Benim içime doğmuş
demek ki. Tamam, ben dua edeceğim buradan." dedi. Arkasından hastane gö-
revlisi aradı. "Yarın sizi günlük normal programa ek ameliyat olarak planladık.
Akşam 4-5 civarında ameliyata girecek. Sabah da hastaneye yatışınızı yaparız.
İyi geceler." dedi. Artık uyku rahat.

Ertesi gün hastaneye yatış ve ameliyat formaliteleri sırasında kimse biz-
den tek cent istemedi. Önceki masrafları ödemiştik. Pasaportlarımıza bakılma-
dı. Biz o muyuz acaba? Parayı sonra göndereceğimize dair imza aldılar. Bitti.
Ama bu sorunuz yanlış. Gönderdik tabii ki.

Öğleden sonra babamı aldılar. Beni de büyük bir salona gönderdiler.
Ameliyata giren hasta yakınları orada bekliyorlar. Ara sıra hastaların ismini
vererek ameliyatın gidişatını veya bittiğini bildiriyorlar. Eğer anons edilmezse
sen gidip sorabiliyorsun. Bekle, bekle, sırayla insanlar azalıyor. En sonunda
kimse kalmadı. Saat oldu akşam 9. Görevliler de gitti. Işıklar söndü. Kaldım
bok gibi. Ameliyathanenin telefonunu aldım. Dahili telefonda arada bir arı-
yorum. Gecenin bir zamanı en sonunda, "Bitti, başarılı, yoğun bakıma yatırıl-
dı." haberini aldım.

Gittim yoğun bakımın önüne, bir bankta uyukladım. Sabah dedim ki:
"Babamı görcem." Dediler "Olmaz, yoğun bakıma ziyaretçi alınmıyor." "Ama
ben tercümanım. Babam İngilizce bilmiyor." Külah takke, al, ver, allem, kallem,
yalvar, küs filan, becerdim. Girdiğimde saydım vücuduna bağılı olarak üstünde
20 civarında kablo, hortum var. Ekranlar, hemşireler, doktorlar. Babamın ilk
sözü: "Yırttık Kemal." oldu. Ertesi gün odaya transfer. Ben yanında refakatçi.
Bir sonraki gün izbandut gibi bir zenci kadın hasta bakıcı geldi. "İlhan bey,
kalk bakalım." Babam ters ters bakıyor, nasıl kalkayım diye. Kadın zorla kal-
dırdı, götürdü tuvalete, aynanın karşısına oturttu. Verdi eline traş sabunu ve

bıçağı. Traş olacaksın diye tutturdu. Babam söyleniyor. Manyak bu diye. Kadın ısrar ediyor. Babam bağırmaya başladı. “Baba gel etme eyleme. Bak ayıp oluyor. Ben sana yardım ederim.” Kadın hayır diyor. “Kendi yapacak.” Anladık ki, normal hayata çabuk dönüş ve hasta psikolojisinden kurtuluş prosedürü.

4-5 gün hastanede yattıktan sonra, bitişikteki otel odasına geçeceğiz. Orada da 10 gün kalıp Türkiye’ye gideceğiz hesapça. Babamın göğsündeki yara enfeksiyon kaptı. Her gün pansuman yapılması lazım. “Siz yine otele gidin, ordan gelirsiniz. Uzun sürecek bu iş. Sana öğreteceğiz. Sen yapacaksın. Türkiye’de de devam edersin.” Giderken yanımıza her türlü ilaç ve malzemeyi verdiler. Ben de Türkiye’de bir kaç gün yaptıktan sonra anneme devrettim görevi.

Hastaneden ayrılmadan hastalara bundan sonraki yaşamlarını nasıl yaşayacakları üzerine brifing veriliyor. Ben katıldım, babama tercüme ettim. Merdiven çıkmaktan, diyete, uykuya bir sürü detay arasında, sigara içme alternatifini bırak, sigara içilen yerde bile bulunmayacaksınız dediler. Bu söz benim ve Nesrin’in sigarayı bırakmamıza sebep oldu. Babam daha sonraları KOAH hastalığına da yakalanmasına rağmen ölene kadar 30 sene sigara içmeye devam etti.

Ben günde 3 paket içiyorum. Nesrin de en azından akşamları beni yalamaya çalışıyor. Hele arkadaşlarımızla beraberken saat akşam 10’dan sonra evin tavanındaki duman tabakası bir metre kalınlığa ulaşırdı. Bir kaç bırakma denemesi başarısızlıkla sonuçlanmıştı zaten. Arada pipo denemeleri de olmuştu. Pipoyu sigara gibi içine çekerek içebileceğimi zannedince dilim zift rengini alıp takır takır sertleşmişti.

Dedim ki, bu sefer değişik yaklaşalım bakalım. Nesrin ile aşağıda konularda kendimizi ikna ettik.

1. Kendimizi, nikotinin bağımlılık yapmayacağına inandırdık. Tartışma var bu konuda ama biz inanmıyoruz. Bu sadece bir el alışkanlığıdır. Bu el alışkanlığını da tespihle, sakızla, kuruyemişle halletmeyeceğiz.

2. Sigarayı bırakmak kolay bir iştir. Herkes bırakabilir. Eğer sigarayı bırakmanın arkasına sığınsak, sinirlilik hallerini, aşırı yeme hallerini müsamaha ile karşılarız. Önce saat, sonra gün, arkasından ay saymaya başlarız. Sigarayı bırakarak ne büyük bir iş yaptığımız beynimizde asılı durur. Ve zayıf bir anlamızda yeniliriz.

3. Sigara genelde pazartesi bırakılır, çarşamba yeniden başlanır. Sigarayı Cumartesi akşamı yemekten hemen önce bıraktık.

4. Yemek sonrası sigara, rakıyla sigara, seks sonrası sigara, çayla kahveyle sigara hepsi sonradan öğrenilmiş alışkanlıklardır.

5. Bırakmaya karar verdiğimiz Cumartesi günü akşamına kadar evde olan, sevmediğimiz, hediye gelen veya misafir için aldığımız bütün sigaraları, tıkanana, aksırana, tıksırana kadar içtik. Kendimizi sigaradan nefret ettirdik.

Bu yöntemlerin hepsi bir araya gelince bizde etkili oldu. İlk hafta her gün birkaç defa aklımıza gelen sigara, sonraları günde bir defa, iki ay sonra haftada iki kere, dört ay sonra ayda üç kere, altı ay sonra da hiç gelmez oldu. Bir daha da içmedik. Ama hayatım boyunca bir tane dahi içersem paketi tekrar cebime koymam bir hafta sürer diye, elimi sigaraya sürmeye korktum hep. Amsterdam'daki weed'ler hariç.

ÖZAY Dağıtım A.Ş.

Erhan ile tartışmalarımız devam ediyor. Sürekli olarak, müşterilerin fiyat indirimi taleplerini kabul etmemizi istiyor. "Ama bunun sonu yok" dediğimde, bu sefer üretimin gecikmesinden şikayet ediyor. Müşterilerinin hiç bir zaman yüzünü güldüremeyen bir şirketiz imajını yaratıyor, ve yönetimi suçluyor. Bir gün de "Abi, şöyle güzel bir satış yaptım, yaşasın." diye geldiğini hatırlamıyorum.

Zeki Gürcan, kendi şirketi olan bir müşterimiz ve bizi yılbaşı promosyon malzemeleri üretim ve satışına çekmeye çalışıyor. Ben de hep birlikte bir pazarlama şirketi kuralım diye önerdim. %25 civarında hisse onun, kalanı bizlere ait, Özay Dağıtım A.Ş'yi kurduk. Özay Limited üretimi yapacak ve sabit fiyatlarla Özay Dağıtım'a devredecek. O da otel malzemeleri ile promosyon pazarına satış yapacak. Erhan'ın üretim şirketi ile yönetim ilişkisi olmayacak.

Ben ürünlerimizi Metro, Migros gibi marketlere de satmak istiyorum. Erhan karşı ve diyor ki: "Müşterilerimiz onların da müşterisi. Sorun olur." Özay Dağıtım'ı kurunca dedim ki, üretim şirketi de marketlere direkt satış yapsın. Ama fiyat politikalarını birlikte belirleyelim. Market satışından ise ben sorumlu olacağım. Bu yapı ile hem yeni pazarlara adım atacağız, hem de Erhan ile tartışmalarımız azalacak. Güzel bir plan gibi durdu.

Değilmiş. Bir iki sene içinde Zeki abi ayrıldı. Özay Dağıtım ile Limited aynı şirket gibi oldu. Promosyon işleri yürümedi. Erhan otellere ve bayilere satıştan sorumlu, ben de marketler ve ihracat. Tartışmalar devam.

Bir gün McDonald's'ın Türkiye yetkilileri ziyarete geldiler. Marketlerdeki ürünlerimizden esinlenerek, kullandıkları plastik malzemeleri bizde üretirmek alternatifini araştırmak üzere. Konuştuk, üretimi gezdiler, dolaştılar. Sonra da üretim yerimizin yetersizliğini, uluslararası standartlara uymakta

zorlanacağımızı söyleyerek bizi eleştirdiler. Haklıydılar ama tavırları beni üzmüştü. Dedim ki: “Marketing çabalarınızın içinde çocuklara hediye vermek üzere ürettirdiğiniz küçük plastik oyuncaklar var ve bunları çocuklu müşterilere veriyorsunuz.” Evet dediler. “Bunların hepsi çöpten toplanmış plastik maddelerden, geri dönüşüm yoluyla elde edilmiş ucuz plastik hammaddeden üretiliyor. Renklerinden ve genel görünüşünden anlamak çok kolay. Testlere dahi gerek yok. Bu oyuncakların, ağzına sokması çok muhtemel çocukların sağlığını tehlikeye sokabileceğini hepimiz biliyoruz. Böyle bir olaya nasıl izin veriyorsunuz öyleyse?” Galiba vedalaşmadan ayrıldılar. Bir daha da McDonald’s firmasını görmedik hiç.

Fuardan aldığımız bir numuneye benzeyen bir bardak yıkama makinası imal etmeye karar verdik. İki plastik haznesi var. Birisine batırıyorsun bardağı. Sabunlu su ve fırçalar var yıkıyor. Alıp diğerine sokuyorsun. Bastırınca içten ve dıştan su fışkırıyor ve bardak duruluyor. Pek çok parçası var. Plastik kovalar, fırçalar, delikler delinmiş bakır borular, hortumlar, fittings malzemeleri v.s. Montaj işini de ben üstlenmişim. Tek tek, bizzat ben yapıyordum ve kontrol ediyordum. Adını “Pınar Bardak Yıkama Makinası” koyduğumuz için herhalde. Hiçbirinde bir hata olmamalıydı.

1988 yılında Levent Plastikçiler Kooperatifi kuruldu. Babamın, işimiz sebebi ile tanıdıkları dostları ile beraber biz de üye olduk, kooperatife. Bir iki sene uygun sanayi arsası arandı. Çeşitli alternatiflerden sonra Gebze’de bir arsa bulundu. Gebze Organize Sanayi’nin yanında. 3000 m²’lik parsellere bölünecek, hangi üyenin ne kadar talebi var diye soruluyor. Babam: “1000 m² yerde çalışıyoruz, bir parsel bize yeter.” dedi. Ben de: “Hayır, ileriye düşünelim, 4 parsel alalım.” diyorum.

Bu arada 1990 körfez krizi patlak vermiş, aşağı katlardan hiç makina sesi gelmiyor. Biz de toplantı odasında bütün ortaklar, Sanayi Mahallesindeki evlere verdiğimiz, otel odası sarf malzemelerinin kutulama ve montaj işini yapıyoruz. Hangi akla hizmetse. Bir Tl. satış yok. Hiç kimseyi işten çıkartmamışız. Personel ücretli izinde. Ben yine de 4 parsel de ısrar ederek, herkesi ikna etmeyi başardım. 20 sene sonra 4 parsel bize yetmeyecekti.

Körfez krizi bitti, cirolarımız yükselmeye başladı. Taksitlerimizi sorunsuz ödedik bitirdik. Bu arada sığmıyoruz artık, yer ihtiyacımız var. Bir arka sokakta bir giriş katı kiraladık. Laminat tepsilerin kâğıt emprenye işini oraya taşıdık. Ama orası da yeterli değil. Artık Gebze’ye bir an önce nasıl bir bina yaparız diye çalışmaya başladık. İşlerimiz fevkalade.

Birgün bütün ortakları toplantıya çağırdım. Acil ve önemli koduyla.

Toplanınca dedim ki: “Batıyoruz.” Saf saf yüzüme baktılar. “Nasıl yani?” Grafikleri gösterdim. Dedim ki: “Şu ana kadar döviz bazında ulaştığımız en yüksek cirodayız. İhracat rakamlarımız da bizim ölçülerimizde tepede.” Herkes şaşkınlık içinde bana bakıyor. Türkiye’de konumuzda lider firma olmuşuz. Küçük rakiplerimiz var. Onlar da ürünlerimizi kopyalıyor ve bizi taklit ediyorlar, ki başarımızın bir göstergesidir. Ben diyorum ki: “Bir şeyler yapmamız lazım. Batıyoruz.”

“Delirdi herhalde yazık.” seviyesinden, “Ne saçmalıyorsun sen” katına çıkarken, dedim ki: “Biz çan eğrisinin tam tepesindeyiz. Eğer aynı şekilde devam edersek, bundan sonra düşüş başlar. Bizim daha yukarıda yeni bir çan eğrisine atlayıp tırmanmaya başlamamız lazım.” Hâlâ pek açıklayıcı değil ve gördüğüm reaksiyon o raddeye geldi ki, sanki ben Özey’i ve imajını baltalamak istiyordum, sanki ben anlaşılmaz saçma sapan şeyler söylüyordum, sanki ben bulutların üzerinde dolaşıyordum.

Devam ettim. “Bizim geleceğimiz ihracatta. Yurtdışı satış organizasyonları kurmamız lazım. Ama bizim ürün yelpazemiz yeterli değil bunun için. Yurtdışındaki rakiplerimiz gibi, yeni ürünler eklememiz lazım. Bütün bunlar için de sermaye lazım.” Artık anlaşılmıştı. “Sermayemiz olmadığına göre yabancı bir ortağa ihtiyacımız var. Bu yolu yalnız yürüyemeyiz.”

Mutabakat sağlanmış mıydı? Pek sanmıyorum. İfade edilmese de rüya gördüğümün düşünüldüğünü zannediyorum. Bu noktadan sonra çabam önce Gebze Plastikçiler Organize Sanayi Bölgesi haline gelmiş sitede binamızı yapmak ve yurt dışı fuarlara katılımı arttırmak üzerine yoğunlaştı. İlk hedef, rakiplerimize kendimizi ve bize has ürünlerimizi daha fazla tanıtmaktı. İkincisi ise bizi ziyarete geldiklerinde sıkış tepiş, üst üste, sokak aralarında üretim yapan bir firma yerine, onlara Organize Sanayi’de modern bir fabrika gösterebilmek.

Pınar büyüyor

Ben onun çocukluğunu gönülümce yaşayamadan Pınar büyüyor. Cem ile Tijen dansa çok meraklılar. Güzel de dans ediyorlar. Bir gün bizde otururken Cem’in dansı geldi aniden ve Tijen ile yapamadığı bir dans figürünü Pınar ile denemek istedi. Biz de seyrediyoruz. Pınar Cem’in arkasında iken, Cem kendi bacalarının arasından arkaya uzanarak Pınar’ın ayak bileklerinden kavrayıp, hızla çekerek, uçarcasına bacalarının arasından geçirip, alışık olduğumuz dans figürlerine devam edecek. Ne yapacağını kavramaya çalışırken, ama nasıl yapacağını henüz anlamamışken, Güüm ile küüt arası hepimizi donduran bir ses çıktı. Evet Pınar, Cem’in bacalarının arasından uçarken kafasını yere

çarpmıştı. O ses beynimizin içinde yankılandı, yankılandı, susmadı. Çok korktuk. Oysa Pınar'ın sesi çıkmamıştı. Acaba bayılmış mıydı? Yoksa beyin kanaması mi geçiriyordu? Hiçbiri değil, Pınar'a bir şey olmamıştı. Olan, hepimizin ömürlerinden eksilen bazı senelerdi sadece.

Nişantaşı Işık Lisesi'nin Ana Okulu sınıfına kura ile öğrenci alınıyor. Nesrin kaydettirdi ve Pınar kazandı. Veli toplantıları da Nesrin'in yetki alanında. Bir gün annelerden biri hocalara: "Ne meyve getirileceğini bir gün önceden söyleseniz de herkes aynıısını getirse de kimse diğerine imrenmese." diyor. Müdür Yardımcısı ise: "Bu çocukların, hayatta farklılıkların olduğunu bilmeleri lazım. Eğer bilmiyorlarsa da burada öğrenecekler." demiş. Nesrin çok etkilenmişti.

Bir sene sonra ise Maslak'taki Işık Lisesi İlkokul 1. sınıfa başladı Pınar. Öğretmeni Şadan hanım. Son derece hırslı ve sert bir öğretmen. Başarılı öğrenciler yetiştirip, onların ortaokula giriş sınavında yüksek notlar alarak iyi okullara yerleşmesini ve kendi kariyerinin de ona göre şekillenmesini arzu ediyor. Pınar iyi öğrenci. Notları yüksek. Bir gün Pınar defterini evde unutmuş. Nesrin de görünce, fırça yemesin diye almış, okula götürmüş. Sınıfın kapısına gelince içeri girememiş, tırsmış. Şadan hanım gürlüyor içerde. Dinmiyor, durulmuyor bir türlü. Neyse zil çalmış. Şadan Hanım hışımla çıkmış dışarı. Nesrin bir de bakmış ki, Pınar'ın da aralarında olduğu sınıfın en çalışkan 5-6 kişisi tahtada ağlamak üzere. "Ne oldu kızım?" Anlamış ki, sorduğu zorca soruları yapamayan başarılı öğrencileri tahtaya kaldırıp azarlıyor, bağırıyor. "Sizin bunları yapmanız lazım. Yoksa benim kariyerim nice olur?" Neyse ertesi sene ayrıldı Şadan hanım da Pınar'ın ruh sağlığı sağlam kaldı.

Pınar'a istemeden bisiklet aldığımı hatırlıyorum. Yanlarında iki tane yardımcı tekerlek olanlardan. Pek ilgilenmedi ama ara sıra evimizin önündeki okulun bahçesinde biniyor. Bir gün dedim ki "Artık bu yardımcı tekerlekleri çıkaralım." "Hayır." dedi. Ben önce ısrar, sonra ikna ettim. Veya ben öyle zannettim. Kızcağız zorlanıyor, ben zorluyorum. Arkasından tutarak, okulun bahçesinde dört dönüyoruz. Olmuyor, ağlıyor hüngür hüngür. Ben tepesinde. Babayım ya. Benim kızım o bisiklete binecek. O kadar.

Bu arada mason oldum. Babamın arkadaşı Fahrettin amca önce babamı sonra da beni teklif etti. 29.5.1986. Hayatımda önemli bir sayfa açıldı. Kişiliğim ve hayata bakış açılarımda önemli değişim ve gelişmeler oldu. 1993'de kurduğumuz yeni loca ile beraber Tanju abi ve dostları, kardeşlerimiz, ailemizin içine girdiler. Daha büyük bir aile olduk. Çok güzel anlar paylaştık. Yedik, içtik, çok değerli sohbetler dinledik. Unutulmaz geziler yaptık. Hayatımızın

çok önemli bir bölümünü farklı bir boyutta yaşadık.

Bir akşam bir grup kardeşimiz bize akşam yemeğine geldiler. Yemekten sonra Pınar yattı. Galiba hafta sonuydu. Bizim sohbetimiz uzadıkça uzadı. Gün ağaracak artık. Dediler ki kahvaltı etmeden ayrılmayız. Nesrin sofrayı kurdu. Kahvaltı ediyoruz. Pınar uyandı ve dedi ki : “Bunlar gene mi geldiler?”

Bir gün Pınar, Prof. Demir Tiryaki kardeşimizin genler ve DNA ile ilgili yaptığı bir konuşma sırasında bizle birlikte idi. Seneler sonra dedi ki bize: “Ben o akşam öyle büyüledim ki, hayatım boyunca neyle uğraşacağımı o günden itibaren biliyordum.” Öyle de oldu.

Deno

Üniversite yıllarında Nesrin ile Bebek kıyısında yürürken, rıhtıma dizili teknelere içimizi çekerek bakar, “Bir gün acaba teknemiz olur mu?” diye hayaller kurardık. Güney sahillerine yaz tatiline gittiğimizde de laser tipi küçük yelkenli tekneler kiralardık. Yelkene iyice merak sarınca Fenerbahçe Yelken Kulübü’nün düzenlediği yelken kurslarına katıldım. Sonra da kaşıntılar başladı. Acaba nasıl bir yelkenli sahibi oluruz? En ekonomik nasıl bir yelkenli alırız?

1990 senesinde Selçuk’un iş arkadaşı Deniz’in teknesi Deno’ya sahip olduk. 6 metre boyunda, banyo küvetinden hallice, polyester bir yelkenliydi, ilk teknemiz Deno. İçeride üçümüz yattığımızda başka kıpırdayacak yeri kalmayan, elektrikle çalışan ekipman olarak sadece 12V bir lambaya sahip, 9 beygir içten takma dizel makinası olan bir tekneydi. Minik bir piknik tüpü ocak ihtiyacımızı görüyor, 40 litrelik su deposu ile bir lavabo da yemek ve bulaşık işlerini hallediyordu. Kamarada karşılıklı iki yatak vardı. İkisinin arasına tahta parçalar konunca Pınar ile beraber üçümüz yatabiliyorduk. Navigasyon aleti olarak sadece bir manyetik pusula mevcuttu. Haa! Bir de tuvaleti vardı. İçeri girebilmek için duvarları vazelinliyordum. Çıkabilmek ise daha zordu. Nesrin’in tirbuşonla yardımı gerekiyordu.

Marmara’da çok gezdik Deno ile. Bir gün Marmara Adasından Marmara Ereğlisi’ne geçiyoruz. 7-8 saatlik açık deniz seyri. Ortalarda bir yerde kamanın içinde yerde bir ıslaklık gördüm. Telaşlandım tabii ki. Tatlı su mu, deniz suyu mu? Parmakladım, kokladım. Sidikli, boklu su. Olamaz! Açık denize çıkınca pis su tankının vanasını açıyoruz. Kendiliğinden boşalıyor. Bu sefer tıkanmış ve boşalmamış. Dolunca da içeri taşmış. Alırım elime uzun bir tel. Atlarım suya. Dalarım teknenin altına ve dürterim borudan içeri. Bir, iki, üçüncüde şarr! Hazırlıksız olunca kafadan aşağı. Rengi kahverengi-sarı. O gün hayatımın en süratli yüzüşünü gerçekleştirmişim.

Bir gün Boğaz'a gideceğiz. Erhan, eşi Özlen, Leyla, Hıfısı, Murathan, Yasemin, ve biz üçümüz. Sarayburnu'na doğru yaklaşıyoruz. Erhan sordu. "Abi bu ne camii?" "Sultanahmet Camii." Rüzgar kafadan esiyor, yelkenler kapalı, makina ile gidiyoruz. Bir süre sonra tekrar sordu. "Peki bu ne camii? "Sultanahmet. Blue Mosque yani." 10-15 dakika sonra bir daha sorunca anladım ki biz gider gibi yapıp, gitmiyor muyuz. 9 beygir makina, tekne ve üzerindeki 9 kişiyle Sarayburnu akıntısını yenemiyormuş. Sarayburnu geçilmezmiş.

Sivriada haftasonlarımızın popüler destinasyonu olmuştu. Aralık ayı, teyzemlerde oturuyoruz. Annemler de var. "Yarın Sivriada'ya gideceğiz. Siz de gelsenize." dedim. "Oluur." dediler melodik bir sesle. Ertesi gün buluştuk Ataköy Marina'da. Çıktık yola. Hava puslu. Yarım saat sonra kara görünmez oldu. Adayı da göremiyoruz. Teyzem endişeli bir sesle: "Kemal neresi yakın? Marina mı, Sivriada mı?" " Marina, teyze." 15 dakika sonra bir daha sorunca anladım ki batarsak diye korkuyor. "Acaba nereye doğru yüzmem doğru olur?" diye soruyor.

Sakınan göze çöp batır ya, bir süre sonra kokpitin içinde su yükselmeye başladı. Kamaraya bakıyorum, temiz. Su alıyor olamayız. Kokpit dışarıda. Deniz veya yağmur suyu giderden akıp gidiyor. Ben sağa sola soru işareti ile bakınırken, teyzem : "Ne oldu, ne var ? Su niye yükseliyor?" "Yok teyze bir şey." Diyorum ama cevap yok bende de. Ancak bir süre sonra anladım ne olduğunu. 7 kişi kokpite doluşunca ağır gelmişiz ve teknenin kıcı fazla batmış ve gider deliği su seviyesinin altında kalmış. Deniz suyu oradan geri tepermiş. Sonra tekrar gidermiş. Deno'ya o kadar iri kıyım insan fazlaymış.

Devam ediyoruz, birden makinadan bembeyaz duman çıkmaya başladı. Bol yağlı kıymadan yapılan tükürük köftesi pişiyormuş gibi. Teyzem yine ales-ta. "Yok teyze normal." diyorum ama bilmiyorum sebebini. Sonra öğrendim. Mazotta su olursa beyaz buhar olarak çıkarmış. Adaya çıkınca teyzem kararı öptü. Sonra da nasıl dönücez sorusu ile dolu gözlerle bana baktı. Eve döndükten sonra, bir kaç sene teyzem Şehir Hatları dahil hiç bir deniz aracına binmedi.

Sivriada günlerinde Pınar ile en büyük eğlencemiz "Maceralı Yolculuk" idi. Balıkçı barınağının mendireği üst üste yığılan kayalardan oluşmuş. Baba-kız o kayaların üstünde atlayarak zıplayarak, en uca kadar gider ve gelirdik. Kahkahalar ile. Pınar'ın : "Baba maceralı yolculuk yapalım mı?" sözleri kulaklarımda hala. Fıstık kızım benim.

Cuma günleri işten çıkınca Nesrin'in pişirdiği yemeği alır, Ataköy Marina'ya gider teknede yer, yatar, hava güzelse ertesi gün yelkenimizi yapar, Sivriada'ya gider, orada geceler, Pazar akşamı da eve dönerdik. Işık Lisesi ilkokul

son sınıf. Pınar Ortaokullar sınavı için hazırlık kurslarına gidecek. Biz dedik ki: “Hafta sonları teknedeyiz. Sen hafta içi kurslarına git.” “Ama bütün arkadaşlarım hafta sonu gidiyor.” “Yok sen hafta içi git.” Seneler sonra bu olaya çok içerlediğini öğrendik Pınar’ın. Sebep bizim bencilliğimiz ve de Pınar’a güven.

Pınar hafta içi kurslarına giderek, Avusturya Lisesi, Galatasaray Lisesi ve Üsküdar Amerikan Lisesi’ne girmeye hak kazandı. Nesrin İngiliz ekolü diye Üsküdar Amerikan olsun diyor. Benim ise Galatasaray Lisesinden çok arkadaşım var. Onların dostluğu ve birbirlerine bağlılığı beni çok etkilemişti. Ben orayı istiyorum. Pınar ise muhtemelen ben Alman Liseli olduğum için destek alırım düşüncesi ile Avusturya Lisesi’ni istiyor. Kim kazandı dersiniz? Tabii ki Pınar.

Avusturya Lisesi hazırlık sınıfı sonlarına doğru okulun düzenlediği bir geziye katıldı Pınar. Avusturya’ya gidecekler, bir hafta geçirecekler, çeşitli aktiviteler, oradaki hayatı tanıyacaklar, vs. Bir kaç gün de kırsal hayatı tanımak üzere çiftlikte bir ailenin yanında kalınacak. Çocukların her birini ayrı bir ailenin yanına yerleştiriyorlar. Pınar’ı da akşama doğru, herhalde 6 gibi bir çiftliğe götürmüşler. Aile çok iyi davranmış, benzer yaştaki kızları ile tanışmış, onun odasında kalacak. Saat 7:30 - 8:00, herkes iyi geceler deyip yatmış. Kızım kurt gibi aç. Ev sahipleri de çiftçi. Çoktan yemişler ve sabah da 5’de kalkacaklar. Pınar açım diyememiş ve aç karnına, kırık bir kalple zorla uyumuş. Bizi arayacak ama, biz de denizdeyiz o hafta. Sorumsuz ebeveyn örneği.

Gebze Macerası

Gebze Plastikçiler’deki yerler kura ile belirlenecek. Kurayı Pınar çekti. Yerimizden mutluyuz, binamızı yapacağız. Babamla anlaşamıyoruz. Ben yüksek tavanlı düz ayak üretim binası ve idari bina olsun istiyorum. O ise hem daha küçük metrekare ve iki veya daha fazla katlı bina istiyor. Vizyonumuzu anlatıyorum, diyorum ki, kapılar geniş ve yüksek olsun. Tırlar içeri girsin. Makinaları taşıyan vinçli kamyonlar makinaları tam yerinde oturtsun. Babam hayır gerek yok diyor. Diyorum ki binanın önüne 13 tane bayrak direği dikelim. Ailemizin o zaman 13 ferdi var. Ortadaki biraz yüksek olsun. Ona Türk Bayrağı asalım. Diğerlerine de ihracat yaptığımız ülkelerin bayraklarını. Ona da hayır! Sebep gereksiz masraf.

Lüzumsuz, enerji ve zaman kaybına yol açan tartışmalardan sonra 2.000 m²’ye oturmuş, yarısı düz ayak 8 metre yükseklikte, yarısı da iki katlı olarak binamızı planladık. Kapılar kamyon girişine uygun. Bayrak direkleri de 13 adet. Prefabrik inşaat olacak. Acele ihtiyacımız var. Ama paramız yok. Kredi alma-

mız lazım. Bankalarla görüşüyorum. O zaman da leasing pek popüler. Ayrıca da kanun gereği leasing geri ödemeleri demirbaş olsa da amortismanına tabi değil, masraf olarak kaydediliyor. Büyük vergi avantajı sağlıyor. Bir taşla iki kuş. Hadi be kuş!

Bankalar yanaşmıyorlar, çünkü gayrimenkul leasingi yapabilmek için arsa tapusu olması lazım. Halbuki Gebze Organize'nin tapusunun bir kısmında Orman Müdürlüğü'nün şerhi var. Bir zamanlar oraları ormanlıkmış. Dolayısıyla ortak alınan bir kararla bu durum düzelene kadar kimseye şahsi tapu verilmiyor. Yani tapu Gebze Plastikçiler'in üstünde ve şerhli. Biz de oraya bina yapacağız. Leasing ile kredi istiyoruz. Bankalar olmaz da olmaz. İş Bankası niyetli ama mevzuat, risk, garanti vs. zorlanıyorlar. Bunun üzerine aklıma bir parlak fikir geldi. Dedim ki, bu prefabrik bina. Kolonlar dışarıda üretilip hazır gelecek, ve kibrit kutusundan ev yapar gibi, vinçlerle projeye göre yerlerine yerleştirilecek. Sonra ise katlı olan kısmın ikinci kat beton plakaları gelecek ve yerleştirilecek. Zeminin betonu yerinde dökülecek. Sonra da arası poliüretan ile izole edilmiş iki tarafı çelik plakalar ile dış duvarlar kapatılacak ve çatı örtülecek. Öyleyse bankada leasing işini parça parça halledelim.

İş Bankası'na dedim ki, "Bu bina prefabrik. Yani teorik olarak sökülüp başka bir yere taşınıp orada tekrar kurulabilir. Dolayısı ile tapu ile alakası yok. Gayrimenkul değil, menkul. Araba gibi, konteyner gibi, tekne gibi vs. Önce pek akıllarına yatmadı. Dedim ki: "Mevzuata aykırı değil. Zaten leasing taksitleri de bir kaç seneye yayılacak, uzun sürmeyecek. Allem, kalem, hadi, lütfen." Sonuçta kolonlar için ayrı leasing dosyası, beton plakalar için ayrı bir leasing dosyası, poliüretan çelik levhalar için de ayrı bir leasing dosyası ile binanın finansman işi çözüldü ve büyük vergi kazancı oldu.

Yeminli mali müşavirimiz Burhan kardeşimize durumu anlattım. Dedim ki: "İlave olarak beton plakalar dosyasına yerinde dökülen zemin betonunu da eklettim. Gerekçe olarak da, bunların parça parça döküleceğini ve gerekirse taşınabileceğini ifade ettim." "Olmaz öyle şey dedi." Dedim ki: "Kanuna aykırı bir şey yok. Avantajları ise harika. Senle ilgili de bir sıkıntılı durum olamaz. Bir incele ama banka ile konuşma." İki gün sonra o da ikna oldu. Ve sorunsuz olarak leasing dosyaları açıldı. Biz paralarımızı aldık. Leasing taksitleri zamanında ödendi. Konu kapandı. Herhalde başka yapanlar da oldu ki, bir iki sene içinde kanun yeniden düzenlendi ve bu imkanlar ortadan kalktı.

Binamızın yapımı da sorunsuz bir şekilde bitti. 1996 senesinde Gebze'ye taşındık. Plastikçiler'de ikinci olarak inşaata başladık ve 200 civarında üyeli Bölge de ilk firma olarak üretime başladık. Yollar yapılmamıştı. Arabalarımız

çamura saplanır, son 300-500 metreyi yürüyerek gelirdik. Su tankerle, elektrik ise jeneratörle. Henüz cep telefonları emekleme safhasında. Bölgenin girişinden itibaren, herhalde iki km civarında kendimize özel telefon kablosu döşedik, iki hatlı. Gerekli olan yerlerde toprağa gömdük. Çoğu yerde toprağın üstünde duruyor kendi halinde. Sabah geliriz telefon kesik. Bir arkadaşımız çıkar telefon telini takip ederek yürür, problemi bulur ve çözerdi.

Bu arada Nesrin ile Leyla iki ortak, tekstil işine başlamışlardı 4. Levent’de. Proje, o sıralarda zincir marketlere satmakta olduğumuz kumaş kaplı tepsilerin kumaşı ile mutfak tekstili üretip, tepsilerle takım yapıp satmak. Aynı zamanlarda IKEA için tepsi üretmeye başladık. Bu iki hamle Özay’a yeni bir boyut getirmişti. Babam Gebze’ye sadece tepsi üretimi taşınsın, şirketin merkezi 4. Levent’de kalsın, kızlar da var, hep beraber çalışalım istiyordu. Bu, özellikle benim vizyonuma uymuyordu. Hedef yabancı ortak olduğu için merkezi ve tüm üretimi Gebze’ye taşımak sadece yurtiçi satışı ve sorumlusu Erhan’ı 4. Levent’de bırakmak doğrusu idi. Öyle de oldu ama babam uzun süre hoşnut olmadı bu işe. Bu sefer de “Sabahları toplanalım Gebze’ye tek araba gidelim.” dedi. Masraf olmasın, beraber olalım. Ama saatler farklı, evler farklı. O da olmadı.

Babamın ailece beraber olalım arzusuna yardımcı olmak üzere Nesrin ile beraber Happy Night’ı icat ettik. Her ay 4 aileden birinin evinde toplanıyoruz çoluk çocuk. Yiyoruz içiyoruz, şarkı söylüyor, dans ediyoruz. Benim bir orgum var onu çalıyorum. Nesrin bir “Ayata Marşı” yazdı. Ben de ona bir melodi uydurdum. Besteledim demem ayıp olur. Herkesle beraber söylüyoruz, neşe içinde hep beraber vakit geçiriyoruz.

Meğerse biz öyle zannediyormuşuz. Zamanla benim org çalmam, piyanist şantör tiplmesi ile birleştirilip, “Ahmet beyler de gelmişler.” moduna dönünce ve katılım arzusundaki belirgin düşüş, bir sene geçmeden Happy Night’ların bitmesine yol açtı. Çok sonra öğrendim ki, bazılarımız için bu son derece itici bir şey imiş meğerse.

Bir kaç sene sonra bir denemem daha oldu. Annem babam Kayserili. Ben İstanbul’da doğup büyüdüm ama işime geldiği zaman Kayseriliyim diyorum. Büyüklerimin anlattıkları ile Kayseri ve yaylalarında yaşanan hayatları biraz dinlemişliğim var. Ama bizden sonraki jenerasyonun bilgisi yok. Ayrıca Kayseri’nin pek çok yöresel yemeği var. Manti’yı herkes biliyor, ama yağ mantısı, kete, yağlama, arabaşı gibi yemekleri kimse bilmiyor. Dedim ki: “Ayda bir kere Kayseri gecesi yapalım. Teyzemler de katılsın. Her ay birimizin evinde toplanalım. Önceden belirlenmiş tek bir Kayseri yemeği yapsın ev sahibi. Bü-

yüklerimiz de yaşadıklarını ve duyduklarını anlatsınlar. Mesela: Yaylalardaki kuyulara kışın kar basıldığını, yazın ise karın erimesiyle soğuk su olarak içildiğini; erkeklerin eşek sırtında yayladan şehre, işlerine gittiklerini, dönüşte eşeğin üstünde uyduklarını, ama eşeğin yolu bilip evi bulup geldiğini; Odalık kavramını; “Gadanı alayım”ın ne demek olduğunu anlatsınlar.”

Tamam dedi herkes. Günler ve yemekler tespit edildi. İlk gece bizde. Yağ mantısı yapacağız. Nesrin tek yemek olmaz dedi. Yanına zeytinyağlılar, salatalar, tatlılar, sofrayı donattı. Halbuki işin esasına uymuyor. Toplaştık, o kızgın yağda kızarmış, içine kıyma konmuş yağ mantısı ve üstüne diğer yemekleri yiyince, herkese bir ağırlık çöktü. Ben: “Hadi dedim, Kayseri hayatını dinleyelim biraz.” Annemler, teyzemler birbirlerine baktılar. Hiçbirisi konuyu enteresan bulup, akşam şunu anlatayım diye düşünmemiş. Hık mık, ne anlatalım filan. Sonra da böyle yemek sağlıklı değil v.s. “Tamam.” dedim. “Bu ilk ve son olsun.” Başladığı gibi bitti. Bir daha da denemedim.

Nesrin’in ananesinin hasta olduğunu öğrendik bir gün. Demans yeni başlıyor o sıralarda. Doktorların nedenini tespit edemedikleri bir şekilde, Pamuk anane yemek yemiyor ve halsiz düşmüş. Yataktan çıkamıyor. Son günleri herhalde diye, bizi çağırdılar Bozüyük’e. Nesrin de dedi ki: “Pamuk ananem karpuz ve dondurma çok sever. Alıp götürelim.” Şimdiki gibi değil ki 90’ların başında. Nereden bulacağız kış günü karpuz ve dondurmayı. Nişantaşı’nda bir sosyete manavından karpuz bulduk. Dondurma için de bir kaç yer dolaşmamız gerekti. Bozüyük’e vardığımızdaki manzara şöyle: Anane yatıyor, bilinci yarı açık, başında hoca Kur’an okuyor. İnsanların gözleri nemli. Nesrin bir öpücük kondurdu yanağına ve dedi ki: “Karpuz yer misin?” Önce oralı olmadı. Sonra dudağına değince karpuz, başladı azar azar yemeğe. Arkasından dondurma. Ertesi günü toparlanıp ayaklandı. Meğerse besinsiz kalmışmış garibim. Nesrin’in muhteşem hareketi ile 5-6 sene daha yaşadı.

Bir gün sırtımda bir ağrı peydahlandı. Önemli bir şey değil ama çok rahatsız ediyor. Nesrin kolonya ile masaj yaptı. Ama nafile. Sonra hatırına geldi. Dedi ki: “Pamuk ananemin bir kremi vardı. Ağrıları olurdu. Onu sürerdi. Hem ısıtırdı, hem de ağrıyı geçirirdi. Ben aşağıdaki eczaneden alıp geliyorum.”

Ben saf, “Tamam.” dedim. Aldı geldi. İsmi Capsolin. Güzelce sıvadı sırtıma. Kolonyanın pembeleştirip, gözeneklerini açtığı cildim, merhemi emince başladı yanmaya. Ama nasıl bir acı! Islak havlu daha beter ediyor. Duş alıyorum iyice coşuyor. Sanki kızgın yağ dolu bir tavada sırtım cızır cızır kızarıyor. Başladım salondaki sehpanın etrafında dört nala koşmaya. Derin derin nefes alıyorum, konsantre olursam, bu acıyı yenerim diyorum. Bir saat sürdü. Küfür

ettim mi? Hayır. İnanırdırıcı mı? Hayır.

Nesrin'in Eskişehir'e aile ziyaretine gittiği bir sıra, ben annelerde ka-
lıyorum ve babamla beraber Gebze'ye gidiyoruz. Kahvaltımızı ettik, çıkacağız.
Babam: "Eyvah!" dedi. "Ne oldu baba?" Annem sabahları babamın içeceği ilaç-
ları küçük bir ilaç kutusuna koyar, o da bir bardak suyla yutarmış. O gün ba-
bam yanlışlıkla yandaki ilaç kutusunu ağzına boşaltmış. İçinde 8-10 adet kan
suladırdırıcı ilaç. Ne yapacağız? Üst katta doktor Mahmut Amcamız var. Hemen
ona gittim ve durumu anlattım. Dedi ki: "İç kanamaya sebep olur. Kusturmak
lazım." "Hadi baba gel tuvalete, çıkartmaya çalış." Olmuyor. Ümitsiz vaka.
"Mahmut Amca, ne yapacağız?" "Ben ona bir iğne yapacağım, kusmasına se-
beb olacak. Acele etmemiz lazım, ilaç kana karışmasın." Babam, kalça, iğne,
tuvalet. Tık yok. Bekliyoruz tuvalette hep beraber, kusacak mı diye. Babamın
gözleri devrildi. Yere yığıldı, gitti. Canhıraş çığlıklar, "Baba!" "Mahmut Amca,
yeti!" Dedi ki Mahmut Amca: "Nefes alıyor, baygınlık geçirdi. Ama kıpırdat-
mamak lazım 24 saat. İç kanama olmasın." Babamı tuvaletin zemininde, yavaş-
ça bir battaniye üzerine naklettik. Battaniye ile salona yere serilen bir yorganın
üzerine yatırdık. Başının altına da bir yastık. Ertesi sabaha kadar salonda yerde
yattı. Bir şey olmadı şükür. Sonradan öğrendik ki Mahmut Amca'nın yaptığı
iğne, karaciğer hastalıklarının tedavisinde ve mutlaka hastane ortamında kul-
lanılması gereken bir ilaçmış. Yan etkileri ise kusma ve ani tansiyon düşmesi
imiş. Mahmut Amca daha sonra Erhan'ı karın ağrısı sebebi ile muayene etmiş
ve sıcak su torbası konmasını önermişti. Meğerse apandisit imiş. Sıcak uygula-
ma ile apandisiti patladı ve Erhan çok acele ameliyata alınarak kurtarıldı.

Deniz Hayatı

1990 senesinde Deno'yu alınca dünya seyahati hayalimiz oluştu. Tekney-
le dünya seyahatine çıkacaktık. Ama bu, "Birgün, inşallah!" ile biten bir te-
menninin ötesinde olmalıydı. Yoksa bir rüya olarak kalırdı. Ama bizim için bir
hedef olacaktı. Hedef olması için de tarihi olmalıydı. Hayalimizi 2005 senesine
oturttuk. Tam 15 sene sonrasına. Söylerken kolay, yazarken de çok kolay. Ama
bir düşünün; bugünden 2037 senesi ne kadar uzaklarda değil mi? Herkesin ha-
yatta, yakın, orta ve uzak hedeflerinin olması gerektiğini düşünürüm. Hedefe
doğru yürürken; tarih de değişebilir, hedefin kendisi de. Ama en az bir hedefi-
miz olmalı ve ona doğru yürümeliyiz.

Teknemizi büyütmeliyiz, kaşınıyoruz. İki pontoon ötede bir Pala 9.20
tekne var. Sahibi Ali ile arkadaş olduk. Hatta bir kere de birlikte Marmara Ada-
sı gezisi yaptık. Bir gün dedi ki Morning Star'ı satıyorum. İsteddiği parayı ha-

tırlamıyorum. Pazarlık yapmak için ben bir teklif yaptım. Bana dedi ki: “Bak, teknenin gövdesinde 9.20 yazısı var ya, o paraya ancak teknenin oraya kadarki kısmını alabilirsin.” Çok içerlemiştim. Zaman içerisinde fiyatta anlaştık, biz de Deno’yu sattık.

Yeni teknemizi çok sevdik. İsmi de çok romantik. Morning Star, yani Sabah Yıldızı. Tekneye yerleşiyoruz, minderin altında kontrplak üzerinde Necmettin Sabah ismini gördük. Ali’ye “Kim bu?” diye sordum. İlk sahibi imiş. Necm Arapça yıldız demek. Yani adam tekneye kendi ismini koymuş. Bütün romantizm çöpe gitti.

Morning Star ile menzilimiz uzadı ve Ege, Akdeniz de artık erişebilir oldu. Birkaç kere güneye indik, iki kere de EMYR’e katıldık. Doğu Akdeniz Yat Rallisi. İstanbul’dan başlıyor, Ege kıyılarımızı takip ederek Kıbrıs, İsrail Haifa, sonra da İskenderiye’de bitiyor. Birinci katılımımızda Gökçeada da vardı rotada. Çanakkale Boğazı’nı iniyoruz. 3-4 knot akıntı var. Rüzgar da kıçtan 20 knot ve üzeri esiyor. Süratimiz 9 knot. Keyfimiz harika. Şehitler Abidesine selamımızı çakmışız. Boğazı çıktık ve rotamızı sancağa kırdık. Kuzeye doğru, rüzgara karşı. Neye uğradığımızı şaşırdık. Rüzgar 30-35 esiyor. Dalgalar teknenin üzerinden aşıyor. Kamaraya iniyordum ki, kafamdan aşağı kovalarca su yedim, nefes alamadım, denize düştüm zannettim. Hemen yelkenleri indirdik, her tarafı kapattık. Makinaya kuvvet gidiyoruz ama makina da kuvvet yok. Sürat 1-2 knot. Gecenin bir yarısı herkesten sonra Gökçeada’ya vardık. Sonra öğrendik ki bazı tekneler hava ve deniz durumunu değerlendirip, Gökçeada yerine Bozcaada’ya devam etmişler.

Çeşme’ye geldik, Altinyunus Marina. Ertesi sabah çıkacağız ama hava sert. Dalgalar mendirekten aşip teknemize geliyor. Gece dedim ki: “Bu havada kimse çıkmaz. Yat uyu.” Sabah gürültülerle uyandık. Baktık, sırayla çıkıyor herkes. Hay Allah, tüh derken, yanımızdaki İsrail bayraklı teknenin çıkmaya hazırlandığını gördük. Yardım edelim diye hamle ettim, ama geç kalmışım. Rüzgara kafasını kaptırdığı gibi Morning Star’ın vardavela puntellerine demirini takıp, sıradan kıça kadar hepsini kırdı, yerinden kopardı. Teknenin iskele tarafında bütün teller gitti. Ciddi hasar var. Çok üzüldüler, tazmin ettiler, ama biz de üstüne epeyce harcadık.

Morning Star ile bir kaç yarışa da katıldık. Bir tanesi de sosis rota, Ataköy Marina’nın hemen önünde. Nesrin yok. Ben, Pınar, Hüseyin ve Serdar varız. Hava sert. Rüzgara karşı giderken tekne bayılıyor. Yatmasın diye bir çabam olamaz, yoksa yavaşlarız. Yarış teknesi değiliz, yarış ekibi değiliz. Bir beklentimiz yok ama bir tekneyi gözümüze kestirdik. Onu geçeriz diye şartları

zorluyoruz. Pınar korkmaya başladı. “Kızım yapma bir şey olmaz.” Hava bindiriyor. Pınar başladı ağlamaya. 10-11 yaşlarında. Ben bir haykırdım, azarladım ve kükredim. Yine de olmadı ve yarışı bıraktık. Özür diledim hemen tabii ama, Pınar bir kaç sene tekneye gelmedi. Gelse bile inanılmaz korktu denizden ve dalgalardan. Hayatımdaki en büyük hatalardan biridir. Pişmanlık para etmiyor. Keşke “delete” tuşu olsa hayatın. Bazen “escape” de işe yarayabilir.

Pala 9.20 design ve yapım hataları olan bir tekneydi. Sert rüzgarda, yelken seyrinde direk olması gerektiğinden fazla bükülür ve çarmıh telleri çok bollaşır ve liftinler yere yatar. Direk kırılacak diye korkardım. Karaya çıktığımızda tekne liftte iken farkettim ki, salma ile gövde arasında bir santim boşluk var. Salma sallanıyor. Denizde bir kopsa tekne alabora olur. Dehşete düştüm. Polimarin’i aradım, problemleri anlattım. “Oooo,” dediler, “Siz bir de diğerlerini görseniz.” İş başa düştü. Mustafa abi ve Yavuz’un yardımı ile salmayı hallettik ama armaya bir şey yapamadık. Sıtkımız sıyrıldı ve sattık.

Artık dünya seyahatine uyabilecek bir tekne almamız lazım. Centre cockpit tekneler revaçta uzun süreli seyahatler için. İngiliz yapımı Moody’i çok beğeniyoruz. Duyduk ki Ataköy Marina’daki yacht broker şirketi Moody’nin distribütörlüğünü almak istemiş. Cüneyt ile tanışmamız ve sonucunda Moody 36’ya karar vermemiz uzun sürmedi. Aslında 36 feet bizim için sınırda bir boy, okyanus seyahati için. Bunu uzun seyahat için donatalım ama daha 9 sene var çıkmamıza. Belki de değiştiririz.

Sonunda tekemiz PANK fuarda sergilenmek üzere 1996 Ocak ayında Ambarlı’ya geldi. Ben soluğu limanda ve konteyner gemisinin üstünde aldım. Teknenin altında hayran hayran bakıyorum.

Sonradan kaptan olduğunu öğrendiğim birisi “Sen kimsin, ne arıyorsun burada?” diye sordu. Gururla dedim ki : “Benim teknem!” Dedi ki: “Burası Uluslararası bölge. Teknen daha Türkiye’ye girmedi. Sen de gemiye benim izin olmadan çıkamazsın.” Ben ise kem, kum, yani, şey, ama filan geveledim ve tırıs tırıs indim gemiden.

Ertesi akşam gemiden indirecekler vinçlerle. Pınar’a dedim ki: “Gidelim mi seyretmeye?” Gözleri ışıldadı. Nasıl bir berbat hava. Yağmur, rüzgar, soğuk. Arabayı parka bırakmışız. Dışarıda durmaya imkan yok. Görevli bir kamyonun şoför mahalline davet ettiler bizi liman çalışanları. Heyecan içerisinde izledik, kazasız belasız inişini ve kamyonu yüklenişini. Yola çıktı, biz de arkasından. Küçükçekmece’de bir benzin istasyonunda durdu kamyon. “Ne oldu?” Cüneyt dedi ki : “Trafik ancak gece 3 civarı, en boş zamanda izin veriyor, yüksek tekne taşınmasına.” “Eee, ne yapacağız?” “Kamyon burada kalıp bekleyecek. Biz eve

gideceğiz. Gece 3 civarı gelip tekneyi fuara götüreceğiz. Siz sabah fuara gelin.” dedi. Peki dedik, gözümüz arkada kalarak eve döndük.

Sonrasını Cüneyt anlatıyor. “Bir kaç gün önce altından geçilecek bütün köprüleri ölçtük. Kılpayı kurtarıyoruz. Kamyonun önünde bir araba, arkasında bir araba, köprüleri çok yavaş geçip, dikkatle gözlemleyerek ve telsizle haberleşerek ilerliyoruz. Florya civarında E5 üzerinde ilerlerken birden ortalık gündüz gibi aydınlandı. Havai fişek zannettik. Ama o bile bu kadar ışık çıkaramaz. Baktık sonra her taraf karanlığa gömüldü. Anladık ki yüksek gerilim hatlarına takmışız tekneyi ve koparmışız hepsini. Onları ölçmek aklımıza gelmemişti. Florya, Ataköy komple karanlık. Durumu arayıp haber verdik ve hızlıca CNR fuar merkezine gittik. Bir hasar kontrolü: Teknenin sancak vardavela puntelleri kırılmış, vardavela telleri elektrik akımıyla erimiş, baş taraftaki paslanmaz pulpit eğrilmiş, yamulmuş. Gece paslanmaz işlerimizi yapan ustamızı yatağından kaldırdık. Geldi, pulpiti söktü, götürdü, düzeltti, yanıkları temizledi ve tekrar getirip taktı. Vardavela puntelleri ve telleri söküp attık, yenilerini ısmarladık İngiltere’den. Gövdedeki izleri de pasta cila ile temizledik.”

Sabah biz gittiğimizde her şey bitmişti. Sancak vardavela yok ama, tekne karada sergileniyor. Herhalde takılmadı daha diye düşündük. Sonra Cüneyt yavaş yavaş korkutmadan anlatmaya başladı. Özürler filan gırla. Dedi ki: “İsterseniz nakliye sigortası kapsamında yeni pulpit de sipariş edebiliriz.” Şöyle bir baktım. Belli olmuyor hasar. Çok güzel yapılmış. Sigorta da ödese herkese lüzumsuz iş ve israf. İstemedim.

PANK (Pınar-Ayata-Nesrin-Kemal) isimli, sıfır alınmış, biricik tekne fuarda sergileniyor. Ayrılamiyoruz. Her sabah oradayız. Dostlarımıza haber vermişiz, sıra sıra onlar da gelip tekneimizi geziyorlar. Biz anlatıyor da anlatıyoruz gururla, keyifle. Yabancılar da geziyor. Onlar da her yeri elliyorlar. İçimiz gidiyor. Yeni tekne. Bu Bizim. Biraz nazikçe lütfen. İkinci gün Cüneyt geldi ve dedi ki: “Bu tekne halen bizim. Daha size teslim etmedik. Fuardan sonra denize indirip, direğini, yelkenlerini takacağız. Ondan sonra size teslim edeceğiz. Bizim potansiyel müşterilerimizle ilişkimize engel oluyorsunuz. Fuar sonrasını bekleyin.” Bizi kovdu yani. Ama nazikçe. Nesrin acayip içermişti.

Bir seferinde ailecek Eskişehir’deyiz. Ailemizin Nesrin tarafı hep beraberiz. Bayram filan idi herhalde. Çocuklar bir üst kattaki amcamın evine çıktılar. Orada takılıyorlar. Bir ara çıkıp bakayım dedim. Masanın etrafında oturmuşlar. Pınar’ın önünde bir kitap. Ben de oturdum. Kitabı aldım elime, açtım, içinde tek bir sigara. Bir şey söylemeden kapattım. Sonra da hiç sormadım “Neydi o?” diye. Yıllar sonra Pınar bana serzenişte bulundu. “Niye hiç bir şey

söylemedin? Niye kızmadın? Çok ağırırma gitti.” dedi. Sigara içmedi hiç Pınar bildiğim kadarı ile.

Bir gün Pınar geldi ve dedi ki: “Baba, Rolling Stones - Mick Jagger’in konserine gitmek istiyoruz okul arkadaşlarımla.” “Tabii kızım.” O zaman Ali Sami Yen stadyumu var Gayrettepe’de. Konser de orada. Ama dedi Pınar: “5-6 kişi olacağız. Arkadaşlarımla ebeveynleri bizimle beraber mutlaka bir yetişkinin olmasını istiyorlar. Sen gelir misin bizle?” “Zevkle yavrucağım.” “Biz tribünlerde değil, sahada ve sahneye yakın ayakta seyretmek istiyoruz. Onun için erkenden gideceğiz. Ama senin de yanımızda olmanı istemiyoruz. Sen 10-15 metre mesafeden bizi kollayacaksın.” Kızım, yani aşkıımızın meyvesi talep etmiş, ne desin baba. Hem benim için de cazip bir konser. Harika.

Değilmiş. Konser gece. Eylül ayının güzel bir günü öğleden sonra ilk parti seyirci ile stadyuma daldık. Pınar’lar ile selamlaşmıyorum bile. Uzaktan gözlem sadece. Sahne, futbol kalelerinden birinin ön tarafına kurulmuş. Önünde de ileriye doğru uzayan bir platform var. Kızlar bir yere konuşlandılar. Henüz تنها ortalık. Ayakta bekliyoruz. Yavaş yavaş seyirciler çoğalmaya başladı. Yaş ortalaması 20-25 arası. Ortalarında bir de ben, 40 yaşlarında bir adam var. Yalnız. Herkes sigara ile bira içiyor. Açık havada sigara ve ter kokusundan nefes alamayan Kemal’den rahatsız olan bir gurup, beni göstererek: “Kim ulan bu?” diyorlar. Kızlarla ilgili görevli olduğumu çaktırmamışım. Onlar da zaten ilerdeler. Ayaklarımla ucuna basıp yükselerek görebiliyorum. İçlerinden biri dedi ki: “Aa O mu? Bremen Mızıkacılarının en alta olanı.” Eşşek dedi resmen ve alenen. Ben de döndüm, burnunun üstüne.... Şaka yahu, nasıl yaparım ben. Pıstım, durdum, yuttum.

Ayakta bekliyoruz. Yoruldum. O kadar kalabalıklaştık ki, artık herkes birbirine değıyor. Zaman geldi, ışıklar ile beraber Mick Jagger sahneye çıktı. O enerjik haliyle ilk parçaya başladı. Nasıl yüksek bir ses. Nasıl bir ışık gösterisi. Nasıl bir enerji. Herkes başladı zıplamaya. Etrafımdaki herkes zıplayınca teknik olarak benim durmama imkan yok. Sürtünme katsayısı hepimizi zorlar. Ben de başladım zıplamaya. Bütün konser boyunca zıplattılar beni şerefsizler. Ne olurdu tribünlerden efendi efendi seyretseydik. Sonraki iki gün herhalde % 80 sağır dolaştım.

Sivriada Parti

PANK’ın gelişi ile Ataköy Marina’da daha fazla zaman geçirmeye başladık. Marina dostlarımız artmaya başladı. Hafta içleri de gidip kalıyoruz. Sabah oradan işe gidiyoruz. Teknelerin birinde toplaşıp, yemekler yiyoruz, sohbetler

ediyoruz. Haftasonları topluca Sivriada'ya gidiyoruz. Ada'nın küçük bir balıkçı barınağı var. Kimse de sürekli yaşamıyor adanın üstünde. Tekneler yanaşınca herkes yiyecek ne varsa çıkarıyor rıhtıma. Masalar kuruluyor, yiyip içiyoruz hep birlikte ortak. Gül kardeşimiz Belgrad Adası derdi.

O zamanlar İstanbul Senfoni Orkestrasında keman çalan Bayan Gilda'yı dinlemişiz bir kaç kere ve çok seviyoruz. Bir hayal kurdum. Dolunayda, Sivriada'da, bayan Gilda'yı ve ekibini (iki keman, bir kontrbas, bir akordeon) dinlemek. Pek çok insan Sivriada'nın varlığından dahi haberdar değil. Bilenlerden de teknesi olmayanların gelme imkanı yok. Biz bu güzelliği; eşimiz, dostumuz, akrabalarımız, arkadaşlarımız, onların arkadaşları hep birlikte yaşamak istiyoruz. 1997 senesi; ben 40. yaşıma basıyorum. Aynı zamanda da Nesrin ile birlikte yürümeye başlamamızın 20. yılı. Bir Sivriada partisi ne güzel olur.

Başta Haluk olmak üzere marina dostlarımızla konuştuk ve “Yapar mıyız, olur mu?” dedik. “Olur.” dediler, “Yaparız.” “Profesyonel ağırlama, catering yok, her şeyi biz yapacağız, tamam mı?” “Yürü, arkadayız.” dediler. Önce Eminönü'nden kalkıp Boğaz turu yapan büyük motorlarla konuştum. 250- 300 kişi kapasiteli. Birisi ile anlaştım, kaptan “Sivriada neresi?” diye sordu. Ben de dedim ki: “Yassıada'nın hemen yanı. Bir saatte gidersin.” “Peki nereye yanaşacağız?” Dedim: “Balıkçı barınağı var. Biz orada olup senin yerini hazır edip, motoru karşılayacağız. Orada bizle kalacaksın. Gece 12:00' den sonra da geri dönüş.”

Yaz gelmeden, okullar kapanmadan, herkes yazlıklara gitmeden olacak. Hafta sonu ada kalabalık. Cuma günü olacak. Ertesi günü iş olmayacak. Dolunay olacak. Yağmur olmayacak. Rüzgar olmayacak. Zordu gün bulmak. 5 Haziran 1998 gününü seçtik. Bayan Gilda'ya sorduk. Tamam uygundur dedi. Dedik ki: “Motor ile geleceksiniz, çünkü biz bir gece önceden gideceğiz ve adayı temizleyeceğiz.” Her şey istediğimiz gibi gitti şükür.

“Partimiz geldi!” başlıklı bir davetiye hazırladık, eğlenceli. Sivriada, motor, gün saat, kıyafet filan, detaylar var. Arkadaş, aile, onların dostları, Marina'daki tanıdık, tanımadık tüm denizciler, mason camiasından kardeşlerimiz, çağırabileceğimiz herkesi davet ettik. Bir daha benzeri olamayacak bir deneyim olacaktı herkes için. Kıyafet için ise, kazak ve altı lastik ayakkabı demiştik. Birisi davetiyeyi alınca: “Altı tane lastik ayakkabıyı ne yapacağız?” dedi. Şaka yapıyor gibi değildi sanki.

Sivriada limanında rıhtımda beton bir zemin var ama davet ettiğimiz yaklaşık 350 kişiye yetmez. Mutlaka toprak zemine de ihtiyacımız var. Peki insanları nereye oturtacağız? Yıldırım'ın sünger fabrikası var. Konuştuk. “Ben

herkes için papatya gibi kesilmiş sünger minder yaparım. Üstüne de sizin amblemi basarım. Hatıra da olur. Ayrıca bir de anahtarlık üretiyorum. Ondan da baskılı olarak yaparım” dedi. Atilla arkadaşımın tekstil işi var. O da bizim amblem ile herkese bandana ile motora ve adaya konmak üzere pankartlar yaptı. Peki yaşlıları nereye oturtacağız? Motorumuz Kırçiloğlu-1. İdris kaptana dedim ki: “Motorun içindeki plastik masa ve sandalyeleri rıhtıma indirip yere oturamayanlara tahsis edebilir miyiz?” “Tabii abi.”

Catering firması olmadığı için, yemeği de öyle organize etmemiz lazım ki, kimse orada pişirme, servis, bulaşık işi ile ilgilenmesin. Herkes eğlensin. Haluk kardeşim, Waterjoke teknesiyle adaya yaklaşık 1 ton odun götürecektir. İki büyük ateş yakacağız. Herkes kendi etini ateşte pişirecek. Kolay pişebilmesi ve yeteri kadar pişmeden de yenebilmesi için 40 kg sosis ve 20 kg sucuk satın aldım.

Bunların, o büyük ateşte misafirlerimiz tarafından pişirilebilmesi için 120 cm uzunluğunda demir şişler yaptırdı babam demirciye. İki büyük ateş yeterli aydınlatma olabilir, dolunay da var, ama mum işi yapan arkadaşım Tayfun, uzun meşale mumlarından teklif etti. Onları toprağa saplamak zor olur. Demir ayak yapalım. Babam onları da halletti.

Nesrin bir kocaman tencere pilav yaptı. Kuruyemiş, cips, kayısı, kiraz, ekmeğe, tuz, su, bir tencere salata, arkadaşlarımızdan sürpriz koca bir tepsi baklava, buz, sıcak su, çöp kovası, plastik çatal, bıçak, kaşık, bardak, peçete, şişerlerce rakı, kutularca bira, fiçılarla şarap, kola-fanta, soda, nescafe. Menü böyle.

Haluk’lar, Yıldırım’lar ve biz, üç tekne bir gün önceden gittik. Rıhtımı ve geniş bir alanı iyice süpürdük, temizledik. Odunları iki ayrı yere taşıyıp, ateşleri hazır ettik. Piknik masalarını kurup, birkaç masa yiyecek, bir masa içecek şekilde ayarladık. 20 kg sucuk soyup, kesip hazırladık. Meşaleleri yerleştirdik. Rıhtımda iki balıkçı teknesi vardı. Onlara durumu anlatıp, mümkünse teknelerini rıhtımın en ucuna almalarını, yemek ve eğlencemize katılabileceklerini söyledik. Hemen deyip gelecek motorun yerini boşalttılar. “Biz yanaşmasına yardım ederiz.” dediler.

Sanki hazır gibiydik. Bu arada Özlen motoru süslemiş, Erhan ile de motorun durumunu konuşuyoruz telefonla. Marina’dan 10-12 civarı tekneyle arkadaşlarımız geldi. Pankartlar, ateşler, meşaleler, hediyeler hazır. Hava nefis. Motor yola çıktı. Toplam 200 kişinin üstünde olacağız. Motor yaklaşırken Haluk’un botu ile küçük bir karşılama ekibi, limanın dışında misafirlerimizi karşıladı. Alkışlar, çiğlık kıyamet. Motor geldi, yanaştı. Herkes sus pus. Her inen bir etrafına bakıyor. “Ulan biz nereye geldik? Nerede oturacağız, ne yapacağız

4-5 saat?” Biz ev sahipliği yapıyoruz. Hediyelerini, süngerlerini veriyoruz. Yer önerisi yapıyoruz. “Müzik şurada olacak. Şurada rahat edersiniz. Yemeklerimiz bunlar, içkilerimiz burada. Ateşte sucuk ve sosislerinizi kendiniz pişireceksiniz.” “Ben yapamam.” diyenler oldu. Tamam, arkadaşlarla biz hallederiz.

Biraz karınlar doyduktan ve ilk içkiler içildikten sonra, insanlar rahatladılar. Bayan Gilda da başlayınca klasik müziğine, üstüne bir de bulutsuz havada, dolunay yükselince, tek tük çiftler dans etmeye başlayınca, dostlarımız bilinen parçalara eşlik etmeye ve birlikte söylemeye başlayınca, arzu ettiğimiz harika atmosfer ve keyfi yaşadık hep birlikte. Marina arkadaşlarımız parti sırasında da her şey ve herkesle ilgilendiler. Hatta içki masasında yardımcı olan arkadaşımızı garson zannedip, “Ordan bir bira versene” diyenler bile oldu. Kimse inanmadı profesyonel bir ekibin olmadığına. Motoru gece yarısı zor doldurup, gönderdik. Sonradan öğrendiğimize göre dönüşte kafalar dumanlı, şarkılar, türküler, çok eğlenmiş herkes.

Biz ve marina arkadaşlarımız gece Sivriada’da kaldık. Ertesi sabah, bütün adayı temizledik, süpürdük. Getirdiğimiz her şeyi ve yiyecek içeceklerin artanlarını aldık ve döndük. Bıraktığımızda Sivriada hiç olmadığı kadar tertemizdi. Orhan abi çok kızdı sonradan. Ataköy Marina erkeklerine çok kötü bir örnek olduğumu söyledi. Bildiğim kadarı ile de, benzer bir şey olmadı orada bir daha.

1998 senesinde PANK ile KAYRA (Karadeniz Yat Rallisi)’ne katıldık. Ataköy Marina Yat Kulübü organize ediyor, Teoman Abi MAT teknesiyle komodorumuz. Yabancı katılımcılar da var. Herhalde 30 civarı tekneyiz. Rota Bulgaristan, Romanya kıyıları, sonra Ukrayna, Rusya ve üç günlük Karadeniz geçişi ile Trabzon, arkasından Türk kıyılarını takiben İstanbul. 4 hafta civarıydı sanırım. Teoman abi, katılan tekneleri 3-4 guruba ayırıp bana da bir grubun liderliğini verdi. Çok gururlanmıştım. Harika günler geçirdik, seyirler yaptık, güzel insanlar tanıdık, tecrübe kazandık.

Yalta - Trabzon geçişi en uzun seyir. 2-3 gün sürecek. Çıkmadan bir gün önce Nesrin dedi ki : “Teknede fare var!” “Nasıl olur, neden, nasıl anladın?” gibi anlamsız sorulardan sonra ne yapalım sorusuna geldik. Murat Reis dedi ki: “Dün akşam havai fişekli gösteri vardı kıyıda. Fareler korktu ve teknelere kaçtı.” Sonra da PANK’a bağlı halatı çözdü, onlara gitmesin diye. “Bende kapan var. Onu kurun en iyi çare o.” dedi. Fare teknede tehlikeli bir yaratık. Kablo-ları kemirip yangın çıkarabilir, hortumları kemirip teknenin batmasına sebep olabilir. Ayrıca da teknenin sintinesinde, ulaşmanın imkansız olduğu yerlerde bulmak, yok etmek imkansız. Kapanı kurduk. Ertesi sabah da toplu halde uzun

geçiş var. Sabah baktık, faremiz kapanda. Daha sonra da kapanla birlikte çöpte. Acaba başka fare var mıdır? Beklesek mi biraz acaba? Ne kadar bekleyeceğimiz belli değil, hem de geçişte bir problem çıkarsa bize yardım edecek onlarca denizci dostumuz var. Bir de gurup lideriyim. Ayıp değil mi? Neyse yola çıktık ama tedirginiz. Telsiz anonsuyla öğrendik Murat Reis yolda yakalamış bir tane ve Karadeniz'in dibine yollamış. Rusya'dan Türkiye'ye fare ithal edecektik. Olmadı.

Gebze Günleri

Artık her gün Gebze'ye gidiyorum. 45 dakika ile 90 dakika arasında süren gidiş yolculuğu, eve dönüşte genelde daha da uzun sürüyor. Gebze fabrikamızı yaparken en büyük hedeflerimden biri özellikle yabancı müşterilerimize göğsümüzü gere gere gezdirebileceğimiz ve gurur duyacağımız bir üretim tesismiz olması idi. Sonuçtan da o günkü şartlarda çok mutluyum. Fuar ziyaretleri ve dış temaslarımız devam ediyor. Ernst Gast ile tanıştık. Avusturyalı, Alman ekolünden benim gibi. Avrupa'daki satışlarımızı geliştirmek üzere birlikte çalışmaya başladık. Beraber müşteri ziyaretleri yaptık. Potansiyel müşterilerimiz bizi ziyaret etti. Aralarına gizli rakipler de karıştı. Hepsini de fabrikayı geziyoruz. Babam, kardeşlerim diyorlar ki: "Rakiplerse üretimi gezdirme." "Anlıyorum da görecekleri pres, kalıp, hammadde. O da, onlarda var zaten. Fabrikanın içinde yürüyerek bizim üretim teknik ve bilgilerimize ulaşamazlar ki. Olsa olsa kapasitemizi kestirebilirler. Onu da saklamıyoruz ki. Kapasite artırma da, bir kaç aylık bir konu. Yeter ki siparişi görelim."

Ama bizim rakiplerimiz aynı şekilde düşünmüyorlarmış. Alman rakibimiz Presswerk Köngen firması dedi ki bir gün: "Bizim kapasitemiz yeterli değil ve maliyetlerimiz yüksek. Size kalıp verelim, bizim adımıza fason üretim yapın." "Hay hay tabii ki. Ama önce kalıplarımızın bizim preslere uygun olup olmadığını görmemiz lazım." Tamam buyrun gelin diye beni davet ettiler. Genel Müdür Gabriela ile ön görüşmeden sonra, önce Üretim Müdürü Pietro'yu fabrikaya gönderip, bütün presleri durdurdu. Arkasından hızlı bir tempoyla fabrikanın içinden giderek ve 15-20 presin önünden geçerek, bize vermeyi düşündükleri kalıplara geldik. İşimiz bitince aynı yolu geri yürütmediler bana. Arka kapıdan çıktık ve dışarıdan idari binaya döndük. Çok ağırıma gitmişti. 3-4 sene sonra Gabriela ayrıldı ve ben Presswerk Köngen'e Genel Müdür oldum. Hikayesi daha sonra.

Preslerimize numara yerine çiçek isimleri verdik Gebze'de. Özellikle yabancıların çok ilgisini çekmişti bu uygulama. Aynı gibi olsalar da hepsinin ayrı

karakteristik özellikleri vardı. Hepsi ayrı ayrı saygı gösterilmesi gereken üretim araçlarımızdı. Bazı presler sadece bir kısım kalıpla çalışabiliyordu mesela. Zambak, sümbül, lale, gül; hepsi ayrı güzellerdi.

Artık Dünya'daki tepsi üreticileri içerisinde ilk 5'e girme hedefimiz vardı. Üretim miktarı, ürün çeşitliliği, müşteri adedi, satış rakamları yanında, yeni ürünler keşfetmek de ismimizin Dünya Catering piyasasında duyulmasına sebep olacaktı. Çok çalıştık. Gece gündüz çalıştık. Başta Abuzer olmak üzere, canla başla heyecanla emeği geçen arkadaşlarımıza minnettarım. Becerdik sonunda ve Rubberform adını verdiğimiz üstü kauçuk kaplı reçine emdirilmiş kraft kağıdından, laminat tepsiler yarattık. Dünyada ilk defa, alışılmadık parlak renklerde, kauçuk yüzeyli, değişik kombinasyonlarda, ıslakken bile kaymayan, ileri teknoloji tepsiler ürettik. Bunları da ilk defa Chicago'da katıldığımız bir fuarda sergiledik. Müthiş ilgi çaktı. Dünya'da yok. Fikir bile ortada yok.

En büyük iki Amerikalı rakibimiz, ilk defa bizle çok fazla ilgilendiler. Bunlardan Carlisle firmasının satış direktörü geldi, dedi ki: "Bunların renkleri solar." Dedim ki: "Ultraviyole yaşlandırma testleri yapıldı. Hepsini geçtiler." Dedi ki: "Bulaşık makinesine giremez." Dedim ki: "Hızlandırılmış yıkama testleri de yapıldı. Standartların üzerinde." Dudak bükünce misafirimiz, koltuğunun altına bir tane numune verdim ve dedim ki: "Siz de yaptırın testleri, sonucu bildirirsiniz." Bir bana bakıyor, bir tepsiye. İnanamadı. Nasıl numune alırım ve inceleriz, taklit ederiz diye düşünürken, hiçbir aklı başında firma sahibinin yapmayacağı bir şekilde, ilk defa üretilmiş bir malın numunesini alabildiğine aklı ermedi. Giderken de dedim ki: "Amerika'da patent müracaatımız var. Fazla zaman geçirmeden görüşürsek iyi olur." Giderken hâlâ kavrayamamıştı, ne olduğunu.

21. Yüzyıla giriyoruz artık. Beklentilerimiz çoğalıyor. Pres sayımız artıyor. Kalıplarımız çeşitleniyor. Kendi dizaynımız SMC makinamız başarılı olmuş. Kendi polyester tepsi hamurumuzu plaka halinde biz üretiyoruz. Dünyadaki rakiplerimiz hamurlarını diğer polyestercilerden alıyorlar. Oysa ki bizim farklı bir formülümüz var. Kalitemiz de her gün daha rekabetçi hale geliyor.

Türkiye'deki zincir market satışlarımız da artıyor. Bu gruptaki büyük ciro lu müşterilerimiz, her dönem üretici firmaları toplantıya çağırıp, yeni dönem için işbirliğimizi nasıl geliştirebiliriz diye görüşmek istiyorlar. Aslında yaptıkları, tedarikçilerinden hep ilave bir şeyler istemek. İlave iskonto, özel kampanya fiyatları, ürünlerimizi reyon başlarında sergilemek için tek seferlik büyük meblağ para talebi v.s. Her toplantıya "Bu sefer ne isteyecekler acaba?" sorusu ile gidiyorum. Carrefour ile bir toplantımızda yine bir sürü taleple kar-

şılaştıktan sonra kendilerine sordum:

“Firmalarımız bir alışveriş ilişkisi içerisindedir. Alışveriş demek: Alınca karşılığını vermek, Verince de karşılığını almak demek. Siz habire talep ediyorsunuz. Karşılığında ne vereceksiniz?”

Hanımefendi suratıma ters ters bakıp, dosyalarını topladı ve: “Sizinle çalışmayacağız artık!” dedi ve toplantıyı terketti.

Bok gibi kaldım. Ne yapacağımı şaşırdım. Firmanın tek sahibi olsam da, şuna orta parmağımı yukarı doğru kaldırıp göstersem ve: “Asıl biz sizle artık çalışmayacağız.” desem diye çok istedim. Ama diğer ortaklara karşı sorumluluğum var. Tırıs tırıs orayı terkedip, bir kaç hafta içinde bir kaç girişimle taleplerine olumlu yanıt vererek, ilişkimizi sürdürdük. Çok ağırıma gitmişti.

Öte yandan IKEA sadık müşterimiz. Bizi yeni ürünleri üretmeye teşvik ederek, teknoloji ve sipariş ile destekleyerek büyümemizi hızlandırıyorlar. Uluslararası standartlarda üretim yapmamıza yardımcı olarak ve denetleyerek, dünya firması hayaline ulaşmamıza katkı sağlıyorlar. Bizden çok memnunlar. Nesrin ile Leyla'nın tekstil şirketine de sipariş vermeye başladılar. Kirlent istiyoruz, minder kılıfı istiyoruz diye onları da yeni üretimlere teşvik ettiler. Bir gün geldiler ve dediler ki: “Bize aydınlatma ürünleri yapın.” “Yahu, biz ne anlarsınız aydınlatma ürünlerinden?” “Biz size yardım ederiz. Basit bir ürün ile başlayacaksınız. Alüminyum levha lazım. Türkiye’de şu kaynaklardan alabilirsiniz. Fiyatlar şu mertebede. Alüminyum levhaların kesilmesi ve sıvama yöntemiyle şekil verilmesi lazım. Bunun için taşeron firma bulun. Sonra iç kısım beyaz boyanacak, dış kısım ise verniklenecek. Bir boyama kabini yaptırın, boya işi sizde yapılsın. Geldik elektrik malzemelerine. Kablo, duy, anahtar filan. Bunların IKEA'nın tüm üreticileri için toplu alım yaptığı firmalardan alınması şart. Standartlar gereği. Tedarikçi firma Almanya’da. Kullanacaklarınızın fiyatları bu. Satış fiyatınız ise bu. İnceleyin, konuşalım.” Sormayın işte. Ozay Aydınlatma A.Ş. kuruldu böylece. Mum işine de sokmak istediler bizi ama, Türkiye’deki parafin kalitesi uygun değildi. Fiyatlar tutmadı, olmadı.

Erhan; 4. Levent’de, oteller ve bayilere yönelik satış ekibinin başında. Aynı ortamda olmadığımız için lüzumsuz çatışmaların çok azalacağını düşünmüştüm. Yanılmışım. Çok sık olmamakla beraber telefonda sert tartışmalarımız oldu. Bunlardan bir tanesinde “Sen benden yedi sene önce doğduğun için bulunduğun yerdesin.” dedi. Sonra da şirketi terkeceğini, ortaklıktan da ayrılacağını, kendi payının hesaplanarak verilmesini talep ederek, suratıma telefonu çarptı. Ciddiye almamıştım. Hezeyan anında söylenmiş olduğunu düşünmüştüm. Meğerse ciddi imiş. Sırra kadem basıp ortadan kayboldu. Daha

önce eşi Özlen'den de ayrılmıştı. Annem ile beraber çok endişelendik ve fellik fellik dedikleri gibi aramaya başladık. Bildiğimiz arkadaşlarını dolaştık.

Bir kaç gün sonra 6 Mayıs 2002 tarihinde, bana hitaben nefret kusan, 17 sayfa mektup yollayarak benim sıfatlarımı aşağıda gibi sıraladı ve haddimi bildirdi. RİYAKAR, ÇIKARCI, YALANCI, PROFESYONEL OLMAYAN, PSİKOLOJİK RAHATSIZLIĞI OLAN, KORKAK, AİLEYİ DAĞITAN, HIRSLI, İNSANİ DEĞERLERİNİ KAYBETMİŞ, KOMPLOCU, SAYGISIZ, ART NİYETLİ, İKİ YÜZLÜ, UTANMAZ ve HIRSIZ !

Cevap vermedim. Hiç bir şey yapmadım. Ne o zaman, ne de ondan sonra. İntikam duygum hiç gelişmemiş benim. Asıl kalbimi acıtan şey, bu mektubu annemlere haber vermek üzere evlerine gittiğimde oldu. Onlara alıştıra alıştıra söylemeye çalışırken, her ikisinin de bunu çoktan bildiklerini ve onay vermiş olduklarını görmem beni mahvetti.

Bizim ailede kimse af dilemez, özür dilemez. Çünkü kimse hata yapmaz. Bir şeyler olduysa eğer, başkalarının da taksiratı vardır. Hatta sadece başkaları suçludur. Sonraları bir kaç defa Erhan'ın: "Sen beni kırdın, ben seni kırdım. Gel barışalım. Biz kardeşiz. Hadi yeni sayfa açalım. Tekrar sarıyalım." mealinde atakları oldu. "Sarılamam, çünkü kollarım yok." diye cevap verdim. Hiç küsmedim. Yardım etmeye devam ettim. Hâlâ da hayatta en fazla yardım ettiğim insandır Erhan. Ama dostluğumuz çoktan bitti.

Pınar artık Genç Kız

1999'un son aylarında Üstad-ı Muhterem seçildim. Locamızda 21.yüzyıla benim liderliğimde girdik hep birlikte. Geometri Ailemizle çok güzel ve özel zamanlar geçirdik. Nesrin'in sözlerini yazdığı Geometri marşı hâlâ çalınıyor toplantılarda. Bir Denizli-Pamukkale seyahati yaptık ki trenle, hafızalarımıza kazındı adeta. O sırada Denizli'de yaşayan ve Türk halıcılığının duayenlerinden Selçuk kardeşimin ev sahipliğine ve katkılarına borçluyuz bu güzelliği.

21. yüzyılın başlarında Pınar bir gün geldi ve: "Baba ben yan flüt çalmak istiyorum." dedi. Müziğe meraklı olduğunu ve yetenekli olduğunu biliyorum, enstrüman çalması da muhteşem, ama niye flüt? Dedim ki: "Kızım, harika bir fikir, fakat yan flüt bir orkestra enstrumanı. Gitar çalmak daha cazip olmaz mı?" Bu saçma sapan tartışma, sayemde epeyce uzun sürdü. Dedi ki Pınar:

"Ama ben Pera Güzel Sanatlar Lisesi'ne müracaat ettim ve yan flüt sınavını geçtim."

"Ne sınavı imiş bu?"

”Ağız yapısı ve akciğer kapasitesi ve yan flüte yatkınlık sınavı”

”Tamam güzel, ama yine de bu senin gitar kursunu tercih etmene engel teşkil etmez. Hem gitar çok sosyal bir enstrümandır. Ateş başında, arkadaşlarla beraber harika ortamlara sebep olur.”

Her şeyi çok bildiğim ve her anne baba gibi yavrumuz için “en iyisini” istediğimiz için, bastırdım da bastırdım. Sonunda da Pınar’ı ikna ettim, veya öyle zannettim.

Hemen de bir gitar aldım. Sıra Pera Güzel Sanatlar Lisesi’ne kayıt yaptırmaya geldi. Sıramız gelince oturduk öğretmen önüne. Adını sorup öğrendikten sonra Pınar’a: “Ha, flüt öğrencimiz!” dedi. Ben atıldım hemen: “Biz fikrimizi değiştirdik. Gitar bölümüne kaydolmak istiyoruz.” Öğretmen şaşırıp ve döndü Pınar’a: “Kızım, ne güzel flüt sınavını geçmişsin, tebrik ederim. Sen hangi bölümü istiyorsun bakayım?” diye sorunca Pınar hemen doğrulup sevinçle “Flüt!” cevabını verdi.

Hatamı anlamam bir kaç haftayı buldu herhalde. Aksatmadan kursu bitirdi Pınar. Güzel bir müzik hayatı oldu. Arkadaşları ile gurup kurdu. Flüt çaldı ve şarkı söyledi. Gitara da elini bile sürmedi.

2001 yılında Pınar bir köpek sahibi olmak istedi. Çukolata renkli bir labrador hayali. Evde hayvan bakmak büyük sorumluluk. Sonra üstümüze kalacak diye tırsıyoruz. Pınar sözler veriyor. Dedim ki: “Yazılı ve imzalı olacak.” Yazdım: “Ben aşağıda imzası olan Pınar Ayata, evimizde beslemek üzere alınacak canlının, yemekleri, dışarı çıkarılması, terbiyesi ile ilgili her türlü sorumluluğu üstlenmeyi kabul ediyorum. Yerine getiremediğim halde de evcil hayvanımın, satılması veya bakabilecek birisine verilmesine rıza göstereceğimi beyan ederim.”

Basınca imzayı Pınar, başladık eş dost, veteriner, gazete ilan dolaşım aramaya. Bulduk da bir kaç alternatif. Ama Haluk kardeşimiz, bizim evimiz ve hayat tarzımızın köpek için uygun olmadığına ve hayvana da yazık edeceğimize hepimizi inandırdı. Dedi ki: “Kedi alın.” Pınar da onaylayınca, 2001 ilkbahar aylarında yavru bir İran kedisi evimize taşındı. Pınar ismini ‘Gemini’ koydu.

Başta Pınar olmak üzere hepimiz çok sevdik Gemini’yi. Ataköy Marina’da teknemizi de o çok sevdi. Girip çıkacak bir sürü yer var. Marina’da dolaşım geliyor. Aylar sonra bir gün ben marina dışında iken Yıldırım telefon etti ve “Gemini’yi bir araba ezdi, geri gelirken. Şöförün suçu yok. Ama maalesef Gemini öldü. Ben de güvenli bir yere gömdüm.” Beynimden vurulmuşu döndüm. Ailecek darmadağın olduk. Gemini ailemizin bir ferdi olmuştu. Herhalde en fazla ben üzölmüş olmalıyım ki, bir hafta kadar sonra Pınar bana: “Baba

kendine gel artık. Evcil hayvanların kaybedilmesini yaşamak doğal bir süreç. Tersî olursa, yani onun senin ölümünü görmesi fena.” dedi.

Bir kaç ay sonra, 2002 yılı başında aynı veterinerden, Gemini’nin tıpatıp benzeri başka bir İran kedisi aldık. Adını bu sefer ‘Badem’ koydu Pınar, gözle-rinden esinlenerek. Badem de deniz hayatına bayıldı. Yelkende çok keyifli. De-niz kötüyken bir kaç defa kustuğunu gördük. Ama motor sesinden hep korktu. Motor çalışır çalışmaz, en güvenli yeri olan mutfak fırınının arkasına saklanır, orada kımıldamadan dururdu saatlerce. 4-5 sene hep beraberdik Badem ile. Sonra ne mi oldu? Bekleyin biraz bakalım.

Yaşı gelince ehliyet almak istedi Pınar. Kurs, imtihan ve ehliyet, çabuk oldu. Tamam da, trafiğe çıkmakta ürkek davranıyor. Bir baba olarak ona yar-dım etmek benim görevim. “Gel kızım, ben senin yanında oturayım, şehirde dolaşalım.” “Tamam baba.” İlk hatasında ben bir fırça, bir bağırma. Anında indi Pınar aşağı ve Türkiye’de bir daha arabanın direksiyonuna elini sürmedi. Bir halt daha etmiştim işte.

2001 yılında Pınar ile İhsan çıkmaya başladılar. Pınar’ın lisedeki son se-nesi ve üniversite hazırlıkları başlamış durumda. Ben Pınar’ın yurtdışında üni-versite’ye gitmesini istiyorum. O da aynı fikirde olduğu için üniversite hazırlık kurslarına gitmeyi, Avusturya Lisesi’nde matura yaptı. Hedefine de Avustur-ya’da biyoloji eğitimi yapmayı yerleştirdi. Matura sınavını başarı ile verince de, burslu olarak Viyana Üniversitesi’ne kaydolma hakkını kazandı. Okulla ber-aber Üniversite’yi tanıma amaçlı ziyaretleri sırasında, karşılaştıkları bir hoca, sohbet sırasında , bir kadın ve de bir Türk olarak gelecekte sıradan bir biyoloji teknisyeni olmanın ötesine gidemeyeceğini söylemiş Pınar’a. Üzölmüş ve hırs-lanmıştı Pınar.

Bu arada Pınar’ın yurtdışında okuyabilmesi için mutlaka Üniversiteler arası Seçme Sınavına girmesi gerekiyordu. Girdi de, hiç bir hazırlık yapmadan. Sonuçlar açıklandıktan bir kaç gün sonra geldi ve:

“Baba benim puanım Sabancı Üniversitesi’ne girmeme yetiyor. Seninle bir gidip bakabilir miyiz?”

“Kızım, Sabancı Üniversitesi daha yeni kuruldu. Henüz mezun vermedi. Ne olduğu daha belli değil. Viyana Üniversitesi köklü bir üniversite. Oradan mezun olmak kariyerinde önemli bir yer tutar. Hem Viyana’da yurt bedelini bile ödedik. Nereden çıktı bu Sabancı Üniversitesi?”

“Yok sadece bakacağız baba.”

Evet baktık. Pırıl pırıl binalar, yeni kurulmuş harika bir laboratuvar-da rastladığımız gencecik bir biyoloji asistanı Pınar’ın fikrini değiştirmesine

sebepe oldu. Sıra geldi benim fikrimi değiştirmeye. Ne taklalar attı karşımda. Gebze'ye yakınmış. Beraber gider, bazen de beraber gelirmişiz. Kampüste bir karışlık suni göl var. Orada da yelken yaparmış. Bir kere daha kendi kararını vermişti Pınar. Öncekiler gibi bu da kendisi için doğru oldu.

Boğaziçi Üniversitesi'nden mezun olurken, bir hatıra yüzüğü almak istemiştim. Ama pahalıydı olmadı. Pınar'cığıma herhalde bunu anlatmışım veya bir şekilde duymuş. Sen, bir mezuniyet zamanı Boğaziçi'ne git, yüzük işini organize edenleri bul. Onlara mezun olduğum yıl olan, 1981 yazılı Boğaziçi Üniversitesi'nin, kocaman lacivert taşlı, 24 ayar altın yüzüğünü sipariş et. Sonra da yaşgünümde bana hediye et. Hiç çıkarmadım parmağımdan. Çıkarmayacağım da.

2002 yılı Atlantik Okyanusu ile deniz yoluyla tanıştığımız ilk sene oldu. Önce Seda ve Cüneyt'in tekneleri Little Aries'e konuk olmak için Karayip Adaları'ndan Saint Lucia'ya uçtuk ve beraber iki harika hafta geçirdik. Sonra ise Ataköy Yat Klübümüzdeki komorumuz Teoman Abi'mizin teknesi MAT ile Atlantik'i geçtik. İstanbul'dan Kanarya Adalarındaki Tenerife'ye uçtuk. Toplam 6 kişilik bir ekiple, önce Capo Verde Adaları'ndaki Mindelo'ya sonra da Karayip Adaları'ndan Barbados'a seyir yaptık. Nöbet tutarak ilk Atlantik geçişimiz.

şirket Satış Hikayesi

2003 yılı Özay için yabancı ortak arayışının hızlandığı sene idi. Katıldığımız yurtdışı fuarlar, Amerika'da patent müracaatı yaptığımız yeni teknoloji ürünlerimiz, daha ehven fiyatlarımız sebebi ile rakiplerimize verdiğimiz rahatsızlık epeyce artmıştı. Artık yurtdışı bağlantılarımız epeyce yoğun. Sık sık misafirlerimiz geliyor. Biz de hafta sonları onları alıp tekemizle Boğaz seyrine götürüyoruz. Kendimizi bir ara tur operatörü gibi hissetmiştik. Aynı güzergah, Nesrin'in harika yemekleri, aynı yerler, aynı espriler.

Bir keresinde Ataköy Marina'ya dönüyoruz. PANK'da iki İtalyan müşteri, Ernst Gast ve biz varız. Genoa (ön yelken) açık, Pınar flüt çalıyor. Zeytinburnu önlerindeyiz. Birden bir gümbürtü oldu. Bir şeye çarptık ama, yelken sebebi ile önümüzü görmüyoruz. Tanımadığımız bir adam, baş üstünden bize doğru koşuyor ve bağırıyor: "Yüzme bilmiyor, yüzme bilmiyor."

Kafamda sorular:

Ne oldu?

Bu adam kim?

Nasıl çıktı, denizin ortasında tekneye?

Niye koşuyor?

Yüzme bilmeyen kim?

Bundan bize ne?

Biz kimiz, neredeyiz?

Bir de baktık ki teknenin yanından yarısına kadar suya batmış bir sandal geçiyor. İçinde de bir adam kenara tutunmuş ve paralize olmuş halde boş bakıyor.

Anladık ki iki kişi bir ahşap sandalın içinde, kıyıya yakın balık tutmakta imiş. Kıştan takma 2 beygir motorları var. Yüzme bilmiyorlar. Buna rağmen bırak can yeleği, içi boş bidon bile yok sandalda tutunacakları. Üstlerine doğru gittiğimizi görmüşler ama, nasıl olursa görür ve rota değiştirirler diye düşünmüşler. Yol hakkı da onlarda deniz kanunlarına göre. Biz de açık genoa ve Pınar'ın flüt konseri sebebi ile zevk-u sefa içinde onları görmeyip kayığa göbeğinden çarpmış ve parçalamışız. İçlerinden biri çarpma anında pulpite tutunarak bizim tekneye zıplamış ve koşmaya başlamış.

Yarı yarıya batmış kayıktaki adama bağırıyoruz, can simidi atacağız. Fakat şoka girmiş durumda, sabit bir noktaya bakıyor. Tepki yok. Bir yandan yelkeni toplarken, Pınar suya atladı ve kayıktaki adama ipin ucuna bağlı can simidi götürdü. Ona yardım ederek, bizim teknenin yanına getirdi. Karga tulumba aldık adamı içeri. Kahraman kızım. Yabancı misafirlerimiz kocaman gözlerle bakıyorlar. Kazazedelerin ikisi de ıslak, titriyor ve şoktalar. Üstlerine birer bataniye verdik. Biraz zaman geçti. “Abi sigara var mıdır?” dediler. “Hah, tamam şoktan çıktılar şükür.”

Kayık ağzına kadar su dolu ama batmıyor, ahşap. Bırakamayız. Ama çekmek de zor. Hemen Haluk'u aradık. Güzel kardeşim, imkanı varsa hep yardıma hazırdır. Ataköy Marinada imiş. Hafta sonu ve ayrıca da Ataköy Marina Yat Klübünün düzenlediği bir kokteyl ve konferans var. Herkes orada. Haluk büyük botu ile yetiştii, kayığı yedekledi. Ataköy Marina'ya çekti. Biz de kazazedelerle beraber Ataköy Marina'ya yanaştık. Kayıkta epeyce hasar var. Marina'daki marangoz ile tanışıyoruz. “Abi, bir haftada tamir ederiz merak etme.” dedi. Adamlara dedim ki: “Tamir masrafını ben karşılayacağım ama, boyasını siz yapacaksınız.” “Tamam abi. Ama livarımız yok. Sandala bir de livar yaptırır mısınız?”

Livar malumunuz, tutulan balıkları suda canlı olarak bekletmek için kayıkta olan bir bölme. Onlarınkinde yokmuş. “Tamam dedim bir de livar yaptırırım.” İsimlerini, telefon numaralarını sordum, haberleşmek için. Anladım ki birbirlerinin soyadlarını bilmiyorlar. Birbirini çok iyi tanımayan iki kişi, yüzme bilmeden, hiç bir güvenlik önlemi olmayan, küreksiz bir sandal ile balığa çıkı-

yorlar. Motor çalışmasa ve kuvvetli poyrazda sürüklenseler, kim bilir ne zaman, kim bulur onları.

Kayık yapıldı, livar eklendi, bir daha da rastlaşmadık kazazedelerle. Ama herkesin Ataköy Marina'da olduğu bir saatte bu kazayı becermek, pek akıllıca değilmiş. Adımız “Kayık Batıran”a çıktı. Rivayet olunur ki, PANK'ın denize çıktığı günlerde Zeytinburnu'nda kayıklar çil yavrusu gibi dağılır ve barınaklarına geri dönerlermiş. Can da tatlı, mal da.

Catering malzemeleri ürerim sektöründeki dünyanın birinci ve ikinci firmaları ile işbirliği ve ortaklık görüşmeleri yapıyoruz artık. Carlisle yetkililerinden sonra, bu sefer Cambro'nun sahibi, yardımcıları, danışmanları ziyaretimize geliyorlar. Sultanahmet'de otelde yer ayırttım, ertesi sabah da aldım Gebze'ye gidiyoruz. Boğaz köprüsünden geçerken dedim ki: “Kıtalar arası seyahat ediyoruz. Asya'ya geçiyoruz.” Dediler ki “Pasaport lazım mı” “Niye ki?” “Ayrı kıta ya, ondan.” “Aynı ülke, aynı şehir. Pasaporta gerek yok.” İkinci soru: “Peki, Asya'dakilerin farkı ne?” “Nasıl yani?” “Gözleri çekik mi onların?” Böyle bir başlangıçtan sonra, bu insanlar Türkiye'de başarılı bir yatırım ve üretim gerçekleştirdiler.

20 Kasım 2003 günü klasik Boğaz gezimiz var. Ekip kalabalık olduğu için Haluk kardeşime danıştım. O da abisi Faruk'un teknesini organize etti. Büyük bir tekne ve kaptanımız da var. Bu sayede ben de herkesle sohbet edebiliyorum. Boğaz'ın ortalarına gelmemiştik daha ki korkunç bir patlama duyduk. Avrupa tarafında bir alev ve duman bulutu yükseldi, korkunç. Ne oldu anlayamadım. Endişelendim ama misafirleri de telaşa vermek istemiyorum. Daha biz ne olduğunu anlamadan, misafirlerimizden birinin telefonu çaldı. Amerika'dan karısı arıyor ve “İstanbul'da terör saldırısı olmuş, iyi misin?” diye soruyor. HSBC ve İngiliz Konsoloslukundaki eş zamanlı bomba yüklü kamyon patlaması. Ben “İşte terör her büyük şehrin belası.” filan diye sakin tutmaya çalışıyorum insanları.

Cambro ile görüşmeler uzun süre devam etti. Cambro'nun danışmanı Gene Rubel ile dost olduk. İkinci gelişinde bana HP IPAQ Handheld Personal Assistant hediye getirmişti. Minik computer, çok sevinmiştim. Artık göğüs cebimde kalem yerine onu taşıyordum. Ortaklık müzakerelerinde artık iyice derinlere ve detaylara iniyor ve yavaş da olsa ilerleme kaydediyorduk. Nasıl bir birliktelik, nasıl bir değerlendirme, nasıl bir organizasyon.

Ortaklarla görüşerek, müzakereleri ben yürütüyorum. Babam ve kardeşlerim en az %51 bizde olmak üzere ortaklık düşünüyorlar. Ben ise bizden 10 misli büyük bir multi-national firmayla böyle bir şeyin mümkün olmayacağı-

nı anlatmaya çalıştım uzunca süre. Bizim hissemizin % 20 ile % 49 arasında değişeceği bir yerde buluşmanın en mantıklı yaklaşım olduğunu kabul ettiler sonunda.

Gene, İsrail asıllı bir Amerikalı. Hem Avrupa mantalitesine hakim, hem de Amerika. Hem beni anlıyor, hem de bana Amerikan yaklaşımını ve yönetim şeklini anlatıyor. Çok anı biriktirdik beraber. Bir yandan çalışırken, birlikte tekne seyahatleri, Ataköy Marina yat klüp günleri, birlikte fuar ziyaretleri, off-road gezileri, jeep tamircilerinde geçirilen vakitler, her türlü Türk Lezzeti ile tanışma.

Unutamıyoruz ikimiz de. Şimdi ben 65, o 75 yaşında. Halen görüşüyoruz. 20 sene sonra tekrar bir araya gelip hatıralarımızı tazeledik New York'da.

Görüşmelerin bir yerinde sıra artık onların bir teklif yapmasına gelmişti. Ama dediler ki: "Ortaklık iyi fikir ama, bizim niyetimiz yatırım yaparak şirketi çok büyütmek. İlerde sermaye artışı istersek ve siz, olmaz dersiniz bu iş yürümez. Ya şirketin hepsini satarsınız ya da hiç. Binanızı istemeyiz. Biz emlak yatırımcısı değiliz. Sizden kiralarız." Bana göre çok haklılar. Ama gel de bunu bizim ortaklara anlat. Uzunca bir toplantı yaptık. Bütün aileyi davet ettim. Başka bir ortaklık şekli olmadığını kabul ederek, inşallah iyi bir bedelle işimizi satma kararını, zor da olsa aldık. Bu arada finansal zorluğumuz yok, satma zorunluluğumuz ise hiç yok. Ama şirket düşüşe geçmeden tepede iken ayrılmak, hepimiz için en iyi çözüm.

Neyse sonunda bize bir teklif yaptılar. Önümüzdeki bir kaç senenin gelirlerine bağlı olan bir formül ile değişken bir tutar. En optimistik ve en pesimistik alternatifleri ortaya koyunca kabul edilebilir gerçi ama keşke daha fazlasını alabilsek. Biz de karşı teklif yapalım ikisinin ortasında anlaşırız. Kurban Bayramlarında o kadar koyun almışlığımız var.

Karşı teklifimizden sonra gelen ikinci teklif biraz daha değişik bir formül ile geldi. Yine aynı excel tablosu. Baktık ki ikinci teklif birinci teklifin de altında sonuçlar veriyor. Dedim ki: "Kusura bakmayın. Bu bizim kurallarımızın dışına çıkıyor. Kabul edemeyiz. Biz bu ortaklık görüşmelerini durduralım. Çaresiz bir durumumuz yok bizim. Belki ileride yeni bir platformda tekrar görüşebiliriz."

Gene çok üzüldü ve ne yapabilirim diye çabalıyor. İsrail'e bir seyahati var. "Hadi sen de gel." dedi.

"Tamam ama Nesrin ile gelirim dedim." Daha önce İsrail'e gitmiştik biz ama bu bambaşka idi. Gene bizi turistik olmayan ancak bir İsrailinin gidebileceği yerlere götürdü. Arkadaşının yaşadığı bir Kibbutz'u ziyaret ettik mesela.

Kibbutz hayatı beni çok etkilemişti. Bilmeyenlere, duymamış olanlara rehber, Ulu Google.

Orada dedim ki “Ortaklık veya satış yerine biz Cambro’ya fason tepsi üretelim. Onlara özel logolu kalıplar yapalım. Onlara özel desenler yapalım.” Gene’in hoşuna gitti bu fikir ve dedi ki “Fiyatlar nasıl olacak peki?” Özel üretim, yeni teknoloji, yeni kalıplar. Zannetti ki fiyatlar yüksek olacak. Ayrıca da kalıp parası isteyeceğiz IKEA’da olduğu gibi. Öyle yapmadım. Plan başka. Maliyetleri hesapladım ve üzerine % 10 kar koydum. Kalıp parası da istemediğimizi söyledim. Gene’in gözleri parladı ve: “Seninle çalışmak bir zevk.” dedi.

Kısa bir süre sonra Gene ile Cambro’nun yollar ayrıldı. Keşke olmasaydı ama oldu. Biz Cambro ile çalışmaya başladık. 8-10 adet kalıp yaptırдық. Bazı kalıplarımıza ise Cambro lokması yaptırдық. Cambro’nun kataloğuna Ada Tepsilere adı altında mamullerimiz dahil oldu. Ama ortak arayışımız devam ediyor. Gene’e dedim ki: “Gel sen bizim danışmanımız ol.” “Tamam” dedi. Bize yeni ortak ve müşteri arayışlarına başladı.

Bu arada Cambro satışları çok iyi gidiyor. Sevkiyatlar artıyor. Bir gün firmanın sahibi Argyle bizi ziyarete geldi. Dedim ki: “Argyle, işlerimiz harika gidiyor ama bu Cambro için büyük risk. Bir gün, finansal zorluk, ortaklar arası anlaşmazlık, şirketin başkasına satışı vs. gibi bir sebeple, biz size mal üretmiyoruz dersek, hiç bir yaptırımınız yok. Kalıplar sizin değil alıp gidemezsiniz. Başka yerde ürettiririm desen kimseyi bulamazsın. Yeni kalıplar yapalım biz üretelim desen maliyeti bu seviyede tutamazsın. Başka çaresi yok, bu şirketi alacaksın.” Biraz düşündü. “Galiba haklısın.” dedi.

Aramızda oluşan güven ortamı ile de dedim ki: “Bu sefer ileriye yönelik, formüllerle değil, son sene Özay’ın ettiği net karın bir çarpan ile ortaya çıkacak goodwill fiyatına anlaşalım.” Prensipten onaylayınca detay konuşmaya da başladık. Goodwill’e demirbaşların tamamı; makineler, presler, kalıplar, patentler ile ayrıca isim hakları, müşterilerin devri dahil. Nakit para, çek-senetler, müşteri alacakları, satıcılara borçlar, hammadde, mamul ve yarı mamuller hariç. Özay mevcut parasını alacak, müşterilerden alacaklarını tahsil edecek, borçlarını ödeyecek, stoklarındaki hammadde, yarı mamul ve mamulleri ise maliyet fiyatına Cambro’nun yeni kuracağı şirkete satacak.

Gene’e dedim ki “Biz prensiplerde anlaştık ama senin ilişkilerin keşildiği için seni tekrar devreye almak işe zarar verir. Sen bu işin dışında kal. “Tamam.” dedi. Sıra benim Cambro’yu ziyaretime gelmişti. Uçakta oturdum, bir A4 kağıdına anlaştığımız maddeleri alt alta sıraladım. Gittiğimde de okuduktan sonra imzaladık birlikte. Oldu sana “Memorandum of Understanding.”

Bundan sonrası avukatların işi artık.

Cambro bize kendi avukatlarının ismini gönderince araştırdım. Şirket sahibi Ali hem Mali müşavir hem de avukat. Alman Lisesi ve Boğaziçi Üniversitesi mezunu. Açtım telefonu kendimi tanıttım. Aynı okullardan mezun olduğumuzu, inşallah güzel bir işbirliğimiz olur dileklerimi ilettim. Hiç bir tepki vermedi. Buz gibi kapattı telefonu. “Hıyar!” dedim içimden.

Due Diligence yapacaklar ve imza edilmek üzere legal belgeleri hazırlayacaklar. 3-4 haftada bitirilebilecek işi sündürdükçe sündürdüler. Yaklaşık 4 ay bize kök söktürdüler. Olmayacak şeyler istediler. Due Diligence sırasında Ali bey dedi ki:

“Bize 2003 Aralık dönemi mizanını verir misiniz?”

“Orada önünüzde. 31.12.2003 tarihli.”

“Ben Aralık 2003 dönemine ait olanı istiyorum.”

“Ali bey, mizan firmanın hesaplarının günlük çekilmiş resmidir. Bir döneme ait olmaz. Siz Mali müşavirsiniz bilirsiniz. Dönemsel olan gelir tablosudur.”

Tatmin olmadı Ali bey. Yanındakiler kulağına eğilip adam haklı diyorlar. O hâlâ ısrar ediyor. Defalarca beni çileden çıkarttı. Bize yalancı, vergi kaçakçısı, Amerika’lı firmayı kazıklamaya çalışan, kıytırık bir Türk firması muamelesi yapıyor. Bir kaç defa kendi kendime: “Ne arıyorum ben burada, mecbur muyum bu muameleye. Çek git buradan!” diye söylendiğim oldu.

Sonradan öğrendiğime göre Cambro’ya: “Tamam, Kemal’i yola getirdim. Şimdi anlaşmanın şartlarını istediğiniz şekilde değiştirebilirsiniz.” demiş. Akıl yoksunu, bilmiyor ki kimse anlaşmayı değiştirmek istemiyor. Ondan istenen sadece anlaşığımız maddeleri legal döküman haline getirerek imza altına almak.

Bütün zorluklar aşıldı ve bir klasör dolusu evrakın imzalanmasına sıra geldi. Argyle, yardımcısı, bizim bütün aile fertleri ve de Ali Bey ile yardımcısı toplandık. Bizim aile fertleri hepsi önce kendi adına imzalıyor, sonra diğer ortaklara ve şirketimize kefil olarak imzalıyor, rekabet etmeyeceğine dair imzalıyor. Filan da filan. Bir klasör anlaşma. Özay’ın imza sirkülerinde de ben ve babamın münferiden, yani tek başına ve ayrı ayrı şirketi temsil etmeye yetkili olduğumuz açıkça yazıyor. Yardımcısı evrakları dolaştırırken, “Özay adına kim imza atacak?” diye Ali Bey’e sordu. O da imza sirkülerine göz gezdirip: “İlhan bey ve Kemal bey birlikte, müştereken.” dedi. Artık tak etmişti. Fırladım ayağa: “Sizin dedim ya okuma yazmanız yok, ya da okuduğunuzu anlamıyorsunuz. Ye-

ter artık!” diye bağırmaya başladım. Chip, geldi, beni sakinleştirdi. “Biliyoruz biz ne olduğunu. Son artık. Bir daha görmeyeceksin bu adamı.”

Sonradan duyduğuma göre tahmini olarak verdiği bedelin yaklaşık 3 mislini fatura etmiş Cambro’ya. Maksat problem yaratarak işi uzatmak. Cambro’ya giden faturalardan bir tanesini yanlışlıkla bana da yolladılar. Ne kadar lüzumsuz kalemler vardı içinde. Kemal ile görüşme 2 saat, aramızda toplandık 1 saat, e-mail yazdık 20 dakika filan gibi doğruluğu tespit edilemeyecek bir sürü detay.

Bu arada bizim avukatımız Ender bey de bize danışmanlık veriyor. Ama ben iki avukatı karşı karşıya getirmedim hiç. Ender bey beni uyarıyor. Ben de riskli gördüğüm konularda Ali bey ile görüşüyorum. Riskli görmüyorsam da Ender beyi ikna ediyorum. Sonunda anlaşmalar en son halini aldı. Özay’ın iş satış anlaşması, Demirbaş satış anlaşması, isim, marka ve patent devir anlaşması, Stokların satış anlaşması, rekabet etmeme anlaşması, binaların kira anlaşması vs. vs. Ender bey dedi ki, “Bu haliyle bu anlaşmaları imzalamayın.” Dedim ki : “Konuşmadığımız yeni bir konu mu var?” “Yok ama bu haliyle çok riskli.” “Teşekkür ederiz.” dedim ve 2004 yılı Eylül ayında imzaladık. Avukatlar iş insanı değiller, onlar risk almaz, görevleri de her türlü riske karşı önlem almaktır. Dolayısı ile karar da alamazlar. İş insanları risk almak zorundadır. Önemli olan riskin miktarı ve olabilecek sonuçlarını doğru tahmin etmek ve değerlendirmektir. O anlaşmalara hiç kimse tekrar dönüp bakma ihtiyacını hissetmedi bir daha.

Gene, çok emek verip, hazırlığını yapıp, pişmeye hazırladığı bu işten para kazanamamış olmayı doğru bulmadığını söyledi. Gerçi fiili anlamda bizim için çalışmamıştı ama, anlaşmaya katkısı büyüktü. Chip’e söyledim, ben de ortaklarla konuştum. Hem Cambro hem de Özay Gene’e yeterli miktarda ödeme yaptık.

Anlaşmalar imzalandıktan hemen sonra, babamı ve kardeşlerimi topladım. Hepsine birer dosya kağıdı ve birer kalem verdim. “Şimdi lütfen herkes şirketin satışı ile ilgili duygu ve düşüncelerini yazsın, kendi el yazısı ile. İleride hatırlarız bu günleri.” Herkes yazdı: Ne kadar doğru bir iş yaptığımızı, geleceğimizin garanti altına alındığını, ne kadar mutlu olduklarını ifade ettiler. Seneler sonra nasıl isabetli bir iş yaptığımı anlayacaktım.

Anlaşmaların bir tanesi de benim iş akdimdi. 5 yıl süreyle Özay’ın ve de Almanya’daki üretim şirketi PK’nın genel müdürü olarak çalışmayı taahhüt etmiştim. Bu anlaşmayı ben ayrı yapmayı istedim. Diğer anlaşmaların arasına katmadım. Hedeflerim, Almanya’daki maliyeti yüksek üretimleri Türkiye’ye ta-

şımak, Türkiye’den Almanya’ya da, teknoloji transferi yapmak ve her iki şirketi de karlı yönetmekti.

Erhan’ın şirketi ise Özay ürünlerinin Türkiye’deki tek satıcılığına ilave olarak Cambro’nun da Türkiye’deki tek satıcısı oldu. Yaklaşık iki yıl sonra ilerki yıllarda benim yerime geçirmek üzere yardımcım olarak işe aldığım Ömer bana: “Kemal bey, Erhan beyin ne özelliği var ki, ona böyle büyük bir imkan tanıdınız?” diye sordu.

Artık Cambro gibi büyük bir organizasyonda Başkan Argyle’a bağlı olarak ikinci adam pozisyonunda çalışacaktım. Birinci adam olmayı sevmiştim ve başarıyla yapmıştım. Aynı şekilde ikinci adam olmayı da çok istedim ve sevdim. Ego seviyem çok şişkin olsaydı herhalde buna engel olurdu. Büyük şirketin olanakları ve birinci adamın tam desteği ile güzel işler yaptık. Kısır döngülü, patinaj yapılan işleyişten sonra farklı bir iş dünyası açıldı önümde.

Ernst Gast memnun olmadı bu değişikliğe. Dostluğumuz da zedelendi. Amerikan mantalitesini ve Amerika’lıları hiç sevmedi. 2015 senesinde kadar Özay’la olan satıcılık anlaşması aynen Cambro’ya devredilmesine rağmen, kısa süre sonra tazminatını alarak ayrıldı. Beni suçladı hep ama dedi ki: “İhracatı biz beraber bu seviyeye getirdik. Kimse bunu elimizden alamaz”

Bu arada ben bir tane elek satın almış ve salonumuzun en görünen yerine asmıştım. Unumu eledim, eleğimi astım diyordum ama kim ne kadar anladı veya kim ne kadar inandı bilemedim.

Off-road ile tanışma

2004 senesi Ocak ayında bir arkadaşımızın daveti ile İstanbul Offroad Klübünün piknikli bir gezisine katıldık. Haluk’un cipi ile Şile civarlarında harika bir gün geçirdik. Arazide dört çeker taşıt kullanma aşkımız o gün başladı. Su geçişinde saplanıp, arabanın içinde suyun ayak seviyemizi geçmesi ile zehirlendik herhalde.

Nasıl bir cip edinirim diye kıvranmaya başladım. Öğrendim ki denizci arkadaşım Mehmet’in Ataköy Marina’da uzun süredir yatan bir Jeep CJ6 arabası var. 1975 model.

“Mehmet, satar mısın bana?”

“Çalışır mı bilmiyorum. Kaça istersen al.”

Tamirci Cengiz ustayı buldum. Dedi ki: “Abi bir kaç senedir duruyorsa, yağını değiştirmeden çalıştırmamak lazım. Sen yerini söyle bana, ben hallederim.” Gitti yağını değiştirdi, çalıştırdı, dükkanına getirdi. Bakımını yaptı ve

“Hazır abi, gelip alabilirsin.” dedi. Zıplayıp gittim hemen. Büyük bir keyifle bindim ve deneme sürüşü yapıyorum. Yanımda da Cengiz usta. 30 yıldır araba kullanıyorum. Biliyorum yani. Dedim ki: “Cengiz usta, sol arka taraftan bir ses geliyor gibi sanki.”

“Tamam abi sen dur, ben bir kullanayım, bakayım.” dedi.

Geçti direksiyona. Otopanayi sitesinin içinde, otlarla kaplı, eğimli bir yamaca doğru sürdü. Kaldırıma hızla ve sert bir şekilde vurarak çıktı, paldır küldür bayırda gitmeye başladı. Kafamı tavana vurdum, ne olduğunu anlamaya çalışırken, tekrar yola indi ve dedi ki: ”Abi bu araba böyle kullanılır. Ses mes boşver. Yolda kalırsan, ormanda saplanırsan, nerede olursan ol, bana haber ver gelirim. Güle güle kullan.”

Defalarca geldi Cengiz Usta. Bir keresinde de Belgrad Ormanı'nın dip-lerinde tarifile gelip beni bulmuşluğu vardır mucizevi bir şekilde. Hafta içinde onun tamirhanesinde dururdu Jeep. Cumartesi sabah normal arabamla gidip cipi alır, Pazar günü akşam tekrar Cengiz Usta'ya bırakırdım. Mutlaka arızalanan bir yeri olurdu. Pazartesi sabah işe gittiğimde babama: “Bu hafta da deviremedim cipi.” dedikçe anlamsız bir ifade ile bakardı suratıma.

O tarihten sonra bütün arabalarım dört çeker arazi taşıtları oldu. Hep-sine de teknelerimiz gibi isim koyduk. Günlük olarak, şehir içinde de onları kullandım ve kullanıyorum hep. Park etmek ve manevra zor oluyor, kapalı parklara giremiyorum, ama seviyorum kullanmayı işte.

Artık tekemiz dünya seyahati için küçük geliyor. Biraz da tecrübemiz artınca ne istediğimizi daha iyi anlar olduk. Center Cockpit tekne istiyoruz. Ketch armalı. İki direkli olsun. Kokpit arkada değil ortada ve yukarıda olsun. Jeneratörümüz olsun. Su yapıcımız olsun. Uydu telefonumuz olsun. Olsun da olsun. Bir kaç fuar gezisinden sonra Finlandiya yapımı Nauticat 44'ün hoşumuza gittiğini anladık. Firma sahipleri Kaj Gustaffson ve Tuula Gustaffson da çok yakınlık gösterdiler. Kuzey Avrupa teknelerinin kalitesi ile, isteklerimize uygun yeni PANK'ı ürettiler. Bir kaç defa Turku'ya üretim aşamalarını görmek için gittik. Bacak boylarımıza göre oturacağımız yerlerin yüksekliğini, navigasyon masasının boyutlarını hep bize göre ayarladılar. Önerilerde bulunup, yol gösterdiler ve arzularımıza uygun yeni PANK, gemiye binip İstanbul'a geldi. Moody 36 tekemizi ise Selçuk'un arkadaşı, ortağı Sarp'a sattık.

Artık yeni bir heyecanımız vardı. Ataköy Marina'ya pek kimsenin bilmediği, alışık olmadığı bir tekne gelmişti. Arkadaşlarımıza da bize de değişikti. Daha tekneye doğru dürüst binememişiz, ben bir iş seyahatindeyim. Haluk arıyor cep telefonundan diyor ki: “Arkadaşlarla Ali Usta'dan kebab ısmarladık.

PANK'ın kokpitinde yiyoruz hep beraber." "Niye oğlum, bizsiz?" "Baktık en yüksek kokpit sizinki. Yelkenliler arasında en güzel marina manzarası da burada." "Ya kardeşim, kebabların yağı akar ve leke yapar şimdi o güzelim tik kaplı güverteye." İçim gitti ama döndüğümde tertemizdi tekne.

PANK ile Marmara'da alıştırma seyirleri yapıyoruz. Hoşköy balıkçı barınağına gittik bir gün. Birisi geldi yanımıza. "Abi dedi teknenizi çok beğendim. Bak şu barakanın içinde biz de tekne yapıyoruz. Gel bi bak." Biraz sonra gittim, kontrplak ile, ne amaçla kullanılacağını anlayamadığım bir tekne üretiyorlar. Üç beş sohbetten sonra diğer usta rıhtıma, PANK'ın yanına geldi. Baktı, baktı ve dedi ki: "Güzel tekne ama buna biraz en vermek lazım." Diğeri: "Müsaade ederseniz bir kaç resim çekelim, benzer bir tekne de ileride biz üretiriz belki." "Tabii" dedim. "Buyrun." Bay çok bilmiş dedi ki: "Resime gerek yok. Ben gördüm göreceğimi, yaparım aynısını. Ama biraz en vermek lazım."

Bu arada Pınar'ın bir erkek arkadaşı var, İhsan. Sevdik onu da. Ailece müziğe ve dansa çok meraklılar. Pınar ve İhsan bir kaç arkadaşlarının da katılımı ile bir müzik gurubu kurdular. Dekko. Pınar flüt ve vokalde. İhsan gitar, Sinan davul, Deniz keyboard, Arda da bas gitar. Çok seviyoruz hepsini ve yaptıklarını. Değişik yerlerde sahne alıyorlar. Biz de onları seyretmeye bayılıyoruz. Hatta bir CD'leri bile oldu. Pınar bir gün geldi ve dedi ki :

"Beyoğlu'nda Allegria'da çalacağız. Gelir misiniz?"

"Tabii geliriz. Allegria neresi? Nasıl ayarladınız?"

"Allegria bir bar restaurant. İhsan'ın anne ve babası neredeyse her hafta sonu oraya Tango yapmaya gidiyorlar gurup halinde. Bizden bahsetmişler. Biz de olur dedik."

Kalktık gittik. üst katta kalabalık bir aile gurubu ile oturduk. Anneler, teyzemler vs. Siparişler verildi, Dekko performansına başladı. Garson geldiğinde sordum. "Bu gurup nerden çıktı? Ne biçim müzik bu?" Dedi ki: "Abi sorma. Bizim daimi müşterilerimizden bir çiftin oğlunun arkadaşları imiş. Rica etmişler. Patron da kıramamış. Onun için çalıyorlar. Yanlış günde gelmişsiniz. Bir daha olmaz." Masada sessiz bir kahkaha. Yemeklerimizi yedik. Performans bitti. Alkış, alkış. Artık toplanıyor ekip. Aşağıya inip sahneye çıktım. Hepsini tebrik ettikten sonra Pınar'ın kulağına eğilip: "Harikaydınız. Allegria'nın sahibi ile tanıştım. Bundan sonra çalarsanız gece başına 500 dolar teklif ediyor." Pınar'ın gözleri parladı. Hemen ekip arkadaşlarına sevinçle haber vermeye yeltendi. "Ama" dedim, "Parayı önceden ödemenizi istiyorum." Kabul ediyorum. Yaptığım iğrenç bir şaka idi.

Yeni Zelanda

2004 yılı Aralık ayı sonuna doğru Yeni Zelanda'ya uçtuk. Cüneyt ve Seda tekneleri Little Aries ile oraya varmışlar, biz de onlara kalmaya gidiyoruz. Christmas ve Yılbaşı kutlayacağız. Bizi havaalanından almaya yeni aldıkları eski bir Nissan cip ile geldiler. İki hafta süre ile gezdik birlikte Kuzey Ada'da. Bizi çok güzel ağırladılar, çok güzel vakit geçirdik ve aşık olduk ülkeye. İstanbul'da keşmekeş içinde doğup büyümüş olan ben, yurtdışı seyahatlerimizde Nesrin'e hep sorduğum soruyu burada da sordum. "Burada yaşar mıyız?" Hep "Hayır!" diyen "Daha iyi Yarım" ilk defa soruma "Evet." diye cevap verdi. Cüneyt'e dedim ki: "Bu fırsatı kaçırmayalım." Onların da Yeni Zelanda'da yerleşme planları olduğunu biliyordum.

Ortak arazi almaya karar verdik. "Kırsal alanda büyük bir arazi alalım. Çiftçilik oynarız." Herkesten uzak olsun. Ne büyüklükte olmalı? Asıl soru bu! 500 dönüm alalım. Paramız yetişir. 500 dönüm ne kadar ki, gözümüzde canlandıralım. Hadi ıssız bir yola gidelim. Arabanın km saati ile 700 metre ölçelim, sonra da 700 metre dikine olarak tahmin ederek, yaklaşık bir fikir edinelim. Büyük ulan!

Büyükse büyük. Başa çıkarız. Cüneyt ile Seda'ya tam yetki. "Yakında görürüz."

Döndük Türkiye'ye. Bu kararımızın hayatımızı nasıl değiştireceğinin farkında değiliz. Yazlık alırmış gibi ama sanki biraz uzak gibi. İstanbul'dan uçulabilecek en uzak mesafe. Güney Yarımküre, ada ülkesi. Türkiye'nin üçte biri kadar yüzölçümünde yaşayan dört buçuk milyon insan. 40 milyon adet koyun, insan nüfusunun on katı. Doğal güzelliklerini sevdik Yeni Zelanda'nın. Tenhaliğini sevdik. Trafik ışıklarından uzaklığı sevdik. Kamyonsuz, otobüssüz daracık yollarını, tek şeritli köprülerini sevdik. İnsanlarını sevdik. Etik değerlerin yerli yerinde duruşunu, herkesin birbirine olduğu gibi, vatandaşın devlette, devletin de vatandaşa güvenini sevdik.

Şirket satışından sonra, evlendiğimizden beri oturduğumuz Beşiktaş'taki apartman dairemizden taşınmak istedik. Önce Büyük Ada veya Heybeliada'da yaşamayı düşündük. Fikir olarak çok cazip gelmesine rağmen, vapurla ulaşım saatlerinin hayatımızı kısıtlayacağını farkettilik ve vazgeçtik. Değişik semtlerde araştırmalarımız sonucunda, Etiler Alkent'de yaşama fikri hoşumuza gitti. Bir daire alalım diye düşündük ama sonra kiralama alternatifi daha cazip geldi.

Güzel bir daire tuttuk beyaz eşyaları içinde olan. Eski evimizi bozmadan, yeni mobilyalar aldık. Nesrin büyük bir performans gösterdi. Harika bir

şekilde evimizi kurdu, düzenledi. Artık gürültüden uzak, kuş sesleri ile uyanıyoruz. Çok güzel günler geçirdik o evde. Beşiktaş'daki evimiz aynen duruyor. İlerde belki Pınar oturur o evde kim bilir?

2005 bahar aylarında Cüneyt'ler Türkiye'ye geldiler. Ertesi günü de bizim evde buluştuk. Dediler ki: "Bir CD seyretmek istiyoruz sizinle." "Tabii ki, ama nedir acaba?" "Sürpriz. Söylemeyiz." Başladık seyretmeye. Seda otların arasında dolaşüyor. Anlatıyor, anlatıyor. Biz anlayana kadar 5 dakika geçti. Meğerse bir arazi beğenip, pazarlığını yapıp, el sıkışmışlar. Yabancı olarak 50 dönümden fazla yer alabilmek için izin başvurusu yapmışlar. Bize de tanıtım videosu çekmişler.

Kuzey Ada'da Kerikeri civarında, 250 dönüm bir arazi. Üçte biri orman, küçük bir bataklık, otlaklar, dere, derenin üstünde 15 metre yüksekliğinde şelale ile çeşitliliği olan harika bir arazi. İçinde çiftlik araç ve gereçleri için büyük bir garaj var. Garaja bitişik de iki odalı küçük bir ev. İzin çıkarsa Cüneyt'ler orada oturacaklar, biz de onları ziyarete gideceğiz. Çok beğendik. Yaptıklarına da müteşekkir kaldık. Hayallerimiz gerçek mi oluyor ne?

2005 Haziran ayında Haluk kardeşimizin dalgıç gurubu ile Arctic seyahati yaptık. Eski bir Rus araştırma gemisi ile Longyearbyen'den hareketle kuzeye gideceğiz. Svalbard adasının etrafını dolaşacağız. Gemide 20 kamara var. Toplam 40 yolcu. 13-14 kişi bizim Türk ekip. Mürettebat herhalde 8-9 kişi. 80 derece kuzey enlemine ulaşıp, Dünyanın o zaman, en kuzeyindeki yerleşim merkezi Ny-Alesund'a uğrayacağız. Gemimiz okyanusta buzları kırarak ilerleyecek, ön güvertede duran 4 adet iri kıyım lastik bot ile çeşitli yerlerde karaya çıkacağız.

Harika bir seyahat yaptık. Ondan önce ve sonra pek çok şekilde, bir sürü kıtaya, ülkeye, bölgeye seyahat ettik. Ama hâlâ Arctic seyahatimiz birinci sıradaki yerini koruyor. 10 günde 11 adet kutup ayısı gördük ki pek kolay değilmiş. Walrus sürüleri, fok balıkları, ren geyikleri, kutup tilkisi ve binlerce değişik kuş. Buzulların altına dalan ekibin denizaltında gördükleri de cabası. Kırılarak gerileyen, küçülen buzullara ilk orada şahit olduk. Manzaraları ve oradaki ruh halimizi unutmak mümkün değil. Kararmayan hava, saate bakıp gece 12 olmuş hadi yatalım dediğimizde ufuk çizgisinin epeyce üstünde daire çizmeye devam eden güneş, hatırlarımızdan çıkmayacak.

Ny-Alesund'da Cüneyt ile bisiklet kiraladık. Buzda bisiklet ile dolaşacağız. Bir de tüfek verdiler, dolu. Ben dedim: "Almam." Cüneyt sırtına taktı tüfeği. Kutup ayılarına karşı korunmak içinmiş. Ama ancak bize saldırırsa kullanabilirmişiz. 50 metre mesafeden yakın değilse ateş etmek yasalara aykırı. Malum

yok olma tehlikesi altındalar. Yani kutup ayısını görünce korkudan altımıza kaçırmayacağız. Tüfeği çıkarıp bekleyeceğiz. Saldırırsa 50 metre mesafeyi bekleyip, ondan sonra ateş edip, alnından vuracağız. Senaryoyu çok beğendik. Kurgu harika. Neyse karşılaşmadık hiç.

Yolda bir yerde durdum, manzara sebebiyle. 4-5 adet martı büyüklüğünde kuşun saldırısına uğradım. Kafama doğru pike yapıp, gagalarıyla beynime çakıp gidiyorlar. Cüneyt 10 metre önümde bisikletin üstünde seyrediyor beni. Meğerse yuvalarına çok yakın durmuşum, yavrularını benden korurlarmış. Hareket edince saldırılar durdu şükür. Yoksa Cüneyt tüfeği omuzlamak üzereydi.

Gemiden indik. Longyearbyen'den Oslo'ya uçmadan önce bir gece yatacağız. Gece yok ama ağzımız alışmış işte. Sabah kalktık, Cüneyt'in ağız kulaklarında. Yeni Zelanda'dan araziyi alım iznimizin çıktığı haberi gelmiş avuktan. Sokağa çıkıp, Türk usulü halay çektik hep beraber, sevinçten. Olmuştu işte. Cüneyt ve Seda'nın uğraşları mutlu sona ulaşmıştı.

2005 Kasım ayında Umre seyahatine gittik. Annem, Refika abla ile beraber dördümüz. Harika bir deneyimdi. Çok değişik bir enerji ile, çok farklı bir ruh halini yaşadık. Mekke ve Medine'deki hayata şahit olduk. Tarihi ve kutsal yerleri gezdik.

Umreden döndük, bir gün sabah ben ve Pınar Gebze'ye gidiyoruz. Önce Sabancı Üniversitesi sonra Gebze Plastikçiler OSB. Pınar dedi ki: "Baba biz nişanlanmak istiyoruz." İlk tepkim kocaman bir kahkaha idi. Sonra dedim ki: "Tabii ki, çok mutlu oluruz. Ama önce gelip seni istemeleri lazım. Prosedürler filan malum." Pınar hoşlanmaz bu işlerden. Sonuçta bizim evde ailece toplanmaca, "Allah'ın emri Peygamberin kavli", tuzlu kahve vs. Bir iki uf puf, ama böyle olacak, başka çaresi yok. Akabinde aile büyükleri ile hasarsız bir kız isteme yaşadık.

2006 yılı

2006 yılı çok hareketli idi. Nesrin ile Leyla'nın tekstil işinde neredeyse tek müşteri IKEA kalmıştı. Onlar da tekstil işini Çin'e kaydırma kararını bildirince firmayı kapatmaktan başka çare kalmamıştı. Makinalar ve ekipmanlar satıldı, hediye edildi. İş bitti. Bu arada Nesrin, ailesinden miras kalan bir mülkün satılmasıyla eline geçen parayla bir okul yaptırmak istedi. O sıralar Tijen arkadaşımız Milliyet Gazetesinde çalışıyor ve Milliyet ile Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nin "Baba beni okula gönder!" kampanyaları var. Nesrin ile konuştular ve Mardin'in Derik ilçesi, Çataltepe köyünde bir okul inşaatı fikri ortaya çıktı. Araziyi köy halkı verdi. Milli Eğitim'in kontrolünde, Milliyet'in

desteği ile Nesrin, Çataltepe'ye "AYATA" İlkokulu'nu kondu. Artık köy çocukları her gün diğer komşu köylere okula gitmek üzere, karda kışta saatler harcamayacaklardı. Bakan Mehdi Eker ve Vali'nin sürpriz katılımları ile harika bir açılış töreni gerçekleştirildi. Maalesef ben mecburi bir iş seyahati sebebi ile açılışta bulunamadım. Çocukların o sevincine şahit olamadım.

Nesrin törende bir konuşma yapmış ve o muhteşem deniz yıldızı hikayesini anlatmış:

"Adamın biri denizin çekilmesi ile sahile vurmuş ve tekrar suya döne-meyen deniz yıldızlarını, kıyıda yürürken birer birer alıp, denize fırlatıyormuş. Arkadaşı: "Binlercesi var. Hepsini atamazsın. Ne fark eder ki." demiş. O da denizdekileri gösterip: "Bak, onlar için bir fark yarattım işte." diye cevap vermiş. Müthiş duygusal ve alkışlarla, coşku ile dolu bir tören olmuş.

Bir kaç ay sonra; Pınar, Nesrin ve ben AYATA İlkokulu'nu ziyarete git-tik. Giderken de okulun eksiklerini tamamlamak amaçlı, çocuklara hesap ma-kinesi vs. hediyeler götürdük. Bir küçük kız Nesrin'i görünce sarıldı ve "Biz si-zin deniz yıldızınızı değil mi Nesrin hanım." dedi. Böyle bir güzelliği yaşamak nasıl tarif edilebilir ki.

26. Evlilik yıldönümümüzü 2 Temmuz 2006'da Viyana'da Imperial Otel'de kutladık. Eski, büyük bir şatodan dönüştürülmüş harika ve lüks bir otelde bir kaç gün konakladık. Yüksek tavanlar, büyük odalar, kraliyet mobilya-ları vs. Pınar'ın daha önce bize tanıştırdığı sacher torteye doyduk. Şampanyalı yemekle beraber çok romantik bir kutlama idi.

Ernst ile karısı Maria da Viyana'dalar. Ernst'in memleketi, malum. Bizi gezdirdiler ve bir gün şarap üreticisi bir arkadaşlarının şarap tadım etkinliğine götürdüler. Viyana'yı yukarıdan gören bir tepede açık alanda 40-50 kişi vardı herhalde. Bizi dostlarına tanıştıyorlar, Türk arkadaşlarımız diye. Yaşlıca bir amca elimizi sıkmadı ve arkasını dönerken, zafer edasıyla: "Onlar buraya çıka-madılar. Aşağıda durdurduk biz onları." dedi. Osmanlı'nın 1683 ikinci Viyana kuşatmasından bahsediyor manyak.

Pınar ile İhsan'ın nişanı 9 Temmuz 2006'da İstanbul Boğazı'nın Anadolu tarafında Hayal Kahvesi'nde oldu. Harika bir organizasyon idi. Pınar'ın vokal hocası caz solisti Sibel Köse sahnede idi. İhsan'ın anne ve babası dans arkadaş-ları ile küçük bir tango show yaptılar. Bir tek hatamız vardı. O gün Fifa Dünya Kupası finali varmış. Hiç düşünmedik gün seçerken. Bir kısım misafirlerimiz ortamdaki ayrılarak, içerdeki büyük ekranda İtalya-Fransa maçını seyrettiler. Maç uzadı da uzadı. Penaltılarla İtalya kazanınca tekrar topluştık.

Temmuz ayının son haftasında Costa Concordia gemisi ile Akdeniz'de

bir gezi yaptık. Annem, babam, Pınar, Nesrin, ben. Hayatımda yaptığım ilk ve son büyük Cruiseship seyahati oldu. 4000 yolcu, 1100 mürettebat ile 12 katlı yüzen bir otel. Asıl amaç uluslararası sularda, vergisiz, kısıtlamasız kumar oynamak. Bu sebeple akşam saat 7 ile sabah 8 arası gemi seyir halinde, kumarhaneler açık. Amaç akşam yemeğinden sonra müşteriyi gazinoya kapatmak. Sabaha kadar kumar. Onun dışında restoranlar, sinema salonları, tiyatrolar, ne istersen mevcut.

Ama biz gittiğimiz yerleri de görmek görmek istiyoruz. Sabah erken saatlerde sıradaki limana yanaşiyor gemi. Kahvaltıdan sonra 40-50 adet otobüs geliyor limana. Düzenli sıra halinde otobüslere biniliyor. Doğru şehir merkezine. Saat 11:00. Öğleden sonra 3:00'te ise otobüslere binip geri dönmek üzere hazır olmak lazım. Öğle sığağında 3-4 saat içinde ne yaparsan sana kalmış. 3:00'te hazır olalım ki en geç 5:00'te herkes gemide olsun. 6:00'da akşam yemeği. Gemi hareket etsin. Hoş kumarhaneler açılsın. Yazın, bir şehrin en güzel zamanları akşam üstü saatleridir. Güneş inmiştir. Bir bar veya kafede bir şeyler içmek, insanları yaşamak ve şehrin kokusunu solumak. Bunların hiçbirini yapamadık. Hiç sevmedik bu mass-turizmi. Costa Concordia 6 sene sonra kayalıklara çarpıp battı. 32 kişi öldü.

2006, aynı zamanda Pınar'ın Sabancı Üniversitesi'nden mezun olduğu yıl. Pınar daha öncesinde olduğu ve daha sonrasında da olacağı gibi, tamamen kendi becerisi ile New York'daki Rockefeller Üniversitesi'nde moleküler Biyoloji dalında doktora eğitimine gitti. Master derecesini atlayarak nasıl doktora programına yerleşti halen bilmiyorum. Hepimiz çok sevindik. Manhattan'da Üniversite kampüsü içinde iki kişilik küçük bir evde kalacak. İhsan ile beraber gidecekler. Hazırlıklar yapıldı. Eşyalar toplandı. Uçak bileti ise 28 Ağustos. Nesrin'in doğumgününe denk geldi. Niye bilmiyorum.

Pınar'ları uçağa bindirdik. İçimizde sevinç ve hüznün duyguları yükseldikçe yükseliyor. Florya'daki Kaşibeyaz Et Lokantası'na gittik Nesrin ile. Üstümüzden kalkan uçaklara: "Belki onlardır." diye kadeh kaldırıp, iyi dileklerimizi, dualarımızı yineleyerek ve ağlayarak Nesrin'in doğum gününü kutladık. Biliyorduk ki Pınar ana-baba ocağından temelli olarak ayrılmıştı.

Ekim ayında Cem'in organizasyonu ile Nepal ve Hindistan'a gittik. Çok sevdim Hindistan'ı. Pek çok insan tanıyorum ki, Hindistan'a gitmiş ve kalabalık, trafik, pislik, fakirlik sebebi ile sevmemiş ve "Bir daha gitmem." diyen. Ben ise çok sevdim. Rengarenk insanları sevdim. Kalabalık ve gürültülü olmasına rağmen, barış içinde huzurlu ilişkilerini sevdim. Hijyen tutkunlarının onaylayacağı sokak lezzetlerini sevdim. Mesela muz ağacı yaprağına sarılmış, tek

lokmalık çiğ domuz eti.

Trafikte korna çalanların amaçlarının küfür etmek değil, ben buradayım, yaklaşıyorum mesajını vermek oluşunu sevdim. Kamyonların arkasında “lütfen korna çalınız” yazmasını sevdim. Yanyana alaturka tuvaletlerin arasında duvar veya paravan olmamasını, hacet giderirken “Daha daha ne haber?” muhabbetini, havaalanlarındaki uçak kalkış, varış saatlerinin beyaz bir tahtaya elle yazılmasını, tarih ve kültürlerini sevdim.

Budizm, hinduizm ile ilk tanışmamız. Stupa’ları ilk görüşümüz. Mini İsviçre diye adlandırılan Sikkim bölgesi, çayı ile ünlü Darjeeling yöresi, Delhi, 4 şehirden oluşan Katmandu, Himalaya Dağlarının görkemi unutulmazlarımızın arasında.

Pek çoğumuzun olduğu gibi, ben de Taj Mahal’in onlarca fotoğrafını görmüştüm önceden. Ama o muazzam ihtişamı hissetmek ancak gözlerinle görüp, dokunmakla mümkünmüş. Bu kadar hayret, hayranlık, saygı ve sevgi duyacağımı tahmin etmezdim. Şah Cihan’ın tahta çıkması üzerine Mümtaz Mahal adını alan Ercümen Banu, on dördüncü çocuğunu doğururken ölünce, hükümdarın, eşine duyduğu sevginin hatırasına yapılmış.

Chitwan Milli Parkının içinde barakalarda konakladık. Kapımızın dışında su aygırları (Rhino), Bengal kaplanları, geyikler, timsahlar, filler. Anlatması zor. Bengal kaplanlarının ayak izlerini takip ettik, acaba görebilir miyiz diye. Ama utangaç günlerindelerdi herhalde. Saklandılar. Fillerin sırtına bindik, birlikte nehre gittik. Aralarında yavruları da var. Sulara girmeden indik sırtlarından. Sonra hep beraber nehre. Görevliler filleri yatırdılar suyun içine. Başladık onları yıkamaya. Hortumlar havada uçuşuyor, bizi de ıslatıyor. Pür neşe.

Üstü açık eski bir jiple safariye çıktık. “O nedir? Rhino mu? Evet gergedan. Ne kadar büyük! Niye kaçmıyor? Yoksa kovalıyor mu bizi? Bas gaza şöför abi. Devirecek jipi, yakalarsa bizi. Tamam yakından görelim ama, yüreklerimiz tadını hissetmeye de gerek yok.” Tekrar gideceğiz Hindistan’a inşallah. Yetmedi.

Herhalde Aralık ayı idi. Pınar ile telefonlaştık ve dedi ki: “Biz İhsan ile ayrıldık.” Halbuki İhsan da seneye Amerika’ya gidecek ve gitmeden de evleneceklerdi. Çok şaşırıldık, beklemiyorduk. Soru da sormadık, neden, n’oldu filan diye. Telefonu kapattıktan sonra “harika” bir fikir geldi aklıma. İhsan’ı bize yemeğe davet edecek, ne olduğunu anlayıp, nasıl yardım ederiz’i değerlendirecektik.

Bir kaç gün içinde İhsan bize yemeğe geldi. Dedi ki: “Ben de anlamadım ne olduğunu. Bu Pınar’ın kararı. Ne diyeceğimi bilmiyorum.” Ben olayı

çözmüştüm. “Pınar Amerika’daki yeni hayatında bunalıma girmişti. Ama bu geçiciydi. Kısa bir süre içinde durumu anlayacak ve ilişkiler eski haline dönecekti.” Yine “harika” bir fikirle, İhsan ile beraberken Pınar’ı aradım. Dilimin döndüğünce bunların normal olduğunu, bunun üstesinden geleceklerini, benim bu konulara ne kadar hakim olduğumu filan anlattım. Olgun, tecrübeli baba nasihatleri, bilirsiniz.

Pınar, “hım hum” dedi, telefonu kapattık. Ertesi günü aradı beni ve: “Sen kim oluyorsun da benim özel hayatıma müdahale hakkını kendinde görüyorsun?” gibi bir şeyler söyledi. Dondum kaldım. Hiç bir şey diyemeden telefonu kapattım. Sonra gittim aynaya baktım ve aynı sözleri kendime bir de ben söyledim. Bir kere daha haklıydı Pınar. Yeni yaşamında kendini bulduğu için ayrılmıştı. Yine kendi kararını vermişti. Yine doğruyu kararı. Anne baba olmak da, çocukların kararlarına müdahale hakkını vermiyordu.

Çocuklarımız bizim çocuklarımız değildir. Onlar birer bireydirler. Biz onların hayata gelmelerine sebep olmuşuzdur. Onların sahibi değilizdir. Kendi tecrübelerimiz yönünde önerilerimiz olacaktır tabii ki ama kurallar dahilinde olmak üzere, her dönemde, yaşlarına ve kabiliyetlerine göre kararlarını kendileri verirler. İyi ve kötü sonuçlarına da katlanırlar. Hayat yolculuğu bundan ibarettir. Bir anne babanın çocuklarına verebileceği iki şey vardır. Birincisi “Her durumda koşulsuz, karşılıksız sevgi”, ikincisi ise “Kendi ayakları üzerinde durabilme becerisi.” Sevginin konuşulacak bir şeyi yok. İkincisi ise doğumla başlayıp yaklaşık 12-14 yaşına kadar devam eder. Sonrasında artık ergen bireye ancak yardım isterse, bir şeyler verebiliriz. İki kulağımızın olması, nasihatlerin birinden grip diğerinden çıkması içindir. Çok üstelerseniz de ters teper. Biraz sert oldu ama, kişisel düşüncelerim böyle.

Ayaklarının üzerinde durabilme becerisine daha iyi bir tanımlama duydum. Kendi hayatının direksiyonuna geçme yetisi. Bir başka yaklaşım ise ebeveynlerin evlatlarına iki şey verdiğini söylüyor. *Roots and Wings*. Köklerimizi veriyoruz. Kendileri uçmaları için de kanat veriyoruz.

Sonradan öğrendiğimize göre Amerika’daki ilk günler zorlayıcı imiş Pınar için. Bize hissettirmedi ama; doğduğu ve büyüdüğü şehri terkedip, bir başka metropolde yaşamaya başlamak, ailesini, arkadaşlarını bırakmak, farklı bir kültüre adapte olmak, ilk defa anne-baba evinden ayrılıp, yalnız başına, ama ev arkadaşı ile de paylaşarak yaşamak, yeni Üniversitesine ve hocalarına, arkadaşlarına kendini kabul ettirmek, doktora eğitiminde başarılı olmak ve bunları desteksiz yapmak, pek kolay olmamış.

Tatile gelip, tekrar geri giderken Badem’i de götürdü Pınar. Aşılar, Ame-

rikan Konsoloslugundan izinler, Türk Hava Yollarından onay vs. epeyce uğraştı kızım. “Kalsın isterseniz.” dedi ama, biz çok seyahat ettiğimiz için istemedik. New York’da ilk günlerden sonra Pınar’ın kano, kayak, tırmanış, yürüyüş sebebi ile evden sık sık ayrılmasına fena halde içeren Badem, tepkisini Pınar yokken yatağına çış yaparak göstermiş ve daha çok oda arkadaşının kedisi haline gelmiş. Bir süre sonra evden ayrılan oda arkadaşı ise, Pınar’ın onayını alarak Badem’i de götürmüş.

Doktora ile beraber, Pınar deney fareleri ile çalışmaya başladı. Farelerin genetik yapılarında isteyerek değişiklik yapıyorlar, sonra da hayvanın beynini alıp inceliyorlar ve hipotezlerini kanıtlamaya uğraşıyorlar. Pınar’a gelir gelmez ilk iş, zamanı gelen fareleri öldürme görevini vermiş hocası. Yapmış ama, hüngür hüngür ağlaya ağlaya. Bir canlının canını bilerek ve isteyerek alma. Bilim adına bile olsa ağır bir durum.

Başka travmaları da olmuş kızımızın. Nesrin bir zaman “Tek Çocuk Sendromu” isimli bir kitap almış. Ben hatırlamıyorum. Bu kitap Nesrin’in yatağının başında senelerce durmuş, çünkü Nesrin okumaya başlamış, sevmemiş ve devam etmemiş. O kitabın senelerce başucu kitabı olarak kalması Pınar’da ciddi bir sorgulamayı ve önyargıyı tetiklemiş ve körüklemiş. Ruhunu negatif etkilemiş. Yazık ama öyle. Seneler sonra dertleştik kızımızla.

Cambro-Özay

Cambro-Özay’da işler yolunda gidiyor. Yardımcım olarak işe aldığım Ömer, çalışma arkadaşları ile ilişkilerinde sıkıntılı olmasına rağmen, benim yerimi alıp, işi devam ettirecek gibi gözüküyor. Şirket satışının ardından geçen 2-3 sene içerisinde de şirket sahibi Argyle ile aramızda harika bir güven ilişkisi oluşmuş durumda. Bir gün Yönetim Kurulu ile ilgili bazı kararların imzalanması için kendisini arayıp bilgi verdim. “Yolla imzalayayım, şu anda İspanya’daki bayimize gidiyorum. Bir kaç gün kalacağım. Oraya gönder.” dedi. İspanya’daki bayi bizim gibi kardeşlerin çalıştığı bir aile şirketi. Uzun yıllardır Cambro ile çalışıyorlar ve çok iyi ilişkileri var.

DHL, zarfı toplantının ortasında getirmiş. Toplantıdakilerin anlattıklarına göre, Argyle herkesin ortasında zarfı açıp evrakları çıkartmış, çabucak göz gezdirmiş, masaya dizmiş, kendi adının olduğu yerleri başlamış imzalamaya. Herkes şaşkınlıkla bakıyor. Demişler ki: “Sen ne ara Türkçe öğrendin?” O da: “Türkçe bilmiyorum ki. Ama ben Kemal ne yollarsa imzalarım.” diye cevap vermiş. Tarifi zor bir gurur kaynağı oldu bu benim için, ömrüm boyunca.

Artık kaşınıtlarımız iyice arttı. Teknemiz PANK ile dünya denizlerine

açılma zamanı. Oturdum Argyle'a uzun bir mektup yazdım. Başlığını da "Big Decision - Büyük Karar" olarak uygun gördüm. Biraz felsefi, biraz duygusal, biraz mantıksal olarak bundan sonra Nesrin ile beraber yaşamak istediğimiz hayatı anlattım ve izin istedim. Hemen cevap vermedi. O bir kaç gün heyecanlı ve endişeliydi. Sonra yine güven dolu ve nazik bir cevap aldım. Beni anlıyordu. Kabul ediyordu gitmemi, ama bazı istekleri vardı.

— En geç iki ayda bir Türkiye'ye gelip, en az iki gün kalıp genel duruma bakıp kendisine rapor vermem.

— Senede altı defa Almanya'ya gidip oradaki durumu kontrol edip, yöneticilerin barış içerisinde ve koordinasyon halinde çalıştıklarından emin olmam.

— Acil bir durumda, çağrıldığım takdirde Dünyanın neresinde olursak olalım en kısa sürede gelip, duruma müdahale etmem.

Bu cevap Nesrin ile beni havalara uçurdu. Bütün arzularının hepsine evet dedim ve teşekkür ettim. Güvene dayalı dostluğumuz daha da pekişti. Şirket gelecek yıllarda da, planlar doğrultusunda başarılı şekilde çalışmaya devam etti.

Ömer bu arada Erhan ile ve Cambro'nun Türkiye'deki tek satıcısı Erhan'ın şirketi Özey Servis ile uğraşiyor. Her problemi büyüterek, Amerikalılara aktarıyor. Erhan da aşırı talepkar. Özel fiyat talebi, teslimat önceliği arzusu, müşteri şikayetlerini abartmak, ödemelerini ertelemek gibi konularda sıkıntılı davranışları mevcut. Ömer, yurtdışı bayilere uygulanan şartları aynen uygulamak istiyor. Erhan ise ayrıcalık istiyor.

Bu arada Leyla, Erhan ve ben yaptığımız bir toplantıda öğrendik ki, Erhan farkında değil ama, şirketi ciro yaptıkça zarar ediyor. Sebebi ise sabit giderlerinin cirosuna göre orantısız fazla olması. Müdür sıfatı ile işe aldığı yüksek maaşlı, yetersiz insanların ve kendisinin kararıyla, yapılan gereksiz harcamalar, verilen yüksek iskontolar, özel fiyatlar. Şirket felsefesi ise: "Her halükarda bu masraflar yapılacak, müşteriye bu tavizler verilecek, ama kar edebilmek için, üreticilerden taviz istenecek, ciro arttırılacak." Bütçeleme yok, planlama yok. Zarar var ama, olsun düzelir, satıyoruz ya.

Ömer ise Erhan'ın ödeme güçlüğü içine düşmesini de kullanarak, onu devreden çıkarıp, yurtiçi satışı Cambro Özey'in içine almak istiyor. Aslında Argyle'ın bir sözü ile Erhan'ın şirketine satış durdurulup, Cambro Özey'da satış departmanı kurularak, yurtiçi müşterilerine direkt satış yapılabilir. Çünkü iki şirket arasında hiçbir yazılı anlaşma yok. İlişkiler iyi niyete ve güvene dayalı işliyor.

Bunun herkesçe bilinmesine rağmen, benim hakkaniyeti sağlama çabalarımla Erhan'ın şirketini satması alternatifi gündeme geldi. Toplantılara ben girdim. Bir tanesi de Frankfurt'da idi. Cambro Özay'ın elemanayım ama kardeşimin şirketini de temsil ediyorum. Conflict of interest. Pazarlıklar sonucu, Erhan'ın Cambro Özay'a olan yaklaşık dörtüzbün Dolar borcunun silinmesi karşılığı Özay Servis'in iskontoları ve bayi statüsü kaldırıldı. Erhan'dan, Cambro Özay'a yeni işe alınan satıcı personel ile beraber Özay Servis'in müşterilerini dolaşması ve durumu izah ederek karşılıklı tanışmanın sağlanması istendi. Erhan reddetti. "Benim müşterilerim ile şahsi ilişkim yok, müdürlerim var benim." dedi. Hakikaten satacak bir şeyi yoktu Erhan'ın.

Halatları Kesiyoruz

2007 yılının ilk yarısı yola çıkma hazırlıkları ile geçti. Cambro Özay'daki günlük işlerimin tamamının Ömer'e devredilmesi, PANK'ın bakımları, Akatlar'daki evimizin boşaltılarak eşyaların ilerde Yeni Zelanda'ya gönderilmek üzere depoya konması, ve en önemlisi de ruhumuzun hazırlanması. Ne zaman döneceğini veya dönüp dönemeyeceğini bilmediğin bir yolculuğa çıkmak çok değişik bir duygu. Şartlarımızın elverdiği ölçüde özgür irademizle verdiğimiz karar sonucunda belirsizliğe doğru yola çıkıyoruz. Bundan sonra asıl evimiz PANK. Hiç bir şey eskisi gibi olmayacak artık. Biz geri dönsek de aralarda, PANK bir daha Türkiye'ye dönmeyecek. Onun için halatları çözmedik ayrılırken; kestik onları. Haluk kardeşimiz baltayla tek tek kesti hepsini.

Ayrılış tarihinden bir kaç hafta önce Ataköy Marina Yat Klübünde havuz başında bir parti düzenledik. 200 kişiye yakındık. Davetiye'de bazılarımız ıslanabiliriz yazıyordu. Ne olur ne olmazdı.

Yemekler, Catering firmasından açık büfe, müzik Yunan tavernacıları Rula-Panço çiftinden. Ortalık biraz ısınıp karınlar doyunca, sahneye çıkıp bir konuşma yaptım, yanımda Nesrin ve Pınar'la beraber. Biraz kendimizi anlatarak, biraz neşe ile karışık, duygusal bir gezinti oldu. Sonunda da Zerrin Özer'in "Ayrılmalıyız" şarkısı ile sahneden indim. Rula ile Panço da "Güle Güle sana, Yolun Açık Olsun" şarkısını söylediler.

Ama aslında sahneden inemedim. Haluk kardeşimin öncülüğünde bir grup arkadaşım, beni tutup zorla bir sandalyeye oturtular. Ne olduğunu anlayamadım bir türlü. Pınar da var aralarında. Bir de hemşire var etrafta. Birisi pantolonumu indirmeye davrandı; sünnet mizanseni. Sonra anlaşıldı. Sahnede kulak delme merasimi yapılacak. Hemen hırçınlığı bıraktım. Aslında okyanusu geçtikten sonra deldirecektim, denizciler arasında yaygın olduğu üzere. Bunu

bilen arkadaşlarım, “Niyet ettin. Nasıl olsa geçeceksin.” düşüncesi ile sürpriz yaptılar. Bir fıs ve ardından “Çat” diye bir ses. Oldu da bitti maşallah. Pek çok insan bunu benim planladığım bir mizansen olduğunu ve bana sürpriz yapılmadığını düşündüler. 15 sene geçti aradan ve artık itiraf ediyorum. Vallahi de billahi de haberim yoktu, ama çok da hoşuma gitti.

Sahneden alıp beni karga tulumba havuza attılar. Bazılarımızın ıslanma seremonisi başlamıştı işte.

Artık sırayla insanlar seçiliyor ve havuza atılıyordu. Bir ara 5-6 kişi elele tutuşup, koşarak kendileri havuza atlamaya başladı. Atılanlar çıkar çıkmaz yeni kurbanlar aramaya başladılar. Kurallar basitti. Cüzdan ve cep telefonunu bırakmak şarttı. Bazı arkadaşlarımız durumu anlayıp ıslanmamak için bir süreligine arazi oldular. Bir tanesi havuzun yanına getirildiğinde dedi ki : “Ayakkabılarım yeni ve özel. ıslanmasını istemiyorum” Dedik: “Tamam çıkart.” Akabinde ise önce ayakkabılar suya atıldı, sonra da sahibi dostumuz.

Bir masada Nesrin’in üyesi olduğu Kagider’den dostlarımız var. Ben tanımıyorum hiçbirini. Masada olanlardan birisi Nesrin’e gelip “Hüseyin bey de çok heveslendi. Suya atılmak istiyor.” demiş. Baktık ki, Hüseyin bey takım elbise kravatlı üst düzey bir bürokrat dostumuz. 3-4 kişilik ekip hazırlanıp kendisini aldı, cüzdan-cep telefonu bırakıldı. Kolkola hep beraber suya.

Yola çıkacağımız 20 Temmuz 2007 günü için Nesrin’in bir fantezisi daha vardı, halat kesme seremonisine ilave olarak. Yaklaşık 30 kişilik bir aile-arkadaş gurubumuzu Ataköy Marina’da yemeğe davet ettik. Yemekler sipariş edildi. Herkes tabaklarını yarıladiğında, biz ayağa kalktık ve “Gidiyoruz!” dedik. “Şu yemeğimizi bir yeseydik.” vs. diyenlere “Siz devam edin.” diye cevap vermimize rağmen, misafirlerimizin tamamı tabaklarını bitirmeden rıhtıma gelip, duygusal vedalaşmalarla halatların kesilmesini izleyerek bizi uğurladılar.

Akşam çıkmamızın sebebi Marmara’yı gece geçip, ertesi gündüz Çanakkale Boğazı’na girebilmek. Gece karanlığında İstanbul’un ışıklarının yavaş yavaş gözden kaybolması ile kapkara duygular kapladı içimi. Oturdum hissettiklerimi yazdım “Simsiyah” başlığı ile. Böylece günlerimizin renklerini algılamaya başladık. E-mail ile dostlarımızla paylaştık ve müthiş bir etkileşim oldu. *Halatları Kesince* isimli kitabımızda epeyce detay var.

Pank

Yunanistan’a vardığımızda ise web sayfamızı oluşturmaya başladık. www.pank.biz veya www.dunyakazan.com. Nesrin de benim yazdıklarımın

farklı bir üslup ve bakış açısı ile korsan raporlar yazdı. Milliyet Gazetesi ve Naviga dergisi röportajlar yaptılar ve yazılarımızı yayınladılar. Pek bir popülerdik canım. Web sitemizi son bir kaç seneye kadar güncel tuttuk. Başta tekne seyahatimiz olmak üzere diğer gezilerimiz de sitemizde yerlerini aldılar. Ama uzun uzun her türlü detayı ile yaşadıklarımızı anlatmak yerinde, duygularımızı, insanları, yörelerin şaşırtıcı ve bilmediğimiz yönlerini, kısa kısa ve kendimize özgün üslubumuzla kaleme döktük.

PANK ile yolculuğumuzun en önemli bölümü 23 günlük Atlantik Okyanusu geçişi idi. Aynı okyanusu, benzer teknelerle her sene geçen onbinlerce insan var. Ama hepsinin yolculuğu ayrı.

Psikolojik olarak hazırlanmak bence en zor kısmı. Stres yükü. O dönemde epeyce kilo verdim herhalde. İyi de oldu. Sebebi felaket senaryolarını düşünmek. Bir kaç tane sayarsak: Birimizin denize düşmesi, apandisit hastalığı-acil ameliyat, gemiden düşmüş yarı batık konteynıra çarpmak, yangın, kırık-çıkıklı yaralanma, direk kırılması, alabora olmak, yıldırım düşmesi, kasırga ihtimali vs. 3 hafta hiç bir şey görmeden gitmek. Geri dönme ihtimalinin olmadığını bilerek gitmek. Yani, "Point of no Return!"

3 haftalık yiyecek alışverişi yapmak bile enteresan bir deneyim. Liste yapmaya kalkınca o kadar kolay olmadığını anlıyor insan. Nöbetler ayrı bir tecrübe. Gecenin kör karanlığında tekne full arma gidiyor, can yoldaşın uyuyor. Sen nöbettesin. Gözün radar ekranında. Onun da alarmı var zaten. Rotayı değiştirmeye gerek yok. Batıya doğru gidiyoruz işte. Rüzgar değişirse o zaman yelkenleri trim etmek lazım. Can yoldaşı uykudan kalkacak. Yalnız başına manevra yasak.

Dalga - swell yönü ve kuvvetinin; rüzgarla, tekнемizle, rotamızla uyumlu olması çok önemli. Tekne yalpaya düşerse yemek pişirmek, yemek, tuvalete gitmek birer kabus. O da eğer hâlâ deniz tutmamış ise. Bizim böyle bir üç günümüz oldu. Sadece hazır bir şeyler atıştırabildik. Yemek ve içmek bir arada mümkün değil. Ya içeceğiz, ya da yiyeceğiz. Tuvalet ihtiyacımızın geleceğini düşünmek bile acı veriyordu. Nesrin yemek yapmakla çok uğraşmasın içerde diye, çabuk hazırlanacak şeyler almıştık okyanusa çıkmadan. Bunların arasında yarı pişmiş pizza çoğunlukta idi. Fırına atıyoruz, 10 dakikada hazır. O kadar bıkılmışız ki, sonrasında 4-5 yıl ağzımıza pizza sürmedik.

Dostlarımız bize soruyorlardı: "Dalgalarla savaşmak nasıldı?" diye. Ne haddimize bizim doğa ile savaşmak. Doğa'nın istediği gibi davranmak, onun gösterdiği yöne, uygun gördüğü süratle gidebiliriz ancak. Okyanus ile bir bütün olup, onun ahengiyle salınarak, uyum içerisinde seyir yapabiliriz sadece.

Sakin bir günde film izleyelim istedik. Nesrin biraz hareket olsun diye bir aksiyon filmi seçti, Pınar'ın bize hazırladığı DVD koleksiyonundan. 5 dakika izledik. İçimde bir huzursuzluk. Nesrin'e baktım, o da tedirgin. Anlam veremedik. Devam ettik 5 dakika daha.

Yine aynı durum. Durduk ve anladık ki, Okyanus itiraz ediyordu: "Siz kendi yarattığınız sanal dünyanızdaki gariplikleri, gerginlikleri, ihtirasları, kavgaları buraya sokamazsınız. Burada doğa kanunları var. Tehlike tabii ki var, ama ağırlıkla kendi cinsinizden değil. Bırakın kendinizi Doğa'nın ritmine, ahengine Okyanus'u yaşayın doya doya. Nasıl olsa geri döneceksiniz sanal dünyanıza."

Bir iç savaştı Nesrin ile birlikte yaptığımız, Ama her ikimizin ayrı ayrı içsel savaşlarımızdı.

Korkmadık mı? Hem de çok. Mutlu olmadık mı? Hem de nasıl:

Üç gün çılgın gibi sallandıktan sonra buna alışmaktan,
Güneşin denizden doğup, denize batmasından,
Balinalar, okyanus kuşları, yunuslar, uçan balıklarla beraber olmaktan,
Squal'lardan sonraki gökkuşaklarından,
Vücut ritminin yavaşlamasından,
İç hesaplaşmalarla ruhumuzun yıkanmasından,
Süratle kalan milleri azaltmaktan,
İnanılmaz doğaya defalarca hayran olmaktan,
Şükür etmekten,
Üç haftadan sonra "Land Ahoy" diye haykırmaktan
Ve sonunda: "Biz Yaptık !" demekten.

Argyle sormuştu, okyanus seyri bitince, "Hala evli misiniz?" diye. Aslında yaptığımız her ikimiz için bir iç yolculuğu idi. David Arkenstone bize müziği ile eşlik etti çoğunlukla. Tekrar geçerse o da ayrı bir iç yolculuk olacak. Ama hiçbir zaman aynısı olmayacak, olamaz. Esas olan iki kişinin dayanışması, birbirine tam güveni, ve kusursuz bir takım oluşturması. Belki de biraz huzurevi antrenmanı.

Karayip adalarında kimleri ağırlamadık ki. Ayşe ile Sermet, Aslı ile Erhan, Murat ile Ayda. Hepsi ile farklı adalarda güzel günler geçirdik. Erhan ile Deniz geldiler. Erhan bizim teknedeki hayatımızı görünce yadırgadı. Yemek yap, teknenin bakımlarını yap, yelken yap, demir at, temizlik yap, alışveriş yap, çöpünü bile kendin at. "Ben böyle yaşayamam, benim kölelerim olması lazım." dedi.

Haluk, Jülide ve Ali de Trinidad'a geldiler. Geliş tarihini de Rio'dan sonra dünyanın ikinci büyük karnavalı olan Trinidad karnavalına denk getirdik. Ne farklı bir deneyimdi hep berber tattığımız.

Pınar Karayıpler'de zaman zaman bize katıldı. Bir kaç defa da arkadaşları ile geldi. Manuel ve Chan ile St Lucia'ya geldi. Daha sonra Bahamalar'a Charles ve Sozanne, Mark ile Connie birlikte geldiler. Bahamalar'da daha sonra Pınar'ın arkadaşları Daniel ve Matt ile beraber gezdik ve bize Geocashing oynamayı öğrettiler. Daniel ve Matt'ın partner olduklarını öğrenince Pınar'a sordum. "Baş kamarada birlikte mi kalırlar, yoksa birisi salonda mı yatar?" diye. Yanlışmış soru. Hemen anladım. Zeka başka bir şey işte.

Grenada adasındaki taksici/rehber Yellow Man ile Trinidad'daki taksici/rehber Jesse James halen anılarımızda ve telefon rehberimizde. Karayıp adalarında şeker kamışı ile, rum ile ve tropikal meyvelerle tanıştık. İspanyol, İngiliz, Fransız, Portekiz ve Amerikalıların sömürgeleştirme ve kolonileştirme çaba ve süreçlerine vakıf olduk. Sonucunda neredeyse her ada ayrı bir devlet olmuş. Hepsine ayrı gümrük girişi yapmak lazım. Galiba Grenada idi. Evrakları aldım sıramı bekliyorum. Masada bir cruiser ve memur hararetili hararetili konuşup tartışıyorlar. Bir problem var belli. Ben de inşallah bana da bulaşmaz diye tırsımış vaziyetteyim. Neyse cruiser gidince oturdum memurun karşısına. İlk sorusu: "Fransız mısın?" oldu. "Hayır Türküm." deyince başladı Fransızlar'dan yakınmaya. "Bunlar şöyledir, böyledir, hep problemdir." mealinde söylendi durdu. Sakinleşene kadar bekledim.

Fransız'larla ilgili benim de pek iyi anılarım olmadı. Bir ulusu, milleti veya kavmi topyekün aynı kefeye koyup yargılamak doğru değil tabii ki. Ama Trinidad'da PANK'ı karaya çekip, üstüne plastik boru ve brandadan bir çadır inşa edip, hurricane sezonu için bıraktığımızda, marina müdürü bizi uyarıp, çadır içinde bile olsa, outboard motor gibi kıymetli çalınabilecek eşyalarımızı kitlememizi tavsiye etmişti. "Yerli halk değil asıl sorun, Fransız yatçılar." demişti. İş hayatım boyunca da yurtdışı müşterilerimizle ilgili 3 defa problem yaşadım. Sahte akreditif mesajı dahil. Hepsi de Fransız firmalardı.

Paris'te Equip'Hotel fuarında müşterimizin standındayken, altı kişilik gruba kahve ve soda almak üzere fuarın cafe'sine gittim. "Four coffee, two sparkling water please." Barmen Fransızca cevap veriyor: "Quatre Café et ... ?" Dört kahveyi anlıyorum ama gerisini anlamıyorum. İngilizce ne istediğimi tekrar söylüyorum. Aynı cevap. Üçüncü kereden sonra sinirlendim. Akabinde bana kusursuz bir İngilizce ile sodanın markasını sorduğunu, benim Fransa'da olduğum için Fransızca konuşmam gerektiğini, kendisinin 10 sene Ameri-

ka'da yaşayıp, İngilizce'yi çok iyi bilmesine rağmen Fransız olarak Fransa'da asla İngilizce konuşmayacağını, havlar gibi söyledi. Ben de dedim ki: "Burası enternasyonal bir fuar. Bir sürü ülkeden katılımcı ve ziyaretçi var. Sen de burada çalışıyorsun. Sen İngilizce konuşmak zorundasın." Tabii ki Fransa'da güzel dostlarım da oldu ama arrogant olanlarından hazzetmedim hiç.

PANK'ı hurricane sezonu için Trinidad'da bıraktıktan sonra Yeni Zelanda ve oradan da Fiji'ye uçtuk 2008 Haziran ayında. Cüneyt'lerin teknesi Little Aries'te çok güzel bir hafta geçirdik. Seda'ların 8 aylık bebeği Ege de yanımızda. Pınar da Amerika'dan gelip, uzun uçuşun devamında pırpır bir uçakla demirlediğimiz koya indi. Cüneyt ve Seda bizi harika bir şekilde ağırladılar. Yamyamların dört bacaklı özel çatallarıyla tanıştık. İnsan etini beslemek amacı ile değil, düşmanı öldürdükten sonra ruhunu da ortadan kaldırmak için yediklerini öğrendik. Etek giyip dans ettim. Bir kabileyi ziyareti edebilmek için tuttuğumuz tuna balığını hediye ettik, akabinde de reis ile kava içip kafayı bulduk.

Daha Haziran ayı bitmeden Cem kardeşimizin organizasyonu ile ver elini Iceland. İzlanda, Atlantik okyanusunun kuzeyinde Grönland ile Norveç arasında volkanik patlamalar ile sonradan oluşmuş genç bir ada. Pınar ile beraber 7 kişi, kiralık bir jeep ile adanın etrafında tam bir tur attık. Ada, yanardağlar ve onlardan fışkırmış ve soğumuş lavlarla kaplı. Üstlerinde de yer yer buzullar var. Pınar, Cem ve Eren iperle buzullara tırmandılar. Biz ise kolay yoldan çıkıp, buzulların üstünde trekking yaptık. Bir çok yerde de gayzerlerden sıcak sular fışkırıyor. Adalıların korktuğu en önemli doğa olayı, yanardağ patlaması ile yüzeye çıkacak lavlarla beraber buzulların erimesi ve adanın büyük bölümünün sel suları altında kalması. Uyardılar bizi.

Puffin'leri, çeşit çeşit kuşları, vahşi atları ve balinaları seyrettik. Husky köpeklerle buz üzerinde uzun kızak gezileri yaptık. Çok yüksek şelaleler seyrettik. Sımcıcacık, turkuaz rengi termal havuzlara girdik. Hayatımda görmediğim kadar monster truck'ı da burada gördüm herhalde.

PANK'a döndükten sonra Karayipler, Porto Riko, Bahamalar'ı takiben Fort Lauderdale'e geldik. Orada Nilgün ve Ali ile karşılaştık. Çok sevdi Florida'yı. Everglades bataklığı ve timsahlarına alışmıştı ki, tekrar yol gözüktü. ABD'nin doğu kıyısı boyunca uzanan, ve nehirler ile kanallardan oluşan Intracoastal Waterway'in bir kısmını yaptık. Telsizle geçmek istediğimizi bildirip açtırdığımız köprüler, altından zar zor geçtiğimiz, geçerken de direğimiz çarpar da kırılır mı diye korktuğumuz sabit köprüler, bir keresinde ise aşırı yağıştan sonra suların yükselişi ile geçemeyip, üç gün suların çekilmesini bekleyişimiz, dubalar arası geçişi şaşırp 6 knot ile giderken karaya oturmamız ile

Nesrin'in baş taraftaki ırgatın üzerine uçması ve hafif yaralanması, anılarımızın arasında. Bu sürede sırayla Tijen ile arkadaşı Yasemin, akabinde Gene ile Myrna, sonra da Nermin Pank'a misafir oldular.

PankCar

Planımız iki sene süreyle Pank'ı Amerika'da base olarak kullanmaktı. Teknede kalacak ve Kanada ve Amerika'yı karadan gezecektik. Meğerse yanlış planmış. Burası koskoca bir kıtaydı ve base'in anlamı yoktu. Mesafeler, gidip dönme ve teknede kalmayı mantıksız hale getiriyordu. Bu iki senede tekneyi kullanmamız imkanı olmadığını anlayınca, PANK'ı satıp, karadan Amerika turumuzun bitiminde, yatçılığın merkezi Fort Lauderdale'de başka bir tekne alarak Panama'yı geçip yola devam etmeye karar verdik. PANK'ı aldığımızda "Bu tekne bizi öldürür." diyorduk. Ama öldürmedi, sattık. Thailand'da yaşayan, İngiliz asıllı bir Avustralya vatandaşı, Finlandiya yapımı bir tekneyi, Türk sahibinden Amerika'da satın aldı. Globalism.

Kuzey Amerika'yı karadan keşfetme arzumuzu yerine getirecek en uygun aracın bir minibüs karavan olduğuna karar verdik. Fazla büyük olmasın ki şehir içlerinde de sorunsuz dolaşıp, park edebilelim. Bakınmaya başlayınca Mercedes Sprinter minibüsün kısa kasası, Kanada'da Roadtrek firmasında Campervan'a dönüştürülmüş, 3 yaşında 50 bin km civarında yol yapmış bir araç ilgimizi çekti. Her şey iki kişilik. Yatak, yemek, banyo, tuvalet, ısıtma, soğutma. Sahibi yalnız yaşayan 40 yaşlarında bir Amerika'lı. Evine gittik aracı görmeye ve pazarlık etmeye. Meğerse golf merakı varmış. Amerika'nın en iyi 100 golf sahasında golf oynama hedefini gerçekleştirmek için bu karavanı almış, listeyi tamamlayınca da satılığa çıkarmış. Kısa bir pazarlık sonucu aldık çıktık.

İsmi PankCar koyduk. Fort Lauderdale'de bağlı teknemizin yanına park ettik. Özel eşyalarımızı naklettik. Nermin de bizleydi bu ara. Artık yeni evimiz PankCar olmuştu. Ama bu sefer tekerleklerimiz var. Altımızda su değil, toprak var. Demir atmıyoruz, el frenini çekiyoruz. Rüzgarı değil, sıcaklığı kolluyoruz. Benzer değil ama bu da gezginliğin bir türü işte. Yolumuz Amerika'nın doğu kıyısını takiben önce New York'a doğru çevrildi. Aralarda otelde kalıyoruz ki, banyo vs. ihtiyaçlarımızı karşılayalım. Şehirlerin hemen dışındaki otel-motelleri kovalıyoruz. İçeri girip fiyat soruyorum. Karıma sorayım deyip arabaya dönüyorum. Tekrar gidip karım kabul etmedi, iskonto istiyor diyorum. % 70-80 oranla işledi bu yöntem.

Önce Burak katıldı bize. Akabinde Selçuk, Selma ve Can ile buluştuk. New York'da Hair müzikaline gittik birlikte. Çıplak sahnede Burak çok şaşır-

mıştı. Oyunun sonunda ise herkesle beraber sahneye çıkıp hep birlikte “Let the sunshine in!” şarkısını söylemiştik ve ortam sihirli bir atmosfere bürünmüştü. Burak’ın döndüğü uçakla Bartu geldi ve bir süre bizle beraberdi. New York, Boston, oradan da Toronto’ya gittik Selçuk’larla beraber. Bartu döndükten sonra Pınar’ın şöförliğünde New Hampshire’a gittik. Seneler sonra ilk defa kızım, hem de benim yanımda, tekrar araba kullanmaya başladı. Ağzımı açıtıysam namert olayım.

Akabinde Maine ve Kanada’ya geçiş. Nova Scotia’da, dünyadaki en yüksek tide (med-cezir) ölçülmüş. Tam 16.4 metre. Genel tide ortalaması ise 14 metre. Gittik, low tide zamanı Halls Harbour limanını gördük. Tekneler dibe oturmuş, rıhtıma yaslanmışlar. Direkler de rıhtım hizasının altında. Teknelere merdiven ile iniliyor. Tekneler limana girmek için slack tide’ı beklemek zorundalar. Gelgit sebebi ile limana su doluyor veya boşalıyor ve içeri veya dışarı doğru büyük bir akıntı oluyor. Gel bitmeye yakın, git başlamadan, akıntı duruyor. Slack tide sırasında girdin bağladıysan tamam. Yoksa 12 saat beklemek lazım bir sonraki için.

Sırada Newfoundland var. Güney Pasifik’in fatihi Captain James Cook, Tahiti, Avustralya ve Yeni Zelanda’ya ayak basmadan önce 1760 senesinde buraya gelmiş. Newfoundland, yalnız, ıssız, ilginç ve soğuk bir ada. İnsanları cana yakınlıkları ve yardımseverlikleri ile meşhur. Bunu doğrulayan 5-6 deneyim yaşadık. Arabadan damlayan suyun sebebini bulmaya çalışırken, yardıma gelen bir adam, ikinci cümlede iş kıyafetleri ile arabanın altına yatıverdi. Teşekkür anlamında hediye ettiğimiz nazar boncuklu anahtarlığa da, kutsal bir emanet gibi tepki verdi. Türkiye’de kem gözlerden koruyacağına inanıldığını söyleyince de hayretle 3 defa kansere yakalandığını ve atlattığını, bunun kendisini koruyacağına sevindiğini söyledi.

Prince Edward Island’a gittik. Kanada’nın bakımlı arka bahçesi. Bir uçtan bir uca 250 km. 137.000 kişi yaşıyormuş. Yeşil çok, dağ yok. En yüksek noktası 152 metre. Anakaraya köprü ile bağlanmış.

Tam 13 km. Buz kaplı suların üstüne yapılmış, Confederation Bridge. İstakoz, dana etinden daha ucuzdu. Kilosu 12 Dolar. Herhalde burada eceliyle ölen istakoz yoktur. Çok da lezzetlilerdi.

Kanada’yı doğudan batıya geçtik. 6.000 km. Hani denizin üstünde iken gökyüzünün doyasıya tadına varırsınız ya, uçsuz bucaksız ve ağaçsız yerde de gökyüzünün muhteşemliğini doyasıya içimize çektik. Günde 1.000 km yaptığımız zamanlar oldu. Ağır vasıta şöförü Nesrin kaptanın emeğine sağlık. Ne de olsa dünyanın ikinci büyük ülkesini bir uçtan diğerine katediyoruz.

Batıdaki Rocky Mountains üzerindeki Banff ve Jasper Milli Parklarına hayran olduk. Dağlar, nehirler, göller, çam ormanları, şelaleler, buzullar, renkler. Her kafamızı çevirişimizde ayrı bir takvim yaprağı görüntüsü. Kartpostallar burayı görür ve kıskanırlarmış. Yürüyüş, kamp, kano, rafting , binicilik, bisiklet, ATV, kaya ve buz tırmanışı, kayak var. Ama buranın sakinlerinin önceliği var. Yani geyiklerin, sincapların, mooseların, kuşların, tilkilerin, keçilerin, koyunların, kurtların ve ayıların.

Burada trafik tıkanırımış. Sebebi turist otobüsleri değil. Yolda giderken vahşi hayvanları görüp, her bir trafik ve nezaket kuralını hiçe sayarak, yolun ortasında durup fotoğraf ve film çeken araçlar!

Ali ve Buket ile randevulaştık ve buluştuk. Bu iki güzel insanı daha da sevdik. İstanbul plakalı, Türk yapımı Landrover'ı ile, Ali Eriç devamlı doğuya giderek, Dünya'nın çevresini dönüyordu.

İstanbul'dan çıkıp, Gürcistan, Kazakistan, Azarbeycan, Moğolistan, Rusya ve Kanada. Sonra Güney Amerika, Afrika, Avrupa ülkeleri ve Türkiye. Zahmetle ama başarıyla tamamladı ve Türkiye'ye döndü.

Artık rotamız Alaska. Fairbanks'a 2.450 km uzunluğundaki meşhur Alaska Highway'i geçerek geldik. Bu yol 2. Dünya Savaşı sırasında askeri sebeplerle, 10 bin kişi ile 8,5 ayda yapılmış. Yolda aylara, geyiklere, buffalolara ve orman yangınlarına rastladık. Yol yapımı bölgelerindeki gibi elinde DUR işareti olan bir kadın bizi durdurdu. "Lolipop Man" dediklerinden. Durduk yol açılınsın diye bekliyoruz. 5 dakika 10 dakika, 15 dakika. Sonra gittim ne oluyor diye. "İlerde orman yangını var." dedi. İçimiz cızz etti ama öğrendik ki, o anda Alaska'da tam 42 yerde orman yanarmış. Sadece yerleşim bölgeleri tehdit altındaysa müdahale edilirmiş. Aslında yangının, ormanın yenilenmesine katkısı varmış. Genelde bütün ağaçlar ölmezmiş. Orman yangını doğal döngünün ve buradaki hayatın bir parçası imiş. İki-üç saat sonra yolu açtılar.

Daha sonra bir kaç defa daha orman içinden geçerken küçük yangınlara şahit olduk. Her tarafta "Kontrollü yangındır. Lütfen ihbar etmeyiniz" yazıyordu. Sonbaharda dökülen ağaç yaprakları ve rüzgarla kırılan dallar zemini kaplıyor ve ağaçların düşen tohumları, toprağa ulaşamıyormuş. Zemin örtüsünü Ranger'ların kontrolünde yakarlarmış. Böylece daha fazla güneş ışığı da toprağa erişir, yanma sonucu ortaya çıkan karbon da toprağın besleyiciliğini arttırmış. Yanmış bölgenin tekrar yanma ihtimalinin çok azalması sebebiyle, yeni yetişen ağaçlara sağlıklı ve tehlikesiz bir ortam oluşurmuş. Bu şekilde orman kendini yenilemiş. Halbuki Türkiye'de orman yangınları her ortamda ve durumda bir felakettir. Doğal bir döngü olabileceğini hiç duymamıştım o

zamana kadar.

Alaska da doğa sarhoş ediyor insanı. Karla kaplı yüce dağlar, erimekte ısrar eden buzullar, yemyeşil ormanlar, turkuaz nehirler, pırıl pırıl göller. Kuzey Amerika'nın en yüksek dağı burada imiş. 12.000 adet nehir varmış, 3 milyon göl mevcutmuş. Dünya'daki aktif buzulların yarısı Alaska'da imiş. Adaları ile beraber 75.000 km kıyı şeridi varmış. ABD'nin diğer eyaletlerinin toplamı kadar. Dünyanın çevresinin 2 katına yakın. Senede iki ay güneş batmaz, iki ay da güneş hiç doğmazmış. 90 adet aktif volkan varmış ve sürekli deprem olurmuş.

Sonra Vancouver ve arkasından Seattle. Vancouver'de Hıfısı, Leyla ve iki arkadaşı ile buluştuk. PankCar'ı tanıttık. Olur da yalnız gelirler ve gezerlerse diye. Kanada ve Alaska'da yaklaşık 21.000 km yaptık. Pınar geldi Seattle'a. 3 gün gezdik, güzel yemek yedik. Gurme bir lokantada yan masamızda oturan 70-80 yaşlarında bir çiftle tanıştık. Yakın zaman önce Türkiye'delermiş. Ülkemizi çok sevmişler. Hikayemizi de dinledikleri tatlı bir sohbetin sonunda, garson geldi ve dedi ki: "Eğer izin verirseniz yan masadaki çift sizin hesabınızı ödemek istiyor." Ne yapacağımızı şaşırdık. Utandık, gururlandık. Üçümüz aramızda durumu değerlendirdik. Belli ki, hal ve vakitleri yerinde. Türkiye'de gördükleri misafirperverliğin bir teşekkürü olarak böyle bir jest yapmak istemişler. Kabul edersek de mutlu olacaklar. Reddetmek ise kabalık. "OK" dedik mahçup bir şekilde. Arabamızda henüz açmadığımız bir şişe viski ile teşekkür etmeye çalıştık ama becerebildik mi bilmiyoruz.

Pururu Falls

2010 yılı başlarında PankCar'ı Seattle'de bir otoparka bırakıp Türkiye ve oradan da Yeni Zelanda'ya uçtuk. Giderken de annem ile babamı da götürdük. Sağlıkları müsait idi. İyi ki de o zaman yapmışız. Sonra yavaş yavaş geriledi her ikisi de. Business Class bilet aldık. Her ikisi de konforlu bir şekilde uçtular. Singapore havaalanında da tekerlekli sandalye istedik. Uzun uzun yürümelelerine gerek kalmadı. Uçakta annem bir ara Nesrin ile benim yanıma, ekonomi kabinine gelmiş ve: "Burası da çok kalabalıkmış." demişti.

Auckland'a inince, iki tane tekerlekli sandalye kiraladık 3 haftalığına. Bir de basamak. Bizim Landcruiser yüksek, binmek inmek zor yaşlılar için. Nesrin her binişte ve inişte arkadan basamağı çıkarıyor, yerleştiriyor. Annem de iniyor, biniyor. Uzun yürünecek yerlerde tekerlekli sandalyelere ikisini de oturtuyor, annemi Nesrin, babamı ben iterek geziyoruz. Üç haftanın ikisinde Kuzey Adanın büyük bölümünü gezdik. Gayserler, nehirler, göller, kum tepeleri, şelaleler, müzeler, Maori gösterileri, şehirler, TV kuleleri, velhasıl tekerlekli

sandalye ile ulaşılabilecek her yere gittik.

Bir hafta da adını Pururu Falls koyduğumuz çiftliğimizde kaldık. Pururu, Te Reo Maori dilinde sık yapraklı, gölgelik demek. Yani gölgelik şelale. Bu arada Cüneyt, Seda ve Ege, büyük atölye-garajın yanındaki iki odalı küçük evde yaşıyorlar. Annemlerle geldiğimizde ise bir haftalığına teknelerine taşındılar, rahat edelim diye. Harika oldu. Hem anneme, hem babama çiftlik aletlerini kullandırdım. Babam traktörün kepeğesi ile toprak nakletti. Annem ATV ile sürat yaptı. Sonra çim biçme makinası. Her ikisi de hepsini kullandı. Bir ara da konvoy bile yaptık. Şelalede yemekler yedik.

Bir keresinde de onları yöresel hayvan pazarına götürdüm. Açık arttırma günü gittik. Yarım günümüz büyük baş hayvanların sürüler halinde getirilip, mezat yolu ile el değiştirmesini izlemekle geçti. Sadece lokal insanların şahit olabilecekleri bir olay. Çok değişik geldi onlara. Dönüşte de onları bu sefer kendi başlarına uçağa bindirdik. Business Class, hosteslere emanet, Singapore havaalanında tekerlekli sandalye ve lounge. Gayet rahat bir yolculuk yaptılar. Annem senelerce Yeni Zelanda seyahati için, “Hayatımda geçirdiğim en güzel üç haftaydı.” dedi.

Annemlerden sonra Bahar ve Şükrü geldiler. Onlarla Güney Ada’da buluştuk. Buzullar, jet boat gezileri, fiyortlar, küçük uçak ile Mount Cook uçuğu, uçakta korkup şehadet getirmeye başlamam, motel sahibi Alman kadının Şükrü’ye, yapmadığı halde bahçeye işediği için kızması, 90 mile beach de herkesin Landcruiser ile sürat yapması, Şükrü’nün okyanusta yüzen belki de tek misafirimiz olması vs. Pek güzel anılar biriktirdik.

Bu arada sürekli oturma iznimiz bir süredir var, daha çok vakit geçirmek istiyoruz Yeni Zelanda’da. Ama Ege biraz büyüyüp ayrı odada yatmaya başlarken, o küçük evde Cüneyt’lerle beraber uzun süre kalmamız zorlaştı. Aslında ilk planımız arazinin üzerine herkesin kendi evini yapması idi. İki ev yeri tespit ettik ve seçimi de Cüneyt ve Seda’ya bıraktık. Onlar devamlı yaşıyorlardı ve çiftliği güzelleştirmek için de çok emek harcamışlardı. Maalesef 2008 ekonomik krizi, bizim mali durumumuzu bozmuştu. Dedik ki, “Siz evinizi yapın, biz ev yapmayıp bu evde yaşama kararını aldık.“ Önce: “Tamam” dediler, bir kaç hafta sonra ise: ”Biz de ev yapmıyoruz.” deyip bizi kendi halimize bıraktılar.

Önce bir konteyner ev alalım, getirip geçici olarak yaşayalım diye düşündük. Biraz da bakındık alternatiflere. Bir gün araziyi aldığımız dostumuz Haydn ile arabada giderken bize bir ev gösterdi uzaktan ve dedi ki: “Şu gördüğünüz evi konteyner evin iki misline mal edebilirsiniz. Bir kaç büyük firma var. Onlarla görüşün isterseniz.” Gösterdiği ev, dışı tuğla, tipik bir Yeni Zelanda

evi. Fikir çok hoşumuza gitti. Niye olmasın?

Hemen birkaç firma ile görüştük. GJ Gardner firmasının yaklaşımı, fiyatları hoşumuza gitti. Mevcut bir planın üzerinde bazı değişiklikler yaparak 140 m², iki yatak odası, bana bir man-cave, açık mutfak, salon, şömine ile ısınan, iki arabalık garajı ile Yeni Zelanda stili evimizi sipariş ettik.

Hemen de başladılar ve 3-4 ay içerisinde de bitirdiler. Bizim ev başlar başlamaz, Seda ve Cüneyt de evlerini yapma kararını aldılar.

Evlerinin yerini yükseklik, manzara, eğim, hafriyat maliyetlerini düşünerek öyle bir seçtiler ki, iki ev arasında 50 m mesafe oldu sonunda. 250 dönüm arazide bu kadar dip dibe iki ev. Cüneyt daha sonra: “Ben sizin ev taşınabilir zannediyordum.” dedi. Bizi rahatsız etmedi ama Cüneyt’ler bizi görmemek için araya yüksek bitkiler ağaçlar diktiler. Bu arada da biz seyahatleyken, evlerinin yolunu düzenleme sırasında, evimizin arkasındaki ormanın sınırındaki yaklaşık 15 civarında kocaman endemik totara ağaçlarını kestiler. Kesmeden hemen önce beni aramış ve ulaşamamışlar. Seyahatten dönünce manzarayı gördüm ve şoke oldum. Cüneyt’in kendine göre sebepleri var, tartışılabilir ama, bizim onayımızı almadan bunu yapmış olması, bir kırılım noktası oldu.

Moğolistan

2010 yılı Haziran ayında, atalarımızın, göçebelerin, samimiyetin, doğallığın, ilkelliğin, uçsuz bucaksız boşluğun ülkesi Moğolistan’a gittik. Cem, Emel, Nesrin ve ben. Emel ile Cem’in balayı seyahati oldu gezimiz. Ulaanbaatar’dan kuzeydeki Khövsgöl eyaletinin başkenti Mörön şehrine uçtuk. Karşımızda Rus malı bir minibüs. 4 kişi biz, bir tercüman-rehber ve bir şöför var. Konfor yok, klima yok. Yiyecek var, su var, benzin var. Yol yok, insan yok, telefon yok.

Kuzeye Khovsgöl Nuur gölüne gittik önce. 262 metre derinliğe ulaşan ve Dünya’nın tatlı su rezervinin %2’sini oluşturan, içilesi berraklıkta nefis bir göl ve orman. 135 km’yi sadece 4 saatte katettik. Haritada yol olduğu iddia edilen yer, aslında arka arkaya birkaç arabanın geçmesiyle toprak zeminde oluşan bir iz. Eğer birkaç araba o izi beğenmeyip hemen yanından gitmişlerse oluyor sana ikinci şerit. Yani Otoban.

8 gün içinde 2.000 km civarında yol yaptık. Tamamı toprak yol. (yani iz) Zıpla, savrul, gömül, fırla, yumul, kasıl. Sadece bir tek yol tabelası gördük. Uçsuz bucaksız bir hiçlik içerisinde, step veya çölde giderken yolda neden virajlar olur, hiç anlamadık. Bir yerde, kasasında ona yakın çoluklu çocuklu insanın bulunduğu bir kamyonu rastladık. Çamura saplanmışlar, bizden yardım istiyorlar.

Dün geceden beri oradalarmış. Bizim araba küçük, onları çekemez. Şöförümüz ile konuştular ve biz yola devam ettik.

Sordum bizim şöföre: “Birilerine haber verecek miyiz, yardım etsinler diye? Veya belki biri bizimle gelip, yardım getirir?” “Hayır.” dedi. “Onları çekebilecek bir araç tesadüfen geçene kadar bekleyecekler. Çünkü gideceğimiz yerleşim bölgelerinde onları çekip çıkaracak bir araç yok.”

“Ama burası uçsuz bucaksız step. Bugün 8 saatte, sadece iki üç araç gördük ve hiçbiri de bu işe yeterli değildi?” Devamında karşılıklı boş bakışlar.

Moğolistan, denizle irtibatı olmayan, Asya'nın ortasında, Türkiye'nin iki misli büyüklüğünde denizden ortalama yüksekliği 1850 metre olan verimsiz stepleri ile dünyanın nüfus yoğunluğu en düşük ülkesi. İki komşusu var. Kuzeyde Rusya, güneyde Çin. Ulaanbaatar kışın eksi 30'lara inen sıcaklığı ile Dünyanın en soğuk başkenti. 3 milyona yakın nüfusun yarısına yakını başkent Ulaanbaatar'da. Kalanı göçebe veya yarı göçebe. Hayvancılıkla uğraşıyorlar, Ger veya Yurt isimindeki çadırlarda yaşıyorlar. Otlakların durumuna göre yer değiştiriyorlar. Toplam 21 tane şehir var ama, bizim ölçülerimizde kasaba demek zor. Şehirlerde olanlar dahil, insanların yarısı Ger'lerde yaşıyor, diğer yarısı ise Rus komünizminin yaptığı kutu apartmanlarda.

Öğlen yemekleri piknik. Her akşam da bir Ger Camp. Yani çadır kampı. Göçebe atalarımızın, keçeden mamul çadırları. Ger'de iki yatak, bir sehpa ve bir soba. Sobayı yakmazsan gece buz, yakarsan hamam. Tuvalet ve duş var ama dışarıda, başka binada ve ortak kullanımda. Ses izolasyonu sıfır. Privacy namevcut. Kapı çalmak zinhar yok. Her an, zank birisi içeri girip, herhangi bir şey bırakabilir. Nitekim sabah 5 civarı görevli birisi içeri sızıp sessizce sobayı yakıp, çıkıyor.

Güneyde Gobi Çölüne gittik. Bir zamanlar burada okyanus varmış ve çöl okyanusun dibiymiş. İlk Dinazor yumurtası bu yörede bulunmuş ve böylece Dinazor'ların memeli olmadıkları anlaşılmış. Kum tepelerinin üzerinde çıplak ayak yürüdükten sonra, aynı gün Kartal Kanyonunda buzulların üstündeydik. Cem'in tabiri ile Temmuz ayının ortasında ve aynı gün: Kumul'dan Buzul'a.

Yolumuzun üstünde hayvancılık yapan göçebe bir aileye misafir olduk. Anne-baba iki çocuk ve sayılarını söylemedikleri kadar, at, yak, inek, koyun. İki Ger'leri var, birinde yaşıyorlar. Diğer misafir için veya kişi başı günlüğü 4 Dolara kiralık. Temizlik ölçüleri bizimle pek uyuşmuyor. Elinizdeki kağıt vs gibi çöpü çadırda yere atmanızda bir sakınca yok. Yıkama ihtiyacı yaygın değil. Sobanın üstünde ısıtılan tenceredeki sıcak suyla biraz silinmek, tamamdır. Üstümüzden su akıtmaya gerek yok, ama nadiren dereye gidebiliriz.

Ger'in annesi, tencerede bulaşğını yıkadıktan sonra aynı tencerede akşam yemeğini pişirdi. Tuvalet diye bir kavram yok. Göçebe insan tuvalet yapıp onu niye taşısın ki. Hayvanlar her yere yapıyor. Demek ki biz de doğada her yere yapabiliriz. Hatta erkekler, çişlerini hemen çadırın dışına veya arabadan iner inmez oracığa yapabilirler.

Çift ve yumuşak hörgüçlü develere ve Moğolistan atlarına bindik. Nomad'larda at, önemli bir kültür, çok saygın bir hayvan. Her çocuk 3 yaşına geldiğinde kendisine bir at hediye ediliyor. 5 yaşından itibaren çocuklar mükemmel ata biniyorlar. Ve de eysiz. Moğol atlarının boyları küçük, ama çok dayanıklı ve uzun mesafe koşabiliyorlar. Ülkede üç milyon at var. Az bir kısmı ise doğada, sahipsiz ve yabani.

Atla, sürü güttük. İnek sağdık. Kağnyla dolaştık. Sütten ne kadar fazla şey yapıldığını gördük. Bıslık peyniri, Uzun kaynatılmış sütten İtzki, kurutulmuş süt, Hatta dişinizi kırabilecek kadar kurutulmuş sütten mamul Aarul, kaymak, tereyağı, kuru kaymak, ve at sütünden % 3 alkollü Ayrıgh.

Neler öğrendik:

Hayvanların boğazının kesilerek ve kanı akıtılarak öldürülmediğini,

Koyunların canlıyken karnı yarıp, el ile kalbin aort damarının koparılarak, inek ve atların kafalarına çekiç benzeri şeylerle vurularak, domuzların ise haşlanmış kaynar patateslerin hızlıca soğuk suya daldırılarak soğukmuş gibi yutturulması ile öldürüldüğünü, soğuk kış günlerinde canlı keçiden şırınga ile çekilmiş kan içmenin enerji vermesi sebebiyle yaygın olduğunu, Çin yemeği servis eden lüks bir restoranda soya sosu olamayabileceğini, GPS'in (Global Positioning System) Moğol versiyonunun (GER Positioning System) olduğunu.

Ve de tuvalet, banyo, buzdolabı, elektrik, telefon, gazete, restaurant, televizyon, bilgisayar, araba olmadan da pek güzel yaşanabildiğini, ihtiyacımız olan her şeyin aslında doğada yalın olarak bulunduğunu öğrendik.

Moğolistan'dan çok etkilendik. Dünya üstünde eşi benzeri olmayan bir ülke herhalde. Mongolia'yı gerçekten anlayabilmek ve yaşayabilmek için en iyi seyahat şeklinin sırt çantası ile gelip, 100 \$' a bir at satın alıp, Ger Camp'leri kollamak olduğu söyleniyor. Ama düzgün bir eyer getirmek kaydı ile. Biz ise bizim usulü devam ettirip, inşallah bir gün Kiwican ile tekrar gelerek, kendi arabamızla henüz keşfedemediğimiz bölgelere uzanıp, güzel insanlar ile daha fazla vakit geçirmeyi hedefledik. Henüz yapamadık ama listemizde.

Tekrar PankCar

2010 sonlarında PankCar ile Seattle'dan yollara düzeldük tekrar. Amerika'nın batı kıyısından güneye inerken geçtiğimiz güzel yol, yüce Pasifik, sarp kayalara vuran azgın dalgalar, yeşilden sarı, kırmızı ve kahverengiye giden binbir renk, uçsuz bucaksız kum tepeleri, sisli puslu gri bir hava büyüledi bizi. Rocky Mountains güzelliğine bir de okyanus eklendi.

Sonra California'nın meşhur şarap vadileri Napa ve Sonoma. Sonbahar renklerine bürünmüş asmalar, şatolar, seremoniler, nefis şarap tadımları. Ardından İstanbul'un 7 tepeye kurulması gibi, 33 tepeye kurulmuş San Francisco. Yosemite, Sequoia, National Park'ları, Amerika Birleşik Devletleri'nin 4.420 metre yüksekliğindeki en yüksek dağı Mount Whitney.

Ardından Death Valley yani Ölüm Vadisi. Amerika Birleşik Devletlerinin en kurak, en alçak ve en sıcak yeri. 86 metre deniz seviyesinin altında. Devamında Canyonland. Kings Canyon, Zion, Bryce ve Grand Canyon. Büyülü bir ortamdaydık. Denizden 3000 metre yüksekte, platonun en tepesinde 1000 metreyi aşkın yükseklikten aşağıdaki Colorado nehrini seyrediyoruz kuzeyden. Kar fırtınası içindeyiz. Rüzgar 60-70 km/saat süratle esiyor. Isı eksi 3 derecelerde sürünüyor ve kardan yollar kapanmak üzere.

Akabinde toprak örtüsünün kıpkızıl olduğu, yağmur sularının dahi kırmızı aktığı, ateş rengi kayaların her an patlayacakmış hissini verdiği, bir başka olağanüstü doğa panoraması ile Sedona. Bu bölge Mucizeler Diyarı.

Petrol eyaleti Texas sırada. Uçsuz bucaksız platolar ve kendi halinde sessiz çalışan pompalar.

Hani darı gagalayan tavuklara benzeyenlerden. Dallas'ta Ceyar ve Bobi'nin çiftlikleri Southwork Ranch'e de gittik. Gençliğimize damgasını vurmuştur Dallas dizisi. Lonely Planet'de bile vardı.

Louisiana Eyaletinin en büyük kenti ve ünlü müzisyen Louis Armstrong'un memleketi olan New Orleans, aynı zamanda caz müziğin doğduğu şehir. French Quarter ve civarındaki üç dört barda caz, folk, blues performansları izledikten sonra kuzeye doğru Mississippi nehrini takip ettik. Amerika'nın 31 eyaletinin sularını denize götüren, 3700 km uzunluğunda, dünyanın 4. büyük nehri. Bir nehir teknesi ile yaptığımız "Swamp Tour"da Alligator'larla tanıştık. Tatlı su timsahları. Crocodile ise deniz suyu timsahı. Bizde yok ya, hepsini aynı kefeye koy, gitsin. Tekneyi görünce yaklaşıyorlar. Sebebi ise kendilerine atılan marshmallow. Yani şekerle besleniyorlar. Kendi ortamlarındalar ama en değerli özellikleri olan doğallıkları ve vahşilikleri ellerinden alınmış.

Yukarı Mississippi suları çok yüksekti. O sıralarda 1927'deki rekor su yüksekliğinden daha yüksek su vardı. Yani Mississippi tarihindeki en yüksek

seviye. Riskli ve önemli bölgelerde alınan önlemlere rağmen, pek çok hasara ve su altında kalmış ev ve tarlalara şahit olduk. Tennessee eyaletinin en büyük kenti, blues ve rock'n roll'un doğduğu Memphis'te Elvis Presley malikanesini ve müzesini gezdik.

(GRR) Great River Road rotasını takip etmesek, belki de St. Louis'i hiç bilmeyecektik. Rasgele caddelerde dolaşırken bir drum session'a rastladık. Yaklaşık 50-60 kişilik bir gurup, ellerindeki çeşitli vurmali çalgılarla müzik yapıyorlar bir meydanda. Bir kişi bir ritm başlatıyor. Herkes onlara eşlik ediyor. Amatörce dans hünelerini sergileyen insanlar da neşe ve hareket katıyorlar. 2 saat kadar büyülenmiş şekilde onları izledik. Para toplama filan yok. İsteyen vurmali çalgısını alıp gelsin. Bayıldık. Daha sonra da Yeni Zelanda'da drum session'lara katılmak ve organize etmek için çaba gösterdiğimiz doğrudur.

Great River Road rotasını bitirdikten sonra doğuya yöneldik. Lake Michigan'ın batı kıyısından Chicago'ya indik. Günlerce kahverengi nehir suyundan sonra mavi göl suyu pek güzel göründü bize. Artık PankCar projemizin sonlanma zamanıydı. İki sene boyunca aralıklarla ABD, Canada, Alaska'yı , Doğudan batıya, kuzeyden güneye dolaştığımız, toplam 46.000 km yol yaptığımız küçük minibüsümüz, minik evimiz kısa sürede yeni sahibi ile buluştu. Hayatta canlı ve cansız hiçbir şey sonsuz ömürlü değil. Bunu biliyoruz ama ayrılık yine de mahzunlaştırıyor bizi. Ama her biten proje, yeni bir başlangıç demek.

Pınar'ın yaşgünümü kutlamak üzere gönderdiği mesaj koca bir hayata değerdi benim için. Şöyle demişti: "50. yaşından sonra kulağına küpe takan, saçını at kuyruğu yapan, kel babaşkom, kahramanım, hayattaki idolüm, doğum günün kutlu olsun. İyi ki doğmuşsun! Ayata soyadına en büyük destan yazan insan olmuşsun! Nice yaşlara, maceralara, dostlara, mekanlara, kültürlere, zevklere..."

Hayatta aldığım en güzel doğum günü hediyesiydi.

Vietnam-Kamboçya

Cem'in organizasyonu ile bu seferki rotamız, Savaşların, komünizmin, pirincin, motosikletlilerin, sefaletin, doğal güzelliklerin, tropik musonların, el sanatlarının ülkesi Vietnam. İki büyük nehir deltası, kuzeyde Red River, güneyde Mekong River ve ekonominin temel taşı, pirinç. Senede 3 defa yapılan hasatla, dünyanın 5. büyük pirinç üreticisi. Türkiye'nin yarısından küçük bir alanda yaşayan 100 milyona yakın insan. Kadınlar kendilerini güneşten koruyorlar. Çünkü beyaz kadın makbulmüş. Erkeklerde ise beyaz olmak homoseksüelliğe işaret edermiş.

1975'te biten savaşta 3 milyon insanın öldüğü, 2 milyon yaralı ve 300 bin kayıp olduğu söyleniyor. Amerika'nın Vietnam Savaşında kullandığı kimyasal silahın kod adı Agent Orange. Çünkü Orange renkli fiçilerde sevk edilmiş. Tam 80 milyon litre zehir püskürtmüşler, Vietnam'ın tarımsal arazilerine ve ormanlarına. 100.000 km² alana 6.542 helikopter seferi yapmışlar. Vietnam'ın ormanlarının %20'si en az bir kere zehirlenmiş. Amaç, gerilla savaşı yapan ve ormanda barınan Vietkong'luları yok etmek. 5 milyona yakın kişi kimyasal silahtan etkilenmiş, 400 bin kişi bu sebeple ölmüş, 500 bin sakat çocuk doğmuş. Agent Orange'in topraktaki etkileri halen sürüyor.

100 milyon nüfusa 55 milyon scooter vardı. Vızıldayan sinekler gibi, yer gök onlarla doluydu. Ama bir tane dahi kasksız kullanan yoktu. 18 yaşını geçen herkes motorunu almış. Motorla neler taşınabilirmiş, başka motorlar veya bisikletler nasıl itilirmiş, Gördük, afalladık, şaştık, kaldık. Bu keşmekeşte ben de motor kullanmak istedim. Bu sefer yanımızda Pınar da var. O, Nesrin ve bütün gurubun beni engelleme çabalarına karşın tek destek rehberimizden geldi. Bana motorunu ödünç verdi, ama kendisi de arkamda oturdu. Yalnız olmayı tercih ederdim ama yine de bir kaç saat motor kullandım o trafikte. Trafiği merak edenler Ulu Google'a danışabilir.

Birlikte yılan şarabını denedik. Yılan tadı almadık. Kedi, köpek ve sıçan eti yenirmiş. Özellikle sıçanların eti acayip lezzetliymiş ve restoranlarda servis edilirmiş. Sıçan eti servis eden restaurant aradım, fellik fellik motorla. 2-3 restoranın menüsünde vardı ama şu anda yok diye geri çevirdiler beni. Muhtemelen turist olduğumu anlamış olmalılar.

Suyun üstüne kurulmuş yaşam merkezleri, sıcak ve rutubet, Budist tapınaklar, doğa, insanlar, yaşam tarzı ve Kamboçya'daki tapınak kompleksi Angkor Wat'dan çok etkilendik. Kıyı şeridini bisikletle gezmeyi çok istedim. Belki bir gün.

Karanlıkta Yemek

2011 yılının başlarında bir arkadaş toplantısında yanıma oturan daha önce tanımadığım bir hanımefendiden "Karanlıkta Yemek" diye bir şey olduğunu öğrendim. Galata Kulesine çıkan Serdar-ı Ekrem sokağındaki "Karanlık İşler" isimli bir mekanda zifiri karanlıkta yemek yenerek müthiş bir deneyim yaşamak mümkündü. Anlatılamaz, ancak yaşanırdı. Yemekleri ünlü bir Catering şirketi temin ediyordu. Haftanın belirli günü gidilebiliyordu ancak. Hemen araştırıp rezervasyon yaptırardım.

Serdar-ı Ekrem daracık bir sokak. Bir binanın zemin katında, girişte bir

odada bekliyoruz, başkaları da gelsin. Sonra cep telefonları, çakmak, kibrit, hatta ışıklı kol saati dahil, ışık kaynağı olabilecek her şey teslim ediliyor. Tek sıra olup, herkes bir öndekinin omuzuna elini koyuyor. Görme engelli garsonların yönlendirmesiyle zifiri karanlık ortama giriyorsunuz. Hani gözler bir süre sonra karanlığa alışır ya, burada olmuyor. Çünkü en ufak bir ışık kaynağı yok. Göz bebekleri kocaman açılıyor ama azıcık ışık lazım. Hiç bir zaman bir şeyler görme şansı yok.

Garson bir sandalyeyi çekiyor ve yardım ederek sizi oturtuyor. O sırada hayal etmeye başlıyorsunuz. Acaba burası ne büyüklükte? Kaç masa var? Yanımda eşim var ama öbür yanımdaki kim? Karşımda kimler var acaba? Tanıdık ses duyabilir miyim? Kokulardan bir şey anlayabilir miyim? Ne yiyeceğimizi de bilmiyoruz. Sürpriz. Acaba ne servis edecekler? Sevmediğim bir şey olur mu? Gürültülerden anlaşılıyor ki kalabalıkça bir gurubuz ve herkes yerleşiyor.

Yerleşme konusu halledilince, bir anons başlıyor. “Hoşgeldiniz. Burada yaşayacağınız deneyim, görme engellilerin yaşam şartlarını tatmak, anlamak ve onlara acımanız için değildir. Görme duyunuzun ortadan kalkması ile diğer dört duyunuzun nasıl yükseldiğini hissetmeniz içindir. Şimdi lütfen elinizi ya-vaşça önünüzdeki masaya koyun ve her şeyi birer birer hissedin. Ortada tabağınız, sağda bıçak ile kaşık, solda ise peçete ve çatal var. Biraz önde de su dolu bardağınız var. Tabağınızda soğuk mezeler var. Mümkünse, zor da olsa ellerinizle yemeyiniz ve yediklerinizin tadına varınız. Garson arkadaşlarımız biraz sonra içecek siparişlerinizi alacak ve servis edecekler. Afiyet olsun.”

Masanın üstünü anladık ama tedirginlik devam ediyor. Eşinle tamam ama aynı masadaki diğer kişilerle sohbet etme imkanı yok. Garsona rakı veya kola sipariş edersen problem yok ama ya beyaz şarap söylemişsen mesela? Getirdiği şarabın beyaz mı, rose mi olduğunu görmeden anlayabilir misin? Kokluyorsun, zeytin yağlı dolma var tabakta. Yaprak sarma mı, yoksa biber mi acaba? Sarma ise tek seferde ağzıma atarım. Ama biber ise bölmem lazım. Bölsem diğer yarısını nasıl bulurum? Nasıl olsa kimse göremez. Ne olur elle yesem?

Daha tabağı yeni keşfederken ve çatal bıçakla mücadeleyi devam ederken, sürpriz bir anda canlı müzik devreye giriyor. “Her yer karanlık!” diye başlayan hepimizin bildiği Kayahan’ın şarkısı hücrelerimize kadar işliyor. “Yeter, yeter artık!” dediğinde içimizde bir şeyler kopuyor. Sonra meze tabakları alınıyor ve ana yemekler geliyor. Bir lokma alalım. Bu ne ola ki? Sanki et değil, tavuk gibi. Ama balık da olabilir. Mezgit mesela. Bir lokma daha alayım bakayım. Nesrin, yediğimiz balık mı, tavuk mu? Aynı fikirde değilim. Bence balık. Sos işi zorlaştırıyor. Garsona sorsam mı acaba?

Garson geldi işte. Dansa davet ediyor bizi. Nasıl olacak? Bizi piste götürecekmış. Tamam da ben sevgilimi istiyorum bir. Pisti görmeden nasıl dans edeceğiz iki? Olduğumuz yerde sallanacağız herhalde. Ya başkalarına çarparsak, ayaklarına basarsak? Ne yapalım, onlar da görmüyor ki. Keyfimize bakalım. Müzisyenlere yakın olmak, bizi daha da coşturur. Eee, müzik ara verdi. Nasıl yerimize döneceğiz? Görme engelli garsonlar, bizi nasıl tanıyıp aynı yerimize oturtacaklar? Karışıklık olursa ne olacak? Nesrin'in elini tutarım, eşime sarılırım ama yerimizi nasıl bulacağız?

Garson geldi ve aynı yerimize oturttu bizi. Sonra tatlılar, biraz daha müzik. Tekrar aynı yöntemle mekandan çıkarıldık. Ayağa kalktık, sıraya girdik. Önümüzdeki omzuna elimizi koyduk. Garsonların yönlendirmesi ile dışarı çıktık. Çıkarken de açmadılar ışıkları. Hâlâ nasıl bir salondaydık bilmiyoruz. Dışarıda menüyü verdiler elimize. Sormayın işte. Ne önemi var. Tavukmuş.

Temmuz ayında Pınar geliyor arkadaşı Babitha ile birlikte. Biraz erken olacak ama doğum gününü "Karanlıkta Yemek" ile kutlayalım diye düşündük. Öğrendim ki 40 kişi civarında davetli ile mekanı kapatabiliyormuşuz. Organizasyonu yaptıktan sonra da misafirlerimizi davet etmeye geldi sıra. Pınar'ın uçağı öğlen iniyor. Arkadaşıyla birlikte uçaktan alıp Galata Kulesinde biraz atıştırma, sonrası sürpriz. Eee, niye herkese birden sürpriz olmasın? Dedik ki: "28 Temmuz 2011 akşamınızı bize ayırın. Bir gün önce size geleceğiniz adresi söyleyeceğiz. Sürpriz!"

Yemeklere ilave Nesrin şampanya ve pasta aldı. Heyecanlı ve tedirginiz. Son hafta, içimize bir kurt düştü. Acaba zifir karanlıkta yemek yiyeceğimizi kapıda öğrenen bazı dostlarımız bozulurlar mı? Klostrofobisi olanlar olabilir, kapıdan dönenler olabilir, kendilerini kötü hissedebilirler. Böyle bir sürpriz büyük risk olmaz mı? Düşündük taşındık. "Bu riski alamayız, dostlarımızı üzebiliriz." dedik. Ayrıca da davet ettiklerimizin arasında Pınar'ın halen görüştüğü iki hocası ve eşleri de var. Onlarla sadece merhabamız var. Sonuçta bir haftadan az bir zaman kala yeni bir e-mail ve telefon duyurusu ile durumu açıkladık. Hakikaten 4-5 kişi gelmekten vazgeçti. İki kişi ise gelmesine rağmen, içeriye giremeyip kapıdan döndü.

Gelenlerle müthiş bir akşam geçirdik. Misafirlerimizin büyük kısmı birbirini tanıdığı için, laf atmalar, kahkahalar, müzik, dans ve eğlence ile dolu karanlıkta yemekten sonra dışarı çıktık hep birlikte. Müzisyenlerimiz de varlar. Kerim-Selim Altınok kardeşler ve solistleri Buğra Kurtuluş. Hepsi görme engelli. İçerde servis yapan görme engelli garsonlarımız kahve ikram ediyorlar. Bir hanımefendi elinde ateşlerle dans ediyor. Şampanya var, yaşgünü pasta-

sı var. Kadehler Pınar'ın şerefine kalkıyor. Daracık sokak. Gelen geçenler var. Kimse garipsemiyor. Pasta ikram ettiklerimiz de var. Çek-çek arabası ile kâğıt toplayanlar da aramızdan geçiyorlar. Danslar ediliyor şarkılar söyleniyor. Pınar'ın solist Buğra ile İspanyol Meyhanesi düeti ise Galata Kulesine kadar yansıyor geceye damgasını vuruyor. Buğra gecenin bitiminde mekanın sahibi Nuri Kaya'ya: "Kız güzel miydi?" diye soruyor. Herkes harika bir deneyim yaşadı. Pınar çok mutlu. "Hayatımda hatırlayacağım on gecedен biri olacak bu." diyor. Youtube'da Pınar'ın İspanyol Meyhanesi videosu hep olacak.

Uganda

Aynı sene egzotik yerlere arkadaş gezilerini keyifle organize eden arkadaşımız Cem ile bu sefer Afrika'nın incisi Uganda'ya gittik. Seda ve Cüneyt de guruptalar. 6 saat uçtuktan sonra gece 1:00'da bizi almaya gelen minibüsü iterek başladık. 7 beygir yetti çalıştırmaya.

1971-79 arası esen İdi Amin rüzgarında 300.000 kişi ölmüş. Bize göre fakirlik acınacak seviyede.

Bir kaç gün sonra hem şöförümüz, hem de rehberimiz Francis'e sorduk: "Sence Uganda'nın bir numaralı problemi nedir?" 2 dakikaya aşkın bir süre düşündü ve "Major bir problemimiz yok." cevabını verdi. "Nasıl yani? Peki ya Fakirlik?" "Herkesin işi ve yiyeceği var. Kimse aç değil ki." dedi. "AIDS?" "Büyük ölçüde çözüldü." "Uyuşturucu?" "Önemli miktarda değil." "Etnik grup veya din çatışmaları?" "Yok." "Komşu ülkelerle problem?" "Hayır" "Suç oranı?" "Önemsenecek düzeyde, minimal." Uganda insanları mutlu. Hepsisi güler yüzlü. Sahip oldukları yeterli. Aralarında uçurumlar yok.

Victoria Nile nehrinde rafting yaptık. 4 plus ve 5 derece rapid'ler var ve suyun debisi epeyce yüksek. Herhalde 8 kişi idik botta. En riskli rapidde ne olduğunu idrak edemediğim şekilde kendimi suda buldum. Önce panikledim, nefes alamadım. Sonra sakinleşip, can yeleği yardımı ile su yüzüne çıkıp, suyla beraber akmaya başladım. Etrafta ne bot var, ne de kimsecikler. Nehrin küçük bir kuytusuna takıldım, bekliyorum. Tedirginim. Çok sürmedi, bir kurtarma botu geldi beni aldı.

O zorlu rapidde botumuz alabora olmuş, dümenci, skipper raftingcimiz dahil herkes nehre düşmüş. Ama Nesrin hariç. Bot tekrar düzelince bakmış ve hiçbirimizi görememiş. Hepimizden çok meraklanıp, panik olmuş. Neyse hepimiz yarasız beresiz sağlıklı olarak toplandığımızda anladık ki, o gün rafting yapan 10 küsur teknenin hepsi aynı yerde alabora olmuş. 100'e yakın raftingciden ise bottan düşmeyen tek kişi de Nesrin imiş.

Uganda'da hayvanların çoğunluğunu barındıran 10 Adet Milli Park hari-ka korunuyordu. Bir tek çöp görmedik. Landcruiser 70 serisi 4x4 arabamızı toprak yollarda Game Drive için doğru araç. Silverback dağ gorilleri, şempanzeler, çeşit çeşit maymunlar, hippopotamuslar, timsahlar, sayısız kelebekler, zebra, filler, çeşitli antiloplar, zürafalar, warthog'lar, sayısız kuşlar ve aslanların dünyalarına misafir olduk. Bu sefer demir kafes, yani araba içinde olan bizlerdik.

Dünya'da o zaman sadece 650 adet kalmış olan, ortalama 55 yıl yaşayan, 4 senede bir doğuran, yavrusuna 7 yıl süreyle bakan, Silverback dağ gorilla'ları ile el sıkışacak mesafede olmak, geceleri çadırda aslan sesleri ile uykuya dalmak, yattığımız yerin altında warthog'ları hissetmek, büyüleyiciydi.

Ethiopia

2011 yılı sonlarında 3 haftalık bir Cem kardeş organizasyonu ile Ethiopia'ya gittik ve "Tek"leri gördük, yaşadık.

*Ethiopia Afrika'da kendine has alfabeti (Amharic) olan TEK ülke

*Ethiopia bir yıllık takviminde 13 ay olan TEK ülke

*Ethiopia her yeni günün saatini gece 12 yerine ertesi sabah altıda başlatan TEK ülke

*Ethiopia Dünya'da hiç bir zaman işgal edilip sömürge olmamış iki ülkeden biri. Diğer Rusya.

*Ethiopia kahvenin anavatanı.

*Ethiopia ilk insan neslinin ortaya çıktığı ülke. 3 milyon ikiyüzbin yıl önce yaşamış Lucy bu topraklarda.

*Ethiopia'daki Danakil Depression dünya'da senelik sıcaklık ortalaması en yüksek olan yer. 45C

Zor Ethiopia'yı anlatmak. Yaşamak gerek.

Zeminden aşağıya doğru kayayı oyarak yapılan onlarca kilise,

Kuru sezonda 45 derece ortalama ile dünyanın en sıcak çölü,

Fokur fokur kaynayan kıpkırmızı yanardağ lav gölü,

Henüz 20-30 sene önce varlıkları keşfedilmiş ilkel kabileler

Kapısı olmayan tuvaletler,

Suyu olmayan tuvaletler,

Hiç olmayan tuvaletler,

Duşu olmayan Resort'lar,

Çamur içinde Lodge'lar.

Tozlu, taşlı, balçık, bitmeyen yollarda Ortaçağa doğru çetin ve yorucu bir yolculuktu.

Ethiopia 3 büyük semavi din için de önemli bir ülke. Kendi adına bir Ortodoks mezhebi var. Nüfusun % 50'si Ethiopia Ortodoks kilisesine mensup. Hıristiyanlığı devlet dini olarak kabul eden ikinci ülke Ethiopia. Ama kökleri ise Museviliğe dayalı. Ortaçağda Musevi asıllı Solomon Hanedanı iktidardaymış. MS 615'de ise Hz. Muhammed'in kızı Rukiye, kocası Hz. Osman ve 15 Müslüman, hep birlikte Ethiopia'ya hicret etmişler ve İslam dini ile tanıştırmışlar insanları. Jamaika'daki Rastafari dini hareketinin de kökleri Ethiopia'da.

9 kişiyiz. İki adet Landcruiser, iki şoför, bir rehber, biri şaşı iki kalaşnikoflu koruyucumuz ile birlikte seyahat ediyoruz. Erta Ale yanardağına çıktık. 15 km yokuş yukarı yürüyerek. Fokur fokur, kıpkırmızı kaynayan lav gölünü görmeye. Hava çok sıcak olduğu için yürüyüşe güneş batmadan hemen önce başladık. Gece yürüdük ve zifiri karanlıkta zirveye ulaştık. Dünyadaki bir kaç adet aktif lav gölünden biri olan Erta Ale arada bir taşarmış. Kraterin etrafında biriken soğumuş lavların üzerinde yürümek, beze kurabiye misali ayağının altında kırılan bir yüzeyde gezinmek, heyecanlı bir deneyimdi. Yaklaşık 150 metre çapındaki kraterin kenarına bir iki metre kadar yaklaştık, aşağıda cehennem ateşine benzeyen lav gölünün tamamını görebilmek için.

Gece bizle beraber yürüyen kalaşnikoflu koruyucularımız ve yüklerimizi taşıyan develerimiz ile beraber, yıldızların altında uyku tulumunda uyuduk. Kafamızın yanından geçen koca sıçanlarla aramızda hiçbir şey yaşanmadı. Ertesi sabah güneşin doğuşunu krater gölü kıyısında yaşayıp, gün ışığında da lav gölünü gördükten sonra inişe geçtik. Çok sıcaktı. Su sıkıntımız oldu. Niye gurupların güneş doğmadan dönüş yolunu tuttuklarını daha iyi anladık. Biz seyahatten döndükten bir kaç hafta sonra Erta Ale kraterinde kamp yapan Alman turistler Afar etnik gurubunun saldırısına uğradı. 5 ölü, 7 yaralı, 2 rehine. Bir süre bölge seyahate kapatıldı. Şimdilerde ise askeri birlik korumasında ziyaret mümkünmüş.

Hamar kabilesini ziyaret ettik. Erkekliğe geçiş törenine şahit olduk. Tek misafir bizdik. Seyretme yeri filan yok. Kabilenin arasında herkesle beraber idik. Bizi hiç garipsemedi ve önemsemediler. Evlenme çağına gelen erkekler eş bulabilmek için bu töreni yaşamak zorunda. Genç erkek, yan yana dizilmiş onbeş civarında ineğin üzerinden koşarak, zıplayarak, takla atarak dört kere geçmesi lazım. Çırılçıplak. Dal taşak. Arada düşerse farketmez, yeniden deneyebilir. Müzik, dans, eğlence. Ondan sonra ailesinin kendisi için seçtiği kadınla bir

aile kurup, çocuk ve inek vs sahibi olabilir. Törende üç dört adet elinde kırbaç olan erkek var. Bunlar seçilmişler ve görevleri arzu eden kadınları kırbaçlamak. Kadınlar ise bunlara gelip, sırtlarından kırbaçlanmak için yalvarıyorlar. Güzel meslek değil mi, erkekler? Kırbaçlanan kadınların acılarını belli etmemeleri lazım. Sırtlarından akan kanlar ve kırbaç izleri ile gurur duyuyorlar. Her türlü eziyete katlanabilecek, ailenin her yükünü sırtlayacak, iyi bir eş ve anne olacaklarını kanıtlamanın tek yolu bu.

Mursi kabilesini ziyaret ettik. Onların geleneklerinde de kadınların evliliğe ve çocuk doğurmaya hazır olduklarını ifade ve ilan etme şekli, alt dudaklarına yerleştirdikleri kilden yapılmış renkli desenli diskler. 16-17 yaşlarına gelen genç kızların bir kaç alt dişi söküldükten sonra, alt dudağa bir delik açılıp, içine bir kaç santim çapında geçici bir disk yerleştirilmiş. Yara iyileşince biraz daha büyük bir disk, sonra daha da büyük bir tane. Yavaş yavaş alt dudaktaki delik büyüyor. Ne kadar büyükse disk, o kadar güzelsin.

Danakil yolunda bir Afar köyünde konakladık. Evler dal parçalarının birbirlerine iliştilmesi ile yapılmış. Aralara ömrünü tamamlamış plastik leğen, hasır şapka, bez parçaları filan da konmuş, sökülüp taşınması mümkün barınaklar. Bir tane barınağımız var ama içinde sadece iki yatak var. Onu bize verdiler. Diğer yedi arkadaşımız köyün sokaklarına konulan yataklarda, açıkta yattılar. Gaye sabah uyandığında başucunda onu seyreden bir kaç adet ergen erkek çocuk görünce zıplayarak kalkmıştı. Tuvalet yok. Malum yarı göçebe hayat. Hemen yandaki vadi umumi tuvalet. Akşam yatmadan ben, rehberimiz Yigo ve Cem, gurubumuz kızlarına, vadiye tuvalete gitmeleri için rehberlik ediyoruz. Arkamızı bir döndük. Bizi takip eden 8-10 kişilik bir erkek gurubu var. Yigo “Ne yapıyorsunuz?” diye sordu. Onlar da “Biz de tuvalete gidiyoruz.” diye cevap verdiler. “Bekleyin kızları.” deyince yamaca oturup beklediler. Çok tedirgin edici bir durumdu. Sonradan öğrendik ki, meğerse emniyettemişiz. Rehberimiz kabile reisine yüklüce bir para vermiş önceden, bizim kadınlarımızı tecavüz etmesinler diye. Başka bir “Dünya”daydık. Adaptasyon zorluğunu orada değil, dönünce Türkiye’de yaşadık.

Retina

PankCar’ın satılmasının ardından tekne arayışına girdik tekrar. Bu sefer değişik bir deneyim arzuluyoruz. Sac bir tekne ile Avrupa nehir ve kanallarını gezmek. Sorup soruşturup, biraz da araştırınca Hollanda’nın Linssen markası öne çıktı. Atladık gittik Hollanda’ya, fabrikayı ziyaret etmeye. Eski ve köklü bir aile şirketi. Orta büyüklükte bir tersane. Yeni yaptıkları tekneler, daha ince sac

levha ve daha ucuz malzemelerle yapılmış. Sebep, fiyat rekabeti malum. Bu nedenle ikinci el tekne almaya karar verdik. Biraz fikir edinip döndük.

Başladı internet araştırmaları. İkinci el adaylar arasında Linssen'in takas olarak geri aldığı ve elden geçirip tekrar satışa sunduğu tekneler de var. Bir Linssen Hollanda seyahati daha. Bu arada bir kaç gün de Amsterdam'da kalacağız. şu coffee shop'ları bir deneyelim. Menülerinde marihuana çeşitleri var, özellikle turistler için. Bir kaç tanesine gittik, denedik. Ama sigarayı bırakalı 25 sene olmasına rağmen hâlâ korkuyorum, acaba bu esrarlı sigaraları tütürsem, kısa sürede sigara paketini cebime sokar mıyım diye. Aklıma marihuana'lı kek yemek geldi. O da menülerde var. Diyor ki: "Mideye inip hazmedilene kadar biraz vakit geçer." Olsun bekleriz. Bu arada da dolaşırız. Dam Square'e geldik. Ben kötüyüm. "Nesrin, bir yere oturalım ne olursun." "Tamam." dedi Nesrin ve meydandaki cafeye oturduk. Sandalyeler dışarıda ve herhalde ancak %20 civarında doluluk var. Ama ben, "Çok kalabalık ve herkes üzerime geliyor." duygusuna kapıldım. Daha sipariş bile vermeden dedim: "Otele gidelim lütfen." Nesrin ne olduğunu anlamaya çalışıyor. Öğleden sonra erken saatler daha. Odaya girince tek arzum uyumaktı. Nesrin: "Çay yapayım sana." dedi. Odanın öbür ucunda yırttığı sallama çay poşetinin kağıdı, sanki kulak zarımın hemen önünde yırtılmış gibiydi. Uyudum hemen. Yaklaşık üç saat sonra iyiydim. Korktum.

2002 model 47 feet bir Linssen'e takıldık. 10 yaşında ama nispeten az kullanılmış. Trieste'nin Muggia kasabasında marinada. Sahibi Slovenia'lı Angelo Vesnauer. Tekneyi görmek için Venedik'e uçtuk. Oradan Trieste ve Muggia. Angelo ve eşi tekneyi gezdirdi. Fena değil ama yapılacak işler var. Bir teklif yaptık ve kabul ettiler. "Survey yaptıracağız." dedik. "Tamam." dediler. Trieste'de bir survey firması bulduk. Tekne karaya çekildi. Survey ekibi başka şeylerle beraber sancak baş omuzlukta bir hasar tespit etti. Ben de o aralar, Linssen ile de irtibat halindeyim. Teknenin gövde numarasını vererek hasar konusunu onlara sordum, herhangi bir bilgileri vardır belki diye. Bana hemen resimler yolladılar ve teknenin bir fırtınada dalgalarla rıhtıma bindirdiğini söylediler. O tekneyi almamı istemediler. Kendilerindeki ikinci el teknelerden birini satmak istiyorlar bize. Ayrıca da bu tekneye ödeyeceğimiz piyasanın altındaki para ile markalarının pazar değerinin düşeceğinden tedirginler. Angelo da hasarın ortaya çıkması üzerine fiyatta sıkı bir indirim yaptı. Ben de resimleri Türkiye'deki profesyonel dostlarıma göstererek fikirlerini aldım. Hepsisi de hasarın sadece gövde sacının biraz göçmesinden ibaret olduğunu ve tamir edildiğini görerek ilerde sorun çıkmayacağı konusunda birleştiler. Böylece 2012 Temmuz ayında Retina bizim oldu. Uğursuzluktur diye ismini değiştirmedik.

Retina ile Adriyatik'te bir kaç hafta geçirdik. Sonrasında ise bakımlarını, ufak tefek değişiklikleri, ilaveleri yaptırmak ve akabinde kışlama amacıyla, Doğu grubunun işlettiği Sibenik'deki Mandalina Marina'ya geldik. Planımız, Avrupa nehir sistemine girip bir kaç sene dolaştıktan sonra, Tuna nehrinden Retina'yı Türkiye'ye getirip, güneyde her sene başka bir yörede yazlık ev olarak kullanmaktı. Bu arada Nesrin'in yeğeni Burak uzun süredir Aplastik Anemi hastalığından muzdarip. İlik nakli yapılması gerekiyor. Uyumlu ilik aranıyor. O sebeple planı değiştirip, önce Türkiye'ye gelme, sonra da nehir seyahatini yapmaya karar verdik.

Ertesi yaz ise Joanne ve Haydn ile beraber Retina'yı Türkiye'ye getirmek üzere yola çıktık. O sıralarda Burak için tam uyumlu ilik hâlâ bulunamamış ve babası Naci'nin yarı uyumlu iliğini nakletme kararı verilmişti. Operasyonun biz daha Adriyatik denizini bitirmeden yapılacağını öğrenince, Nesrin Arnavutluk'un Tiran kentinden, ben ise Yunanistan'ın Korfu adasından İstanbul'a uçtuk. Haydn ve Joanne, Korint kanalını ve Ege Denizi'ni yalnız geçerek, Retina'yı Bozburun'a getirdiler. 2013 yazını Orhaniye'de, 2014 yazını da Göcek'de geçirdikten sonra 2015 yazı sonunda Retina İstanbul'da Ataköy Marina'ya bağlandı.

Ye İç Çevir

Bisikletle seyahat arzumu paylaştığım güzel insanlardan Yasemin ve Murat ile bir Kapadokya turu yapmaya karar verdik. Bisikletlerimizi paketledik, kargoya verdik. Üç gün, üç kafadar, Ürgüp'te konaklayıp harika bir Kapadokya gezisi yaptık. Ana yollarda, arka yollarda, Aşk Vadisi'nde, peribacalarının, kayalara oyulmuş kiliselerin arasında çok güzel gezdik. Genellikle bisikletlerimiz bizi taşıdı, ama bizim de bisikletlerimizi sırtlandığımız yerler oldu. Güzel yedik ve güzel de içtik. Balon turu yaparken gezdiğimiz ve gideceğimiz yerleri yukarıdan gördük.

Döndükten sonra tadı damağımızda kalan bu geziyi başka nereye yaparız diye düşünmeye başladık. Bahadır da bisiklet aşığı olarak katıldı guruba ve bize: "Gelin Bodrum'a. Kos adasının etrafını turlayalım." dedi. Kendi bisikletlerimizi taşımanın çok anlamlı olmadığı konusunda hemfikir olduk. Bahadır'ın organizasyonu ile yine 3 günlük mükemmel bir gezi yaptık. Kendimize isim ve logo bulalım istedik. Yasemin, "Eat Drink Cycle" dedi. Bahadır da logomuzu çizdi. Web sayfamızı da planladık. Sıralamaya dikkat. Önce yiyoruz, sonra içiyoruz, çevirme en sonda.

Baharda, Toskana'da "Ye, İç, Çevir" turu Yasemin'in fikri idi. İtalya, Rö-

nesans, bağlar, şarküteri, şarap, peynir, tarih, doğa! Dediler ki, Toskana inişli çıkışlıdır. Dediler ki, Nisan yağmurları vardır. Dediler ki, yollar risklidir. Yine de rotamızı yaptık. Bisikletlerimizi kiraladığımız firma, kalacağımız otelleri de organize ediyor. Ayrıca da her gün eşyalarımızı bir sonraki otele taşıyor. Bu sefer altı kişiyiz. Murathan ve Cüneyt de aramızdalar.

Havalanında buluştuk. Bologna'ya uçtuk. Sonra Siena'ya transfer. İlk gün yolumuz kısa ve düz. 15 km pedal bastıktan sonra Monteroni D'Arbia'da geceledik. Ertesi gün istikamet Montepulciano. 65 km. Hava öğleden sonra yağacak. Tedbir alalım. Yemyeşil doğa içinde inelim, çıkalım. Sonra inelim, bir daha çıkalım. Habire inelim, habire çıkalım. Şarkı söyleyerek inelim, oflaya puflaya çıkalım. "Niye hiç düzlük yok?" diye sorarken San Giovanni d'Asso'dan geçiyoruz. Karnımız acıktı. Ristorante del Castello fena değil. Nefis yemekler, nefis şarap. Bir şişe daha. "Hoşgeldiniz Abey!" diye karşılayan Faruk Kardeş, patronun çok sevdiği yardımcısı. Bir dostluk, muhabbet. Hediye bir şişe şarap, arkasından bir şişe daha. Koyuldukça koyulaşan sohbet, kahkahalar. Arkasından sadece dört defa evlenmiş, yakası güllü, fraklı, hafif çatlak amca, bisikleti ve arkasına oturtmuş olduğu şişme gelinle ve onu takip eden tangır tungur konserve kutuları ile katıldı bize.

Murat'ın şişme kadınla serbest güreş tutma teşebbüsleri, Bahadır'ın ben burada kalır, dergi çıkarırım özdeyişi arasında dumanlı kafalar. "Acaba kalan 30 km'yi taksi ile mi gitsek?" diye düşünmeye başladık. Gururumuza yediremedik. Bastık pedallara. Pienza'ya geldiğimizde yağmur şiddetlenmiş, çok şarap, çok yemek ve çok çıkmaktan, pestile dönmüştük. 53 km pedallamışız, daha da 12 km var. Bir oylama sonucu tam mutabakat ile minibüs kiralandı.

Ertesi gün Montepulciano'dan Siena'ya 78 km'lik en zor etabın bir kısmını tren ile yaptık. Bir sonraki gün yolda piknik yapacağız. Yarım kg mortadella, her biri 100-150 gr arası 9-10 çeşit salam, 5 çeşit peynir, focaccia ekmek, iki şişe şarap. Siena'dan San Gimignano 48 km pedal ve yine in, yine çık. Ama henüz Siena'yı terketmeden Yasemin düştü, dirseğini çarptı ve kolu ters döndü. Bisikletle devam etmesi zor gibi. Murathan'ın hamiliği. O da trenle Yasemin'e eşlik etti. Şanssızlık ama, bu da işin bir parçası. Kırık çıkık yok ama kas ezilmesi var. Yasemin'in kolu iki gün askıdaydı.

Geri kalan dördümüz, hüzünlü bir şekilde pedallara bastık. 30 km sonra piknik yeri aramaya başladık. Bir türlü yer beğenemiyoruz. Ana yoldan uzak olacak, masa olacak, manzara güzel olacak. Otlar uzun olmayacak. Ağaç altı olacak. Masayı bulamadık ama gerisini bulduk. İlave olarak karınca ve küçük sinekleri de bulduk. Mortadella'ları, prosciutto'ları çok sevdiler. Onlar da yedi,

biz de yedik. Hatta biz onların bazılarını da yedik. İki şişe şarabı da 4 kişi devirdik.

Derin sohbetler ettik.

Ertesi sabah hedef Florence, veya Firenze. Rönesans'ın merkezi. Mesafe 62 km. Otelimiz, bu turun en berbat oteli. Bir apartmanın ikinci katında odalar. Resepsiyonda psikopat bir ihtiyar. Bahadır otelin anı defterine resepsiyonist ile ilgili düşünelerini açık bir şekilde yazdı. Bugüne kadar kimse ihtiyara tercüme etmedi anlaşılan. Restaurant'lar tıka basa dolu. Zar zor bir yer bulduk. Artık son gecemiz ve hepimiz eğlenmeyi aklımıza koymuşuz. Garsonumuz Türk olduğumuzu öğrenince İstanbul'a gelmek istediğini ama Gay olduğunu söyleyip, soru işareti ile bakınca Murat, "Hiç önemli değil, gel ve beni ara." dedi ve telefon numarasını verdi. Bütün ekip bu sefer biz, soru işaretleri içinde Murat'a baktık.

Etlar, şaraplar yuvarlanırken, garson masaya kocaman bir şişe Limoncello getirdi. Bir şişe de turuncusundan. Oysa biz istememiştik ki! Sonra müzik yükseldi ve dans başladı. Rengarenk horoz perukları ortaya çıktı. Ben Limoncello'ları meyve suyu zannedip, bardak bardak fondip yaparken Bahadır uyardı ama, benim reseptörler kapalı. Tam anlamıyla küfelik olup, yürüyemiyor, direklere dayanıp uyuyor, tuvalette sızıyor, yolda iki kolumda iki kişi ile zorla giderken, arabaların kapısını açmaya çalışıyordum. "Niye yapıyorsun?" diye soranlara, "Açık bulursam içine girip uyuyacağım." diye cevap verdiğimi hatırlıyorum. Sonrasında Murathan ve Cüneyt sırtlayıp beni otel odasına atıp, bütün ekip meydana doğru yürüyüp, iki ayrı Street Party yaşamışlar. Dans ve müzik ile 03:30'a kadar ve bensiz.

Dönüş yolunda tren ile Bologna'ya gideceğiz. Biletlerimizi alırken Tren-Italia'nın otomatik gişesi altı kişiyi, ikişer ikişer ayırıp ayrı ayrı vagonlara koydu. Bahadır ve Kemal bir vagona, Kural kardeşler bir vagona, Murat ile Cüneyt bir vagona. 4 kişi Bologna'da indik. Cüneyt ve Murat'ın trenden inememe hikayelerini kendi ağızlarından dinledik buluşunca İstanbul'da.

Murat anlatıyor:

"Konuşmayı çok seven Cüneyt'le benim Bologna'da trenin durduğunu fark ettiğimiz andaki adrenalin yükselişinin, kapıların kilitli olduğunun anlaşılmasıyla birlikte zirveye çıkışı ve kapıyı kırma girişimlerimiz, ömür boyu unutulacak cinsten değildi. Ben camı açıp bavullarımla trenden atlamayı, Cüneyt de cezası ne olacaksa olsun, kırmızı kolu çekmeyi düşündü. Allah'tan pencereler açılmıyordu ve kırmızı kol yoktu.

Aynı gün içerisinde Floransa, Bologna, Milano ve Roma'da bulunmuş

muhtemelen ilk iki insan olmanın verdiği müstesnalık hissine, çeşitli mekanlarda içilen şarap ve şampanyanın uyuşturucu etkisi ile devamlı vesait değiş-tirirken, buna bir de koşar adım bavul taşıma ameleliği de eklenince, Roma – İstanbul uçağını da az kalsın kaçırmamıza sebep olacak bir “ruhsal çözülme” sürecine girdik. Yanan Bologna-İstanbul biletimiz yerine alınan iadesi olmayan biletimizin etkisi de unutulmamalı. Ama bu çözülmeye önemi az.

Roma terminalinde şarap peynir sefamızı, uçuşa 45 dakika kala “Hadi gidelim gayri.” sözüyle bitirip G02 kapısına gittiğimizde, aslında bunun bir uçak kapısı değil, bulunduğumuz terminalden başka terminale giden trene binme kapısı olduğunu gördükten sonra çıkardığımız “s” harfinin bol kullanıldığı sesler, treni bekleyen diğer insanları çok şaşırtmış olmalı. Yine tren kapısı, yine açılmıyor, ama bu sefer trenin içinde değil dışındayız. Saniyeler dakikalar gibi geçti ve neyse ki uçuşa 25 dakika kala, kan ter içerisinde ve sırt çantasıyla, kapalı alan 300 m dünya engelli koşu rekorunu kıırarak geldiğimiz boarding noktasında, bizi bekleyen kızın ve uçaktakilerin kızgın bakışları arasında uçağa alındık.”

Bahadır üstüne basa basa “Hayatımın en iyi seyahati ve en iyi beş günü idi.” demişti.

Bhutan

Cem kardeşimiz 2012 sonlarında bu sefer de bizi Bhutan’a götürdü. Gidince anladık ki Bhutan öyle sıradan bir ülke değil. Burada pirinç kırmızı renk. Burada sigara satışı yasalara aykırı. Burada ‘ACI’ sözcüğü bir tadı değil, yemeğin kendisini ifade ediyor. Burada resmi dairede veya özel sektörde çalışan insanlar tunik giyorlar. Burada aynı cinsten beraberlikler hapisle cezalandırılıyor. Burada evlerin bir çoğunun üstünde, kurdela bağlanmış dev penis resimleri var. Burada Gayrisafi Milli Hasıla’nın yerine Gayrisafi Milli Mutluluk ön planda.

Tahta geçtikten sonra ülkesini modernizasyona açan 4. Bhutan kralı, ilk defa Gayrisafi Milli Mutluluk Kavramını telaffuz etmiş. Budizm’in de öğretilerinden hareketle: “Daha fazla üretmek, tüketmek değil, daha fazla mutluluk!” demiş. Ciddiye de alınmış. Artık bu konuda üniversitelerde araştırmalar yapılıyor. Kriterler, belirlenmiş, ölçüm stratejileri geliştirilmiş. İlk 6 sırayı kaplayan Avrupa ülkelerinden sonra, Gayrisafi Milli Mutluluk sıralamasında Bhutan 7. Sırayı almış.

Bhutan’da mutluluk iki bölümde tarif ediliyor. İç mutluluk ve dış mutluluk. İç mutluluk için bireyin ruhsal/bedensel sağlığı ve güçlü sosyal ilişkileri

belirleyici. Dış mutluluk için ise Doğanın Güzelliğinin Korunması esas. Ülke, Himalaya'ların tepesinde ortalama 2.500 metre yükseklikte kurulu. Denize kıyısı olmayan, sadece Çin ve Hindistan'la sınırı olan Bhutan'daki çevre bilinci şaşırtıcı. Milli bilinçleri yüksek, ülkeleriyle gurur duyan Bhutan'lılar sanki mutluluğun reçetesini bulmuş gibiler.

Kralın ve hükümetin turizm'i sınırlayıcı, gelişmeyi kontrol edici, göçmen taleplerini geri çeviren politikası çerçevesinde Backpacker'ler turist olarak Bhutan'a giremiyorlar. Bhutan'a turistik ziyaret için Turizm Konseyine müracaat edip, kalacağınız her gün için 250 Amerikan Doları ödemeniz gerek. Bu bedelin içine her türlü, yatacak yer, yemek, rehber, ulaşım giderleri dahil. Oteller Turistik A Klas. 3 yıldız ayarında. 250 Dolar günlük bedelin % 40'ı devlete gidermiş. % 20 okul, hastane yapımı gibi sosyal projelere ayrılmış, % 20 rehber, yemek, otel, ulaşım giderlerini karşılamış. % 20 ise turizm acente kar marjı imiş.

Sinemalarda sadece Bhutan kültüründe dram filmlerini izleyebilirsiniz. Batılı filmleri online izlemeli veya DVD almalısınız. Her Salı günü itfaiye araçları, taksiler, ambulanslar hariç bütün özel ve resmi plakalı araçların trafiğe çıkması yasak. Milletvekilleri bile yürürmüş. Thimpu, dünyanın trafik ışığı olmayan tek başkenti. Ulaşım yeni araba, jeep veya minibüslerle. Zaten eski araç görmek mümkün değil.

Ülkede düz alan yok. Tek düzlüğe de havaalanı yapılmış. Dağların arasındaki vadilerin içinde kıvrılarak alçalan uçağın iniş manevrası hepimizin yüreğini ağzına getirdi. Gezerken ya iniyorsun ya da çıkıyorsun. 2400 metreden 3500 metre yüksekliğe 10 km yürüyerek tırmandık. Kampta hayatımızdaki en lezzetli çorabayı içtik. En güzel yemeklerimizden birini yedik. Gece de hepimiz güzelce uyu-MADIK. Uyuyamadık. Meğerse bizde bir gariplik yokmuş. 3500 metrede yatarsan ilk gece uyuyamazmışsın. Gözümüzü kırpmadan, hiçbir yorgunluk duymadan ertesi gün 10 km'yi aşığıya indik.

Etin tamamı Hintlilerden alınmış. Çünkü büyük veya küçükbaş hayvan kesmek yasak. Kara veya nehir avcılığı yasak. Kısaca öldürmek yasalara aykırı. Öyleyse inekleri, koyunları canlı olarak Hindistan'a ihraç et, sonra da kesilmiş et olarak geri ithal et.

Yolların kenarında dizi dizi Marihuana yetişiyor. Kendi kendine. Küçük ve büyükbaş hayvanlara verirlermiş. Acıktırır ve daha çok yedirir ve kilo aldırır. Ama sen kurutup içersen; 9 sene hapis.

Kozi

Yeni Zelanda'lı dostlarımız Haydn ve Joanne, çiftliklerini kiraya verip, bir süreliğine Avustralya'da çalışıp, seyahat ederek yaşamaya karar verdiler. Avustralya Outback'i gezmek bizim bucket listemiz içindeydi. "Belki biz de gezilerinize katılırız" mealinde başlayan konuşmalar, 2013 yılında, onları Landcruiser 105 serisi bir off-road aracı almaya, bizi de 8 yaşında Ultimate marka, çekilebilir bir Camper Trailer sahibi olmaya getirdi. Kozi, TransEarth / DünyaKazan ismini verdiğimiz yaşam felsefemizin dördüncü bacağı oldu. Özelliği her türlü Off-road zeminde ve şartta gidebilir ve kullanılabilir olması. Avustralya'nın zorlu doğa şartları için üretilmiş benzerlerinin içinde en iyilerinden, % 100 dust ve water proof. Derin sulardan geçerken gerekirse yüzebilen, basic olmak kaydıyla buzdolabı, ocak, seyyar tuvalet, oturma gurubu, masa, müzik sistemi ile beraber 3 kişilik king size bir yatağı olan, park ettikten sonra 10 dakikada açılıp, 10 dakikada da kapanan bir karavan.

Avustralya, hem bir ada, hem bir kıta, hem bir ülke. Avrupa kıtasından pek az küçük bir alana yayılmış 25 milyon nüfus. Büyük şehirleri çıkarırsan ortalıkta kimse yok. İç kısımlar outback ve genellikle çöl şartları geçerli. Su ve yakıt durumunu uzun yola çıkmadan mutlaka araştırmak lazım.

1.000 km boyunca su ve yakıt ikmali yapamayabilir, tek insana rastlayamayabiliriz.

Perth'de uçaktan indik. Ve KOZİ ile tanıştık. Üst kısmı yana doğru açılan Camper-trailerimizi önce yadırgadık, sonra alıştık ve çok sevdik. Batı kıyı şeridinden güneye doğru, tatil kasabaları, kumsallar, okyanus, güneş, şarap bölgeleri, yüksek karri ağaçları, ondüle toprak yollar, kangurular. 43 derece ile 17 derece arasında değişen iklim şartlarında biraz turistik, biraz yerel, alışma gezisi ile başladık. Akabinde Haydn ve Joanne'e teslim ettik. Bir sonraki seferde Outback var, zorlu şartlar var.

Bu arada Transearth / DünyaKazan yaşam felsefemizle ilgili 15 sene kadar önce kaleme aldığım bir yazıyı buraya koymayı istedim:

Neden?

Bu soruya Dünya'da tek muhatap galiba İnsanoğlu.

Yeryüzündeki hiçbir yaratık

Yaptığı hiçbir şeyin nedenini sorgulamıyor.

Ne yapacaklarını,
Nasıl yapacaklarını,
Ne zaman yapacaklarını,
Nerede yapacaklarını biliyorlar ve
Doğanın onları programladığı gibi
İlahi bir düzen ve denge içerisinde
Yapıyorlar yapması gerekenleri.

Yaşıyorlar.
Sormuyorlar Yaşamın 'Neden'ini...
Sorgulamıyorlar Yaşamın Amacını...
Sadece yaşıyorlar...

İnsan soruyor,
İnsan sorguluyor,
İnsan araştırıyor,
Hakim olmaya,
Hükmetmeye ve
Sahip olmaya uğraşiyor.

Diğer yaratıklar niye yapmıyorlar acaba?
Sadece beyinleri bizden daha az çalışıyor diye mi?
Yoksa bu inanılmaz mükemmel Dünya Düzeninde
İnsanoğlunun farklı bir misyonu mu var?
Besin zincirinde insanın yeri en tepede.
Her canlının beslendiği bir canlı ve
Beslediği bir başka canlı var.
İnsan bu zincirdeki pek çok halkayı yiyor.
Ama bizi yiyen yok.

Bizi yiyen olsa idi,
Türümüzün güçsüz ve gelişmemiş olanları

Dünya sahnesinden silinecekti.
Türümüzün gelişmiş örnekleri
Soyumuzu devam ettireceklerdi.
Halbuki şimdi güçsüz ve gelişmemiş olanlar hızla üreyip,
Güçlü ve gelişmiş olanlar sayıca azalıyorlar.

Neden acaba besin zincirinin en tepesindeyiz?
Besin zincirinin en tepesinde isek,
Acaba engellenemez çoğalışımızı durduracak ne var?
Eskiden, salgın hastalıklar, savaşlar
Bu işi biraz dengelemişler.
Peki şimdi ne yapacağız?

İnsan hakları, özgürlük çabaları,
Tıp, biyoloji benzeri bilim dalları,
Ömrümüzü uzatmak üzere programlanmış durumda.
İnsanoğlu, en büyük korkusu olan
Ölümü yenmek üzere
Ölümsüzlüğü yakalama derdinde.

Yaşamı, ama aslında yaşlılığı uzatıyor.
Nüfus önlenemez şekilde artarken
Dünya kaynakları azalıyor, kirleniyor.
Acaba besin zincirinin en tepesinde yer almamızla,
Dünya'yı sıfırlama misyonu da bize mi verilmiş oluyor?

Öyle ise ne zaman olacak bu?
Belki de çok zaman yok.
Belki de bizim kuşağımız görecekt.
Ama biz gördüğümüzü görmeyeceğiz.

Sorunun cevabını verdim mi?

Soru neydi ki?

Neden?

Neden hayatın sadece çalışmaktan ibaret olmadığını düşünmek?

Neden bu bana yeter demek?

Neden hayatı Cruising/Gezginlik üzerine inşa etmek?

Neden sahip olmak duygusundan uzaklaşmaya çalışmak?

İnsanoğlu'nun en hastalıklı duygusu,
Eğer sapkınlıkları saymazsak,
Galiba "Sahip Olma" duygusu.

Diğer canlılarda da var, sahip olma olgusu.

Bir bölgeye hükmetmek,

Bir dişiyle çiftleşmek gibi.

Bunlar araç.

Amaç değil.

Tek amaç hayatı sürdürme ve

Üreyerek soyu devam ettirme.

Diğer her şey sadece araç.

İnsanoğlunda amaç, araç karışmış.

Sahip olma araç olmaktan çıkıp

Amaç haline dönüşmüş.

Hastalık ise burada başlıyor.

Böylece şekilleniyor kendimize çizdiğimiz sınırlar.

Yaşama coşkusu, sahip olma saplantısıyla özdeşleşiyor.

Daha çoğuna sahipsek, daha mutluyuz.

Daha huzurluyuz.
O da yetmiyor.
Daha fazlası lazım.
Daha, daha, daha...

Oysa Dünya o kadar güzel ki,
Oysa Dünya o kadar farklı ki,
Oysa Dünya o kadar doğal ki..
Bütün soruların cevapları orada.
Hemen burada.
Belki yanibaşımızda.
Doğa'da.

Ekmek kavgasını atladıktan sonra,
Farklı kültürleri benimseyebilmek,
Doğa'yı yaşayabilmek,
Doğayı anlayabilmek.
Doğayı özümseyebilmek,
Sonsuzluğa giden en güzel yol.

İşte sebep bu.
Onun için Trans Earth,
Onun için Dünya Kazan....
Biz ... Nesrin-Kemal Ayata

*****

Çin

Cem Mergen'in klasikleşmiş, 2013 yılı bavul seyahati programında Çin gezisi var. Tarihi İpekyolu havasını koklamak üzere deve kervanları ile değil ama, kah uçakla, kah otobüsle, kah trenle uzun yollar katettik. 12 kişiyiz bu sefer. Sincan Uygur Özerk Bölgesini ziyarete, batı uçta Kashgar ile başladık.

7.546 m yüksekliğindeki Muztağh Ata dağının heybeti ile büyüledik. Müslüman Uygur Türkleri ile tanıştık. İçki içmeyen, kadınların başını örten, Arapça harflerle yazılmış Uygur türkçesi konuşan, kraliyet ailesi erkeklerine Hoja, kadınlarına Pasha diye hitap eden, çinliler tarafından asimile edilmeye karşı koyup kültürlerini korumayı başarmış, Orta Asya'daki soydaşlarımızla.

Kashgar'da bisiklet neredeyse yok olmuş, Her yer elektrikli motosiklet ile dolmuş. Merkezi hükümet, Pekin saati kullanırmış, ama Uygur'ların ayrıca yerel saatleri de varmış. İnsanlar beyaz renk giymezlermiş. Özellikle kadınlar renkleri çok severmiş. Çin'in altıda biri olan bu bölgede 25 milyon Uygur Türkü yaşarmış. Kurtlar vadisi o kadar sevilmiş ve meşhur olmuş ki, Polat Alemdar kıyafeti satan dükkanlar ortaya çıkmış.

Çin'in en önemli özelliği, 5.000 sene öncesine dayanan tarih ve kültürü. Her hangi bir olay için, ne zaman oldu sorusuna, hangi hanedan zamanında olduğu cevabı verilirmiş. Belki de Dünyanın en önemli arkeolojik buluşu olan Terracota Warriors sadece 2.200 yaşındaymış. İnsanoğlunun elinden çıkmış en büyük yapı olan Çin Seddi'nin inşaatına başlanması da 2.200 sene öncesine rastlarmış.

Yemek kültürü bizimkilerden çok farklı. Tavuk ayağı sote, eşek etinden pay, deniz atı ile öküz çükü kombinasyonları olağandışı değil. Binalarda zemin kat veya sıfırıncı kat yok. Yapılar birinci kattan başlıyor. Çince harflerle yazmak çok zor olduğundan, yeni nesil, latin alfabeli klavye ile yazıyor. Ama bilgisayarın, ekranda Çin Alfabesine çevirdiği yazıyı okuyorlar.

1949-1980 arasındaki komünist dönemde, insanlar, kişi başına ortalama 3 m²'lik alanlarda yaşamışlar. Şimdi ise refah artmış ve alanlar büyümüş. Şanghay, doğunun en büyük ve lüks metropolü olmuş. Emlak fiyatları o kadar pahalı imiş ki, ev sahibi olmayan erkeklerin evlenmesi zormuş. Daha önce Avrupalı, Amerikalı, erkek arkadaşı olan kızlara ise Çinli erkekler 'Tatmin edemem.' kuşkusu ile yaklaşmazlarmış.

Bizimkinin aksine anaerkil bir yapı hakimmiş, Evde güçlü olan kadınımış ve onun sözü geçermiş. 16. yüzyıl şartlarından başlayıp günümüze uzanan ilginç bir Çin seyahati yaptık. Çin çok büyük, Çin çok değişik.

Aynı zamanlarda İstanbul'da Gezi direnişi başlamış ve hayatımda gördüğüm en barışçıl, en demokratik halk hareketine şahit oluyoruz. Şahit olmak yetmez, bizzat içinde yer almak lazım, destek vermek lazım, hissetmek lazım. Doğa için, dünya için, ülkemiz için. Kabataş, Beşiktaş, Şişli, Taksim, Harbiye, Beyoğlu'nda defalarca direnişin içinde yer aldık Nesrin ile beraber. Biber gazı yemek artık standart hale gelmişti. Yalnız bir keresinde Dolmabahçe stadından

yukarı Taksim'e çıkartmadı polis bizi. Orada yediğimiz biber gazı ile neredeyse bayılacaktım. Bugünlük yeter deyip, dönmüştük. Bir başka zaman da Yıldız'daki evimize giremedik. Polis ablukası altında idi ve her taraf biber gazı bulutu içindeydi. Polislere rica edip, evimize girmek için izin istedik. Eve girdikten sonra Nesrin çay demledi, yanında kurabiye benzeri bir şeyler hazırladı. Ben aşağıya inip, kapımızın önünde direnen gencecik, pırıl pırıl gençlere ikram etmiştim.

2013 yılı aynı zamanda Pınar'ın doktorasını tamamlayıp mezun olduğu sene idi. Rockefeller Üniversitesi Heintz Laboratuvarından "Doktor" ünvanını alarak ayrıldı. Mezuniyet törenini birlikte yaşamak ne kadar muhteşemdi, Moleküler Biyoloji dalında Dr. olmuş kızımızla. Gurur, keyif, eğlence. Basamakları tamamen kendi çabası, gücü ve azmi ile tek başına tırmanıyor kızımız ve mutlu. Bir anne babaya en büyük hediye.

Carving

Kendimi bildim bileli ahşaba karşı büyük bir ilgim vardır. Ahşaptan yapılmış dağ evlerine, IKEA'nın doğal mat yüzeyli ahşap mobilyalarına hayranımdır. Ahşap ile uğraşmak, ona şekil vermek, oyma sanatı ile meşgul olmak hep aklımın bir köşesinde idi. Ama mobilyacılık değil. Türkiye'de araştırdım. Ahşap oyma deyince adres, genelde klasik mobilya üreten marangozlar. Ziyaret ederek yakından da inceledim, ama benim ilgimi çekmiyor işin marangozluk tarafı.

Yeni Zelanda yerlileri Maori'lerin ise ana sanatları ahşap ve jade (yeşim taşı) oyma. Kesici ve delici silahlar, heykeller, semboller, kendilerine has motifler. Ayrıca da Yeni Zelanda'ya endemik Kauri, Tarairi, Kowhai vs. ağaçları var. Bazıları bataklıklarda 40.000 yıl bozulmadan kalmış. Wood carving ıskarpela çeşitleri ve yardımcı başka aletlerle elle yapılan bir sanat/zenaat. Jade oyma başka bir dal. Beni pek cezbetmedi şimdiye kadar. Yeni Zelanda'da acaba bu iş kimden ve nereden öğrenirim diye araştırmaya başladım. Rotorua'da bir carving school var. Onlara gittim ve dedim ki: "Ben öğrenciniz olmak istiyorum." Pakeha (yani beyaz ırk) müdür dedi ki: "Sizi öğrenci olarak kabul edebilmemiz için Maori kanı taşımanız lazım." "Peki ama, siz pek Maori'ye benzemiyorsunuz?" "Benim kanımda % 5 Maori kanı var. Yani bir kaç nesil öncesi atalarımın bir tanesi Maori imiş. Zaten 8 adet öğrenci kapasitemiz var. Amacımız Maorilere ata sanatımızı öğretmek ve onu yaşatmak."

Çok bozulmuştum. Ama hak vermiştim. Ne güzel de atölyeleri vardı. Ne güzel insanlar, ne güzel eserler ortaya çıkarıyorlardı. Yılmadım devam ettim

araştırmaya. Kuzey adadaki bir kaç üniversiteye başvurduğum ama, onlardan da olumlu bir bildirim alamadım. Kerikeri’de yeni açılan Cumartesi pazarına git-tik bir gün. Sebze meyve, el sanatları, müzik, çay kahve. İnsanların aynı zaman-da sosyalleştikleri bir ortam. Orada birisine rastladım. Elinde chisel ve mallet, bir tiki oyuyor. “Merhaba, ben Kemal, Türk’üm.” “Ben de Israe, Maori’yim.” dedi. “Ben de oyma yapmak istiyorum. Bana öğretir misin?” Sordu: “Can you afford it?” Yani “gücün yeter mi?” diyor. “Ne demek istiyorsun?” diye devam eden sohbetimizin sonucunda ustamın öğrencisi oldum. Haftanın iki, bazen üç günü, atölyesine gidiyorum, onun aletlerini kullanarak ve onun gösterdiği şekilde Maori Carving dünyasına adım attım. Saatlik ücret veriyorum. Bu sı-rada yavaş yavaş kendi alet edevatlarımı almaya başladım. Iskarpelalar İsviçre yapımı. Kalite mükemmel ama Yeni Zelanda’da çok pahalı. İlk bir kaç tanesin-den sonra büyük partiyi Almanya’daki bayilerinden online aldım ve Cambro Almanya fabrikasına yollattım. Fabrika ziyaretlerimden birinde aldım, önce İstanbul’a, sonra da Kerikeri’ye getirdim.

Büyük bir şevkle carving uğraşısına sarıldım. Her yaptığımın farklı bir şey olmasını istedim. Kendimi çok tekrar etmek istemedim ve istemiyorum. Ustamın dediğine göre ilk andan itibaren bendeki potansiyeli görmüş. Beni çok besledi, destekledi. Hatalarımı düzeltti. Her yaptığımı övdü. Diğer insan-lara tanıştırtırken beni hep onurlandırdı. Hatta önceki hayatımda Maori oldu-ğuma inandığını da beyan etti. Her şeyi ondan öğrendim. Usta çırak ilişkimiz oldu ama bir arkadaş ilişkimiz olmadı. Daha sonra anlatacağım değişik bir sü-reç ve ayrılık yaşadık ama, benim çabamla bir süre sonra eski rayına oturttuk.

2014 senesi “YeİÇÇevir” seyahatlerinde sıra Fransa’nın Alsace bölgesin-de. Yine altı kişi olacağız. Her şeyi organize ettim, paralar ödendi. Ama baba-mın Koah-akciğer, kalp rahatsızlıkları zorluyor kendisini. Sık sık hastaneye ya-tıyor, çıkıyor. Ailecek huzursuzuz. Yasemin, Murathan ve ben oturup konuştuk ve bu durumda gitmemeye karar verdik. Firma üç kişinin parasını iade etmedi. Bahadır, Murat ve Cüneyt’e Ayda da ilave oldu. 4 kişi yaptılar turu.

Vasiyetname

Özay ilk kurulduğunda %47.5 hissem, şartlar gereği Erhan ve Hıfı’sının da şirkette çalışmaya başlamasıyla, benim önerimle eşitlendiğinden daha önce bahsetmiştim. Babam “Sen farklı ol.” dediğinde, eşit olmasının doğru olduğunu savunmuş-tum. Şirkette hiç bir zaman profesyonel ve hiyerarşik bir yönetim şekli uygulayamadık. Babamın herkes bir işin ucundan tutsun, ortadaki yemek-ten herkes nasibini alsın mantığı, şirket yönetiminde çalışmadı doğal olarak.

Organizasyon içerisinde benim görevlerim, sorumluluklarım, yeteneklerim, eğitimim, geçmişim herkesten farklıydı. “Fazla mütevazı olma, inanırlar!” sözü doğru imiş. Ben fazlaya kaçmışım. Eşit olmamız, şirket yönetiminde sorunların çözümsüz hale gelmesine yol açtığı için bir ortaklar toplantısında, benim hissem babamla eşitlenmesini yani %30 olmasını, Erhan ve Leyla'nın %20 olarak kalmasını talep etmişim. Herkes de bu talebimi haklı bulmuş ve diğer kararlarımızla birlikte herkes tarafından imza altına alınmıştı. Sene 2010.

2011 Şubat ayında annem ve babam Erhan'ın kontrolünde birer vasiyetname hazırlamışlar. Erhan her ikisine de akıl sağlığı yerinde diye rapor almış, Erhan'ın avukatı metinleri ve noter işlerini organize etmiş. Leyla'nın haberi var, ama benden gizli. Ben 2014 senesinde yani 3 sene sonra tesadüfen öğrendim. Vasiyetnamenin amacı şirket hisselerini eşitlemek imiş. Bu sebeple annem beni vasiyetinden çıkarmış.

Fena halde ağırıma gitti. 2010'da imza altına aldığımız kararımız yanlış olabilir. Veya sonradan fikirler ve şartlar değişmiş olabilir. Tekrar bir toplantı yapılarak, eğer yanlışlık varsa durum düzeltilebilirdi. Ama bunun benden gizli olarak ve vasiyetname düzenlenerek yapılmasını hazmetmek çok zor oldu benim için. Diğer aile fertleri de benim sonradan aldığım % 10 hisseyi haksız bulmuşlar ki annemin vasiyetnamesine kimse itiraz etmedi.

İnanmadığım bir konu var. Her insan sağlığı henüz yerindeyken mal varlığını istediğine bağışlayabilir. Sorgulanmaz, kişisel tercihtir, mutlaka sebepleri vardır. Bu sebeple 2015'te babam ve 2020'de annem vefat ettiğinde, vasiyetnamelere itiraz etmedim. Dava açmadım, aynen kabul ettim. Annemler daha önce Silivri'deki yazlık evimizi ve sonrasında da Ulus'taki evlerini Erhan'a devretmişlerdi. Erhan da Silivri'yi hemen yok fiyatına satmıştı. Ulus'u ise annem öldükten sonraki ilk hafta boşalttı. Eşyaları, anıları dağıttı, yok etti. 40 mevlidi bile evinde okunamadı annemin. Önce kiraya verdi, sonra onu da sattı.

Ben yine dava açmadım, inandığım ilkelerden ötürü. Şirketi sattığımız 2004 yılından sonra annem ve babamın aldığı iki milyon Euro'ya yakın para, ufak ufak, yavaş yavaş Erhan'a aktarıldı. Yeni yeni işler kurup, sırayla hepsini batıran, lüks içinde yaşayan kardeşimin paraya ihtiyacı hiç bitmedi. Ama annemlerin parası bitti. Daha önce yardım ettikleri akrabalarından verdikleri paraları geri istediler. En iyi özel hastanelerde tedavi görebilecekken, Erhan onları arka semtlerdeki küçük hastanelerde tahlil ve tedaviye götürdü. En son olarak annem üst katında yaşayan yaşlı ve kimsesiz komşusundan Erhan için borç istedi ölmeden önce.

Babam ölmeden önceki sene beni şirketten zimmetime para geçirmekle

suçladı. Şirketin 3 binası var. Aldığımız kira belli. Sigorta, aidatlar, vergiler, ufak tefek masraflar çıktıktan sonra kalan da ortaklara dağıtılıyor. Basit bir hesap. Ama ikna edemedim. Erhan kendi muhasebecisini şirkete gönderip incelemek istedi. Tanımadığım bir insanın şirket defterlerine girmesini uygun görmedim. Bunun üzerine şirket için bir yolsuzluk incelemesi başlatmak üzere Deloitte firması ile bir anlaşma yaptım. Ortaklara da durumu bildirdim. Bu bana olan tavır daha da kötüleşirdi. Yolsuzluk araştırması iptal edildi. Ben de tüm ortaklardan, geçmiş yıllara dair bir ibraname yazıp imzalamalarını istedim. Herkes imzaladı, babam hariç. Onun da hasta haline yormak istiyorum bu durumu.

Bir süre sonra annemin ses kayıtları geldi WhatsApp aracılığı ile. Ne kadar hayırsız olduğumuzu, hiç kendisi ile ilgilenmediğimizi, önce Allah sonra biricik oğlu Erhan'ın sayesinde yaşadığını, para hırsından dolayı aileyi ikiye böldüğümü, Leyla ve beni hiçbir zaman affetmeyeceğini kendi sesiyle kaydetmiş. Belli ki Erhan'ın yazdığı metni okuyor. Aralarda şaşırıyor, cümleyi baştan alıyor. Bir de yanında suflör var hissedilen.

İntikam duygum olmadı hiç benim. Bana kötülük yapan birine cevap olarak başka bir kötülük yapmak ve bundan zevk almak, hastalıklı bir duygu benim için. Daha da ilerisi, herhangi birine bilinçli olarak kötülük planlamak, benim insanlık kriterlerimin dışına çıkıyor. Yaptığım şey, tekrar zarar görmemek için kendimi korumaya almak. Bu sebeple Erhan ile ilişkilerimizi yeni bir boyuta getirdim. Kardeşim olduğu gerçeğini değiştiremem. Küs değilim. Gerekirse veya ararsa konuşuyorum. Ama karşılaştığımız zaman Erhan'ı bir boşluk olarak algılayıp arkasındaki eşyalar ve manzarayı görüyorum.

Erhan'ı iki sebepten dolayı affetmiyorum. Birincisi: Babamın beni hırsız diye bilmesine sebep olması. İkincisi ise annem ve babamın fakir ölmesi.

Affetmek ne demek?

Cezamı çekeyim veya çektim. Tamam affet. Ben devlet değilim, yargıç, hakim de değilim. Oldu bitti unutam mı demek? Unutmam. Bir yanlışın sonuçlarını hiç olmamış gibi ortadan kaldırmak imkansız. Affetmek büyüklükmüş. Onun adı umursamamak. Bu da bir insana verilebilecek en büyük ceza. Güzel bir söz duydum geçenlerde. "Affetmek Allah'a mahsustur. Biz sineye çekeriz."

Tropikal Avustralya

Uzun bir aradan sonra Ağustos 2014'te Kozi ile tekrar yollara düşmek

üzere Darwin'e uçtuk. Avustralya'nın en kuzeyine. Bu sefer yolumuz tropiklerde başlayıp, Avustralya'nın Outback'ine devam edecek. Temmuz-Ağustos, Güney Yarımküre'de kış mevsimi ama, biz 12-15 derece Güney enlemlerinde, yani tropik bölgedeyiz. Isı 30-35 derece celsius arasında oynuyor. Burada aslında mevsimler ıslak ve kuru diye ikiye ayrılıyor. Biz kuru mevsimde geldik. Islak mevsimde meşhur Muson yağmurları hareket imkanını oldukça kısıtlıyor.

Önce World Heritage Site listesindeki Kakadu Milli Park'ını gezdik. Zıplayan ve tekneye atlamak üzere olan timsahlarla yakın temastaydık. Nehir geçişlerinde arabanın kapısının hemen dışındaydılar. Estuarine'ler tuzlu su timsahları. İnsanlara mutlaka saldırır ve yerleşmiş. Tatlı su timsahları ise insanları tehdit olarak gördüklerinde saldırırlarmış. Ben hâlâ inanıyorum ki, doğada hiçbir canlı, tehdit altında olmadıkça ve ölüm derecesinde aç olmadıkça insanlara saldırmaz. Ama bunu kanıtlamak için canımı feda etmek durumunda kalabilirim. Hiç öyle bir niyetim olmadığı için, bu teorim benimle yaşanacak anlaşılan.

Bizon, timsah, yılan, örümcek, kanguru, dingo, yarasa bölgenin hayvanları. Yılan ve büyük örümceklerle karşılaşmadık ama, diğerleri ile yakınlaştık. Dingo, köpek türünden vahşi bir hayvan.

Yarasalar ise büyük bir kedi ebadında. Flying fox. Uçan tilkiler. Ağırlıkları 1,5 kg'a, kanat açıklıkları ise 1,5 metreye kadar varabilirmiş. Sempatik kangurular ise yollardaki en büyük tehlike. Özellikle akşam çökerken, alacakaranlıkta yollara atlamaları sürücülerin kabusu. Güçlendirilmiş ön tampon, yani bullbar'ların buradaki adı Ru-Bar. Kangurunun Ru'su.

Bumerang ile tanıştık. Nesrin ilk denemesinde kendini vurdu. Voila! Didgeridoo çalmayı denedik, Nesrin ilk seferde ses çıkarmayı başardı. Bozülük'lüyüm der ama, Aborjin kökleri var gibi sanki.

Aborjin'ler bütün ihtiyaçlarını doğadan karşılayan göçebe bir toplum. Geldikleri bölgede avlanırlar, meyve ve yiyebildikleri bitkileri tükettikten sonra bölgeyi ateşe verirlermiş. Ne kadar korkunç değil mi?

Hayır değil!

Şu anda da aynı yöntem Avustralya Hükümeti'nin kontrolünde, Milli Park Ranger'ları tarafından uygulanıyor. Alaska'da da şahit olmuştuk. Orman yangınları kendiliğinden oluşan ve de doğanın döngüsü içerisinde normal ve gerekli olan bir olgu. Mesela buradaki okalipüt sınıfı ağaçların tohumları ancak alevle karşılaşınca çatlayıp, yeşerebiliyorlarmış. Ağaçların gövdeleri kararsa da, ertesi yıl yaprak vermeye ve yaşamaya devam ediyorlar. Bugün, büyük yangınları da önlemek adına, Ranger'lar, kontrollü olarak küçük alanlar halin-

de, orman yakıyorlar. Yırtıcı kuşlar ise yangından kaçan fare ve diğer mahlukatı avlamak üzere, yangının sınırında pür dikkat uçuyorlar.

Bundan sonraki rotamız Kimberley, yani batı Avustralya'nın kuzeyi. Dantel gibi kıyısı, dramatik doğası ile tropik bir bölge. Her yerden uzak, erişilmesi zor, yaşam şartlarının kolay olamadığı bir yer. Aborjinler'e ait bölgelere ilgili Bakanlıktan izin alarak girmek mümkün. 1956 senesinde doğudan batıya meşhur Gibb River Road yapılmış. Amaç uçsuz budaksız alanlarda büyükbaş hayvancılık yapmak. Yol ise hayvanları taşımak için lazım.

Kununurra ile Derby arasında 665 km toprak yol. Remote Outback. Kuru sezonda bir greyder devamlı olarak düzeltilmesine rağmen, ondüle olan yerler feci durumda. (Tırtır mı desek acaba?)

Sarsıntıdan araba ve Kozi'den gelen seslere inanmadık! Lastik havalarını yarıya indir, sürati 15 km/saat'e düşür, Rahatla!

Sadece 4x4 araçlarla gidilebilen, derin su geçişleri olan 665 km yolda, şanslıysanız yolda %50 fazla fiyatla mazot alabilir, veya patlayan lastiğinizi 70-80 Dolara yamatabilirsiniz. Keskin taşlar sebebi ile lastik patlamasıyla çok sık karşılaşılıyor. İki stepne taşımak şart. Cep telefonu ile ancak oyun oynayabilirsiniz.

Yol üstündeki 10-15 muhteşem kanyona gitmek için girdiğiniz yan yolların durumu çok daha vahim. Kanyonlar, şelaleler, müthiş manzaralar, inanılmaz doğa harikalarını görmek için bir haftada toplam 1.000 km yaparak geçişimizi tamamladık.

Yolda bisikletli bir kadın, bir kaç motosikletli, günde de 10-15 civarında cip gördük. Cipler şu anda üretilenler gibi cadde cipi değil, arazi için üretilmiş ve modifiye edilmiş makineler. Onlardan bile yolun kenarına terkedilmiş 3-5 adet gördük. Kurtarıcı ancak 7.000 Dolara gelirmiş de ondan.

Toprağın rengi kırmızı. Daha doğrusu; kulak, burun, boğaz dahil, bizim ve Kozi'nin her köşesine giren tozun rengi kırmızı. Kir değil, buradaki yaşamın bir ögesi kırmızı toz. Yani temizlenmenin ve temizlemenin pek manası yok. Yut gitsin.

Saatle de işimiz yok artık. Güneşle hareket ediyoruz. Güneşle beraber kuş sesleri ve günaydın. Güneş batınca insan için uykudan başka yapacak bir şey yok. Hayvanlar ve bitkiler de aynı ritimde. Her şey güneşin doğuşu ve batışına endeksli.

Batıya doğru Derby şehri ve onun kuzeyinde "Yatay Şelaleler" var. Güney Yarımküredeki ikinci büyük gelgit bu yörede. Deniz seviyesi her altı sa-

atte bir tam 11.8 metre alçalıyor ve yükseliyor. Bu arada gelgit ile koylara sular doluyor ve boşalıyor. Ağzı daracık, içerisi çok geniş ve derin olan arka arkaya iki adet lagünde ise suların dolma ve boşalma süratleri 20 knot'a (37km/saat) ulaşıyor. Yani deniz şelale gibi akıyor ama yatay. Süratli teknelerle suyla akmak ve suya karşı tırmanmak çok değişik bir histi.

Horizontal Falls'a gitmek için helikopter ile 20 dakikalık bir uçuş yapmak lazım. Helikopterde 5 kişi ve bir sandık ile beraberiz. Sandıkta bir keçi var. Canlı. "Gary the Goat". Avustralyalı ünlü bir komedyeninmiş. Beraber TV Show'una çıkarılmış. Herkes de tanımış. Sonraki show için çekim yapmak üzere bizimle beraber uçtular. O da yetmedi. Daha sonra sürat teknesinde 20 knot akıntıya karşı giderken ilk sırada "Gary the Goat" bizimle yan yana oturdu. Şöhret de bizi böyle yakaladı. Ne yapalım.

Bitmez tükenmez yolların kabuslarından bir diğeri de "Road Train"ler. Demir yolu yapmak ekonomik olmayınca, taşıma işi "Yol Trenleri"ne kalmış. İri kıyım TIR çekicisinin arkasına tak bakalım 5 adete kadar dorseyi, olsun sana Road Train. İyi de, harekete geçmesi bir merasim, durması ise ayrı bir dert. Avustralya büyük oranda düzlük olduğundan pek sorun yok aslında. Ama Road Train'lerin yolunda olmayacaksınız. Acil durmaları söz konusu değil. Çarpmak veya yolun dışına atmak hiç umurlarında değil. Eğer yokuş yukarı durursa, tekrar kalkması mümkün değil. Şöför, önce bütün dorseleri birbirinden ayıracak, sonra herbirini tek tek yokuşun başına çıkaracak, ancak ondan sonra hepsini birbirine takıp yoluna devam edecek. Road Train'i geçmek bir dert, geçilmek başka bir dert.

Avustralya'nın kuzey doğusundaki dünyanın en büyük mercan eco-sistemi Great Barrier Reef'i hissettik. Gördük demek zor, çünkü 2.300 km uzunluğunda. Anca biraz snorkeling, biraz helikopter. Uzaydan görülebilen üç şeyden biri. Diğerleri: Çin Seddi ve Bahamalar'daki muhteşem turkuaz renkli okyanus.

Avustralya'da Kozi ile 11.000 km'ye yakın yol yaptık. 2 tona yakın mazot harcadık. Outback'ten dağarcığımıza güzel hatıralar ekledik. Timsah etini çok sevdik. Kısa bir süre sonra da Joanne ve Haydn arabalarını satarken Kozi de birlikte satıldı.

Aborijinler

Avustralya'nın yerlileri Aborjinler. Nüfusları 750.000 civarında. %3. Kuzeyde ise genel nüfusa oranları % 40. Ama bir türlü topluma entegre olamamışlar. Bunda anlaşılan İngilizlerin de sorumluluğu çok fazla. Çeşitli yöntemlerle bu ırkı yok etmeye uğraşmışlar. Şimdi ise özür dileme ve hatalarını telafi etme

ruh halindeler. Onlar ise hâlâ geleneklerini ve atalarından bugüne gelen öğretilerini sürdürmek ve gelecek nesillere aktarmak azmindeler.

Aborjinler dünya üstündeki diğer yerel ırklardan farklılar. 40.000 - 60.000 yıl önce Afrika ve Güney doğu Asya'da ortaya çıkan Homo Erectus, yani iki ayak üstünde duran ilk insanlardan bir gurup Avustralya'ya gelmişler. Sonra da bu kıtadan ayrılmamışlar. Başka kabile veya kavimler de gelip onlara karışmamış. Kültürlerini 50.000 yıl neredeyse hiç değiştirmeden muhafaza etmişler.

Avcı, toplayıcı yaşam şekillerini 18. yüzyılda İngilizler gelene kadar korumuşlar. Yontma taş devrinde kalmışlar. Beyinleri %15 küçük, IQ'ları ise %20 eksik. Artırma, biriktirme yok. Tarım yok, hayvancılık yok. Üretim yok. Suya ulaşma ve hayatta kalma tek amaçları. Göçebe hayatı yaşıyorlar. Buldukları yerdeki sürüngen ve diğer canlılar ile topladıkları bitki ve meyveler bitince, başka bir yere göçüyorlar ve ayrıldıkları yeri ateşe veriyorlar, seneler sonra geldiklerinde hayat yeniden başlamış olsun diye.

Erkeklerin bir silahı var. Mızrak veya balta. Kadınların ise sadece bir su kapları var. Onun dışında hiçbir eşyaları yok. İklimin de elverişli olması sebebiyle, giyinme ve barınma ihtiyaçları da yok. Akşam saatlerinde yakıp, etrafında toplanıp, geleneklerini gençlere aktardıkları, şarkılar söyledikleri ateşi, geceleri soğuk olduğunda ise, sıra sıra düzenleyip arasına yatıyorlar. Onun için vücutlarında yanıklar görmek mümkün.

Toprakla birlikte yaratılmışlar ve toprağa aitler. Toprağın yasalarına saygı duyuyorlar. Toprak onların, onlar toprağın bir parçası. Onlar toprağa ait, toprak onlara değil. Ait olduğu toprakta ölmek çok önemli. Aborijinler kimliklerini toprakla bütünleştirmişler.

Tanrı veya tanrıları yok. Ruhsal ataları var. Toprakta onların izleri var. Gizemleri var. Kutsanmış yerler ve semboller var. İnançlarını yaşam biçimi haline getirmişler. Ezeli-ebedi yaradılış dönemi "Dreamtime" yasaları ve geleneklerinin içinde, geçmiş, bugün ve gelecek var.

Konuşmak, dinlemek, anlamak istedim. Anlamak zor. İkili ilişki kurmak da zor. Kadınlara ve çocuklara bile anlatmıyorlar. Dolayısı ile çok az şey biliniyor.

Sahip olma duygusu yok. Paylaşma esas. Bireycilik ve bencillik suç. Hırsızlık yok. Kavga, cinayet yok. Savcı, hakim, polis, bekçi, hapisane yok. Alıp verme ve başkası için bir şey yapma, yaşamın parçası. O sebeple teşekkür kelimesi yok. İşgal yok. Kavga yok. Hiyerarşi yok. Hükümet yok. Kabile var, reis yok. Yaşlılar bir araya gelip karar veriyorlar. Yazı yok. Sayma da yok, çünkü stoklama yok.

Çok çeşitli lisanları var. Duman haberleşmesi var. Sanatları var. Sade, temiz, saf ve önyargısız ruhunu yansıtıyor insanlar. Sergileme, beğendirme, övgü, ödül yok. “Elveda” veya “Good bye” sadece ölümden söyleniyor. Yoksa tekrar görüşürüz.

Tarım devrimine ve kapitalizme gelememiş bu kültür, beni derinden etkiledi. İngilizlerin bu insanları, un, şeker ve alkolle tanıştırmaları ve kapitalizmin içine itmesiyle şu anda her şey altüst olmuş durumda tahmin edileceği gibi.

Kerikeri

Kerikeri’de artık daha çok zaman geçiriyoruz. Çeşitli vesilelerle, değişik zamanlarda, farklı dostluklarımız oluştu. Carving sebebi ile tanıştığımız insanlar, Off-road klüplerinden birlikte seyahat ettiğimiz dostlarımız, butik zeytinyağı üretici dostlarımız, komşularımız, Nesrin’in pilates ve pottery arkadaşları, Kerikeri Cooking Club üyesi dostlarımız.

Alexa’nın kurduğu profesyonel mutfak sonrasında Nesrin, ben ve Alexa sohbet ederken Kerikeri Cooking Club fikri ortaya çıktı. İlgilenen herkes klübe üye olabilecek ve her ay hep birlikte yemek yapma ve birlikte yeme aktivitesi yapılacak. Profesyonel mutfakta aynı anda 9 ekip yemek pişirebiliyor. İkili takımlar düşününce 20 kişi öğleden sonra buluşuyoruz, birinin önderliğinde iki-üç değişik yemek pişiriliyor, masraflar paylaşılıyor, sonra da neşe içerisinde hep beraber yeniyor, içiliyor ve yorumlar yapılıyor. 3-4 sene sürdü Kerikeri Cooking Club etkinliği. Nesrin bir kaç defa Türk yemekleri günü yaptı. Mercimekli köfte, ıspanaklı börek, hünkar beğendi, ızgara köfte, etli yaprak dolması, kuru kayısı tatlısı, pilav, tarifleri ve lezzetleri ile efsane haline geldi Nesrin. Yeni tanıştığımız insanlar: “Biz de sizle nasıl tanışsak da, size yemeğe gelsek diye düşünüyorduk.” demeye başladılar.

Kerikeri’de piyanom ismini verdiğim bir BBQ’m var. LPG gazlı. Küçük-lüğümde ızgara köfte benim işimdi. Silivri’de mangalı ben yakar ve pişirirken de ufak ufak atıştırırdım. Üşengeç olduğum için mangalı yakmak ve ateşi hazır etmek en merasimli kısmı idi işin. Çıt diye yakma, 10 dakikada ısınıp hazır olması, istediğin ısıya ayarlayabilmek, kapağını kapayarak fırın gibi kullanabilmek, gaz alternatifini bana çok sevdirdi. “Ama kömürün verdiği lezzet de başka canım.” diyenleri duyuyorum. Bence lezzeti veren ateş. Boşuna ısrar etmeyin. Tartışarak bir yere varamayız.

Malum et çok seviyorum. Kasabamızın tek kasabası ile de yakın ilişkiyiz. Sahibi Reese bir arkadaşımızın kardeşi. Merhabalaşyoruz, hazırladıkları çeşitli etleri deniyorum, sohbet ediyoruz, ben onlara Türk usulü bir şeyler tarif

edip istiyorum. Bir gün çalışanlardan biri bana Charles diye hitap etti. Düzeltceğim ama benim ismim kolay telaffuz edilemiyor yabancılar tarafından. Çok çeşitli versiyonlar var. En revaçta ve kolay olanı “Camel”ın okunuşu gibi olan. Kısaca deve. Hepsini kabul ediyorum ama dükkan kalabalıktı. İçimdeki bir varlık beni durdurdu ve benim adım Kemal diye düzeltmedim. Geçıştirdim. Kaldı mı adım Charles, bizim kasapta! “Vay hoşgeldin Charles. Kuyruk yağı bizde olmaz Charles. Türkiye’de olur. Bizim koyunlar tilki kuyruk, onu da hemen kesiyoruz ki sineklenmesin. Sana kaburga yağını sıyırırım Charles.” 8 sene oldu devam ediyor.

Türkiye’den Adana kebab yapmak için özel şişler, zırh v.s göturdüm. Yeni tarifler, yeni pişirme teknikleri ile değişik şeyler de yaptım. Thai, hint yemekleri, okyanus balıklarını lezzetlendirmek üzere değişik yöntemler, sıcak füme balık, öküz kuyruğu, öküz yanağı, domuz göbeğı, gibi pek bilmediğimiz alternatifler deniyorum. Beğendiklerimi listeme alıyorum. Sous vide tekniğı, cast iron skillet tekniğı, alevde pişirme gibi dallarda danslar ediyorum. Sormayın bunlar nedir diye. Anlatırım ama uzun sürer. Ulu Google size yardımcı olur. Yeni Zelanda’da yemek yapma işine giriştim ama bazı kurallar çerçevesinde.

Kural 1: Rekabet yok. Muhteşem bir aşçı olan, daha iyi yarım, Nesrin’in yaptığı veya onun alanına giren hiçbir yemeğe teşebbüs etmek yok.

Kural 2: Nesrin’in tecrübe ve önerilerini dikkatle dinleyip, anlayıp, mümkünse uygulamak,

Kural 3: Yemek yaparken çıkardığım bulaşıkları yıkamak.

Eee ne demişler? Her şeyin başı eğitim.

Kerikeri’deki festival, etkinliklere v.s katılıyoruz. Food and wine festivalinde giriş biletleri üzerinden bir piyango düzenlenmiş, bitişe yakın çekiliş yapılacak. Biz de biraz uzattık ve bekliyoruz. Ne olur ne olmaz. Hediye, Pasifik’teki New Caledonia adasına 3 günlük gezi. İki kişilik, uçak ve konaklama dahil. Sıra geldi çekilişe. Bizim numara okunmasın mı! Harika, yanıma baktım Nesrin yok. Arkama baktım, kayıp. Tuvalete gitmiş. Sahneye yalnız çıktım. Alkış filan. Dedim karım yok. Birisi el kaldırdı ve “Ben karın olurum.” dedi. Cevap veremeden Nesrin sahneye zıpladı. Akabinde harika bir gezi yaptık başkent Noumea’ya.

2014 sonunda Pınar ve John Yeni Zelanda’ya geldiler. Evlenme kararlarını paylaştılar bizimle. Havalara zıpladık. Harika günler geçirdik birlikte. Kerikeri havaalanında skydiving imkanını görünce denemek istediler. Ben de, “Tamam ama ben atlamam paraşütle.” dedim. Pınar daha önce atlamış, Bay of Islands’ın, bizim Göcek manzarasını andıran harika tabiatında tekrar yapmak

istiyor nişanlısı ve sevgilisi ile birlikte. Sabah erken gittik, paralarını ödeyip hazırlanmaya başladılar. Kıyafetler, brifingler, mental hazırlık filan. 8-10 kişilik bir pırpır uçakla kalkacaklar, tandem olarak bir tecrübeli hoca ile atlayacaklar ve havaalanının çimlerine, yakınımıza inecekler. Biz de havalara bakarak bekleyeceğiz.

Uçak kalktı, biz bekliyoruz. Ne gelen var ne atlayan. Birazdan uçak indi. Bizimkiler uçakta. Ne oldu? Hava parçalı bulutlu. Atlayışın olabilmesi için, uçaktan zeminin görülebildiği bulutsuz bir yer lazımmış. Bulamamışlar ve uçak geri inmiş. “Eee ne yapacağız?” “Biraz bekleyelim. Hava çabuk değişir. Tekrar deneyeceğiz. Siz langırt filan oynayın.” “Tamam bekleyelim.” Geçti 2 saat. Hazırlık, uçağa biniş. Kalktı uçak. Bekliyoruz. Hoop uçak tekrar indi. Gene aynı durum, yine boşluk bulunamamış. “Ne yapacağız?” “Öğleden sonra tekrar deneyebiliriz isterseniz.” “Bizim evimiz 10 dakika mesafede. Biz eve gidelim, hava uygun olursa bize haber verin 15 dakikada buradayız.” “Tamam.”

Eve gittik. İki-üç saat sonra telefon; kalktık gittik. Giyinme, hazırlık, uçağın kalkışı, heyecan içinde bekleyiş. Hoop yine aynı şey olmaz mı! Herkesin suratları asık. Pınar dedi ki: “Üç kere yeter. Bu Evren’den bize mesaj. Bir daha Skydiving yok.” Aldılar paralarını geri ve bedavadan 3 kere “Bay of Islands sightseeing flight” yapmış olarak hep beraber eve döndük.

Nikah merasimi 23 Ocak 2015’te New York Belediyesinde. Biz önce İstanbul’a, sonra New York’a gitmeye karar verdik. Babam da artık sık sık hastaneye yatıyor, çıkıyor, tekrar yatıyor. Niyetimiz onu görmek. Bir kaç kere görüşebildikten ve hastanede refakatçi olarak kaldıktan sonra babam 2015 Ocak 16 günü vefat etti. Kalabalık bir törenle uğurladık. Bir hafta sonra Pınar ve John’un nikah törenleri var. Maalesef 40 duasına katılamadık.

Pınar ve John Evleniyorlar

New York’ta Pınar’ın oturduğu ayakkabı kutusu diye tarif edilen evinde kalıyoruz. Yatak odasını bize verdi. Yatak camın önündeki duvara dayanmış. Üç tarafı duvar yatağın. Küçük bir elbise dolabının önünde bir kişi ayakta durup giyinebiliyor. Bavul koyacak yer yok. Antre, salon, koridor, yemek odası hepsi bir arada, küçük bir oda büyüklüğünde. Yemek masası yok. Bir sehpa, iki kişilik koltuk, 2 iskemle var sadece. Bir de minnacık tuvalet duş. Nikah günü Pınar sade gelinliğini giydi. “Nasıl gideceğiz nikah dairesine? Limuzin filan?” “Yok.” dedi Pınar. Birazdan John çiçeğiyle geldi. Bindik metroya hepimiz ve gittik. İnsanlara anlatınca inanamadılar. “Nasıl yani, metro ile mi gittiniz nikaha?” New York şartlarını anlatmak zor. Bir de kültürümüz var. İstemeler,

vermeler, söz kesmeler, nişanlar, kınalar, evden kız almalar, konvoylar, araba süslemeler, silahlar, halaylar, takılar. Çıkamadık işin içinden.

Nikah merasimi sırasında John'un annesi Barbara, abisi David ve karısı Stacy, Pınar'ın da 3 yakın arkadaşı vardı. Akşam güzel bir yemek. O gün karar verdik merasimleri 5'leyeceğiz. İkincisi NY yakınlarında bir kır düğünü, üçüncüsü Iowa'da, John'un doğduğu ve büyüdüğü yerde, dördüncüsü İstanbul'da kır düğünü, beşincisi ise Yeni Zelanda'da. Sonuncuyu henüz beceremedik. Ama belki bir gün.

New York'taki düğün 6 Haziran 2015'te yaklaşık 2 saat kuzeyde High Falls kasabasındaki bir hangar ve yanındaki çayırdaki yapıldı. Aynı yerdeki evde de Pınar'lar, biz ve yakın bir kaç arkadaşları kaldık o gece. Mükemmel organize edilmiş, her yaş ve zevkte insanı eğlendirmek üzere pek çok alternatifin bulunduğu, canlı müzik topluluğu ile duygulu ve neşeli konuşmaları ve insanları ile muhteşemdi.

Iowa'daki düğün 10 gün sonra. Bu süreyi değerlendirmek için, bir araba kiralayıp Canyonland'e gittik. Yellowstone, Grand Teton ve Bryce kanyonlarını gezdik. Pırpır uçakla yüksekte de gördük. Sonra Iowa'da John'un kiraladığı bir AirBnb evinde bütün kardeşleri ile beraber konakladık. Çok şekerdi birlikteliğimiz. Bir restaurantta genişletilmiş bir aile yemeği, konuşmalar, temeniler, deneyimler, pasta. Sonrasında David'in müzik gurubuyla beraber gitar çaldığı bar. Hep birlikte söylenen şarkılar, John ile Pınar'ın harika dansları, John'un kardeşlerinin sahnede birlikte şarkı söylemeleri, sonra John'un gitarıyla sahneye çıkması. Harika idi.

İstanbul'daki düğün partisi 10 Ekim 2015'te. Bu sefer organizatör benim. Pınar'ların kır düğünü arzusu üzerine Bahçeköy Sarıyer yolu üstünde Lifepark ile bir anlaşma yaptık. Açık havada, yemek, canlı müzik. Ama farklı şeyler yapacağız. Müzik çok önemli. İnsanlar yediği yemekleri unuturlar ama eğlence hafızalarda yer eder. İyi bir topluluk bulmam lazım. Ayrıca da niyetim bir drum session yapmak. Şafak Özdoğan ile tanıştım. Davulcu. Yaklaşık 10 kişilik bir orkestrası var. Benim arzum orkestranın misafirlerin nabzını tutabilmesi, onları yerine göre coşturabilmesi, dans pistini doldurabilmesi, tamam bitti deyip bırakıp gitmemesi. Bütün konuştuklarımızda mutabık kaldık. Drum session deyince, "Ben daha önce yaptım." dedi. "Takım çalışması seminerinde uyguladık. Benim 100 tane darbukam var. Onları getirir, misafirlere dağıtırız. Ben onlara liderlik yaparım." Tam aradığım şey. Havalara uçtum. Misafirler, geç öğleden sonra gelecekler, yemekten önce atıştırma standları olacak etrafta. Çiğ köfte, orada yapılan lokma, midye dolma, Maraş dondurma, Türk kahvesi v.s.

Resim çekme standları var. Profesyonel fotoğraf ve video çekenler var. Pastamız da farklı. Mozaik pasta. İçine de Pınar'la John'un kaya tırmanışında kullandıkları ip gizlenmiş. Sert olduğu için kılıçla kesilecek.

Olmayanlar neler: Işık ve havai fişek gösterisi yok, takı töreni yok, gelinlik yok, duvak yok, kına yok, nikah yok, sandalye süsü yok, gelinle damadın salona girişi yok, masa dolaşmaları yok, gelin arabası yok, kuaför yok.

İki hafta önce John telefon etti. Dedi ki: "Benim hep bir hayalim var. Ben Pınar'ı atımın terkisinde partiye getirmek istiyorum. Acaba bir at bulabilir miyiz?" 5 saniye düşündüm ve dedim ki: "At ne renk olsun?" "Beyaz!" dedi.

300'ün üzerinde dostumuzu davet ettik. Gelebilenlerle 210 kişi filan olacağız. Sabah saat 10 gibi mekana gittim. Kontroller, son ayarlamalar, kim nasıl oturacak filan. Akşam suları yağmur ihbarı var. Acaba yağmur önlemi alıp çadırlar mı kursak? Ama bu sefer bütün ambiance değişecek. Alpaslan ile hava durumunu detaylı inceliyoruz. Sanki yağmur bulutlarının sınırında gibiyiz. Yağsa bile, çok kuvvetli olmayacak görünüyor. Zemin zaten yer yer çamur. Misafirlerimize, rahat giyinmeleri ve hanımların da topuklu ayakkabıları ile zorluk çekebilecekleri söylenmiş.

Bir felaket haberi düştü orta yere. Ankara tren garı intihar saldırısı. Göz gözü görmüyor. İki patlama 3 saniye ara ile. 109 ölü 500'ün üstünde yaralı. Ülkede teröre nefret ve yas havası var. Şimdi biz nasıl olur da akşamına eğlence düzenleriz? İptal etmek lazım. Bir kaç telefon konuşması, istişare. Amerika'dan 18 kişi John'un ailesi ve çiftin yakın arkadaşları gelmişler. Onların partiden sonra Kapadokya gezileri var. Organizasyonu ertelersek herkesin kendine göre programları var. Hayatımın en önemli ikilemelerinden biriydi.

Ne karar vereceğim? Şöyle düşündüm. Ertelersek, vicdanen yapmamız gerekeni yapmış olacağız. Ama bunun kimseye bir faydası olmayacak. Herkese zararı olacak. Teröristlerin de arzuladığı, bu atmosferi yaratmak. Onların oyununa düşmeyelim. Devam kararı verdim.

Öğleden sonra Şafak da mekanda. Orkestra yerleşiyor. Geldi dedi ki: "Çok özür dilerim. Benim acilen Bodrum'a gidip bu akşam Bodrum'da sahneye çıkmam lazım. Benim organize ettiğim ikinci orkestranın bateristi bileğini kırmış. Ben orada çalacağım. Buradaki orkestrada ikinci baterist var zaten." İkinci defa beynimden vurulmuşa döndüm. "Nasıl gidersin? Drum session ne olacak? Partinin en önemli aktivitesi." "Biliyorum ama başka çarem yok. Uçak biletim alındı. Gitmek zorundayım." Taksiye bindi, gitti.

Yok olmak, buhar olmak istiyorum. Ne yaparız diye kara kara düşünürken, yarım saat sonra geri geldi. Uçak iptal olmuş, taksiyi yarı yoldan çevirmiş,

gelmiş. Hepimizin çok eğlendiği, eşi benzeri olmayan, müthiş bir gece geçirdik. John kıratının terkinde Pınar'ı getirdi. Selçuk kardeşim ricamı kırmadı. Duygusal, harika bir konuşma yaptı. Müzik muhteşemdi. Herkesin şakalaştığı çok rahat bir atmosferde dans pisti hiç boş kalmadı. Çalmak isteyen herkes, darbukalarıyla drum session'a katıldı. En son gelen ramazan davulcusuna dans pistinde yer kalmadı. Gecenin sonunda müzik bittiği anda ise yağmur başladı.

Eat Drink Cycle Hollanda

Uzun bir aradan sonra Eat Drink Cycle ekibinin 2015 turunu Hollanda'da yaptık. Dümdüz, yemyeşil, eski binalar ve hayvanlarla süslü doğası ile, 16 milyon nüfusa 13 milyon bisikletin olduğu, insanların % 31'inin ana ulaşım aracı olarak bisiklet kullandığı, bisikletliler için özel yollar, özel kavşaklar, özel trafik lambalarının olduğu Hollanda'da. Ekibimize iki yeni çiçek katıldı. Ayda ve Gülgün. Üç çiçek, beş böcek olduk.

Önce Amsterdam'ın coffee shop'larını ziyaret ile başladık. Yasemin ve Robert Jan'ın Boat House'larında müthiş lezzetler ve harika bir et ziyafeti ile açılışı yaptık. Yedik, içtik, çektik, sızdık, horladık. Ben, Murathan, Bahadır pert. Cüneyt yarı pert. Murat çeyrek. Çiçekler sağladım.

Ertesi gün yağmur var, rüzgar var, 81 km de yol var. Murathan navigöterimiz. GPS onda.

Murat maliye bakanımız. Paralar onda. Bahadır ise duman üstadı. Otlar onda. Gouda'daki akşam yemeğini Gülgün üstlendi. Geleneğimiz, yeni katılanların tüm ekibe içkili bir akşam yemeği ısmarlaması. İkinci gün, Dordrecht'teki akşam yemeği de Ayda'dan.

Utrecht'de sekiz kişi alüminyum gövdeli elektrik motorlu kanal teknesi kiraladık. Murat dümende. Şaraplar, otlar, etler, peynirler, şarkılar. 5.gün Cüneyt erkenden çıkıp, yola revan oldu. Biz ise yorulmuştuk. Ayda, Murat, Gülgün trene yapıştılar. Rüzgar da kafadan geliyordu. 65 km ama en zorlu gündü. Öğle molası için rotadan ayrıлып bira içtik. Yanlış yola sapan Cüneyt tesadüfen bizi buldu. Meğerse arıyormuş da. Amsterdam'ı zor bulduk. Ben "Kıçım da kıçım" diye inledim. Sanki beton. Murathan GGS dedi. "Geçmeyen Göt Sendromu" imiş. Robert Jan ısrarlar sonucu nihayet Bahadır'a "N'aber Lan Göt?" dedi. Ayda İstanbul'dan şampanyayı taşımış. Ayda - Murat'ın Evlilik Yıldönümünü kutladık.

2015 senesi Nesrin ile evliliğimizin 35. yıldönümü. Bu özel kutlamamız için Andre Rieu'nün yaşadığı şehir, Maastricht'deki konserine gitmeye karar

verdik. Tam gününde, 2 Temmuz'daki konserini VIP kategorisinde izledik. İki gün önceden vardık. Bir kısmı konaklamaya uygun hale getirilmiş kilisede geceledik. Andre Rieu'nün yaşadığı ve orkestra çalışmalarının yapıldığı mekanları gezdik ve o geceki konseri en öndeki sıralardan izledik. Harika bir geziydi.

Seda ve Cüneyt bu programı öğrenince onlar da katılmak istediler. Biz de dedik ki: "Hayır, biz istemiyoruz. Biz bu sefer yalnız, romantik ve müzik ile dolu bir kutlama istiyoruz." Seda bunu ciddiye almadı. VIP rezervasyon için online yer aradı, bulamadı. Ama yılmadı. Telefonlar etti ve bir kaç gün sonra da becerdi. Romantik kutlamamızı 4 kişi olarak gerçekleştirdik.

EDC ekibi ile bir kaç sene önce yaptığımız Toskana turunda gezdiğimiz yerlerin tadı damağımızda kalmıştı. 2015 yılında, Nesrin'le birlikte o güzellikleri tekrar yaşamak üzere mükemmel bir gezi yaptık. Ama bu sefer kiralık araba ile.

Atasözleri ve deyimlerimizin büyük çoğunluğu anlamlı ve öğretici. Bunların yanında, bir de garip, ayıp olanları var. Mesela "Devlet malı deniz, yemeyen domuz" Bu nasıl bir ahlaksızlıktır. Mesela "Görmüş geçirmiş". Neyi görmüş de ne geçirmiş. Mesela "Yalayıp yutmuş" yaladıysa niye yutmuş. Yutacaksa niye yalamış. Dondurma diye düşündüm. Bir gün "Eşeğin amına su kaçırdın." ne ola ki diye merak ettim. Bunu bilse bilse Cüneyt bilir diye telefon ettim sordum. "Ben nereden bileyim." cevabını alınca tek çare Ulu Google kaldı. Efendim, kırsalda yaşayan Anadolu erkeklerinin bir kısmının erken seks deneyimlerini, ahırlarındaki dişi eşekler ile paylaştıkları hepimizin kulağına gelmiştir. Eşek bu ilişkiye hazır olmadığına çifte atarmış arkaya doğru. Çifte atmasını önlemek için ise eşek bir nehre götürülür ve suya sokulmuş. Suda iken çifte atamazmış. Ama suyun seviyesi önemliymiş. Abartmamak, amına su kaçmayacak derinliği yakalamak gerekmiş.

2016 yılı Ocak ayında Yeni Zelanda'nın Güney Ada'sında düzenlenen bir off-road gezisine katıldık. Geziyi organize eden Bill, bizi kabul etmeden önce araştırmış ve Kerikeri Cooking Club'da Nesrin'in Türk yemeği seanslarını görmüş sosyal medyada. Bunun üzerine "Bunlar güzel yemek yapar" düşüncesi ile bizi kabul etmiş. Vallahi kendi ifadesi. Muhteşem bir gezi sonrası çok güzel dostlarımız oldu. Mesela birbirimize kardeş diye hitap ettığımız Val ile Allan, Shirley ile Bill. Gezinin ismini Bill, 99 Rivers diye koymuştu. Sebebini kendi de bilmiyormuş ama bir çok nehir geçişi var diye herhalde. Her geçtiğimiz nehri de not edip, sonra da saymışlar. Toplam 100 olmuş. Ama akabinde farketmişler ki bir nehri iki defa geçmiştiz. Yani hakikaten 99 nehir geçişi yapmışız.

Normal şartlarda göremeyeceğimiz, muhteşem dağlar, buzullar, vadiler, göller gördük. Çadırlarda, ahırlarda, motellerde uyuduk. Mükemmel yemekler

yaptık ve kahkahalarla dolu iki hafta geçirdik.

Patagonia

2016 Mart ayında Patagonya gezisi için Auckland'dan Buenos Aires'e uçtuk. Şehri çok sevdi. 4 gün kaldık ve 50 km yürüdük. İnsanlarını bize, semtlerini de İstanbul'unakilere benzettik. Akşamına hemen bir yerel Parilla, yani et restoranı. Meşhur steak'lere ve nefis Malbec şaraba merhaba. Dondurmalar ve Dulche de Leche. Kilolar artacak galiba. Arjantin'de kırmızı et ve tango, kültürün belki de en önemli parçası.

La Recoleta Cemetery, dünyanın en güzel mezarlıkları arasında. Göçenler, küçücük evlerinde sonsuzluğu deneyimliyorlar. Teatro Colón dünyadaki en iyi üçüncü opera binası. Akustik performans inanamadık. El Ateneo, 1919'da tiyatro olarak yapılmış, 2000 yılında ise kitap dükkanına dönüşmüş. Dünyanın ikinci iyisi imiş. Yılda bir milyon kişi girermiş içeri. 2007'de 700.000 kitap satmış.

Günübirlik Montevideo'ya gittik. Uruguay'ın başkenti. Heryer dümdüz. Herkes mate içiyor. Bizim çayımız gibi. Marihuana yetiştirmek ve içmek serbest. Ama satmak yok. Nüfusun % 1-2'si yerli. Diğerleri İspanyol, İtalyan, Akdenizli, yani bizden. Evimizde hissettik.

Bir uçak, ver elini Iguazu. Şelale(ler) müthiş etkileyici. Onlarca resim görmüştük ama yaşamak çok farklı. Eleanor Roosevelt Iguazu'yu görünce "My poor Niagara" demiş. Çok haklı imiş. Su miktarı büyüleyici idi. Öncesinde çok yağmur yağdığı için, taşmasını engellemek üzere baraj kapakları açılmış.

Palm heart (palmiye kalbi) ile tanıştık. Kavun, hıyar benzeri. Salataya katılmış. Eğer tek köklü ise kalbi alınan palmiye ağacı ölmüş. İki gece kaldığımız otelde bütün personel Mr. Ayata diye adıyla hitap ediyor. Kel, kuyruklu, göbekli, şortlu, tattoolu, adam olmak önemliymiş meğer.

Sonrasında güneye El Calafate'ye uçtuk. Hava soğuk. Araba kiralayacağız. Teslim alırken "Çizik, hasar var mı?" diye sordum. Cevap: "Patagonia arabası hiç yarasız olur mu?" İkinci soru, cep telefonu kapsama alanı ile ilgili. Öğrendik ki Patagonia'daki tek iletişim şekli otostop!

Perito Moreno buzulu, 30 km uzunluğunda ve 5 km eninde. Majestik bir manzarası var ve stabil durumda. Bize çivili ayakkabılarla üstünde trekking yapmamız için izin verdi. Suyla buluşup, eriyip, kırıldığı Lago Argentino ise Arjantin'in en büyük gölü. Güney Patagonia Ice Field, dünyanın üçüncü büyük tatlı su rezervi.

Torres del Paine National Park Chile'de. Sınır geçişinde kuyruk. Genç bir asker geldi, bize ve bir arabaya daha yardım edip, işleri hızlandırıyor. Acaba para talebi mi var? Vermeli miyiz? Evet ise ne kadar ve nasıl? Bütün cevaplar negatif.

Patagonia yollarında stepin ortasındaydık. Sanki Moğolistan. Yalnız, ısı-sız. Yolların tamamı kısmen nehirден alınan çakıl ile yapılmış toprak stabilize. Kocaman taşlar var. Sağda solda devrilmiş terkedilmiş çürümüş arabalar. Benzin sıkıntılı. Her istasyonda benzin almak lazım. Ama 5 litre, ama 10 litre, ne kadar eksikse.

Guanaco, lama sülalesinden ve Güney Amerika'ya özgü bir hayvan. 1,5 metre civarında boyu ile 90 kg ağırlığında. Yol kenarında bir tanesi boynunu çit tellerine dolamış ve çırpınıyordu. Durduk, yardım etmeye çalıştık. Yokuştan aşağıya kayıyor ve boynundaki tel nefesini kesiyordu. Nesrin ile birlikte yukarı itmeye çalışırken, Nesrin'in üstüne işedi. Biz "Hay aksi!" söylemleri arasındayken de guanaco'muz gözlerini yumdu. Gitti diye kalp masajı yaptım biraz. Ama dudaktan öpüşme yok. Bir kaç dakika içinde tekrar gözlerini açtı. Debelenmeyi bırakınca da çit telini boynundan çıkartmaya muvaffak olduk. Biraz dinlendikten sonra zıplayıp ayağa kalktı. Biz de arabamıza dönüp yolumuza revan olduk. Kilometrelerce yanımda koştu neşeli neşeli. Pek mutluyduk hepimiz.

El Chalten, Şili ile sınır belirlenirken alelacele inşa edilmiş bir kasaba. Cep telefonu 1,5 sene önce gelmiş. Mobil internet GPRS seviyesinde. Renault Toros'lar caddelerde, köpek çeteleri her yerde. Ruta 40 üzerinde kuzeye doğru yol alırken, bu sefer El Bolson'da geceledik. Dağların arasında. Rüzgar hiç esmezmiş. Gece 1 derece, Gündüz 27 Derece. Önce Santa Cruz eyaletindeyiz, sonra Chubut'a devam. Yol kenarlarında küçük anıtları merak ettik. Efsanevi kahraman Gauchito Gil adına yapılmışlar.

Bariloche'ye geldik. Göller Bölgesini gezdik, hayran olduk. Walter ve Miriam'ın evlerindeki kiralık odalarında iki gece misafir olduk. Birlikte yemekler yedik, rüyalarını süsleyen deniz yolculuğunu konuştuk. Arjantin'de dostlarımız vardı artık.

Arabamızı teslim edip, otobüs ve feribotlarla 3 adet göl aşyp, Şili'ye geçerken, otobüsteki rehberin sorusu üzerine kendimizi tanıtp Patagonia'da 3.400 km yol yaptık deyince "Bizi onurlandırdınız." diye bir cevap aldık. Sonra bizi ayağa kaldırıp, diğer yolculara tanıştırp: "Bu insanlar Patagonya'yı tek başlarına, donanımsız basit bir kiralık arabayla geçmişler." diye anons edince, tıklım tıklık otobüste müthiş bir alkış koptu. Bir alkış da "Kendimizi evimizde hissettik." dediğimizde geldi.

Akşama göllerin karşı tarafında Şili, Puerto Varas'taydık. Başka bir araba kiraladık ve kuzeye devamla Santiago'ya doğru yola çıktık. Anayoldan çıkıp, Villarrica yanardağının eteklerinde geceledik. And dağlarının zirveleri Arjantin ile Şili'nin arasındaki sınır olmuş. Şili deprem, yanardağ püskürmesi, ve tsunami ülkesi. Yaklaşık 500 yanardağın 123 tanesi aktif. Yani % 25. 2015'teki 8.4 büyüklüğündeki deprem pek zarar verememiş. Bu doğal afetler yaşamın bir parçası.

Artık steak yok, deniz ürünleri var. Congrio var, king crab var, pisco sour var. Mapuche'ler Şili'nin yerlileri. Nüfusları az ama kültürlerini korumuşlar. Türk TV dizileri Şili'de ve bütün Latin Amerika'da yaygın. Caroline ve Jose ile tanıştık. Caroline Şili vatandaşı ve Binbir Gece dizisindeki Şehrazat'ın kocası Onur'a aşık. Santiago'daki Alman Lisesinde okumuş. Jose ise Kolombiya'lı. Ne mutlu, Latin Amerika'lı dostlarımız artıyor.

Patagonia'da güneyden kuzeye araba ile 5.000 km katettik. 4 kere Arjantin'e, 2 kere Şili'ye, 1 kere Uruguay'a ve 1 kere Brezilya'ya girdik. Doğayı, insanları, kültürü çok sevdi.

Hıfı'nın kanatlı hayvanlara özel bir ilgisi var. Şile'deki evinde onları yetiştiriyor, kuluçka makinası ile üremelerine destek veriyor. Yumurta ve etlerinden faydalanıyorlar ailecek hep birlikte. Orpington cinsi tavuklara takılmıştı 2016'da. Yumurta değil et tavuğu. Çok lezzetli imiş. Türkiye'de yok. İngiltere'den döllenmiş yumurta getirtti ama kuluçka makinasından hiç çıkan olmadı. Yeni Zelanda'dan yumurta getirmemi rica etti benden. Aradım taradım, bir çiftlik buldum. Kadınla konuştum. Safkan orpingtonları varmış. Dedi ki: "Her zaman olmaz döllenmiş yumurta. Kaç tane istediğini ve ne zaman uçacağını söyle. Yumurtaların döllendikten sonra 4 gün içinde kuluçka makinasına girmesi gerekir. İnşallah denk getiririz." Türkiye'ye gelişimiz belli olunca tarihini bildirdim. İki gün kala aradı ve 36 tane döllenmiş yumurta verebileceğini söyledi. Çiftlik iki saat mesafede. Auckland'a giderken uğradık. Parasını ödeyip aldık. Dedi ki: "Yumurtaları kabine alacak ve sarsmayacaksın. Oda sıcaklığından ne soğuk ne sıcak olacak. Kuluçka makinasına girene kadar da her 6 saatte bir, yumurtanın her birini yavaşça döndüreceksin ki, embriyo hep merkezde kalsın, bir kenara yapışmasın." Dedim ki: "Biz iki kere 11'er saat uçuyoruz. Arada da 8 saat stop var Singapore'da. Daha önce söyleseydin ya bunu. Ne yapacağız biz şimdi?"

Cadı'nın söylediklerini aynen yaptık. Aklımız yumurtalarda. Aman nazik olalım kırmayalım, döndürelim. Bir daha döndürelim. Üstlerine başka birisi eşya koymasın. Acaba x-ray cihazı zarar verir mi? Güvenlik görevlileri "Bu

nedir?” diye sorarlarsa ne diyeceğiz. Acaba kuluçka makinasından çıkan olacak mı? Bu zahmete degecek mi? Hıfsı gelip bizi havaalanından karşılasa da hemen üstümüzden yük kalksa. Niye tamam dedim ki bu işe?

Yumurtalar talimat ve prosedürlere uygun olarak Hıfsı'nın kuluçka makinasına girdi. 36 taneden 14 tane civciv çıktı. Bizim Cadı bile şaştı bu işe. “Muhteşem sonuç.” dedi. 5 sene Hıfsı bunları besledi ve üretti. Ama dışarıdan yeni tavuk gelmeyince, aile arası üreme sebebi ile soyları bozuldu. Hepsini kesip Orpington macerasına son verdiler.

EatDrinkCycle İrlanda

EatDrinkCycle ekibi ile 2016 turumuzu Murat'ın önerisi ile İrlanda'ya yaptık. İnternet araştırmaları ile bir acente buldum. Sahibi Liam isimli yaşlıca bir adam. Bize özel bir tur istedik. Dublin'e uçacağız. Oradan batı kıyısındaki Galway'e otobüsle gideceğiz. Bisikletlerimizi Liam'dan alıp tura başlayacağız. Kaparomuzu ödedik. Geri kalanını da varınca elden ödeyeceğiz. Uçağımıza bir hafta kala bir e-mail ile Liam'in ani bir kalp krizi sonucu öldüğü ve ailenin işi kapatmaya karar verdiği haberini aldık. “Başınızın çaresine bakın. Bize artık ulaşamazsınız, kapatma işi bitince para kalırsa depozitonuzu alırsınız.” dediler. Bir de Cycling Safaries firmasının ismini verdiler. Biraz daha pahalı ve ufak tefek aksaklıklarla aynı programı uyguladık. Depozitomuzu da hiç geri almadık.

Aslı da katıldı aramıza artık. Bu arada hep birlikte, turlarımıza eş ile katılmayacak kararı aldık. İnsanların eşleri ile beraberken davranışlarında değişiklikler oluyor malum. Bu da, grup dinamizmini etkiliyor. Pozitif veya negatif anlamda değil sadece farklı bir enerji geliyor. Bir sonraki tur için Seda gelmek istedi. Ben de: “Tabii ki, ama Cüneyt gelemez.” dedim.

Bütün hafta yağmurlu gözüküyor ama ilk günden cılk olduk. Öyle yağıyor ki, yağmurluk üstünden kollarımız acıyor. Öğle yemeği molası, sürdü üç saat. Saç kurutma makinası ile parça parça kuruduk. Yedik, içtik, müzik dinledik. Akşam yemeğini Aslı ısmarladı. Yeni katılanlar geleneği.

Bisikletleri beğendik ama vitesleri pek iyi değil, zincirler atıyor ara sıra. Yokuşların birinden inerken benim şapkam uçmaya niyetlenince ani reflex sonucu kontrolü kaybettim ve asfalta kapaklandım. Arkadan yakın takipte olan Murat da düştü. Lastik patladı, sıyrıklar, şişlikler, incinme ve biraz da kan. Kırık çıkık yok. Biraz buz, biraz eczane, biraz doktor, keyfimiz kaçtı. Sonra ucuz atlatılmış kazaya inandık ve moralleri yukarı çektik. Ver elini Cliffs of Moher. Burası İrlanda resimlerinde mutlaka yer alan, adanın vahşi batı kıyısında, At-

lantik Okyanusundan 200 metre yükselen duvar görünümde kayalar. Tam kıyıda, bir iz var haritalarda ve uydu görüntüsünde. İsmi Burren Way.

Hiç bir yerde bisikletle gidilir yazmıyor ama denesek mi, diye düşündük. İkiye ayrıldık. Gitmek istemeyenleri, isteyenler ikna ettiler. Hep beraber Cliff'lerin üzerindeki riskli hiking rotasını yaptık.

Kah binerek, kah yürüyerek, kah bisiklet sırtta. 6 km yol sürdü 3 saat. Yağmur ise çiselemeye devam etti.

Ertesi günü ferry ile hedef Aran Islands idi. Ferry şirketinin sahibi Bill O'Brien yaralı beni görüp, "Ne oldu?" diye sordu. Hikayeyi öğrenince de avucuma çaktırmadan dörde katlanmış bir 20 € sıkıştırıp kendine öğlen bir yemek ısmarlarsın dedi. Ben şaşkın, ekip şaşkın. Nasıl yorumlayacağız bu durumu? Kültürleri gereği hümanist bir davranış olduğunda birleştik. Kabul etmemek kaba ve kırıncı olur diye düşündük. Ortak kasamıza gelir olarak kaydettik. Deniz dalgalı, ferry minicik, bisikletler dışarıda üst üste. Bavullar içeride. Oturacak yer sıkıntılı. 3-5 kişi ayakta. Başladı sallanmaya. Bir personel elindeki poşetleri midesi kalkanlara yetiştirmeye çalışıyor. Kusmuklar yerlerde. Kokusu her yerde. Ayaklar karaya basınca, yüzler gülmeye kaldığı yerden devam etti.

Seyahatin son çevirme gününde en lezzetli yemekleri yedik. Garson kadın: "Are you from Hungary?" diye sordu. Bizden cevap: "We are from very hungry." İkinci ve sonraki tur yemekler söylendi. Seafood chowder, garlic bread, baked goat cheese. Saydık 8 kişi 31 tabak yemek yemişiz, Guinness biralalarının yanında. Bizim kadar bereketli müşteri görmemişler meğerse.

İrlanda'dan döndükten sonra Yıldız'daki evimizde 15 Temmuz darbe gesini yaşadık. Pınar aradı, ne oluyor orada diye. Bizim bir şeyden haberimiz yok. Açtık televizyonu ve ne olduğunu anlamak için seyretmeye başladık. Pınar ile telefon hâlâ sürerken birden, hiç bir ışığı olmayan bir Skorsky askeri helikopterin, önümüzdeki Sabancı Lisesi'nin avlusuna inmeye çalıştığını gördük. Yüzü bizim balkona dönük, pervaneleri ağaçların tepelerini kırpar pozisyonda, bir kaç kere alçaldı. Pınar'a anlatınca "Yere yatın!" diye bağırmaya başladı. Yatıtık yere korku içinde. İnemedi helikopter ve tekrar yükseldi, gözden kayboldu. Sonradan anladık ki hedef hemen arkamızdaki Digitürk'ü basıp yayını susturmak imiş. Ertesi günü balkonda iki adet kurşun bulduk nereden geldiğini anlayamadığımız.

Galapagos

Galapagos seyahatimizi 2016 yılında, Pınar ve John ile 4 kişi planlamış-

tık. Ama gitmeden New York da öğrendik ki, 5 kişiymişiz. Winter da bizimle beraber. Yaşasın! New York'dan başlayan uzun bir yolculuk yaptık. 4 kere uçtuk, 24 saate yakın ayaktaydık. Yanımızda götürdüğümüz şaraplardan birini bavulda kırdık. John'un kıyafetlerini bordo-pembe desenlere bürüdük.

Yorgun bir halde sabah teknemiz Mary Anne'e ulaştık. 1997 yapımı 3 direkli bir barquentine.

1.000 m² yelkeni, geniş kamaraları, çeşitli ortak alanları, harika mürettebatı, nefis yemekleri ile romantik bir yelkenli. Marin antika dükkanlarında sergilenen her şey, burada halen kullanımda.

14 yolcuyduk, öğleden sonra panga ride vardı. Panga; dingi veya şişme botun Galapagos versiyonu. Pangaya bindik ve tuzlu suda yetişen mangrove ağaçlarına merhaba dedik. Blue footed booby'lerle tanıştık. Red footed booby'lerle dost olduk. Nazca booby'lerle bakıştık.

Frigatebird'lerin görkemine hayran olduk. Heron'ları izledik. Finch'lere su vermedik. Albatros'ların rüzgarsız havada havalanamadıklarını öğrendik. Lizard'ları kolladık. Shark'larla yüzdük. Stingray'lerle dans ettik. Sea turtle'larla su balesi yaptık. Owl'larla restleştik. Cattle egret'a el salladık. Mocking bird'leri aradık. Hawkes'ların süzülüşünü seyrettik. Giant tortoise'larla resim çektirdik. Red billed tropic bird'ün zerafetini kıskandık. Sea lion'larla dost olduk. Penguen'lerle daldık. Pelican'larla selamlaştık. Crab'lerin cazibesine kapıldık. Lobster'ı yakalayıp yemek istedik.

Marin ve Land iguana'lara gülümsedik. Parrot fish ve rengarenk balıklarla burun buruna snorkel yaptık. Kano-kayaking denedik. Flamingo ve hammerhead shark'ı göremedik.

Sea lion Pınar'ı hedef alarak ona doğru yüzdü. Penguen yüzerken Nesrin'i gagaladı. Doğal ortamlarında hayvanların insana bu kadar yakın olmalarındaki sihir ne acaba?

Doğayı kendisi için kullanan ve canlılara zarar vermekten kaçınmayan insan, nasıl olmuş da burada farklı davranmış?

Adalar siyah, adalar kırmızı. Kıyılarda çöl-kaktüs, 800 metre yükseklikte ise yemyeşil yağmur ormanları. Volkanik araziler üstünde sanki ay yüzeyindeydik. 120 sene önceki yanardağ patlamasında oluşmuş lav tabakasında yürüdük. Romantik barquentine Mary Anne ile yelken açtık.

Bir ara dümen bana emanet, 2 saat sonra ise funda demir. Galapagos'lar 12 major ada, Mary Anne bizi 7 tanesine götürdü.

Puerto Ayara'da en güzel margarita ve en güzel caipirinhayı içtik. Char-

les Darwin Station'da korunan ve üretilen turtoisları seyrettik. Rehberimiz Gabriel'in "Short steps!" ve "Lets do it!" sözleri ile yoğrulduk. Son durak Ecuador başkenti Quito, Patio Andaluz romantik otelimiz, La Ronda caddesinde Los Geranios Restaurant'da "Guinea Pig Izgara" akşam yemeğimizdi.

2016

2016 yılında Yasemin, Can, İrem, Murathan birlikte oldukları insanlarla evlendiler ve yuvalarını kurdular. Yasemin'in düğünü için Amsterdam'a gittik. Firuze Halam da var. Bir akşam Red Light District'i geziyoruz. Halam vitrinde yarı çıplak, müşteri bekleyen kadınları görünce mahvoldu. "Kaderin cilvesi, ah vah" sözcükleri arasında dolaşyoruz. "Hala, kader bunları buraya düşürmemiş, bu insanlar isteyerek bu Dünyanın en eski mesleğini icra edip para kazanıyorlar." diyorum ama nafile. "Ah, tüh, yazık, zavallı" devam ediyoruz. Döndüm dedim ki: "Peki hala, yaşın 70'i geçmiş. Sen utanmıyor musun gurbet ellere gelip, kerhane dolaşmaya." Sustu, pustu. Gülsün mü ağlasın mı bilemedi. Kötü kalpli olduğum doğrudur.

Yeni Zelandalı dostlarımız Val ile Allan Türkiye'ye geldiler. Amaç birlikte Transanatolia Off-road yarış ve gezisine katılmak. Ama darbe teşebbüsü sebebi ile iptal edilince, programları değiştirdik. Bir kaç gece İstanbul, biraz Gelibolu, Kapadokya, Pamukkale yaptıktan sonra da Haluk'un teknesi ile Gököva'da bir kaç gün geçirdik. Arkadaşlığımız, kardeşliğe evrildi.

EatDrinkCycle ekibi ile sonbaharda iki kısa yurtiçi tur yaptık. 4 gün Bodrum turu 4 kişi ile, 2 gün İznik turu 3 kişi ile, 2 gün Edirne turu 3 kişi ile. Çok hoşumuza gitti ve yurtiçi turlara devam edelim diye karar aldık ama olmadı.

Kasım ayında bir gün sabah bir telefon. Vodafone bayii "Abi arabaya gittin, gelmedin?" "Ne arabası, kim gitmiş?" Kapandı telefon. Bir saat kadar sonra Alternatif Bank arıyor. "İyi günler. Tüketici kredi başvurunuz üzerine arıyoruz. Bir kaç soru sorabilir miyiz?" Şaşırdım. Dedim: "Yok ben değilim. Yanlış oldu herhalde." Kapattık telefonu. Daha sonra hastaneye ziyarete gitmişiz, bir başka telefon. "İyi günler. Ben polis memuru Fatih." Ben de " Siktir git." cevabı ile telefonu kapattım. Sabahtan beri garip telefonlar. Birisi beni korkutup dolandırmaya çalışıyor eminim.

On dakika sonra bir WhatsApp mesajı aldım. "Sirkeci Karakolu'na gel. Düzgün konuş. Bi de kimliğini kopyalamışlar. A.Q." WhatApp'taki ismine baktım Fatih. Nüfus kağıdımın da resmini yollamış. Bütün bilgiler aynı ve doğru. Resim ise 35-40 yaşlarında bir ite ait.

Aldı beni bir telaş. Ne oldu ki acaba? Bir pıslığe battım ama pislik ne kadar derin? Polise de küfrettim. Karakola gitsem mi? Yanıma Murathan'ı aldım ve büyük endişe ve pişmanlık duygusu ile Sirkeci karakoluna gittim. Polis Fatih, gencecik pırl pırl bir polis memuru. Yakında da Güneydoğuya tayini çıkacakmış. Özür diledim. Anlayışla ve terbiye ile karşıladı.

Otellerde, orada burda çekinmeden verdiğimiz nüfus kağıdımızın, fotokopisini çekip dosyalıyorlar malum. Doladıcı şebeke nereden bulmuşsa benimkini, sahtesini bastırıp üstüne şebekeden birinin fotoğrafını yapıştırmış. Bu it de, önce Vodafone bayiine gidip benim adıma hat almak istemiş. Ama zaten benim adıma hat ortaya çıkınca, "Ben arabaya gidip geliyorum." demiş ve sıvışmış. Sonra Postaneye gidip kimlik göstererek e-devlet hesabım için yeni şifre almış. E-devlet'e girmiş. Ne malım var diye. Bakmış, sadece evimiz var, Alternatif Bank'a gitmiş. tüketici kredisi başvurusu yapmak için. Onlar da benim numaramı bulup beni aramışlar ve adamı nazikçe reddetmişler.

Sonra ING Bank Sirkeci şubesine gitmiş tüketici kredisi başvurusu yapmak için. Bankada görevli hanımefendi itin tavırlarından şüphelenmiş, yaşı da 60 civarında gözüküyor. Onu oyalamış bekletmiş, merkezden onay almam lazım filan diye. Bu arada bir başkası da polise haber vermiş. Sirkeci Karakolu'ndaki polis arkadaşlar ise hemen gelerek, iti ve dışarıyı kollayan çete mensubunu yakalayıp emniyete getirmiş. Sonra da Polis Fatih beni aramış, gelip şikayette bulunmam için. "Şikayette bulunayım ama mahkeme filan olacak, ben duruşmaya gelemem." dedim. "Bu kamu davası. Bu tip davalarda hakim şikayetçi olanı duruşmaya çağırılmaz." dedi Fatih.

İlk iş gidip yeni nüfus kağıdı aldım, yeni numara ile. Kimse de arayıp sormadı sonrasında. Ne oldu hâlâ bilmiyorum.

Winter

2017 yılının 15 Şubat günü Winter aramıza katıldı. Ve Dünyamız değişti. O ne güzel bir yaratık, o ne güzel bir duygu. Hep söylenir ya; "Torun başkadır, farklıdır." diye. Bunu torun sahibi olmadan anlamak imkanı yokmuş. Efendim sevilirmiş ama sorumluluğu yokmuş da anne babasına verirmişsin de vs. Bunlar yanlış değil ama tarif edemediğim, başka bir duygu ve bağ oluştu aramızda Winter ile. Gezegenimizin birbirine uzak noktalarında yaşıyor olmak pek istenen bir şey değil. İstedik ki en fazla 3 ayda bir görüşelim. Pandemi süreci dışında becerdik gibi de sanki. Şu anda 6 yaşına doğru yaklaşıyor.

Winter bana PopPop, Nesrin'e ise Anane diye hitap ediyor. PopPop ismi karizmatik ve Urban Dictionary'e göre: "Birinin büyükbabasına verilen sevgi

dolu bir terim. PopPop, sevecen, kibar, düşkün ve isteyebileceğiniz en iyi büyükbabadır. PopPop size müzik, film, kültür ve aile değerlerini öğretir.” Bende gurur. “Vay be! Ben neymişim!” duygusu. Pınar: “Abartma baba, yok öyle bir şey. Dede ile Daddy karışmaşın diye.” “Peki. Tamam o zaman.”

Çocuklarla oynamayı, vakit geçirmeyi çok sevdim ve seviyorum. Saatlerce sürebilir. Eğer tek taraflı iletim değil de, karşılıklı iletişim kurabiliyorsak, ne mutlu bana. Benim için en değerli zamanlardır onlar. Winter ile de bu frekansı yakaladık. Anane ve dedeler torunlarından bahsederken: “Bak torunum diye demiyorum ama ....” diye başlarlar. Ben öyle yapmamaya çalışarak Winter’den bazı seçmeler sıraladım.

3 yaşında yorulup da John kucağına alınca: “Daddy you are a good boy.”

“I need to poop.” Mommy: “I am coming.” Winter: “No, I need privacy.”

Lake Placid, 3 yaşında: “I am a happy baby.”

Masada yerini değiştirip annesini görür hale gelince: “Mommy I would like to see you.”

“I smell mint, I want mint, I got mint.”

3 yaşında Hamilton müzikaline takılmışken “Does he say, Gums and Chips?” Mommy: “No, guNs and Ships.” “But why he wants that? Why doesn’t he not want gums and chips?”

3.5 yaşında: “Mommy! I don’t need you to tell me what I need to do, okay?”

Öğretmeni Mrs. Shanora’nın Winter yuva değiştiren attığı e-mail: 9 Eylül 2020: “I love Winter so much. She is such a good student. Silly, witty, smart and sooo brave. I have tears now, think about her time with us ending soon. I know she will persevere wherever she go. I will miss her so much. I know that day will be very emotional for me. In all, I am happy that she will get to experience new things at her new school. I know for sure she will be the top student, because she knows A LOT! “

Yeni öğretmenin yorumları: “She is different. All her friends want to play with her, she is the organiser. I would be very curious, to see what this girl will be doing when she turns 35. If I am still alive.”

Başka bir öğretmen Tricia 28.1.2021. Winter 4 yaşında: “It’s been especially nice to see the way Winter can be a very strong leader when she’s playing and has ideas, but she can also be an amiable follower, taking direction from her playmate. Your kid has the whole package, that’s for sure.”

Bizimle beraber yatacağı gün, “Ben horlarım ama.” dediğimde: “What

should I do, when you snore?”

Kollarımı iki yana açarak: “I love you this much. How much do you love me?” dediğimdeki cevabı:

“I love you as far as David’s house.” Bir kaç hafta evvel 2 günlük bir araba yolculuğu ile amcası David’in Iowa’daki evine gitmişlerdi. Akşam herkesle beraberken ben: “How much do you love me you said today?” dediğimde biraz düşündükten sonraki cevabı: “I love everyone here, as far as David’s house.”

Mommy: “Do you really don’t want to come with us for climbing?” Winter: “No mommy, that is sadly true.”

9.9.2021. Pınar sabah işe giderken: “Mommy, promise me, don’t make frowny face if nobody does anything rude or anything bad happens. You make smiley face always.”

Winter: “What’s he doing?” Pınar: “He is cutting the grass.” Winter: “But that’s rude. The little grass will die.” Pınar: “No, it makes the grass grow healthier. Just like when we cut your hair.”

Winter: “No, but mom! I don’t grow when you cut my hair!”

Pınar ve Winter duygulardan bahsediyorlar. Pınar: “Are you happy?” “Yes.” Why?” I had a good day.” “Are you sad.” “No.” “Are you scared?” “Yes.” “Why?” “Anane and PopPop won’t come to my birthday.” “Are you excited?” “Yes.” “Why?” “We will make a hole to their apartment.”

6.2.2022 Sushi yerken John soruyor. “Is it good?” Winter’in cevabı: “Şöyle Böyle!”

“What is that mommy?” “Shrimps.” “What are those?” “Feet of the shrimps.” “Is this an animal?” “Yes.” “Are we eating an animal now?” “Yes.” “Can you show me its picture after the dinner?”

“Daddy can you come to the bedroom to play?” Pınar sessizce: “No.” John: “No. I am having still dinner.” Winter: “Don’t listen to Mommy, Daddy. You are the boss.”

Winter 5.Yaş gününün ertesi günü sordu. “6.Yaşgünüme daha çok var di mi?”

Bir gün annesine soruyor: “Mama, what is politics?”

Winter, Barbara’yı taklit ederek John ile telefonda konuşuyor. John: “Am I your best kid?”

Winter, Barbara’nın ağzından: “Almost.”

5 Nisan 2022: “PopPop sizin inekler kaç yaşında?” Ben: “2.5 yaşında.”

Winter: “ Ben onlardan daha yaşlıyım.”

29 April 2022 saat akşam 9:00: “When it’s wake up time I’m lazy; when it’s bed time, I’m crazy!” Pınar diyor ki: “Vallahi ben daha iyi ifade edemem.”

Köpek kakaları ile dolu bir cadede yürürken: ”I wish, I was a fly on this street. Then I would be a happy fly.“

Ağustos 2022’de Ören Marinadan çıkarak Haluk kardeşimizin teknesi ile bir kaç gün yelken yapacağız. Benden sonra, Anane COVID oldu. O sebeple İstanbul’dan bir gün geç geldi. Pontonda yürürken kafasını kaldırdı Winter ve uzun uzun yıldızlara baktı. “I wish Anane won’t be sick anymore and come as soon as possible.“

5.5 yaşında ilk tekne deneyiminde benim First Mate’im oldu. Tekne kurallarına harfiyen uydu. Kaptanın her zaman haklı olduğunu, güvertede ayak-kabı ile dolaşılması gerektiğini, tuvaletlere asla kâğıt atılmayacağını, güvertede bir elin kendisine, diğer elin tekneye ait olduğu gibi kuralları hep uyguladı ve uygulattı. Teknede dümen tuttu. Demir atarken ve alırken ırgatı kumanda etti. Sürat teknesi kullandı. Kıçtan takma motorlu botu kullanırken zorlandı.

Winter ile birlikte bütün plan ve programlarımız, evlatlarımız merkezli oluşmaya başladı. Konsantrasyonumuz farklılaştı. Her an onlardan bir resim, video, haber almak arzusu ile günlerimiz daha da renklendi. Pınar da bizi çok besledi bu konuda.

Retina ile Avrupa nehir ve kanalları

Retina’yı Avrupa nehir ve kanallarını keşfetmek, biraz da Türkiye’de yazlık ev olarak kullanmak için 2012 yazında almıştık. 2017 Haziran’ında Retina İstanbul’da tekerlekler üzerine oturup TIR ile karadan giderek Almanya’nın Passau kentinde Tuna nehrinin suları ile tanıştı.

Tuna’dan Main-Tuna kanalına sonra Main nehrine akabinde de Rhein’a ulaşan 750 km’de 56 lock geçip 100 saat dümen tuttuk. Bu yörede tekneler için yakıt almanın kolay olmadığını, bağlama yeri bulmanın sıkıntılarını anladık.

Deneyimlerimiz:

Yolların üzerindeki kanallardan tekne ile geçmek, aşağıdaki arabaları seyretmek.

Lock’ta bir seferde 27 m yükselmek,

Kocaman bargelarla dar sulara seyir yapmak, geçmek, geçilmek,

Schleuse’lerde geceleme,

Bir barge kaptanı tarafından sıkıştırılınca korkmak ve devamında taciz edilmek,

Mavi tabelayı görünce ters olarak yeşil yeşile geçiş yapmak,

Aynı anda, nehirde seyir halinde 15 barge saymak,

Bargelerde çalışıp yaşayan ailelerin, bargelerin üzerindeki evlerine, arabalarına ve çocuk bahçelerine şaşırarak,

Wipfel'deki tek restaurant'da masamıza misafir olan 80 yaş üstü hanımların pizzamızı paylaşma önerimiz sonrası bize hediye ettikleri WeissWein,

Alman yemekleri: Schwein Haxe, Kaesespaetzle, Flammkuchen, Apfelwein, Schaeufele, Sauerkraut, Bratkartoffeln, Würstchen

Hatırımızda kalan yerler:

Miltenberg'deki en eski Alman restaurantı Zum Riesen.

Nürnberg, Würzburg, Miltenberg, Wiesbaden, Frankfurt, Koblenz, Köln Kathedrali (Dom).

Ayrıca karadan gittiğimiz Berlin, Saba ve Şevket ile gezdiğimiz Mannheim ve Heidelberg.

Sonra Pınar, John ve Winter geldiler Retina'ya. Winter 6 aylık. İlk uzun uçak yolculuğu. Onlarla küçük Lahn nehrinde seyir yaptık. Winter çok rahat ve harikaydı. Alçak köprülerin altından geçtik. Retina'nın altından geçebilmesi için köprü yüksekliğinin minimum 3.15 m olması lazım. Bir yerde: "Biz buradan geçemeyiz." dedim. Daracık nehirde dönmeye hazırlanırken köprü'nün üstünde bizi izleyen bir adam, eliyle gel gel işareti yaptı. Bunun üzerine çok yavaş şekilde, köprü dökülmüş saçlarımızı yalarcasına geçtik. Geçmeseydik Pınar ve John'un arkadaşı Peter ile buluşamayacaktık. Sonrasında da Peter, onun arkadaşı Klaus, Pınar, John ve ben nehir kıyısında Weilburg-Limburg arasında tam gün bisiklet turu yaptık. Winter ve anane baş başa idiler bütün gün. Lahn nehrindeki 12 lock'u ikişer kere geçtik. Lock'larda LAHNPASS karnesine kaşe bastırıp şarap çekilişine katıldık.

Rhein nehrindeki büyük locklardan birine girdik. Sancak tarafa aborda olup, baş ve kış halatlarla bağlandık. Su alçalmaya başlıyor ve iniyoruz. Nesrin baş tarafta halatı yavaş yavaş bırakıyor su alçaldıkça. Ben ise aynı işi kış halatı ile yapıyorum. Benim halat koç boynuzundan kayarken nasıl olduysa sıkıştı. Ben telaşlanıp kurtarmaya çalışırken, tekne başladı sudan yükselip halat üstünde asılı kalmaya. Ağırlığımız 22 ton. Yapılacak iki şey var. Birincisi havuz yöneticisini telsizle çağırıp su boşaltmasını durdurmasını istemek. İkincisi ise el altında acil durumlar için bulundurduğumuz bıçakla halatı kesmek. Ben ne

yaptım dersiniz? Panik içerisinde “Nesrin, yetiş!” diye bağırdım. Neyse ki halat kendiliğinden kurtuldu. Retina 1 metre kadar düştü. Hasarsız atlattık.

Alman nehirlerinde unutamadıklarımız:

10-20 cm suda seyredirken pek çok kere altımızı vurduğumuz topuklar,

Bitmek bilmeyen kanocular,

Yarattığımız dalga ile rahatsız ettiğimiz, tekneler, kayaklar, balıkçılar,

Geçip geçemeyeceğimize karar veremediğimiz ve dönmeyi düşündüğü müz, ama devam ettiğimiz dar kanallar,

Muhteşem manzaralar,

Küçük bağlama yerleri,

Sıkış sıkış geçtiğimiz tekneler,

50 cent ile çalışan 220 V elektrik prizleri,

Outboard motorlu ev tekneleri,

Yağmurlu günler,

Pils’ler, Hefe Weizen’lar, Kölsch’ler,

Bad Ems’in en iyi restaurant’ı Lahnterrasse’nin sahibi Adana’lı Atilla Andıç.

Hollanda nehir ve kanallarında Gülgün ve Maya geldiler. Çok güzel zamanlar geçirdik.

’s-Hertogenbosh’da da Yasemin ve Robert Jan katıldılar ekibe. Unutulmaz anılar biriktirdik.

Nijmegen’de otel olarak kullanılan barge’ı gezdik. Den Bosch’da evlerin altından geçen kanal turu yaptık ve Grave’deki hot air baloon festivaline katıldık.

Gülgünler ayrıldıktan sonra da Val ve Allan geldiler Retina’ya. Telefonda davetimizi iletmediler. Nereye geleceğiz, nereden döneceğiz diye sordular. Akabinde de taa Yeni Zelanda’dan Hollanda’ya iki haftalığına sadece bize geldiler. Bayıldık bu hareketlerine, samimiyetlerine.

Allan ve Val ile unutamayacaklarımız,

Utrecht’teki elektrikli tekne turu,

Nesrin’in Utrecht Karel 5 restaurant’daki yaşgünü yemeği,

Oudewater’deki Witch (Cadı) müzesi,

Kinderdijk’deki rüzgar değirmenleri,

Gouda'daki cheese festivali,
Hollandse Ijssel nehrinin daracıklığı,
İnsanların evlerine dokunacakmış gibi ağaçlara sürünerek yaptığımız seyirler,

Biesbosch National Park'taki elektrikli sandal turu.

Retina, Passau'dan başlayan Avrupa nehir ve kanalları seyahatini Hollanda'nın Drimmelen köyünde bitirdi. Satılması için buradaki bir yacht broker'a bıraktık. İki sene sürdü yeni sahibini bulması.

Toplam 31 seyir gününde 184 saat dümen başında durarak, toplam 1529 km gitmişiz. Yaklaşık 1700 litre mazot yakmışız. 100'e yakın lock çıkmış ve inmiş, 40 civarında köprü açtırmışız.

30 seneye yakın deniz hayatımızda değişik deneyimlerimiz oldu. Yelkenli tekne ile yarıştık, uzun pasajlar katettik. Kıyı seyirleri, okyanus geçişleri, nehir ve kanal seyirleri yaptık. Kilitler, köprüler geçtik. Çeşitli boyda yelkenliler ve nehir teknemiz oldu. Yelkenlilerimiz polyesterden, kanal teknemiz ise saçtan mamul idi. Çok sayıda ülke gezdik. Değişik ruh hallerine büründük. Kah sevindik, kah üzüldük, kah korktuk.

Öyle Böyle

2017 senesinin sonuna doğru EDC ekibiyle İspanya'nın Catalonia bölgesine bir tur planladık. 7-8 kişi niyetlendik. Son hafta üç kişiye düştük. Murat, Bahadır ve ben Barcelona'ya uçtuk ve bir kaç gece orada kaldık. Sonrasında ise yiyerek, içerek ve çevirerek harika bir hafta geçirdik. Küçük ortaçağı köylerinde konakladık. Portlligat'da Salvador Dali'nin evini ziyaret ettik. Barcelona'da Gaudi'nin eserleri ile büyüledik.

2017 Aralık 24'de 60 yaşımı bitirdim. Winter, Pınar, John ve yakın dostlarımızla beraber Kerikeri'deki evimizde kutladık ve Nesrin çok özel bir hediye ile onurlandırdı beni. Uzun süredir Pounamu (Jade)'den mamul bir Manaia kolye arıyordum her yerde. Büyük olacak, enine duracak ve iki yerinden bağlı olacak. Bulamıyordum bir türlü.

Nesrin, benim çok sevdiğim bir pounamu ve ahşap oyma sanatçısına ulaşmış, Ian vasıtası ile. Paul Marshall bir süre önce tanışıp, bir kaç kez kendisini ziyaret edip, bir şeyler öğrenmeye çalıştığım önemli bir sanatçıydı. Ona benim daha önce ahşaptan oyduğum bir Manaia'nın resimlerini göndererek, benzerini Pounamu' dan yapmasını rica etmiş. Harika bir eser ortaya çıkmış. Bir de ahşap kutu yapmış özel. Zorunlu haller dışında ömrüm boyunca boy-

numda taşıyacağım.

2018 yazında EDC ekibi olarak Çekya'ya bir seyahat düzenledik. Yase-min ve Cüneyt yoklar bu sefer. Gülgün, Aslı, Murat, Bahadır, Murathan ve ben. Yine harika yerlerde, yine mükemmel bir dostluk içerisinde yedik, içtik ve çevirdik.

Eylül ayında 1,5 yaşındaki Winter, Pınar ve John ile beraber Norveç'e gittik. Fiyortlardaki küçük kasabalara yolcu ve kargo taşıyan Hurtigruten firmasının, Nordnorge gemisinin turistlere ayrılmış kısıtlı sayıdaki kabinlerinde, North Cape'e kadar çıktık. Oslo'daki Fram ve Kon-Tiki müzelerini çok beğendik. Bergen'de ailecek Anane'nin 60. yaşgünü kutladık. Flam train tecrübemiz hatıralarımızdan silinmeyecek herhalde. Fiyordların arasında harika tabiatın içinde trenin aniden durup yolcuların ne olduğunu anlamadan yeşilin ortasına indiği sırada uzak bir yamaçta Norveç folklor kahramanı Huldra'yı temsil eden, sarışın uzun saçlı kadının söylediği, dağlarda yankılanan, ruhlarımıza işleyen şarkı.

King crab safarisine çıktık, Reindeer besledik, Kirkenes'te Snow Hotel'de onlarca husky ile dolaştık. "Northern Lights" şöleninde dördümüz elele zıpladık. Norveç'te ne kadar çok berry çeşidi varmış, şaşırdık. Lingonberry, crowberry, blueberry, bog whortleberry, cloudberry, rowanberry, bunchberry.

Totem

Yeni Zelanda'da carving uğraşım tam hızla devam ediyor. Haydn, çiftliklerindeki ineklere daha fazla otlak açmak için zaman zaman gruplar halinde totara ağaçlarını kesiyor. Çok üzülüyoruz sağlıklı ağaçların kesilmesine ama buradaki çiftçilerin yıllardır yaptıkları bir şey bu. Totara ise Yeni Zelanda'ya endemik ve carving için en ideal ağaçlardan biri. Bir zamanlar konuşmuştuk, kesim yaptığında uzun ve kalın ağaç gövdelerinden bir kaç tane bana vermeye söz vermişti. Amacım totem oymak. Senelerdir içimde kalmış bir arzu. Sanırım Amerikan yerlilerinin totemlerini gördükten sonra başlamış ve Maorilerin totemleriyle de alevlenmiş bir duygu.

Bir gün biz seyahatleyken, Haydn römorkuna 5-6 tane log yüklemiş ve bana getirmiş. Ben olmayınca Cüneyt'e sormuş, bunları nereye yıkayım diye. Cüneyt ise küplere binmiş, ne yapacağız bunları, başımıza bela diye. O sinirle beni aradı. Ben de Haydn ile konuştuklarımı ve niyetimi anlattım. Dedim ki: "250 dönüm arazide bir yer buluruz." Baktım sakinleşmiyor, Haydn'i istedim telefona. Dedim ki "Çok teşekkür ederim. Sen lütfen Cüneyt'i dinleme ve en uzaktaki otlağın en ucuna indiriver onları."

Başladım sonra totemi nasıl yapacağım diye düşünmeye. Kalktım hocam, ustam Israe'ye gittim. Dedi ki : “Totem’in önce bir hikayesi olması lazım. Hikayeni kafanda kurgula. Resim kağıdına çiziktir. Gel konuşalım.” Süklüm püklüm çıktım dışarı. Nasıl yapacağım, nereden başlayacağım.

Eve döndüm. Aldım çizim kalemini, kağıda bakmaya başladım boş boş. Sonra birden ortalık aydınlandı. Nesrin ile benim hayat hikayemizi anlatacak totem. Başladım aklıma gelenleri şekillendirmeye.

Bir kaç gün sonra bir şeyler ortaya çıkınca, ahşap kütüğü de seçtim ve tekrar Israe'ye gittim, yaptıklarımı göstermeye. Nasıl bir şey düşündüğümü anlattım ve anayoldan görülecek şekilde arazimize dikmek istediğimi söyledim. Şöyle bir düşündü. Sonra da: “Bu bir business. Bu başka iş, başka ilişki. Bununla ilgili ben sana teklifimi gönderirim.” dedi. Şaşırdım kaldım. Dedim ki: “Niye farklı olsun ki? Bu da bir oyma işi, sen de benim ustamsın. Nesi farklı?” “Bu bir statement. Diyorsun ki burada yetkin bir Maori carver var. İnsanlar kapını çalabilir, seni sorgulayabilir ve sipariş vermek isteyebilirler. Maoriler bu işten hiç hoşlanmayıp, totemi kesip parçalamak isteyebilirler. Benim farklı bir şekilde işin içinde olmam lazım.” dedi.

Eve gelince düşündüm. Kabul edemeyeceğim bir teklif gelirse ve reddedersem, ustam ile bütün ilişkimiz biter. Halbuki ondan çok şey öğrendim ve daha da öğrenmek istiyorum. Mesaj attım ve dedim ki: “Çok ileri gittiğimi anladım ve geri çekiliyorum.” Sonra karar verdim, projeye tek başıma devam edecek ve anayoldan görülmeyecek şekilde evimizin karşısına yerleştirecektim.

7-8 aylık bir çalışma sonucunda Tiara ortaya çıktı ve evimizin karşısına 1,5 metre derinlikte bir çukur açıp diktik. Winter, Pınar, John ve ailesinin de bulunduğu, pek çok dostumuzun da katıldığı, Makareta’dan canlı Maori müzikleri ve Nesrin’in harika yemekleri ile eğlendiğimiz bir törenle Tiara’nın açılışını yaptık Kasım 2018’de. Tattoolarımızı yapan Maori dostumuz Paitangi karakia ile kutsadı. Duygusal anlar yaşadık hep birlikte. Buyrun biraz daha detay size:

TİARA

Tiara, Nesrin ile Kemal’in hayat hikayesini anlatıyor. Yeni Zelanda’nın native totara ağacı. Yerden yüksekliği 5,5 metre. Toplam üç bölümden oluşuyor. En alttaki bölüm ilk 25 yılımızı; orta bölüm 25 ile 50 yaş aralığını; en üst bölüm ise geri kalan yaşamımızı simgeliyor.

En alttaki bölüm bir Manaia. Maori Carving sanatında mitolojik bir motif. Kuş kafası, insan vücudu ve balık kuyruğu görünümü ile karada, denizde ve havada yaşayan yaratıkları, yani hayatı simgeleyen bir figür. Kollardaki rape-

rape desenleri ise hareketi vurguluyor. Bizim için bu bölüm hayata başlangıcı anlatıyor. Ruhlar aleminden, ölümlü hayata, insan olmaya yolculuk. Suçsuz ve masum olduğumuz dönem. Nazar boncuklu, çocukluk, gençlik, eğitim ve öğrenim yılları. Ta ki evlenip, çocuk sahibi olup hayatın karmaşası ile karşı karşıya kalıncaya kadar.

Orta Bölüm hayatımızı kazanmak, daha iyiye ulaşmak için, mücadele ettiğimiz dönem. Elimizde Maori silahı patu, gözlerimizdeki paralar, şehir ve çalışma yaşamının zorluğunu, stresini, daha fazlası için mücadeleyi ve kırılan kalpleri anlatıyor. Bu ikinci 25 yıl, doğa'dan ve doğallıktan uzak, rekabet ve toplumsal baskıyı en yoğun yaşadığımız dönem. Ayakların içe bakışı, aslında özgüven eksikliğimizi, bacakların dönük olması taşıdığımız yükün ağırlığını simgeliyor. Kollarımızın üst kısmındaki semboller bu yıpratıcı dönemin etkilerini azaltarak kendimizi olumlu yönde geliştirmek için seçtiğimiz deniz yaşamını ve masonik hayatı temsil ediyor. Kollardaki iç içe kalpler mutlu beraberliğimizle büyüyen ailemizi resmederken; yeni bir hayata doğum, gelişme, güven ve huzuru temsil eden Maori'lerin spiral kuru motifi ise Pınar'ı simgeliyor. Sağ gözdeki Türk Lirasında, Atatürk; sol gözdeki Yeni Zelanda Dolarında ise Kraliçe Elizabeth yolculuğumuza eşlik ediyor.

Üçüncü bölüm ise 50 Yaşımızdan sonrası, yani emeklilik dönemi. Artık daha olgun daha tecrübeli daha konuşkan daha sakin daha bilge olduğumuz yıllar. Madde ile savaşımız azalmış, kendimiz ile savaşımız huzurlu bir platforma oturmuş, Doğayla iç içe, dünya'yı tanıyarak, arzu ettiğimiz hayatı yaşayabileceğimiz yıllar. Kafanın üstündeki taçlar, düşüncelerimizin daha evrenselleştirdiğini, dilin uzunluğu artık en önemli özelliğimizin fikirlerimiz ve onların aktarılması olduğunu anlatıyor. Maori'ilerin, doğum, yaşam ile ilgili desenlerinde kullandığı Fibonacci sayıları, Doğa'nın benzersiz harmonisinde defalarca karşılaştığımız, büyüleyici rakamlar dizisi ile altın orana uzanan mükemmelliği resmediyor.

Üç bölümün birbirinden Flax Weaving ile ayrılması, hayatımızın evrelerindeki geçişlerin yavaş ve hissetmeden değil, aksine halatları keserek, daha radikal değişimlerle olduğunu anlatıyor.

En tepedeki şahin ise yine Maori sembolü. Kanatları, sema törenlerindeki Mevlevilere gönderme yapıyor. Evrene ulaşan bir "Messenger". Göklere doğru yükseliş, ruhlar alemine geri dönüş.

Web Siteleri

Pank ile seyahate çıkmadan pank.biz, dunyakazan.com, dunyakazan.com.

[biz](#), [transearth.biz](#) web sitelerinin isim haklarını satın almıştım. Hepsinin aynı sayfayı açmasını sağladım ve burada seyahatlerimizle ilgili resimlerimizi ve izlenimlerimizi paylaştık. Son zamanlarda biraz boş verdiğimi kabul ediyorum. Sonra EDC ekibi ile seyahatlere başlayınca [eatdrinkcycle.com](#) ve [yeiccevir.com](#) web sitelerinin isim haklarını aldım. Web sayfalarını design etmeye önce ben başladım. Sonra Yasemin aldı üzerine. Onun da zaman sıkıntısı var.

Yeni Zelanda'daki arazimizde evimizi yaptıktan sonra koyduğumuz isme binaen, [pururufalls.com](#) web sitesi isim hakkını satın aldım. Sonra aklıma esti, [kiciminkenari.com](#) eklendi listeye. Kıçımın kenarı sıfatını çok duyarım, ben de çok kullanırım. Acaba ilginç hikayeler çıkar mı ortaya diye düşündüm. Kıçtan başlayınca [kiciminkeyfi.com](#) sitesi de sıraya girdi. Sonunda 9 tane oldular.

39. evlilik yıldönümümüzü İtalya'nın Amalfi kıyısında kutladık. Dramatik manzaralar, Akdeniz kıyısından göklere uzanan sarp dağlar, romantik plajlar, iki arabanın birbirini bekleyerek ancak geçebildiği keskin virajlı dar yollar. Limoncello'nun başkenti Sorrento, ünlü ve zenginlerin villaları ile Capri adası, Positano ve Amalfi kasabaları nefesimizi kesti.

2019 Temmuz ayının sonlarına doğru EDC ekibi ile Ukrayna seyahati yaptık. Bu sefer Cüneyt ve Gülgün yoklar. 6 kişiyiz. Yine yedik, içtik, çevirdik. Yine eğlendik. Yine değişik yerler gördük ve yaşadık. Yolları beğenmedik. Çukur da çukur. Bundan sonraki seyahatimizi Avrupa dışında bir yere yapalım fikri oluştu. 2020'de Nepal'de; Kathmandu çıkışlı, Pokara'dan geçen ve Himalayalar'ın güneyindeki vadide uzanan bir EDC turu için epeyce araştırma yaptım, yazıştım, anlaştım. Ama gerçekleşemedi bir türlü.

Nesrin'in yaşgünü için bir pırlanta kolye almak niyetim var. Daha önce aldığım ve severek taktığı yüzüğe takım olacak. O gün Sirkeci'ye gidiyorum, arabama yan ayna alacağım. Yolda da Kapalıçarşı'da Selçuk'un tanıdığı kuyumcudan işi bitireceğim. Bisikletime atladım, Nesrin'e bye bye. Önce Kapalıçarşı. Epeyce süren bir görme, beğenme aktivitesinin ardından bir tanesine karar verdim. Sıkı bir indirimden sonra dediler ki: "Kredi kartı ile öderseniz fark isteriz. Bu, nakit fiyatıdır." "Tamam, yakında Garanti Bankası varsa, para çekip ödeyeyim." Hemen bir sokak ötedeymiş. Verdiler yanıma bir çalışan, beraber gittik bankaya. Bir kaç kişi var önümde bekliyoruz. Zırr telefon. Nesrin arıyor. "Sakın ha!" dedi. "Ne yapıyorum ki ben, sakın ha!" "Ben ne yaptığımı biliyorum. Kılanmıştım Sirkeci hikayesinden. Find my friends uygulamasından baktım ve Kapalıçarşı'da olduğunu gördüm. Kolye alıyorsun. Alma ben takamam, kasa da duracak sadece. Lütfen!"

Neye uğradığımı şaşırđım. Korktum da. Şimdi adamlara ne diyeceğim?

Selçuk'un da arkadaşları. Geri döndük dükkana. Ben kem-küm, karım gelecek, o beğenip alacak, cinsinden bir şeyler söyledim. Son derece anlayışlı karşılayarak, hiç bir yorum yapmadılar. Arkamdan ne dediklerini bilmiyorum tabii. Sirkeci'ye gidecektim hakikaten ama, gitmeyip, o hayal kırıklığı ile eve döndüm.

Ağustos ayının sonlarına doğru Japonya seyahatine gittik. Ailece, 5 kişi. Winter 2,5 yaşında. Cem kardeşimin daha önce yaptığı bir gezi programından esinlendik. Tokyo'ya indik. İki üç gece Tokyo'da kaldıktan sonra bir araba kiralayıp Osaka'nın güneyindeki Mount Koyasan'a kadar gittik. Küçük, otantik kasabalarda konakladık. Japon, yaşam stilini, yemeklerini, gelenek ve göreneklerini, eski tapınaklarını, World Heritage Site'lerini gördük, deneyimledik, tanıdık. Tokyo haricinde büyük şehirlerden kaçtık. Osaka'dan geçerken, otoyoldan ayrıлып, şehri bir görelim dahi demedik.

Pınar ile John, Mount Fuji'ye tırmandılar. Biz de Lake Kawaguchi'de bir otelde geceledik. Winter bizle beraber. Gece saat 3'de uyandı. Annem de annem. Ağlıyor. "Bak annen ve baban karşıdaki Fuji dağına tırmandılar. Onlar da uyuyorlar. Sabah görüşeceğiz." İçlene, içlene Fuji'ye bakıyor ve "Hi Mommy." diyor. Nesrin aldı Winter'i aşağıya indirdi. Dolaştılar geldiler ama sabahı sabah ettik. Ertesi sabah kavuşmaları muhteşemdi.

Tokyo'ya geri dönüş yolunda, arabayı ben kullanıyorum. Çlink diye mesaj sesi geldi. Yol kalabalık değil, çaktırmadan baktım. Sonra da durmak için müsait bir yer aramaya başladım. Ne oldu sorularına karşılık, "Durmamız lazım." diye cevap vererek, geniş bir yerde durdum. "Herkes aşağıya lütfen." dedim. Ne oluyor bakışları ile hepimiz indik. Futbolcular usulü daire oluşturup kafa kafaya verdikten sonra müjdeyi verdim. "Şimdi haber aldım ki, Yeni Zelanda vatandaşlık başvurumuz kabul edilmiş." Yoldan geçenlerin şaşkın bakışları arasında, arabanın yanında dans ettik, halay çektik, kutladık.

20 Eylül 2019'da Julide'nin 50. yaşını Karaköy'de bir cafe/restaurantta kutladık. Yemekler yenip, müzik sesi yükselip, Ayda da DJ rolünü aldıktan sonra eğlencenin dozu arttı. Alkolün katkısını da unutmamak lazım tabii. Zorba parçası çalmaya başlayınca çok sevdiği sirtaki dansına başladı Nesrin. Rakı bardağını yere koyduktan sonra etrafında dönmeye başladı zarif figürlerle. Sonra eğildi, ellerini kullanmadan dişleri ile rakı bardağını yerden kaldırdı. Yine ellerini değdirmeden içebildiği kadar rakıyı içti. Kalanı da yere döküldü. Sonra bardağı ağız ile fırlattı, kırılınsın diye, ritüel gereği. Tahta zemine düşen bardak kırılmadı. Akabinde de Nesrin ıslak zeminde kaydı ve düştü.

Ben de yanındayım. Poposunun üstüne yumuşak bir düşüş. Yani ben öyle zannetmişim. Bir baktık ki sol ayak bileği yan dönmüş durumda. Ercan

kardeşimiz yanımızda. Hemen ayağı yerine oturttu. Ayak bileğinde çıkık vardı ve yerine yerleşti diye düşünürken, doktor kardeşimiz ambulans çağırdı. Dur, ne oluyor demeye kalmadan, Nesrin ile beraber Levent Hastanesine ulaştık. Ercan sonradan dostumuz olan ortopedist Doktor Barış'ı çağırmış o arada. Geceyarısına yakın bir saatte geldi sağolsun. Röntgen çekildi. Dedi ki: "Hem çıkmış, hem kırılmış, çivi koymadan olmaz. Yarın sabah ameliyat ederiz." "Ya ama biz önce Bodrum'a, sonra da Yeni Zelanda'ya gidecektik." "Olmaz. Ameliyat olacak ve 6 haftadan önce de seyahate izin vermem." Nesrin, son figürde rakı bardağını tahta zeminde kıramamış, onun yerine ayağını kırmıştı. Seyahatlerimizi erteledik. Sıkıntılı iyileşme süreci de epeyce sürdü.

Ayata Lab

Pınar kariyeri esnasında 2019 senesine kadar 4 tane ödül kazanmış. Biz bunları kızımızdan duymadık. Sonuncusu olan Robin Chemers Neustein Post-doctoral Fellowship Award ödülünü aldığını da Nörolog Profesör kardeşimiz Aksel Siva'nın bizi arayarak tebrik etmesi ile öğrendik.

Olsun, biz gururumuzu duyarız kızımızla.

Bu arada Pınar, Mount Sinai'deki doktora sonrası dönemini tamamlamış, kariyerindeki bir sonraki basamak için iş başvurularına başlamıştı. Çeşitli üniversitelerle temas halinde idi. Houston'a gittiler ailecek görüşme için. Ama Houston'un iklimi ve yaşam enerjisi hoşlarına gitmedi. Bir diğer teklif de CUNY (City University of New York)'dan gelmişti. Advanced Science Research Center'de bir laboratuvarı olacaktı Pınar'ın. Tereddüt etti biraz, "Acaba diğer başvurularımın sonucunu beklesem mi?" diye ama sonra karar verdi ve Assistant Professor ünvanı ile AYATA laboratuvarını kurdu Pınar.

Ne büyük gurur, ana baba için. Haykırarak herkese duyurmak istiyoruz. Pınar alçakgönüllü. Ama biz de ana babayız yani. Etrafımıza biraz daha detay vermek için sordum: "Pınar, Ayata Lab'deki ana araştırma konun ne olacak? Biraz anlatır mısın?" "Baba sorma artık lütfen. Anlatsam da anlamayacaksınız." diye cevap verdi kızım. Ulan, doğru, haklı benim kızım. Neyse biz de araştırma konusuna fazla girmeden, Beyin, Hücre, Microglia, Alzheimer sözcüklerini ağzımızda geveleyerek, dostlarımıza Ayata Lab'i duyurduk. Pek çoğu bizim parayı bastırıp, kızımıza laboratuvar aldığımızı veya kurduğumuzu düşünmüş. O işler öyle olmuyor New York'ta.

Pınar'ın bu kararı COVID 19 - pandemiden hemen önceydi. Zamanlaması da dahil olmak üzere harika bir seçilmiş meğerse. Pandemi ile her şey durdu malum.

Pandemi hapisanemizi Yeni Zelanda'da kurduk şükür. Hapisane de sayılmaz. Çiftlikte yaşıyoruz, açık havada. Sanki her türlü lüksümüzle kamp yapar gibiyiz. Yeşilin, ağaçların, kuşların ortasında, sıcak suyumuz, elektriğimiz, internetimiz ile sıcak evimizde geçen günler. Maske tak, markete git. Tuvalet kağıdı bile bul. Yalnızca buradaki dostlarımızla uzun süre görüşemedik. 18 ay boyunca da Pınar, John ve Winter'i göremedik. Bize en zor gelen kısmı idi.

2020 senesinde pek çok planlanmış programımızı iptal ettik mecburen. Mayıs ayında Güney Ada'da Fiyordland tekne turu, yine Mayıs ayında Pınar'ların Yeni Zelanda ziyareti, 2 Temmuz'da 40. evlilik yıldönümünü İtalya'nın Cinque Terre bölgesinde kutlama planı, Şükrü, Bahar, Selçuk ve Selma ile Portekiz seyahati, Ağustos ayında New York seyahatimiz, Uluslararası Transanatolia off-road yarış ve gezisi, Eylül ayında EDC ekibi ile Nepal turu, Aralık ayında Pınar'lar ile beraber Antarctica'ya gemi turu.

Bu dönemde carving ile daha yoğun uğraşabildim. Beni bekleyen ahşap logların en geniş olanından bir tekoteko oydum. Boyu 2 metreden fazla. Arazimizde, derenin kenarına yerleşti. Ama bu sefer traktör ve treyler ile taşınabilir durumda. İsmi de o günlere ithafen CORONA koydum.

Bir gün çalışıyorum, sonradan komşumuz olduğunu öğrendiğim çiftçi görünümü birisi geldi. Küçük kamyonetinin arkasında da 3-4 adet koyun var. Yakın zamanda doğmuş kuzularından biri çitlerin arasından bizim araziye kaçmış. O da annesini ve sürüde olan bir kaç koyunu da, koku ve seslerinden tanır, yanlarına gelir diye kamyonetine koymuş bizim arazide kayıp kuzusunu aramak için izin istiyor. Tabii ki, nereye kaçmış olabilir filan diye konuşurken, birden kamyonete döndü ve kasadaki koyunlardan birinin taşaklarını çeki kopardı. Şok oldum, gözlerime inanamadım. Sonra da ormana fırlattı. Kan filan yok, koyundan bir ses yok. Herkes sakin. Benim büyüyen gözlerimi ve tutulan nefesimi görünce anlattı. Erkek koyunları kısırlaştırmak için, taşaklarının dibinden sıkıca bağlarlarmış. Onlar da beslenemeyince zamanla kuruyup düşerlermiş. Bu meğerse düşmemiş. İyi de benim travmam nasıl geçecek?

Maori carving sanatının teori ve pratiğini daha derinlemesine öğrenmek üzere yaklaşık 1,5 saat mesafedeki Northtec Üniversitesi'ne başvurmaya karar verdim. Karşılıklı görüşmeye giderken yaptığım eserlerden götürebildiklerimi yanıma aldım. Diğerlerinin de resimleri var. Bir saate yakın süren harika bir toplantı oldu. Kampüsü gezdim, kendimi, hayatımızı anlattım. Çok seyahat ettiğimizi, Kerikeri'de yaşadığımızı, devam konusunda sıkıntılarım olabileceğini belirttim. Whakairo (carving) bölümü öğretmeni Michael çok cici bir Maori carver. Yaptıklarımı çok beğendi. Dedi ki: "Devam konusu eğer abartılı olmaz-

sa hallederiz. Yeter ki sorumluluklarını yerine getir. Toplam 7 sınıf var mezun olmak için. Seni 5. sınıftan başlatıyoruz. 5-6-7, toplam üç senede mezun olursun.”

Havalara uçtum. 63 yaşında tekrar üniversiteli oluyorum. Bachelor degree alacağım. Evrak işleri bitti, kaydım yapıldı. Northtec Üniversitesi'nin açılış törenine davet edildik. Nesrin ile beraber gittiğimizde öğrendik ki, hocam Michael'in okulla sözleşmesi bitmiş ve ayrılıyor. Yerine çok daha genç bir öğretmen gelmiş. Ben serzenişte bulununca Michael: “Onu da seveceksin, merak etme.” dedi.

Carving dışında, resim, heykel, flex dokuma gibi sanat dalları da var. Senede 10 defa, tüm sanat öğrencilerinin hafta sonu okuldaki Marae'de konaklayıp, ortak derslere beraber girip, paylaşması ve kaynaşması gelenek olmuş. Marae, Maorilerin toplantı ve törenler için kullandıkları mabet görünümünde bina. Öğrenim böyle bir hafta sonu ile başlayacak. Cuma akşamı kalktım gittim. Marae'nin içine yan yana yataklar serilmiş. 40-50 adet kadar. Öğrenciler birer yatak seçip, yanına bir kaç parça eşyalarını koyuyorlar. Ben hocama gittim dedim ki: “Ben horluyorum ve 3-4 defa da tuvalete kalkıyorum gece. Arkadaşlarımı rahatsız etmeyeyim. Arabamda yatma düzenim var. Ben arabamda kalabilir miyim?” “ Tabii ki.” dedi. Yemekler bir arada yeniyor. Yemekhane ve tabldot düzeni.

Cumartesi sabahı derslere başladık. Hocalarla ve arkadaşlarla tanışma, ısınma. % 70 civarında öğrenci Maori kökenli. Aralarında en yaşlı benim. Bana Matua diye hitap ediyorlar. Yaşıma ve işime saygı ifadesi. Değişik iki gün geçirdim. Tanışma, ısınma, bilgi alışverişi. Güzel insanlarla birlikteydim. Bu sırada hocalar % 80 devam mecburiyetinden bahsettiler. Ben bozuldum. Carving hocam Kawiti'ye gittim. “Ben Michael ile konuşurken çok seyahat ettiğimizi anlatmıştım. O da, yaptıklarına ve gelişmelere göre bir çözüm buluruz demişti. Şimdi ise %80 devam şart deniyor. Ne yapacağım ben? Pandemi bittiği anda da uzun seyahatlerimiz olacak.” Dedi ki: “Ben burada daha yeni işe başladım. Pek bilmiyorum, nasıl olur.” Diğer sanat hocaları ile de konuştum. Onlar da: “Bakalım, konuşalım, sana haber veririz.” dediler. Maalesef olumlu bir haber alamayınca da Üniversitede öğrenim hayalimi bir süre askıya almaya karar verdim. İlerde tekrar harekete geçer miyim bilmiyorum. Hocama da ısınmadım doğrusu.

40. evlilik yıldönümümüzü, İtalya'da Cinque Terre'de kutlama planı gerçekleştirilmeyince, Yeni Zelanda'da güzel bir restaurant'da harika yemek, güzel şarap, canlı müzik ve dans eşliğinde dostlarımızla kutlamaya karar verdik. Ke-

rikeri'deki Marsden Estate şaraphanesinin restaurantıyla konuştuk. Normalde akşam yemekleri için kapalı olan mekanı 2 Temmuz 2020 akşamı için bize tahsis ettiler. Herkes harika menülerinden yemek seçecek ve istediği şaraplarından içecek. Canlı müzik için Ian'ın kayınbiraderi Craig'in 3 kişilik grubu ile anlaştık. Dedim ki: "Gelenlerin neredeyse tamamına yakını 50 yaşın üzerinde. Çoğunluğu ise 60'ın üstü. 80'ler 90'ların bilinen parçalarını çalmanızı istiyorum. Arada küçük bir eski fotoğraf gösterisi ile kısa bir konuşma yapacağım. O sırada siz de karnınızı doyurun lütfen. Ondan sonra da herkesi piste dans ederken görmek istiyorum."

Yeni Zelanda'da orta yaşın üstündekiler için pek alışlageldik bir kutlama konsepti değil. 40 kişiden fazlayız. Masa düzenlemesini de dostlarımızın birbirlerini tanıma kriterlerine göre yaptık. İnsanlar başta hafif şaşkın. Ortama alışıp ilk içkileri içtikten ve de müzik başladıktan sonra gayet samimi bir ortam oluştu. Küçük bir projektör vasıtası ile, 22 ve 23 yaşında birer çocuk iken yapılan düğünümüzle başlayan yolculuğumuz hakkında fikir veren resimlerle süslü, kısa bir konuşma yaptım. Bitirirken: "Hayata tekrar başlasam, yine Nesrin'i seçer, yine benzer şeyleri yaparım. Ölürken de son sözlerim şöyle olacak: Ne harika bir yolculuktu!" dedim.

Sonrasında müziğin volümü arttı. Yavaş yavaş pist sıkışmaya başladı. Herkes hep bir ağızdan şarkı söylemeye başladı. Bir ara saydım. Sadece 3 dostumuz oturuyordu. Hep birlikte çok eğlendiğimiz, hiç unutamayacağımız bir gece yaşadık.

Bir kaç hafta sonra da Gülgün gitti. Uzun süre savaştığı kanser galip geldi. Oysa 53 yaşında ve hayat doluydu kardeşim. Amansız bir şekilde savaştı ve çok acı çekti. İçim yırtıldı, uzaktan takip etmeme rağmen. Babasının, kardeşinin, kocasının çok erken gidişlerinin ardından o da erkenden gitti.

Chatam Islands

Yeni Zelanda'nın Northland bölgesinin bizi cezbetmesini sembolize eden iki şey var. Biri trafik ışıklarının olmaması ikincisi ise kasabaların ve ana yolların dışındaki köprülerinin tamamının tek şeritli olması. Bana çok şey anlatıyor aslında. Bunun için dostlarımıza diyorum ki: "Eğer köprülere ikinci şerit gelirse ve kasabalara trafik ışığı konursa biz buradan gidiyoruz." Tabii soru: "Nereye?"

Cevap, Chatham Islands. Yeni Zelanda'nın 800 km doğusundaki adalar grubu. 1500'lü senelerde Moriori'ler gelip yerleşmişler Pasifik'ten. Sonra Maori'ler adayı işgal etmişler ve Yeni Zelanda'nın bir parçası olmuş.

2021 Mart ayında gidelim bir bakalım diye atladık uçağa gittik. Adada toplam 750 kişi yaşıyor. Neredeyse herkes birbirini tanıyor ve yolda görünce mutlaka selamlaşıyor. Balıkçılık ve hayvancılık ana gelir kaynağı. Bir tane banka şubesi var. Haftada iki gün öğleye kadar açık. İki restaurant var. Sırayla açıyorlar. Aynı anda açık değil. Polis karakolu var. Kapalı. Bir polis arabası iki polis var. Bir doktor ve muayenehanesi var. Cep telefonu yok. Sabit hatlarda internet mümkün. Bir bakkal var. Her şey mainland Yeni Zelanda'dan geliyor. İklim daha soğuk ve çok rüzgarlı. Tuz barındıran rüzgarlar yüzünden bitki örtüsü çok fakir. Ağaç çeşidi ve miktarı çok az. Carving yapacak odun da yok haliyle. Olmadı, hem fazla, hem eksik geldi bize. Başka seçeneklere bakacağız.

Nisan ayında off-road arkadaşlarımızın organizasyonu ile, 5 Kiwi aile, Güney Ada'nın güneybatısındaki Fiyordland bölgesinde 5 günlük tekne gezisi yaptık. Kara bağlantısı olmayan, soğuk, ıssız, yemyeşil vahşi fiyordlarda balık tuttuk, yürüyüşler ve kano yaptık. Harika lezzeti ile blue cod balığını ve dalış yapan dostlarımızın çıkardıkları istakozları yemeğe doyamadık. Asya kökenli aşçımızın harika yemekleri sonrasında oyunlar oynadık. Küçücük, minnacık teknede muhteşem bir uyum içerisindeydik. Sonra da helikopterle teknedan ayrıldık.

Yeni Zelanda'da seneler içerisinde, araba ile geçtiğimiz yolları büyük çoğunlukla GPS izi olarak kaydettim. Daha sonra bütün izleri aynı haritaya oturtunca etkileyici bir görüntü çıktı ortaya. Seyahat konusu açıldığında bunu gösterdiğimiz Kiwi dostlarımızın ortak tepkisi, Yeni Zelanda'da kendilerinden fazla kilometre yaptığımız şeklinde oldu. Geçmediğimiz yol sayısı çok az olmalı.

2021 Haziran sonunda 18 ay aradan sonra Covid aşılarımızı tamamlamış olarak New York'a gittik. Çok özlemiştik yavrularımızı. İlk hasret giderme operasyonundan sonra, 41. evlilik yıldönümümüzü de beraber kutlayalım dedik. Pınar, "Ben çok güzel bir restaurant biliyorum. Ama yer ayırtmadan gidemezsiniz. Ben ayırtırım. Siz yalnız gidin." dedi. Kalktık gittik. Harika bir steak restaurantı. Şaraplara baktık. Shiraz seviyoruz. Bir tane beğendik ama çok pahalı. Birbirimize baktık. "Bir daha mı geleceğiz dünya'ya." deyip ısmarladık. Etimiz de epeyce pahalıydı. Tatlı, kahve falan, harika bir yemekten sonra hesabı istedik. Dediler ki: "Hesabınız ödendi efendim." Bizde bir şok durumu. Hiç beklemiyorduk. Eve dönünce Pınar'a sordum: "Dörtle mi başlıyordu hesap?" "Bu konuyu konuşmayalım." dedi kızım. Sarıldık, koklaştık, nasıl mutlu olduğumuzu anlattık.

Ağustos ayında ise Vermont'da büyük bir ev kiraladık beş günlüğüne.

Biz beş kişiyiz. Nesrin'in iki yeğeni ve aileleri ile beraber ilk defa hep beraber vakit geçireceğiz. 7 çocuk 8 yetişkin. Hiç birarada seyahat etmemiş insanları, 5 gün aynı evde yaşamaya, paylaşmaya davet etme cesaretini göstermek epeyce riskliydi. Bu sürenin sonunda, "Çok güzeldi, ama bir daha olmasın." diyerek ayrılabiliriz. Ama biterken en kilit isim ergen Mete'ye sordum: "Seneye bir daha yapalım ister misin?" diye. "Seneye değil ama bir sonrakine yapalım." dedi. Yaşasın, herkes aynı fikirdeydi. Hiç sorunsuz, harika zaman geçirdik hep birlikte.

Artık pandeminin sonuna yaklaşıyor ama Yeni Zelanda hâlâ turistlere kapalı. Vatandaşlar ise ülkeye girişte 14 gün karantina otelinde konaklıyorlar. Dönüşte biz de yakalandık. İsteyerek hapse girmek gibi bir deneyimdi bizimkisi. Otelimiz yeni, odamızda kocaman bir çift kişilik yatak, iki adet kolçaklı sandalye, bir sandalye, akıllı televizyon, wifi, tuvalet, duş, kettle, minik buz dolabı, yatağın etrafını dolaşacak kadar yer. Yemekler tabldot, hastane yemeğini andıran, genelde soğuk. Yani şikayet edecek bir durum yok.

10 kişilik bir manga asker kontrolü ve yönetimi altında otelimize getirildik. Novotel Christchurch oteli havaalanında, terminale 150 metre mesafede. Ama arada karantina bölgesine dahil olmayan 10 metrelik yürüyüş yolu var. Geçemeyiz. Bagajlarımızı aldıktan sonra 3 dakikada gideceğimiz mesafe için sıramızı bekledik, otobüse bavulları yerleştirdik, bindik, 5 dakika gittik, yarım saat bekledik. Asker kontrolünde indik, bavullarımızı aldık, önce sağlık ekibi sorgulaması, sonra pasaport kontrolü, akabinde otel resepsiyon kayıt. Etrafta herkes tam korumalı, başka müşteri yok. Bir yere dokunmak yok. Sadece asansörün düğmesine basmak serbest.

Odaya girince bir kere, odadan dışarı adım atmak yok. Ta ki ilk covid test sonucu negatif gelene kadar. Odanın kapısını açmadan önce maske takmak şart. Test için gelen sağlıkçılar dışarıda, kapı açık, biz içerideyiz. Kollarını uzatıp ellerindeki çubukla, burnumuzun derinliklerinden içerilere doğru saldı-rıp gidiyorlar. Yemekler kapıya kâğıt torba içinde bırakılıyor. Sonra da kapıya vuruluyor. Bekleyeceksin bir kaç dakika. Sonra da kimse görmeden, adımını dışarı atmadan, maskeni takıp, gizlice alacaksın.

Test sonucu negatif gelince, kolumuza bir bant takıldı. Onunla her gün 2 kere 45 dakika, tellerle çevrili bir alanda volta atmamıza izin verildi. Negatif test sonucu akabinde odadan çöp çıkması mümkün oldu. Odaya kaldığımız 14 gün boyunca housekeeping uğramadı, temizliğimizi kendimiz yaptık. Çarşaf havlu talebi, Pazartesi ve Perşembe günleri yapılabiliyordu. Dışarıdan yemek ısmarlanabiliyordu, ama içki kısıtlı idi. Sert içkiler yasak, şarap ise günde bir şişe. Fazla ısmarlarsan aşağıda tutup her gün bir şişe veriyorlardı. 3. Gün ve 12.

günde iki test daha olduk. Eğer testler pozitif çıksaydı izolasyon otelinden, karantina oteline sevk edilecektik. Kim bilir o nasıldır diye düşündük. Her gün arayıp nasıl olduğumuzu sordular. Son testler de negatif çıkınca 14 gün sonra ortalığa salındık. Tuhaf bir deneyimdi. Bir ara kendimi yürüyen COVID-19 gibi hissediyordum.

Hastalıklar

Eylül ayında 14 senedir danışman kadrosunda olduğum Cambro'dan kovuldum. Artık sadece mal sahibi şirketin yetkilisi olarak şirkete gidebileceğim. Çalışma hayatım boyunca hayatıma dokunan pek çok iş arkadaşım oldu. Ben de onlara dokundum muhakkak ama bendeki haklarını ödeyemem. Yusuf Rıhtım, Abuzer Şenel, Fazlı Çendik, Ahmet Bodur, Ergün Yılmaz, Mustafa Küçük, Asiye Elsürer. Unuttuklarım beni affetsinler lütfen. Bütün iş arkadaşlarıma teşekkür ederim. Güzel bir yolculuk yaptık hep birlikte.

2022 yazında benim sağlık sorunlarım sebebi ile uzunca bir süre Türkiye'de kaldık. Uzun süredir devam eden prostat sorunum için ikinci bir biyopsi yapılmasına karar verildi. Biyopsi sırasında hemşireden Covid kaptım ve Pınar'ların Türkiye'de olduğu sırada hepimize sırayla bulaştırdım. Biyopsi sonucu prostat kanseri teşhisi kondu. PET CT çekildi, metastaz yok. Prostatımın komple alınması tavsiye edildi. Ama iki senede bir biyopsi ile de takip edilebilirmiş. Ben ameliyata karar verdim. Ama Portekiz'e düzenlediğimiz EDC turundan sonra.

Gülgün'ümüz artık gönlümüzde. Maalesef Murathan da ailevi sebeplerle yok bu sefer. Diğer ekiple harika bir seyahat daha gerçekleştirdik. Porto'ya uçup sahilden çevirerek Lisbon'a geldik. Muhteşem okyanus manzaraları, küçücük şirin kasabalar, sohbet, yemek, içki ve bisiklet. 250 km yol yapmışız. Portekiz hem bir Avrupa ülkesi, hem de değil. Kendine özgü, Avrupa'dan epeyce farklı bir kültürü ve tarihi var. Tek komşusu İspanya olan, bir ada ülkesi gibi sanki.

Portekiz'den dönünce rutin kalp kontrollerimiz var, prostat ameliyatı öncesi. Kardiyologumuz, dostumuz Saide Hanım, lüzum gördü ve önce bilgisayarlı anjiyo, akabinde de normal anjiyoya yönlendirdi. Onun sonucunda da 2 koroner damar by-pass kararı verildi. Her ikisi de bay-pass ve stentli olan, annem ve babamdan aldığım mirası biliyordum. 2005'den beri kontrol altındaydım ve çeşitli ilaçlar kullanıyordum. Bilmediğim by-pass'ımı ne zaman olacağımdı. Bugüneymiş meğerse.

Prostat ameliyatım önemsizleşti birden. "Ne zaman olur ameliyat, yani

biz Yeni Zelanda vs. vs.” Cevap: “Yarın değil öbür gün.” “Ne zaman uçağa binerim?” “5-6 hafta sonra, çünkü şanslısın. By-pass yapılacak iki damarın da sol tarafta. Onun için göğüs tahtası kemiğini kesip, göğsünü açmadan, kaburgalarının arasından girerek, laparoskopik, robotik yapacağız ameliyatını. İyileşme daha süratli olacak. Bir gece yoğun bakımda kalacaksın. 4-5 günde de taburcu olursun.”

Akşamına Hepdostlarımızla bir akşam yemeği, ertesi günü de hastaneye yattım. Daha iyi yarım yanımda. Sabah geldiler almaya, bir de sakinleştirici damardan. Asansörde gitmişim zaten. Bir odada uyandım. Ameliyata giren asistan cerrah yanımda. Dedi ki: “Ameliyatınız iyi geçti. Şu anda yoğun bakımdasınız. Anestezi sırasında boğazınızda ödem oldu ve şişti. O sebeple boğazınızdaki entübasyon aleti sabaha kadar duracak. Sabah 8’de gelip ben çıkaracağım. Siz bunları hatırlamayacaksınız ama anlatayım.”

Cin gibiyim, rahatım ama konuşamıyorum, ağzımdaki ciğerime inen kocaman boru ve tüp sebebiyle. Yoğun bakım odasında tek başınayım ve karşımda kocaman bir duvar saati var. Öğleden sonra 4:30’u gösteriyor. Yatağımın her iki yanında iki tane kocaman ekran var ama göremiyorum. Saate baktım, saniyeleri gösteriyor mu diye. Yok, ama dakikaları sayabiliyorum. Her yarım dakikada bir yelkovan bir tık ilerliyor. Hemşireler girip çıkıyorlar. Arada bir alarmlar çalıyor. Gelip ne yapılması gerekiyorsa yapıp susturuyorlar.

Bir ara üşüdüm, omuzlarıma battaniye istiyorum. Nasıl çağıracağım, derdimi nasıl anlatacağım? Bekledim gelmelerini, anlatmaya çalıştım. Yok olmuyor. Biraz ıkın sıkın, becerdim sonunda. Alarmlar sık sık çalıyor. Gelip hallediyorlar, telaş da yok. Ama ne oluyor, merak ediyorum. Yanlış giden ne? Tükürüğümü yutamıyorum. Ağzımda birikiyor ve dışarıya akıyor. Çok rahatsız edici. Birinin silmesi lazım. Anlatamıyorum. Sonra da sinirleniyorum. Bir ara Leyla aradı. Uzaktaki hemşire: “Kardeşi arıyor. Ne diyeyim?” diye sordu. Yanımdaki hemşire suratıma bakmadan: “Televizyon seyrediyor de!” dedi. Daha da sinirlendim. Karşımda kocaman bir ekran var ama el işareti ile en başta televizyon istemediğimi söylemişim.

Nefes almamda sıkıntılar var. Ciğerimde sıvı biriktiğini hissediyorum. Öksürüp atamıyorum. Sesimi duyurmak için yatağın kenarına vurmaya başladım. Bunun üzerine hortumu ve tüpü boğazımdan çekip çıkarırım diye her iki elimi de yatağa bağladılar. İyice panikledim. Boğularak ölmek buymuş demek ki. Nefes alamıyorum. Ağzımdan bir kelime çıkmıyor. Bir ara keşfettim ki ağzımdaki boruyu ısırınca sol tarafımdaki ekran alarm veriyor. “Yaşam Melekleri”mi yanımda istediğimde ısıırıyordum hortumu. Derdimi ifade etmek için

kalem istediğimi işaretle anlatabildim. Elimi çözdüler ve bir kâğıt, kalem getirdiler. Hırıltı yazacağım. 7 harfli kelime. Son harfi yazana kadar anlamadı hemşire hanım. Sonra bir vakum aleti getirip, borusunu ciğerime kadar indirip, sıvıyı çekti. Çok acılı ve sinir bozucu idi.

Uyumaya çalışıyorum. Bir ara dalar gibi oluyorum. Uyanınca da saate bakıyorum. Bir veya en fazla iki dakika geçmiş. Sabah beş civarında hemşire geldi. Sol taraftaki ekranda bir şey yaptı, gitti. Benim nefes almam iyice zorlaştı. Alarm çalıyor. Boğuluyorum. Daha o çıkmadan diğer hemşire geldi. “Ne yapıyorsun?” diye sordu. “Hortum ve tüpü çıkartmadan önce oksijen kapanmalı ya. Onun için oksijeni kestim.” Diğer: “Daha üç saat var çıkmasına. 10 dakika öncesinde yapılacak o iş.” dedi. Bastı düğmeye ve tekrar nefes almaya başladım.

Sabah 7: 30 oldu. Geçmek bilmeyen her dakikayı sayıyorum tek tek. Tam 15 saattir. Yeter artık. Telefon çevirme işareti ile doktoru aramalarını söyledim. Neyse hemen aradılar. Akabinde asistan cerrah geldi şükür. Onun talimatlarıyla hemşire hanımlar entübe aletini çıkarttılar. Oh, yarabbi. Dünya varmış. Asistan cerraha nasıl bir 15 saat geçirdiğimi, hemşire hanımların bana saksıda çiçek muamelesi yaptıklarını anlattım ve teessüflerimi bildirdim. Bana dedi ki: “Sağlığınızda bir sorun yok. Bunları ilerde hikaye olarak anlatacaksınız. Geçmiş olsun.” Tam sakinleşiyordum, tekrar tepem attı.

Biraz sonra ameliyatı yapan kalp cerrahı geldi. Ona dedim ki: “Eğer böyle bir gece geçireceğimi bilseydim, bu ameliyatı olmazdım. Hepimiz bir gün öleceğiz nasıl olsa. Günü gelince kalp krizimi geçirip ölürdüm.” Saçma sapan olduğunu biliyorum, hatırlatmanıza gerek yok. O da özür diledi ve: “Sizi uyutmalıydık. Yanlış olmuş.” dedi. Şimdi mi, iyiyim çok şükür.

Toparlayalım , Toparlanalım

Evet artık yeter, toparlayayım, toparlanayım. 4,5 yaşındaydı başladım anlatmaya. Winter 6 yaşına bastı. Neyse ki her cuma günü telefonumun ekranına yüklediğim onun güncel fotoğrafları güzel bir anı oluşturmaya devam ediyor, edecek.

Hayatım boyunca onlarca hata yaptım. Pek çoğunu bu kitapta anlatmaya çalıştım. Başlıcaları Pınar ile ilgiliydi aktardıklarımın. Bisiklet konusu, Avusturya Lisesi’ne giriş, yelken yarışı, nişanlıdan ayrılma, araba kullanma, flüt çalma, Interrail v.s. Diğerleri ise aile ve arkadaşlarla iş yapma, şirkette yaptığım yanlışlar vs. vs. Bilmeden, istemeden, kızgınlıkla veya heyecanla kırdığım kalpler. Kim bilir ne kadar fazla unuttuğum veya unutmaya çalıştığım hatam vardır. Orhan Gencebay abimizin “Hatasız kul olmaz” şarkısını çok severim.

Hata yaptığım zaman, farkına varıp, yani idrak ettiğimde, kim olursa olsun, özür dilemek birinci prensibimdir. Hiç gocunmam, haksız olduğumu bile bile, kendimi kandırıp, savunma yapmam. Anne, baba, evlat, eş, kardeş, arkadaş, amirim, çalışanım, büyüklerim, küçüklerim veya sokaktaki insan farketmez. Hepsinden özür diledim ve dileyeceğim. Özür dilemek insanı onurlandırır, yüceltir. Ayrıca da hatayı kabul etmek bütün tartışmaları sonlandırır. Bazen de “Olmadı, yenildim.” demek de insanı rahatlatır. Aslında seni sen yapan, hata yaptıktan sonra yaptıklarıdır.

Hata kabul edip özür diledikten sonra ikinci iş hatayı düzeltmek için elinden geleni yapmaktır. Kuru özür sahte olabilir. Mutlaka aksiyon gerekir. Üçüncü önemli konu ise aynı hatayı tekrarlamamaktır. Birisi demiş ki: “Eğer aynı hatayı tekrarlıyorsan bu artık hata değil, bir tercihtir.”

Defalarca aynanın karşısına geçmişliğim, sonra da kendimi tokatladığım veya tam tersi, kendimi sevip, takdir ettiğim anlar olmuştur. “İnsan kendi yaptığı hatalar ile öğrenir ve gelişir.” söylemlerini bir adım öteye taşıyıp: “İnsan hata yapmak için dünyaya gelmiştir.” diye düşündüm hep.

Hayatta hatalarım var, ama pişmanlıklarım da var mı? Hayır yok. “Bugünkü aklım olsa,” diye başlayan cümlelerin bir anlamı yok. Mühim olan o günkü aklımızla, o günkü koşullarda, bilerek ve isteyerek, başkasına veya herhangi bir şeye zarar vermek amacıyla karar alıp, öyle davranıp davranmadığımızdır. Ben aldığım önemli kararların ve gösterdiğim davranışlarımın hiçbirini, yanlış veya tahrip edici olduğunu bilerek gerçekleştirmedim. O günkü koşullara geri dönsen, aynı şartlarda aynı şeyleri yapardım. Çünkü o zaman onların doğru olduğuna inanıyordum. Frank Sinatra’nın “May Way” şarkısına bayılırım. Hem melodisine, hem de sözlerine. Nerede duyarsam bağıra bağıra eşlik ederim. “YES, I did it my way.”

Tabii ki çok kırıldığım anlar oldu. Aile efradımdan, iş arkadaşarımdan, dostlarımdan kırıcı davranışlar gördüm. Böyle anlarda yaptığım iş aradaki mesafeyi açmak. İki insanın ilişkisinde, ilişki şekli, para, aşk, aile, dost, arkadaş, ne olursa olsun bir mesafe olduğuna ve olması gerektiğine inanıyorum. Bu mesafe, ilişkinin samimiyeti ile belirleniyor bana göre. Sıfıra inerse saygı ortadan kalkıyor, ilişki laubalilik düzeyine oturuyor ve çok sürmüyor, bitiyor. Gözle görülmeyecek bile olsa bir mesafe olmalı iki insan arasında. Kırıldığım ilişkilerde bu mesafeyi açıp, araya aşılabilir bariyerler koyuyorum. Mesela Aile mezarlığına gömülmek istemiyorum. Bazı arkadaşarımla ilişkimiz kesildi. Bir gün tekrar başlayabilir ve kaldığı yerden devam edebilir, tabii şartlar değişirse.

İnsan ilişkilerinin hepsinde ego çok önemli bir rol oynuyor maalesef.

Hepimizin egosu var ve olmalı. Ama egonun seviyesi, insanları psikopatinin ve narsizmin en uçlarına kadar götürebiliyor. Örnekleri var etrafımda. Türk tipi ego fıskırmasını en iyi ifade eden, ağızlarından çıkan cümleler: “Sen benim kim olduğumu biliyor musun?” veya “Sen kendini ne sanıyorsun?” Benim ego seviyem hiçbir zaman yüksek olmadı. Ama bu benim zorlayarak yapmak istediğim bir şey değil. Kişisel değerlerimin vardığı nokta. Bir de Türk tipi etik kuralı var. “Elalem ne der.” Elalem ne derse der. Bize ne. Halbuki önemli olan empati, nezaket, saygı ve sevgi ile kendini ve karşındakini mutlu etmek.

Ağzımıza pelesenk ettiğimiz bir deyim var. Kara gün dostu olmak. Bilmiyorum başka dillerde var mı benzeri. Kara gün dostu her yerde var. Başımıza bir şey geldiğinde, komşumuz da kara gün dostu, iş arkadaşımız da, aile fertlerimiz de. Selçuk’un sözünü çok severim. “Mühim olan iyi gün dostu olabilmek.” der kardeşim. Yani güzellikleri, fıkraları, iyilikleri, başarıları, yemekleri, seyahatleri paylaşmak, her konuda danışmak, “Bak ne fena. Ay şunu gördün mü?” diyebilmek, zayıflıklarını göstermek, yara izlerini ve yüreğini açmak. Akabinde de bütün bunlar bana karşı nasıl kullanılır diye aklının ucundan geçirmemek. Çok var etrafımda şükürler olsun. Can dostlarım benim. Onlar kendilerini bilirler.

Pınar çok erken yaşta kendi hayatını kurdu. Bu bizim için olağanüstü bir değer. Yaşadığımız renkli hayatı Pınar’ın kendi ayaklarının üzerinde durmasına, kendi arabasının direksiyonunda olmasına, kendi romanının yazarı ve kahramanı olmasına borçluyuz. Bunu kendisine söylediğimde kızıyor bana. Çünkü Pınar övülmekten ve dövülmekten hoşlanmaz. Eskiden ben onun kahramanıydım. Şimdi Pınar benim kahramanım. Sevgi dolu, güzel insan John ile hayatını birleştirmesi bir de birlikte Winter’i ailemize katıp bizi beşe katlamaları hayatımızın en büyük piyangosu.

Abdül diyor ki: “En büyük piyango sana vurmuş bu hayatta. Nesrin ile hayatını paylaşmışsın.” Evet yüzde yüz doğru. Yalçın’ın dediği gibi biz: Evli, karı koca, ortak, can yoldaşı, arkadaş, kanka, sevgili, tutkun ve bir bütün olduk. Nesrin benim “Daha iyi yarım.” Yani “My Better Half.”

Birbirimizin hayatını kolaylaştırdık 46 senedir. Ben onun, o benim. Yaptıklarımız onsuz olmazdı. Yaptıklarımız bensiz olmazdı.

Pınar’ın Amerika’da hayat kurduğu gibi biz de Yeni Zelanda’da bir hayat kurduk. Burada Türkleri bulmaya çalışmadık. Buradaki ortamda, buradaki yaşamda, burada dostlar edindik. Kültürümüzü getirdik, öğrettik ama buradaki kültür de öğrenip benimseye çalıştık. İstanbul’a gittiğimizde hayatımız farklı, buradaki hayatımız farklı. Hem Türkiye’deki dostlarımız, hem de Yeni

Zelanda'daki dostlarımız bize aynı soruyu soruyorlar. "Döndünüz mü?" Biz de cevap veriyoruz. "Soru yanlış. Biz bir yere dönmüyoruz. Biz hep yoldayız ve gidiyoruz. Dönmekten bahsediyorsak da, evet biz devamlı dönüyoruz." Her iki yerdeki dostlarımızın bir başka sorusu ise: "Tatiliniz nasıl geçti?" Biz de cevap veriyoruz. "Biz hep tatildegiz. Bizim iki ayrı yerde hayatımız var. İkisine de tatile değil, yaşamaya gidiyoruz."

Hayatım boyunca bir mentorum olmadı benim. Eksikliğini çok hissettim. Ailelerde duyarız, okuruz, hep bir bilge kişi vardır. Herkes ona danışır veya onun fikirleri, saygı ile karşılanıp düstur edinilir. Bizim ailede olmadı böyle bir figür, veya benim için olmadı. "Hayatım beni temsil ediyor mu?" sorusuna hep kendim cevap aradım.

Geçenlerde Yeni Zelanda'da bir dostumuz, bir tanıdığının kendi cenazesini organize ettiğini söyledi. "Nasıl oluyor bu?" diye sordum. Adamcağız yaşlı, hasta ve sayılı günleri kalmış. Bir öğleden sonra hayatına dokunan ve onun hayatına dokunduğu herkesi bir mekana çağırılmış. Yemekler, müzik, her şey tamam. Önce kendisi bir kaç söz söyleyerek, hislerini ifade etmiş. Sonra da isteyenler kalkıp onun ile ilgili anılarını, hissettiklerini anlatmışlar. Güler yüzle, henüz acı çekmeye başlamadan, herkese veda etmiş. Çok sevdim. Ben de yapmak isterim bir gün. Rakı, dans, yemek, müzik, eğlence. Ama Frank Sinatra'dan "My Way" ve Timur Selçuk'tan "Sen Neredesin" de çalacak.

Bana göre doğum, evlilik ve ölüm, hayatın en anlamlı anları. Doğum bir mucize. Bir insanın annesinin rahminde başlayan yolculuğunun bir yerinde, dışarıya çıkma zamanının geldiğine karar verip, Dünyamıza gelmesi nasıl bir inanılmaz yüceliktir. Bunun büyük bir coşku ile kutlanması ve kutsanması gerektiğine inanıyorum. Evlilik ise ömür boyu sürecek olan bir anlaşmaya imza atmaktır. Büyük bir karardır. Bütün kültürlerde benzer şekillerde kutlanıyor ve kutsanıyor. Ölüm ise hayat yolculuğumuzun Dünya'daki bitiş noktasıdır. Rüyasız sonsuz uykuya dalış anıdır. Kaderimizi yaşadktan sonra o insanın Dünya'daki yolculuğunun kutlanması ve kutsanması da beni çok etkiliyor ve etkileyecek.

Celal Kadri Kınoğlu'dan bir alıntı yapayım.

"Ölüm geldiğinde, senden alıp götürecekt hiçbir şey bulamasın; duvarları, yılların kışı, fırtınası, güneşiyle harap olmuş bir kaleden başka. Evet. Sonuna kadar yaşamış ol. Yaşanacak hiçbir şey kalmamış olsun. Bitir. İnanarak, severek, seçerek, yaratarak tüm ruhunla, bünyene uygun bir şekilde, yeteneklerinle güzelleştirip..

Hani ne derler, imzanı atarak, mazeretsiz, başkaları yüzünden, şunu

bunu yapamadım diye vızıldanmadan, işte bu benim eserim diye, kendi hikâyesine saygı duyabileceğin şekilde yaşa. Seni tanıyanlara ilham ver. Yaşamını rastlantının üzerine çıkartmış olarak, görevini yerine getirmenin huzuru içinde, anlamlı bulduğun ne varsa yapmış olarak, zevkli kabul ettiğin ne varsa tatmış olarak, merakını, hevesini tatmin etmiş olarak, çak selamını ve yürü seni yutmak isteyen, sana kollarını açmış, sessiz karanlığın üzerine.”

KESTİK

“Bu ne Şimdi?” diyenler olacaktır tabii ki.

Hiç bir Şey değil.

Bir edebiyat eseri değil.

Bir anı, roman değil.

Bir otobiyografi değil

Hayatın anlamı özeti, yorumu filan değil.

Kendimle hesaplaŐmak değil.

Başarı hikayesi de değil.

Oynadık bitti işte Winter’cım. Sıra sende.

Kestik!

KESTİK
Kemal Ayata
İstanbul 2023

Oynadık, Bitti. | **161**

